

**REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W GDAŃSKU**

PROTOKÓŁ

kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych Gminy Człuchów,
przeprowadzonej w Urzędzie Gminy w Człuchowie w okresie od dnia 6 lipca do
dnia 29 grudnia 2009r.

ZAKRES KONTROLI – SPIS TREŚCI:

I. USTALENIA OGÓLNO – ORGANIZACYJNE	3
1.1. Dane ogólne	3
1.2. Wewnętrzne regulacje prawne jednostki	5
1.3. Funkcjonowanie kontroli wewnętrznej	9
1.4. Prowadzone kontrole zewnętrzne	15
II. GOSPODARKA PIENIĘŻNA I ROZRACHUNKI	17
2.1. Gospodarka środkami pieniężnymi	17
2.2. Gospodarka drukami ścisłego zarachowania	22
2.3. Rozrachunki i roszczenia	23
2.4. Inwentaryzacja należności i zobowiązań	29
2.5. Kredyty, pożyczki i poręczenia	35
III. WYKONANIE BUDŻETU	40
3.1. Dochody budżetowe	40
3.2. Przychody budżetowe	111
3.3. Wydatki budżetowe	112
3.4. Rozchody budżetowe	176
IV. MIENIE KOMUNALNE	177
4.1. Gospodarka nieruchomościami	177
4.2. Gospodarka pozostałymi składnikami majątku	178
4.3. Inwentaryzacja rzeczowych składników majątku	190
V. ZADANIA ZLECONE I REALIZOWANE W RAMACH POROZUMIEŃ	196
5.1. Dotacje otrzymane przez gminę w związku z realizacją zadań zleconych	196
5.2. Prawdliwość wykorzystania dotacji	199
5.3. Środki na realizację porozumień	201
VI. ROZLICZENIA	201
6.1. Jednostki budżetowe	201
6.2. Zakłady budżetowe	204
6.3. Gospodarstwa pomocnicze	204
6.4. Dochody własne jednostki budżetowej	204
6.5. Samorządowe osoby prawne	205
VII. KSIĘGOWOŚĆ I SPRAWOZDAWCZOŚĆ FINANSOWA	208
7.1. Stan i kompletność urzędzeń księgowych oraz prawidłowość i terminowość zapisów w ewidencji księgowej	208
7.2. Sprawozdawczość budżetowa	210

I. USTALENIA OGÓLNO – ORGANIZACYJNE

1.1. Dane ogólne

1.1.1. Dane ogólne dotyczące kontroli

- 1) Tematyka kontroli: Kontrola kompleksowa gospodarki finansowej i zamówień publicznych.
- 2) Kontrolujący: Mieczysław Beńko – starszy inspektor,
działający na podstawie upoważnienia Nr 75/09 z dnia 24 czerwca 2009r.,
wydanego przez Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku.
- 3) Okres objęty kontrolą: Lata 2005 – 2008.
- 4) Termin przeprowadzenia kontroli:
 - Kontrola przeprowadzona w okresie od dnia 6.07.2009r. do dnia 29.12.2009r., z przerwą urlopową od dnia 20.07.2009r. do dnia 13.08.2009r.
- 5) Użyte w niniejszym protokole określenia oznaczają:

- gmina	- Gminę Człuchów;
- Rada Gminy	- Radę Gminy Człuchów;
- wójt gminy	- Wójta Gminy Człuchów;
- urząd gminy	- Urząd Gminy Człuchów.

1.1.2. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej

Urząd Gminy Człuchów
ul. Szczecińska 33.
77 – 300 Człuchów
powiat człuchowski.

1.1.3. Kierownictwo jednostki

- 1) Wójtem gminy od 1990 roku jest pan Adam Marciniak, na kadencję 2006 – 2010 wybrany w wyborach powszechnych w dniu 12 listopada 2006r.

- 2) Sekretarzem gminy od 1998 roku jest pan Arkadiusz Kubalewski, powołany na to stanowisko uchwałą Nr XXX/189/98 Rady Gminy z dnia 30 kwietnia 1998r.
- 3) Skarbnikiem gminy jest pani Barbara Chmielarska, powołana uchwałą Nr V/42/90 Rady Gminy z dnia 21 grudnia 1990r. oraz po odwołaniu uchwałą Nr IV/19/06 Rady Gminy z dnia 29 grudnia 2006r. ponownie powołana na to stanowisko, uchwałą Nr V/28/07 Rady Gminy z dnia 6 lutego 2007r.

Z uzasadnienia ww. uchwały z dnia 29 grudnia 2006 roku wynika, że – cyt.: „odwołanie następuje w związku ze złożoną rezygnacją z powodu uzyskania uprawnień emerytalnych”.

- 4) W gminie nie powołano zastępcy wójta gminy. Stanowiska zastępcy wójta nie wymienia się w statucie gminy, ani też w schemacie organizacyjnym urzędu gminy. Występuje ono natomiast w aktualnym „Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy Człuchów”, wprowadzonym do stosowania zarządzeniem Nr 132/09 Wójta Gminy z dnia 19 stycznia 2009r.
 - Stanowisko zastępcy wójta wymieniono w § 5 regulaminu organizacyjnego, obok stanowiska wójta i sekretarza gminy. Do określonych w regulaminie zadań zastępcy wójta należy m.in.: pomoc wójtowi w kierowaniu pracą urzędu (§ 10), prowadzenie spraw gminy w zakresie powierzonym przez wójta i sprawowanie funkcji wójta w razie jego nieobecności lub niemożności pełnienia przezeń obowiązków (§ 13), podpisywanie pism i decyzji pozostających w zakresie jego zadań i upoważnień (§ 27), a także przyjmowanie obywateli w sprawach skarg i wniosków (§ 32 ust. 2 oraz § 35 ust. 1 regulaminu organizacyjnego).
 - W trakcie kontroli ustalono, że od marca 2003 roku w aktach osobowych pana Arkadiusza Kubalewskiego – sekretarza gminy pojawiają się pisma wójta gminy informujące o przyznaniu, na okresy jednoroczne, dodatku specjalnego – cyt.: „ze względu na okresowe zwiększenie zakresu wykonywanych zadań polegających na przejęciu części zadań należących do kompetencji zastępcy wójta”.
 - Ustalenia dotyczące niepowołania zastępcy wójta dokonano już w trakcie poprzedniej kompleksowej kontroli gminy, przeprowadzonej w 2005 roku. Odpowiadając na wniosek pokontrolny Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku (pismo Nr WK.0804/K/4583/05 z dnia 8.09.2005r.), dotyczący powołania zastępcy wójta, pan Adam Marciniak – wójt gminy udzielił w piśmie Nr 0911/1/05 z dnia 3.10.2005 roku odpowiedzi o treści –

cyt.: „Nie powołałem zastępcy wójta ze względów ekonomicznych, gdyż etat z-cy wójta znacznie obciążałby budżet gminy”.

Akty stwierdzające wybór lub powołanie osób na kierownicze stanowiska wymieniono w załączniku do protokołu kontroli.

[Zestawienie: „Ogólne informacje o władzach gminy”

- załącznik nr 1 do protokołu]

1.2. Wewnętrzne regulacje prawne jednostki

1.2.1. Statut gminy, regulamin organizacyjny urzędu, dokumentacja opisująca przyjęte w jednostce zasady (politykę) rachunkowości.

- 1) Ogólne dane o obowiązujących w gminie i urzędzie gminy wewnętrznych regulacjach prawnych, obejmujących uregulowania ustrojowe, z zakresu rachunkowości, jak też inne, np. dotyczące umarzania niepodatkowych należności gminy, zawarto w załączniku do protokołu kontroli.

[Zestawienie: „Wewnętrzne regulacje prawne Gminy Człuchów i Urzędu Gminy w Człuchowie” -

- załącznik nr 2 do protokołu]

- 2) W toku kontroli ustalono, że obowiązujące aktualnie zarządzenie Nr 179/06 Wójta Gminy z dnia 27 czerwca 2006r. w sprawie dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości, do którego załączono m.in. zakładowy plan kont i instrukcję prowadzenia ksiąg rachunkowych, od dnia jego wydania do końca okresu objętego kontrolą, było zmieniane 7-krotnie.

- W 2008 roku ww. uregulowania dostosowywano do obowiązujących przepisów i aktualizowano 4-krotnie. Pierwsza zmiana wiązała się z wprowadzeniem zapisu o komputerowej ewidencji zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, druga zmiana polegała na aktualizacji wykazu osób upoważnionych do dokonywania kontroli formalno-rachunkowej i dekretacji dowodów księgowych, a także aktualizacji wykazu osób odpowiedzialnych za gospodarkę drukami ścisłego zarachowania.

Największych zmian w dotychczasowych uregulowaniach dokonano zarządzeniem Nr 106/08 Wójta Gminy z dnia 14 sierpnia 2008r. Tym zarządzeniem wprowadzono do zakładowego planu kont konta 015 – „Mienie zlikwidowanych jednostek”, 855 – „Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek”, zmieniono opisy kont 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych” i 800 – „Fundusz jednostki”, a także skreślono z zakładowego planu kont pozabilansowe konto 997 – „Zaangażowanie środków funduszy pomocowych”.

Ostatnią zmianą z 2008 roku zmodyfikowano opisy kont 221 i 760 w ewidencji jednostek oświatowych oraz zaktualizowano wykaz osób pracujących na poszczególnych programach komputerowych.

- 3) Wynikający z przepisów art. 58 ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458) obowiązek dostosowania, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy (1.01.2009r.), wewnętrznych uregulowań do zmian wynikających z tej ustawy, został wykonany poprzez wydanie zarządzenia Nr 147/09 Wójta Gminy z dnia 2 kwietnia 2009r. w sprawie regulaminu wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w Urzędzie Gminy Człuchów, zwanego dalej „regulaminem wynagradzania”.

- W regulaminie wynagradzania określono:
 - wymagania kwalifikacyjne pracowników samorządowych,
 - szczegółowe warunki wynagradzania pracowników samorządowych,
 - szczegółowe warunki i sposób przyznawania dodatku funkcyjnego i dodatku specjalnego pracownikom samorządowym,
 - szczegółowe warunki przyznawania oraz warunki i sposób wypłacania nagród innych, niż jubileuszowa, pracownikom samorządowym.
- Ustalono, że określone regulaminem wynagradzania wymagania kwalifikacyjne w zakresie wykształcenia i stażu pracy pracowników oparto na wymaganiach określonych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. Nr 50, poz. 398) – pracodawca nie określił wyższych wymagań od określonych w rozporządzeniu wymagań minimalnych.

- Zgodnie z przepisami art. 39 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy pracodawca miał obowiązek określenia w regulaminie wynagradzania szczegółowych warunków wynagradzania pracowników samorządowych, w tym maksymalnego poziomu wynagrodzenia zasadniczego.

Stwierdzono, że kierownik kontrolowanej jednostki określił maksymalne kategorie zaszeregowania na poszczególnych stanowiskach pracy i maksymalne kwoty wynagrodzenia zasadniczego w poszczególnych kategoriach zaszeregowania.

Obok wielkości maksymalnych określono też, bez delegacji ustawowej, minimalne kategorie i kwoty wynagrodzenia zasadniczego – w tym zakresie powtórzono wielkości określone ww. rozporządzeniem Rady Ministrów, wydanym na podstawie art. 37 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych.

[Handwritten mark]

[Handwritten signature]

- Z zapisu zawartego w § 2 ust. 1 pkt 4 regulaminu wynagradzania wynika, że regulamin ustala – cyt.: „szczegółowe warunki przyznawania oraz warunki i sposób wypłacania premii i nagród innych niż jubileuszowa”. Stwierdzono, że w dalszych uregulowaniach (§ 9 regulaminu) odniesiono się wyłącznie do nagród, pomijając całkowicie tematykę związaną z przyznawaniem i wypłacaniem premii.
Już w trakcie kontroli, tj. w dniu 20 lipca 2009 roku, wójt gminy wydał zarządzenie Nr 178/09 w sprawie zmian w „Regulaminie wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w Urzędzie Gminy Człuchów” zatwierdzonym zarządzeniem Nr 147/09 Wójta Gminy Człuchów z dnia 2 kwietnia 2009r. Zmiana polegała na wykreśleniu z § 2 ww. regulaminu słowa „premię”.
- W ww. paragrafie regulaminu przewidziano możliwość „utworzenia na dany rok kalendarzowy, w ramach posiadanych środków na wynagrodzenia, funduszu nagród, z przeznaczeniem na nagrody dla pracowników”. Wysokość nagrody nie może przekroczyć 100 % aktualnie osiąganego wynagrodzenia pracownika. Nagroda może być przyznawana pracownikom raz na kwartał.

1.2.2. Jednostki pomocnicze gminy

- 1) Na terenie kontrolowanej gminy funkcjonują 24 jednostki pomocnicze – sołectwa.
Wykaz sołectw, zawierający informacje o ich utworzeniu i podstawach działania (statutach), załączono do protokołu.
[Wykaz: „Jednostki pomocnicze Gminy Człuchów” – załącznik nr 3 do protokołu]
- 2) W dniu 29 stycznia 1996 roku Rada Gminy podjęła uchwałę Nr XV/100/96 w sprawie statutów sołectw.
W § 2 załączonego do uchwały „Statutu Sołectw” wymieniono 22 sołectwa, a w §§ 4 - 22 –wspólne uregulowania dla wszystkich jednostek pomocniczych gminy.
- Ustalono, że w okresie od 1996 roku do końca 2008 roku utworzono jeszcze 2 sołectwa – uchwałą Nr XXXIV/317/06 Rady Gminy z dnia 31 marca 2006r. utworzono Sołectwo Kielpin, natomiast uchwałą Nr VI/38/07 tego organu z dnia 30 marca 2007r. utworzono Sołectwo Płonica.
Nowo utworzonym sołectwom nadano statuty w sposób techniczny – uchwałami w sprawie utworzenia sołectw wprowadzono zmiany w „Statucie Sołectw” z 1996 roku, polegające na dopisaniu dwóch jednostek pomocniczych gminy do paragrafu wymieniającego sołectwa tworzące

wspólnotę samorządową. Tak więc utworzone w 2006 i 2007 roku sołectwa działają na podstawie ogólnego statutu sołectw, przyjętego odpowiednio 10 i 11 lat przed ich utworzeniem.

- W myśl przepisów art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz.1591 ze zm.) „Organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem (...)”.

Biorąc pod uwagę powyższe przepisy oraz zawarte w art. 40 ust. 1 ww. ustawy uregulowania mówiące, że statut jednostki pomocniczej jest aktem prawa miejscowego, jak też przepisy §§ 29 i 143 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 20 czerwca 2002 r. w sprawie zasad techniki prawodawczej (Dz. U. Nr 100, poz. 908) stwierdzono brak podstaw do uchwalenia ogólnego statutu dla wszystkich jednostek pomocniczych gminy oraz niemożliwość uchwalenia statutu jednostki pomocniczej gminy jako załącznika do uchwały.

Powyższemu dał wyraz Naczelny Sąd Administracyjny (do 31.12.2003r.) we Wrocławiu w wyroku z dnia 28 października 2003r. – II SA/Wr 1501/03.

1.2.3. Jednostki organizacyjne gminy

- 1) W oparciu o założony w dniu 2.07.2003 roku „Rejestr jednostek organizacyjnych gminy Człuchów” ustalono, że zadania kontrolowanej jednostki samorządu terytorialnego realizuje 13 jednostek organizacyjnych gminy.

Wykaz jednostek organizacyjnych gminy, zawierający dane o ich utworzeniu, załączono do protokołu kontroli.

[Wykaz: „Jednostki organizacyjne Gminy Człuchów”

- załącznik nr 4 do protokołu]

- 2) Z ww. wykazu wynika, że na terenie gminy funkcjonuje 12 jednostek budżetowych oraz jedna samorządowa instytucja kultury. Aktualnie nie działa żaden gminny zakład budżetowy, ani też gospodarstwo pomocnicze jednostki budżetowej.

1.2.4. Pełnomocnictwa

- 1) Ustalono, że pełnomocnictwami wójta gminy, wydanych na podstawie przepisów art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.), legitymują się kierownicy wszystkich 11-stu jednostek organizacyjnych gminy nieposiadających osobowości prawnej.

Większość pełnomocnictw (9) wójt gminy udzielił w dniu 30.09.2005 roku, realizując wniosek pokontrolny po poprzedniej kompleksowej kontroli gminy, zakończonej w lipcu 2005 roku.

- 2) Przedłożone do kontroli dokumenty obejmowały też pełnomocnictwo udzielone w dniu 9.01.2009 roku pani Agnieszce Wehner – dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Polnicy.

Stwierdzono, że stanowiące podstawę wydania ww. pełnomocnictwa przepisy art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym dotyczą wyłącznie kierowników jednostek nieposiadających osobowości prawnej. Wymieniona powyżej osoba jest kierownikiem samorządowej instytucji kultury, która – na mocy przepisów art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2001r. Nr 13, poz. 123³ ze zm.) – uzyskuje osobowość prawną i może rozpocząć działalność z chwilą wpisu do rejestru prowadzonego przez organizatora.

1.3. Funkcjonowanie kontroli wewnętrznej

Tematykę związaną z funkcjonowaniem kontroli wewnętrznej sprawdzono w oparciu o rok 2008.

1.3.1. Wykonywanie kontroli wewnętrznej przez komisję rewizyjną

- 1) Plan pracy Komisji Rewizyjnej na rok 2008 przyjęto jako załącznik nr 2 do uchwały Nr XIII/106/07 Rady Gminy z dnia 28 grudnia 2007r. w sprawie zatwierdzenia planów pracy Rady Gminy i komisji stałych na 2008r.

Z planu wynika, że działalność kontrolna Komisji miała być realizowana m.in. poprzez kontrole:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie, w zakresie realizacji zadań własnych,
 - Zakładu Gospodarki Komunalnej w Człuchowie, w zakresie realizacji zadań własnych,
 - zadań inwestycyjnych gminy.
- 2) Ze sporządzonego w dniu 25.05.2009 roku „Sprawozdania z działalności Komisji Rewizyjnej w 2008r.” wynika, że roczny plan pracy został wykonany.
- Kontrola działalności GOPS w Człuchowie nie wykazała żadnych nieprawidłowości. Uwag nie wniesiono również do skontrolowanych dwóch zadań inwestycyjnych, pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie

miejsowości Wierzchowo Dworzec” oraz „Wykonanie boisk sportowych w ramach budowy kompleksu »Moje Boisko – Orlik 2012«”.

- Przeprowadzona w Zakładzie Gospodarki Komunalnej w Człuchowie kontrola zakończyła się wystąpieniem pokontrolnym z wnioskiem o podjęcie działań zmierzających do poprawy ściągłości należności za sprzedaną wodę i odbiór nieczystości płynnych. Wykazane w sprawozdaniu Komisji Rewizyjnej należności ZGK (zaległości kontrahentów) z ww. tytułów wynosiły odpowiednio 125.093,34 zł oraz 56.314,76 zł, przy czym ze sprawozdania nie wynikało, z jakiego dnia stany te pochodziły.

1.3.2. Wykonywanie kontroli przez skarbnika – głównego księgowego budżetu gminy

- 1) Podstawowe zadania kontrolne i nadzorcze skarbnika gminy, określone w § 16 regulaminu organizacyjnego urzędu gminy, obejmują m.in.: kontrasygnowanie oświadczeń woli składanych w imieniu gminy, jeżeli mogą one spowodować powstanie zobowiązań finansowych, nadzór nad prawidłową realizacją budżetu oraz nadzorowanie i kontrola gospodarki finansowej jednostek organizacyjnych gminy
- 2) Zadania kontrolne skarbnika określono też w załącznikach do zarządzenia Nr.180/06 Wójta Gminy z dnia 27 czerwca 2006r. w sprawie wprowadzenia procedury kontroli wydatków, przestrzegania i przeprowadzenia wstępnej oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych, pobierania i gromadzenia środków publicznych oraz kontroli finansowej w jednostkach organizacyjnych Gminy Człuchów.
- 3) Ustalono, że pani Barbarą Chmielarska – skarbnik gminy wykonywała czynności kontrolne przewidziane w ww. uregulowaniach. Na dowód wykonania tych czynności składała podpisy na stosownych dokumentach, tj. umowach, protokołach, fakturach, itp.

1.3.3. Kontrola środków finansowych z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł

- 1) Wymaganą przepisami art. 15a ustawy z dnia 16 listopada 2000r. o przeciwdziałaniu wprowadzania do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2003r. Nr 153, poz. 1505 ze zm.) „Instrukcję w sprawie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz finansowania terroryzmu w Gminie

w Człuchowie” wprowadzono do stosowania zarządzeniem Nr 127/05 Wójta Gminy z dnia 30 czerwca 2005r.

Z § 1 ww. zarządzenia wynika, że funkcję koordynatora ds. współpracy z Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej (GIIF) pełni pan Arkadiusz Kubalewski – sekretarz gminy.

- 2) Z informacji udzielonych przez ww. koordynatora oraz skarbnika gminy wynikało, że dotychczas nie było przypadków powiadamiania GIIF o stwierdzonych próbach „prania pieniędzy”, gdyż nie było podejrzeń o takich próbach.
- 3) W trakcie niniejszej kontroli nie powzięto podejrzeń o próbach wprowadzania do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł.

1.3.4. Oświadczenia o stanie majątkowym

- 1) Składanie oświadczeń o stanie majątkowym (zwanymi dalej „oświadczeniami majątkowymi”) sprawdzono w oparciu o oświadczenia wymagane według stanu na 31 dzień grudnia 2007 i 2008 roku, jak też oświadczenia składane w trakcie roku, np. według stanu na dzień odwołania z zajmowanego stanowiska.
- 2) Ustalono, że wszyscy radni Rady Gminy kadencji 2006 - 2010 złożyli terminowo wymagane oświadczenia majątkowe. Ustaleń powyższych dokonano na podstawie wykazów złożonych oświadczeń, zawierających daty złożenia w urzędzie gminy, a w przypadku przewodniczącego Rady Gminy – na podstawie kserokopii oświadczeń przesłanych do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, opatrzonych datami wpływu oświadczeń. Przedłożone do kontroli dokumenty obejmowały też adresowane do księgowości urzędu gminy pisma przewodniczącego Rady Gminy, informujące o terminowym złożeniu oświadczeń przez radnych.
- 3) Wymagane oświadczenia majątkowe w kontrolowanym okresie złożyli również: wójt gminy, sekretarz gminy, skarbnik gminy, kierownicy jednostek organizacyjnych gminy, osoby zarządzające i członkowie organów zarządzających gminnymi osobami prawnymi oraz osoby wydające decyzje administracyjne w imieniu wójta gminy. Terminowość złożenia oświadczeń przez wójta gminy ustalono na podstawie kserokopii oświadczeń przesłanych do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, opatrzonych datami ich wpływu do ww. urzędu.

Stwierdzono brak (nie przedłożono do kontroli) jakichkolwiek dokumentów, np. wykazów złożonych oświadczeń, potwierdzających fakt terminowego złożenia pozostałych oświadczeń.

- 4) Ustalono, że osoby przyjmujące oświadczenia i dokonujące ich analizy przedstawiły Radzie Gminy informacje (dotyczy oświadczeń składanych w 2008 roku) wymagane przepisami art. 24h ust. 12 ustawy o samorządzie gminnym.

Informacje te przedstawiono na sesji Rady Gminy w dniu 14 listopada 2008 roku – ustawowy termin (do dnia 30 października) nie został dotrzymany, gdyż pismo Urzędu Skarbowego w Człuchowie, zawierające dane o stwierdzonych uchybieniach wpłynęło do urzędu gminy dopiero w dniu 29.10.2008r.

1.3.5. Procedury wewnętrznej kontroli finansowej

a) Procedury obowiązujące w urzędzie gminy

- 1) Stosownie do przepisów art. 47 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) kierownik kontrolowanej jednostki był zobowiązany ustalić, w formie pisemnej, obowiązujące w jednostce procedury:
- przeprowadzania wstępnej oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków;
 - badania i porównania stanu faktycznego ze stanem wymaganym w zakresie dotyczącym pobierania i gromadzenia środków publicznych, zaciągania zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków ze środków publicznych, udzielania zamówień publicznych oraz zwrotu środków publicznych.
- 2) Ustalono, że na mocy ww. przepisów wydane zostało zarządzenie Nr 180/06 Wójta Gminy z dnia 27 czerwca 2006r. w sprawie wprowadzenia procedury kontroli wydatków, przestrzegania i przeprowadzenia wstępnej oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych, pobierania i gromadzenia środków publicznych oraz kontroli finansowej w jednostkach organizacyjnych Gminy Człuchów.

W załącznikach do ww. zarządzenia określono procedury, o których mowa w tytule zarządzenia, wyznaczono osoby odpowiedzialne za poszczególne czynności, osoby upoważnione do dokonywania kontroli dowodów, a także wzór wniosku o zaangażowanie środków budżetowych obciążających plan finansowy jednostki. Z przedłożonych do kontroli dokumentów wynikało,

że z treścią uregulowań zapoznano: sekretarza gminy, skarbnika, kierowników referatów oraz kierowników jednostek organizacyjnych gminy. Osoby te zobowiązały się do zapoznania z uregulowaniami podległych pracowników.

b) Kontrola przestrzegania procedur w jednostkach podległych i nadzorowanych

- 1) Przepisy art. 187 ustawy o finansach publicznych nakładają na przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego obowiązek kontrolowania przestrzegania przez podległe i nadzorowane przez siebie jednostki sektora finansów publicznych realizacji wewnętrznych procedur w zakresie celowości zaciągania zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków. Zgodnie z ww. przepisami w każdym roku kontrolą należy objąć co najmniej 5 % wydatków podległych jednostek organizacyjnych.
- 2) Z przedłożonych do kontroli dokumentów wynikało, że w 2008 roku przeprowadzono kontrole w dwóch jednostkach organizacyjnych gminy, tj. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Człuchowie oraz w Straży Gminnej w Człuchowie. Kontrole przeprowadziła pani Barbara Chmielarska – skarbnik gminy.
 - Stwierdzone w trakcie tych kontroli uchybienia dotyczyły niewłaściwego zaksięgowania kosztów podróży służbowej oraz poprawiania dekretacji dowodów w niedozwolony sposób.
 - Ustalono, że protokoły z przeprowadzonych kontroli nie zawierają informacji, czy kierownicy tych jednostek ustalili procedury, o jakich mowa w przepisach art. 47 ust. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.
- 3) W 2008 roku nie przeprowadzono kontroli w pozostałych jednostkach organizacyjnych gminy – obsługę finansowo-księgową tych jednostek w tym roku prowadził urząd gminy.

1.3.6. System zarządzania i kontroli projektów z udziałem środków UE (dotacje rozwojowe)

- 1) W 2008 roku kontrolowana gmina otrzymała dotacje rozwojowe na realizację dwóch projektów, tj. projektu pn. „Uwierz w siebie – wyrównywanie szans edukacyjnych dla uczniów z terenu gminy wiejskiej Człuchów” oraz projektu pn. „Akademia Aktywnego Człowieka”, współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Szczegółowe ustalenia w zakresie wysokości otrzymanych dotacji na realizację tych projektów, a także wykorzystania dotacji i ich rozliczenia, przedstawione zostaną w dalszych częściach tego protokołu.

- 2) Kontrolowana jednostka, realizująca oba projekty nie opracowała i nie wdrożyła do stosowania procedur kontroli wewnętrznej, mających na celu systematyczne monitorowanie realizacji projektów, określających m.in. pracowników zobowiązanych i odpowiedzialnych za:
- udzielanie zamówień publicznych,
 - dokumentowanie wykonanych prac, czuwanie nad prawidłowością opisu dokumentów oraz terminowe dokonywanie wypłat wykonawcom,
 - przekazywanie sprawozdań okresowych, rocznych oraz sprawozdania końcowego z realizacji projektu,
 - prowadzenie dokumentacji technicznej oraz księgowej związanej z realizacją projektów oraz rozliczenia dotacji rozwojowych,
 - przechowywanie i archiwizację dokumentów.

Powyższe ustalono na podstawie ustnej informacji uzyskanej od pani Anny Wiśniewskiej – kierownik Referatu Organizacyjnego.

W oparciu o przedłożone do kontroli dokumenty oraz ustne wyjaśnienia pana Pawła Gibczyńskiego – inspektora ds. promocji, rozwoju i pozyskiwania środków pozabudżetowych ustalono, że nad prawidłowym dokumentowaniem wykonanych prac, przedkładaniem wniosków o płatności, przekazywaniem sprawozdań i prowadzeniem dokumentacji mieli czuwać koordynatorzy projektów, z którymi wójt gminy zawarł umowy zlecenia. Dokumentację księgową związaną z realizacją projektów prowadzili merytoryczni pracownicy Referatu Finansowo-Ekonomicznego urzędu gminy, w ramach przypisanych im zakresów obowiązków.

1.3.7. Audyt wewnętrzny

Kontrolowana gmina nie miała obowiązku prowadzenia audytu wewnętrznego – dochody i wydatki gminy realizowane w ciągu roku kalendarzowego nie przekraczały kwoty 40.000 tys. zł, określonej w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 24 czerwca 2006r. w sprawie kwot, których przekroczenie powoduje obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 112, poz. 763).

1.4. Prowadzone kontrole zewnętrzne

- 1) Tematykę związaną z kontrolami zewnętrznymi sprawdzono w oparciu o lata 2005 – 2008, tj. cały okres objęty niniejszą kompleksową kontrolą gminy.
 - 2) Ustalono, że ostatnią kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Urzędzie Gminy w Człuchowie Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku przeprowadziła w okresie od dnia 22 marca do dnia 29 lipca 2005r. Ustalenia kontroli zawarto w protokole podpisanym w dniu 1 sierpnia 2005r.
 - 3) Wystąpienie pokontrolne Izby (pismo Nr WK.0804/K/4583/05 z dnia 8.09.1005r.) wpłynęło do urzędu gminy w dniu 12.09.2005r.
O sposobie realizacji wniosków pokontrolnych poinformowano Regionalną Izbę Obrachunkową w Gdańsku pismem Nr 0911/1/05 z dnia 3.10.2005r.
- Z wyżej wymienionego pisma wynika m.in., że zarządzeniem Nr 114/05 Wójta Gminy w sprawie wydania zaleceń pokontrolnych zobowiązano:
 - a) Skarbnika gminy, do:
 - przygotowania projektów zarządzeń w sprawach dostosowania zakładowego planu kont od obowiązujących przepisów oraz przestrzegania zasad funkcjonowania kont,
 - ustalenia harmonogramu kontroli wszystkich podległych i nadzorowanych jednostek organizacyjnych gminy w zakresie przestrzegania wewnętrznych procedur.
 - b) Kierownika Referatu Organizacyjnego, do:
 - przygotowania pełnomocnictw udzielanych przez wójta kierownikom jednostek organizacyjnych gminy nieposiadających osobowości prawnej do jednoosobowego działania, a także dokumentu potwierdzającego powierzenie skarbnikowi gminy obowiązków i odpowiedzialności w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki oraz wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi,
 - egzekwowania obowiązku składania oświadczeń o stanie majątkowym przez osoby, na które ustawa o samorządzie gminnym taki obowiązek nakłada,
 - przestrzegania przepisów regulujących zasady wynagradzania pracowników samorządowych oraz nieprzyznawania nagród dla osób niebędących pracownikami jednostki;

c) Referat Finansowo-Ekonomiczny, do:

- przeprowadzania, dokumentowania i rozliczania inwentaryzacji wszystkich aktywów gminy zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości i uregulowaniami wewnętrznymi,
 - przestrzegania obowiązującej klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych,
 - prowadzenia ewidencji zdarzeń gospodarczych zgodnie z zasadami rachunkowości oraz planem kont,
 - przestrzegania ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustaleń zawartych umów przy udzielaniu i rozliczaniu dotacji celowych przekazywanych z budżetu na cele związane z realizacją zadań własnych gminy,
 - przestrzegania obowiązujących przepisów przy umarzaniu posiadanych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.
- Z ustaleń przedstawionych w tej części protokołu wynika, że wnioski pokontrolne dotyczące spraw ogólnie-organizacyjnych zostały zrealizowane. Na sposób wykonania pozostałych zaleceń pokontrolnych zostanie zwrócona szczególna uwaga w trakcie obecnej kontroli, a ustalenia znajdują odzwierciedlenie w niniejszym protokole.
- 4) Z zapisów w „Księżce kontroli” wynika, że w okresie pomiędzy poprzednią, a obecną kompleksową kontrolą przeprowadzono 3 kontrole w zakresie gospodarki finansowej oraz związanych z realizacją zadań finansowanych środkami publicznymi.
- Instytucje kontrolne, tematykę kontroli oraz okresy ich przeprowadzenia zestawiono w tabeli poniżej.

Instytucja kontrolna	Kontrola w okresie	Tematyka kontroli
1	2	3
ROK 2006		
Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku	14.02. – 21.02.	Wydatkowanie i rozliczenie dotacji z budżetu państwa przyznanej w 2005r. na zadanie zapisane w Kontrakcie Wojewódzkim pn. „Budowa hali sportowej w Szkole Podstawowej w Polnicy – I etap”.
ROK 2007		
Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku	6.09. – 7.09.	Prawidłowość wydatkowania środków pozyskanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na realizację projektu „Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie m. Rychnowy”.
Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku	10.09. – 5.10.	Wysokość części oświatowej subwencji ogólnej otrzymanej przez gminę a wielkość wydatków ponoszonych na realizację zadań oświatowych.

II. GOSPODARKA PIENIĘŻNA I ROZRACHUNKI

2.1. Gospodarka środkami pieniężnymi

Kontrolę gospodarki środkami pieniężnymi przeprowadzono w oparciu o rok 2008.

2.1.1. Gospodarka kasowa

1) Kontrolowany urząd gminy prowadzi własną kasę. W kasie realizuje się wpłaty i wypłaty gotówki związane z realizacją dochodów i wydatków urzędu gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych – szkół podstawowych, gminnego gimnazjum, przedszkoli oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Polnicy. Wszystkie te jednostki są finansowo i księgowo obsługiwane przez urząd gminy.

2) Sprawy gospodarki kasowej reguluje „Instrukcja kasowa w Urzędzie Gminy w Człuchowie”, wprowadzona do stosowania jako załącznik nr 3 do zarządzenia Nr 179/06 Wójta Gminy z dnia 27 czerwca 2006r. w sprawie dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości.

Instrukcja ta, aktualizowana w miarę potrzeb, określa: zasady zabezpieczenia mienia i ochrony wartości pieniężnych w kasie oraz podczas transportu, wymagania stawiane osobie kasjera, zasady ewidencji obrotów kasowych, wysokość zapasu gotówki, rodzaje stosowanych dowodów kasowych, jak też szczegółowe objaśnienia w zakresie sposobu i zasad wypełniania formularzy i druków kasowych.

3) Kasę prowadzi pani Elżbieta Chruściel - podinspektor, zatrudniona w urzędzie gminy od 1979 roku, w tym od września 1984 roku na stanowisku kasjerki.

W aktach osobowych kasjerki znajduje się „zapytanie o karalność” oraz oświadczenie o przyjęciu do wiadomości faktu ponoszenia materialnej odpowiedzialności za powierzoną gotówkę i inne walory.

4) Kontrolę przestrzegania obowiązujących uregulowań w zakresie gospodarki kasowej, w szczególności dotyczących wypłat gotówkowych, kwitowania odbioru gotówki oraz odprowadzania na rachunek bankowy gotówki przyjętej do kasy, przeprowadzono w oparciu o losowo wybrane raporty kasowe, prowadzone do rachunku bieżącego kontrolowanej jednostki:

- nr 34 z dnia 26.02., nr 35 z dnia 27.02., nr 36 z dnia 28.02. oraz nr 37 z dnia 29.02.2008r.;

- nr 72 z dnia 21.04., nr 73 z dnia 22.04., nr 74 z dnia 23.04. oraz nr 75 z okresu od dnia 24 – 25.04.2008r.;
- nr 201 z dnia 29.10., nr 202 z dnia 30.10. oraz nr 203 z dnia 31.10.2008r.

W wyniku kontroli stwierdzono, że operacje kasowe ujmowano w raportach w dniach ich wystąpienia. Wypłat dokonywano w oparciu o dowody zatwierdzone do wypłaty.

- 5) Stwierdzono, że na koniec każdego roku kontrolowana jednostka przeprowadzała inwentaryzację gotówki w kasie.
W oparciu o „Protokół z inwentaryzacji kasy”, spisany w dniu 30.12.2008 roku ustalono, że zespół spisowy ustalił zerowy stan gotówki w kasie na ww. dzień. W ostatni dniu roku kasa była nieczynna.
- 6) W dniu 3.12.2009 roku przeprowadzono kontrolę kasy urzędu gminy celem sprawdzenia zgodności stanu ilościowego znajdującej się w niej gotówki ze stanem ewidencyjnym. Kontrola nie wykazała żadnych różnic. Sporządzony na okoliczność kontroli protokół załączono do niniejszego protokołu.

[Protokół kontroli kasy Urzędu Gminy w Człuchowie

- załącznik nr 5 do protokołu]

2.1.2. Obsługa bankowa

2.1.2.1. Obsługa bankowa urzędu gminy i gminnych jednostek organizacyjnych

- 1) Bankową obsługę budżetu gminy i gminnych jednostek organizacyjnych wykonuje Bank Spółdzielczy w Człuchowie na mocy „Umowy na bankową obsługę budżetu gminy i budżetów samorządowych jednostek organizacyjnych gminy Człuchów”, zawartej w dniu 1.03.2007 roku na okres 4 lat, tj. do dnia 28.02.2011r.
Wyboru tego banku dokonano w trybie przetargu nieograniczonego, przeprowadzonego w dniu 20.02.2007r.
- 2) W dniu 21.08.2008 roku z ww. bankiem zawarto, na czas nieoznaczony, „Umowę na usługi HOME BANKING – off line”, na mocy której gmina korzysta z oprogramowania do realizacji ww. usługi.

2.1.2.2. Operacje bankowe

- 1) Kontrolę operacji bankowych przeprowadzono na przykładzie konta 133 – „Rachunek bieżący budżetu” w ewidencji księgowej budżetu (organu finansowego) oraz kont 135 – „Rachunki środków funduszy specjalnego przeznaczenia” i 139 – „Inne rachunki bankowe” w ewidencji księgowej urzędu gminy – jednostki budżetowej.

- 2) W wyniku porównania obrotów zaksięgowanych na koncie 133 – „Rachunek bieżący budżetu” w styczniu i grudniu 2008 roku (te miesiące wybrano do szczegółowej kontroli) z wartościami obrotów wynikającymi z otrzymanych wyciągów bankowych nieprawidłowości nie stwierdzono. Wszystkie zapisy oparto na wyciągach bankowych i salda konta były zgodne z saldami z ewidencji banku. Powyższe ustalenia dotyczą rachunku podstawowego budżetu, rachunków lokat oraz rachunku środków niewygasających.
- 3) W myśl uregulowań zawartych w zakładowym planie kont konto 135 – „Rachunki środków funduszy specjalnego przeznaczenia” należało wykorzystywać do ewidencji środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz środków gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.
- W trakcie kontroli ustalono, że prowadzone w komputerowym systemie RADIX FKJ konto 135 wykorzystywano niezgodnie z jego przeznaczeniem, tj. do ewidencji obrotów na rachunku środków niewygasających – na koncie tym księgowano obroty zgodne z obrotami na subkoncie rachunku bieżącego gminy, do którego prowadzono analityczne konto 133/300.
 - Kontrola wykazała, że księgowość zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz księgowość gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej zostały wydzielone do odrębnych ksiąg głównych i dzienników – do tych celów wykorzystywano „Dziennik tabelaryczny” z odrębną numeracją dowodów. Odrębnie też gromadzono dowody księgowe.
- Szczegółową ewidencję do kont obu funduszy, w tym kont 851 – „Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych” i 853 – „Fundusze pozabudżetowe”, prowadzono odręcznie na kartotekach – kartach kontowych.
- 4) Stwierdzono, że konto 139 – „Inne rachunki bankowe” prowadzono do ewidencji obrotów na rachunkach „sum depozytowych”, tzn. rachunkach służących do przechowywania wadów i zabezpieczeń należytego wykonania umów o zamówienie publiczne.
- Poza tym na koncie tym ewidencjonowano obroty na rachunku bankowym wykorzystywanym do obsługi pilotażowego programu „Uczeń na wsi”, finansowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – program ten ma na celu wyrównywanie szans

w zdobyciu wykształcenia przez osoby niepełnosprawne mające stałe zameldowanie na terenie gmin wiejskich. W tym zakresie część obrotów na analitycznym koncie 139/007 w ewidencji urzędu gminy była identyczna jak na koncie 139 w ewidencji budżetu gminy (organu finansowego).

2.1.2.3. Inwentaryzacja środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych

- 1) Ustalono, że na dzień 31.12.2008 roku kontrolowana jednostka dokonała inwentaryzacji środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych poprzez porównanie stanów środków wykazanych na powiadomieniu banku ze stanami środków wynikających z kont rachunkowych wykorzystywanych do ewidencji środków pieniężnych w bankach.
- 2) Z ewidencji księgowej wynikały następujące stany środków pieniężnych na koniec 2008 roku (w zł):

Oznaczenie i nazwa konta syntetycznego	Stan na dzień 31.12.2008r.
1	2
BUDŻET GMINY (ORGAN FINANSOWY)	
133 - „Rachunek budżetu”	3.621.282,39
137 - „Rachunki środków funduszy pomocowych”	136,99
139 - „Inne rachunki bankowe”	178.735,81
URZĄD GMINY (JEDNOSTKA BUDŻETOWA)	
130 - „Rachunek bieżący jednostki”	0,00
135 - „Rachunki środków funduszy specjalnego przeznaczenia”	76.236,19
137 - „Rachunki funduszy pomocowych”	136,99
139 - „Inne rachunki bankowe”	191.199,79
ZAKŁADOWY FUNDUSZ ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH	
135 - „Rachunki środków funduszy specjalnego przeznaczenia”	6.859,04
GMINNY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSP. WODNEJ	
135 - „Rachunki środków funduszy specjalnego przeznaczenia”	347.524,46

- 3) Stwierdzono, że wynikające z ewidencji księgowej salda ww. kont na dzień 31.12.2008 roku były zgodne z wykazanymi przez bank stanami środków na rachunkach bankowych kontrolowanej jednostki. Poniżej omówiono poszczególne konta i rachunki.

Budżet gminy

- Końcowe saldo konta 133 – „Rachunek bieżący budżetu” tworzyły środki zgromadzone na 4 rachunkach bankowych:

- podstawowym	-	588.046,20 zł,
- środków niewygasających	-	76.236,19 zł,
- lokaty over-night	-	2.907.000,00 zł;
- lokaty 3-miesięcznej	-	<u>50.000,00 zł;</u>
Razem:	-	3.621.282,39 zł.

- Saldo konta 137 – „Rachunki środków funduszy pomocowych”, w wysokości 136,99 zł tworzyły środki finansowe na rachunku bankowym wykorzystywanym do obsługi projektu „Akademia Aktywnego Człowieka”, finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.
- Końcowe saldo konta 139 – „Inne rachunki bankowe” w wysokości 178.735,81 zł tworzyły środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczone na realizację projektu „Uczeń na wsi” finansowanego przez ten fundusz.

Urząd gminy

- Występujące na dzień 31.12.2008 roku saldo konta 135 – „Rachunki środków funduszy specjalnego przeznaczenia”, w wysokości 76.236,19 zł, tworzyły środki na niewygasające wydatki.

W niniejszym protokole wykazano już, że ewidencjonowanie tych środków na koncie 135 jest nieprawidłowe, tj. niezgodne z uregulowaniami zakładowego planu kont, opracowanego na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020).

- Końcowe saldo konta 137 – „Rachunki funduszy pomocowych”, w wysokości 136,99 zł, przedstawiało stan środków na rachunku bankowym, z którego w 2008 roku finansowano projekt pn. „Akademia Aktywnego Człowieka”.
- Końcowe saldo konta 139 – „Inne rachunki bankowe”, w wysokości 191.199,79 zł, przedstawiało stan środków zgromadzonych na 3 rachunkach bankowych, tj.:

- rachunku środków PFRON do finansowania programu „Uczeń na wsi”	-	178.735,81 zł;
--	---	----------------

- rachunku depozytów (zabezpieczenia umów)	-	11.466,11 zł;
- rachunku odsetek od depozytów	-	997,87 zł;
Razem:	-	191.199,79 zł.

Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych

Występujące na koniec roku saldo konta 135 (6.859,04 zł) przedstawiało stan środków na rachunku ww. funduszu, prowadzonego wspólnie dla kilku jednostek organizacyjnych gminy, tj. Urzędu Gminy Człuchów, Straży Gminnej w Człuchowie, Zakładu Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy Człuchów oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Polnicy.

Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Na dzień 31.12.2008 roku saldo konta 135 wynosiło 347.524,46 zł i było zgodne ze stanem środków na bankowym rachunku tego funduszu.

2.2. Gospodarka drukami ścisłego zarachowania

- 1) Zagadnienia związane z gospodarką drukami ścisłego zarachowania reguluje w jednostce „Instrukcja w sprawie ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania w Urzędzie Gminy Człuchów”, stanowiąca załącznik nr 4 do zarządzenia Nr 179/06 Wójta Gminy z dnia 27 czerwca 2006r. w sprawie dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości.
 - Z instrukcji tej wynika, że w kontrolowanym urzędzie gminy do druków ścisłego zarachowania zalicza się: czeki gotówkowe, kwitariusze przychodowe (wzór K-103), arkusze spisu z natury (od momentu wydania), druki „KW – kasa wypłaci”, druki „KP – kasa przyjmie”, karty drogowe, potwierdzenia wpłaty (wydruki komputerowe) oraz faktury.
 - W załączniku do ww. instrukcji określono osobę odpowiedzialną za prawidłowe gospodarowanie drukami ścisłego zarachowania od momentu zakupu do momentu wydania, a także kolejnych trzech pracowników odpowiedzialnych za druki od ich pobrania do rozliczenia. W końcowej części załącznika wymieniono stanowiska, na których druki są wykorzystywane, a osoby zajmujące te stanowiska ustanowiono odpowiedzialnymi za właściwe używanie druków podczas czynności służbowych.
- 2) W trakcie kontroli ustalono, że stosowane w jednostce druki ścisłego zarachowania ewidencjonowano w prawidłowy sposób. Na dzień bilansowy zapasy tych druków zostały zinwentaryzowane.

2.3. Rozrachunki i roszczenia

Kontrolę tematyki związanej z rozrachunkami i roszczeniami przeprowadzono w oparciu o rok 2008.

2.3.1. Rodzaje rozrachunków

- 1) W 2008 roku w ewidencji księgowej budżetu, jako organu finansowego, prowadzono następujące konta rozrachunkowe: 222, 223, 224, 225, 227, 228, 240 i 260.

Ewidencja księgowa organu finansowego nie obejmowała kont:

- 250 – „Należności finansowe”
- 268 – „Zobowiązania z tytułu prefinansowania”,
- 290 – „Odpisy aktualizujące należności”,

wymienionych w wykazie kont dla budżetu gminy, zawartym w załączniku nr 2 do zarządzenia Nr 179/06 Wójta Gminy z dnia 27 czerwca 2006r. w sprawie dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości, z późniejszymi zmianami.

- 2) W ewidencji księgowej urzędu gminy (jednostki budżetowej) prowadzono w 2008 roku następujące konta rozrachunkowe: 201, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 229, 231, 234, 240 i 290.

W omawianej ewidencji nie zaprowadzono trzech, niżej wymienionych kont rozrachunkowych, przewidzianych w załączniku nr 1 do ww. zarządzenia wójta gminy:

- 228 – „Rozliczenie wydatków ze środków funduszy pomocowych”;
- 257 – „Należności z tytułu prefinansowania”;
- 268 – „Zobowiązania z tytułu prefinansowania”.

Wymienionych powyżej kont nie zaprowadzono w ewidencji, gdyż w okresie objętym kontrolą nie występowały operacje, które należałoby księgować na tych kontach.

2.3.2. Prawidłowość funkcjonowania kont rozrachunkowych

- 1) W wyniku analizy obrotów na kontach rozrachunkowych stwierdzono, że zasady funkcjonowania tych kont, określone w zakładowym planie kont, wydanym na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego

oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020) były zasadniczo przestrzegane.

- 2) Uwagi wniesiono do ujmowania na kontach 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych” i 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych” w ewidencji księgowej urzędu gminy (jednostki budżetowej) operacji nie mających związku z rozliczaniem się z urzędu gminy z budżetem gminy z wypracowanych dochodów oraz ze środków przeznaczonych na finansowanie wydatków tej jednostki.

W toku kontroli ustalono, że urząd gminy nie posiada własnego rachunku bieżącego – wypracowane przez urząd gminy dochody trafiają bezpośrednio na rachunek bieżący budżetu, bezpośrednio z rachunku bieżącego budżetu finansowane są też wydatki objęte planem finansowym urzędu.

Kontrola wykazała, że konta 222 i 223 w ewidencji urzędu gminy spełniają funkcje przypisane kontom 222 i 223 w ewidencji budżetu gminy (organu finansowego). Dodatkowo poprzez konto 222 rozlicza się z budżetem dochody z tytułu udziału gminy w podatku dochodowym stanowiącym dochód budżetu państwa.

2.3.3. Terminowość regulowania zobowiązań

Kontrolę terminowości regulowania w 2008 roku zobowiązań jednostki sprawdzono w oparciu o zobowiązania wobec:

- urzędów skarbowych – z tytułu zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych;
- zakładu ubezpieczeń społecznych – z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy;
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – z tytułu składek na Fundusz.

Dokonane w trakcie kontroli ustalenia odnoszące się do terminowości regulowania tych zobowiązań przedstawiono poniżej.

2.3.3.1. Odprowadzanie podatku dochodowego od osób fizycznych

- 1) Po analizie obrotów na koncie 225/001 – „Rozrachunki z budżetami – podatki od wynagrodzeń” stwierdzono, że odprowadzając w 2008 roku zaliczki na podatek dochodowy od wynagrodzeń nie przekraczano, poza jednym wyjątkiem, terminu określonego w przepisach art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2000r. Nr 14, poz. 176 ze zm.).

M

Now

S-

- 2) Z przywołanych powyżej przepisów wynika obowiązek przekazywania do urzędu skarbowego kwot pobranych zaliczek w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu w którym pobrano zaliczki.
Stwierdzono, że suma zaliczek pobranych w lutym 2008 roku wyniosła 23.720,00 zł, a w terminie do dnia 20.03.2008 roku przekazano zaliczki na sumę 23.576,00 zł, tj. o 144,00 zł niższą. Odprowadzenia potrąconej kwoty dokonano w maju 2008 roku – przekazane w tym miesiącu zaliczki na sumę 14.458,00 zł były o 144,00 zł wyższe od zaliczek potrąconych kwietniu 2008 roku, wynoszących 14.314,00 zł.
- 3) Z pisemnego wyjaśnienia pani Danuty Bąk – podinspektor ds. płac wynika, że nieterminowe przekazanie zaliczek na podatek dochodowy od wypłaconych w lutym 2008 roku diet za sędziowanie meczów było następstwem omyłki. Dodała, że z tytułu nieterminowego przekazania zaliczek urząd gminy nie poniósł żadnych konsekwencji finansowych. Wyjaśnienie załączono do akt kontroli. Zestawienie akt kontroli jest załącznikiem do niniejszego protokołu.

[Zestawienie akt kontroli

- załącznik nr 6 do protokołu]

[Wyjaśnienie pani Danuty Bąk – podinspektor ds. płac, dotyczące nieterminowego odprowadzenia zaliczek na podatek dochodowy –

- poz. 1 akt kontroli]

2.3.3.2. Odprowadzanie składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy

W wyniku analizy obrotów na kontach analitycznych do konta 229 – „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” stwierdzono, że odprowadzając w 2008 roku składki, o jakich mowa w tytule, nie przekraczano terminu określonego w przepisach art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2007r. Nr 11, poz. 74 ze zm.).

2.3.3.3. Odprowadzanie składek na PFRON

- 1) W roku objętym kontrolą terminowości regulowania zobowiązań gmina wydatkowała 7.435,00 zł tytułem wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, klasyfikowanych w § 414 wydatków budżetowych.

Po analizie obrotów na koncie 229-004 – „PFRON” stwierdzono, że poza jednym wyjątkiem, wpłaty dokonywano z zachowaniem terminu określonego przepisami art. 49 ust 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2008r. Nr 14, poz. 92 ze zm.).

Przekazane środki odpowiadały wpłatom wykazanym w „Deklaracjach miesięcznych wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych” (druk DEK-I-a).

- 2) Przypadek nieterminowego przekazania wpłaty miał miejsce w kwietniu 2008 roku. Przelewu kwoty 401,00 zł za marzec 2008 roku dokonano w dniu 23.04.2008r. (dowód – WB/0111), tj. 3 dni po ustawowym terminie. Z takim samym opóźnieniem złożono też miesięczną deklarację wpłat. Z ustnego wyjaśnienia pani Danuty Bąk – podinspektor ds. plac (osoba ta zajmuje się sporządzaniem deklaracji oraz przekazywaniem środków na PFRON) wynikało, że opóźnienie wynikało z przeoczenia terminu. Dodała, że z tytułu nieterminowej wpłaty urząd gminy nie poniósł żadnych konsekwencji finansowych.
- 3) Końcowe saldo konta 229-004, w wysokości 917,00 zł, wynikało z zaksięgowania pod datą 31.12.2008 roku deklaracji za grudzień 2008r.

2.3.4. Prawidłowość naliczania odsetek za zwłokę z tytułu nieterminowego regulowania należności

Prawidłowość naliczania odsetek za zwłokę w regulowaniu należności sprawdzono na przykładzie próby obejmującej naliczenie odsetek:

- podatnikom podatku od nieruchomości, dla których prowadzono konta podatkowe oznaczone indeksami: 00024480/03, 00010099/03, 00001882/03, 00014032/03, 00001859/03, 00025006/03 i 00025408/03;
- podatnikom podatku od środków transportowych, dla których prowadzono konta oznaczone indeksami: 00000352/07, 00000358/07;
- nabywcy mienia gminy, który był zobowiązany do ratalnej spłaty ceny nabytej nieruchomości – indeks dłużnika: 00011292/12;
- osobie zobowiązanej do wniesienia opłaty planistycznej, dla której prowadzono konto oznaczone indeksem 00028106/15.

W wyniku kontroli naliczeń odsetek od nieterminowych wpłat nieprawidłowości nie stwierdzono.

2.3.5. Przestrzeganie uprawnień do zaciągania zobowiązań obciążających budżet jednostki samorządu terytorialnego

- 1) W uchwale Nr XIII/101/07 Rady Gminy z dnia 28 grudnia 2007 roku w sprawie uchwalenia budżetu gminy Człuchów na rok 2008 Rada Gminy zawarła upoważnienia dla wójta gminy do:

d

Mał

- zaciągania kredytów krótkoterminowych i pożyczek na pokrycie występującego w trakcie roku przejściowego deficytu budżetu do wysokości 300.000,00 zł;
 - zaciągania zobowiązań na finansowanie wydatków na wieloletnie programy inwestycyjne, na programy i projekty realizowane ze środków Unii Europejskiej lub bezzwrotnych środków zagranicznych oraz na zadania wynikające z kontraktów wojewódzkich, do wysokości określonych w załącznikach do uchwały budżetowej;
 - zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku następnym (2009) jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania gminy i termin zapłaty upływa w 2009 roku, na łączną kwotę 900.000,00 zł;
 - udzielania w roku budżetowym pożyczek do łącznej kwoty 50.000,00 zł;
 - udzielania w roku budżetowym poręczeń i gwarancji do łącznej kwoty 100.000,00 zł.
- 2) W trakcie kontroli nie stwierdzono przypadków zaciągania przez wójta gminy zobowiązań obciążających budżet gminy, przekraczających zakres udzielonych mu upoważnień.

2.3.6. Zobowiązania wymagalne

- 1) Ze sprawozdania budżetowego Rb-Z o stanie zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń, sporządzonego za 2008 rok wynikało, że na koniec tego roku zobowiązania gminy wynosiły 1.895.000,00 zł.
Na powyższą wielkość składały się wyłącznie zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek długoterminowych. Gmina nie posiadała zobowiązań wymagalnych.
- 2) W trakcie kontroli nie stwierdzono występowania zobowiązań wymagalnych.

2.3.7. Udzielanie zaliczek na wydatki do rozliczenia

- 1) W wyniku analizy obrotów na koncie 234 – „Rozrachunki z pracownikami” ustalono, że w 2008 roku udzielono 3 zaliczek gotówkowych na sumę 9.860,00 zł. Były to zaliczki jednorazowe – zaliczek stałych nie udzielano.
- Dwóch zaliczek, na sumę 3.500,00 zł, udzielono w dniach 4 i 15 stycznia 2008 roku (odpowiednio 2.000,00 zł i 1.500,00 zł) na – cyt. za wnioskami

o zaliczki: „wyposażenie świetlicy”. Zaliczki te rozliczono fakturami za artykuły zakupione do świetlicy wiejskiej w Sierocznynie, tj. meble i artykuły dekoracyjne tusz i papier do drukarki za założenie Internetu w tej świetlicy. Rozliczeń zaliczek dokonano w terminach nie przekraczających 7 dni od wypłacenia gotówki.

- Ostatniej zaliczki udzielono w dniu 28.11.2008 roku na – cyt. za wnioskiem o zaliczkę: „poczet rachunków w ramach programu »Uwierz w Siebie«”. Z dekretacji wniosku wynikało, że dotyczyła ona zakupu materiałów (§ 421) w rozdziale 85395.

Ustalono, że wypłacona zaliczka została rozliczona w dniu 11.12.2008 roku poprzez wpłatę (zwrot) do kasy urzędu gminy całej kwoty zaliczki.

- 2) Ustalono, że dwie pierwsze zaliczki wypłacono Beacie Babut – sołtysowi Sołectwa Sierocznyn, a ostatnią zaliczkę – Elżbiecie Majer - dyrektor Szkoły Podstawowej w Rychnowach.

Stwierdzono, że obowiązujące w kontrolowanej jednostce uregulowania wewnętrzne nie przewidują możliwości udzielania zaliczek osobom trzecim, tj. nie będącym pracownikami urzędu gminy.

2.3.8. Wydatki niewygasające

- 1) W 2008 roku kontrolowana gmina realizowała wydatki niewygasające z końcem roku budżetowego 2007, ustalone uchwałą Nr XIII/103/07 Rady Gminy z dnia 28 grudnia 2007r.

- Z załączonego do uchwały planu finansowego wynikało, że z końcem 2007 roku nie wygasły wydatki na sumę 48.968,95 zł (w całości wydatki majątkowe), klasyfikowane w rozdziałach:

- 80101 – „Szkoły podstawowe”	- 38.292,00 zł;
- 92109 – „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby”	- 10.676,95 zł;
Razem:	- 48.968,95 zł.

Wydatki te dotyczyły zadań inwestycyjnych pn. „Remont magazynu paliwa przy Szkole Podstawowej im. J.Wybickiego w Polnicy” (rozd. 80101) oraz „Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej w Sierocznynie”.

- Z planu finansowego wynikało, że ww. sumy miały być wykorzystane do 31.01.2008 roku (świetlica) i 31.03.2008 roku – magazyn paliw.
- 2) Ustalono, że przekazania środków na wyodrębniony rachunek bankowy, w kwocie wynikającej z ww. uchwały organu stanowiącego gminy, dokonano w dniu 28.12.2007r., tj. w dniu podjęcia przez organ stanowiący gminy przywołanej na wstępie uchwały.

- 3) W toku kontroli stwierdzono, że w określonym przez Radę Gminy terminie wykorzystano całość środków, tj. 10.676,95 zł, przeznaczonych na finansowanie zadania polegającego na remoncie i wyposażeniu świetlicy wiejskiej w Sieroczyne.

Do zapłaty faktur związanych z remontem magazynu paliwa przy Szkole Podstawowej w Polnicy w wyznaczonym terminie wykorzystano środki na sumę 37.398,48 zł, tj. o 893,52 zł mniejszą od ujętej w planie finansowym wydatków niewygasających. Niewykorzystane środki, wraz z odsetkami bankowymi w kwocie 42,82 zł, przekazano na rachunek bieżący budżetu gminy w dniu 30.04.2008r. Wpływ tych środków zaewidencjonowano jako dochody budżetowe klasyfikowane w § 0970 – „Wpływy z różnych dochodów” w rozdziale 75814 – „Różne rozliczenia finansowe”.

- 4) W niniejszym protokole wykazano już, że w ewidencji księgowej urzędu gminy środki na wydatki niewygasające ujmowano na nieprawidłowym koncie 135 – „Rachunki środków funduszy specjalnego przeznaczenia”.

2.4. Inventaryzacja należności i zobowiązań

2.4.1. Opracowanie instrukcji inwentaryzacyjnej w zakresie należności i zobowiązań

- 1) W 2008 roku sprawy inwentaryzowania należności i zobowiązań regulowała „Wewnętrzna instrukcja inwentaryzacyjna” wprowadzona do stosowania zarządzeniem Nr 185/06 Wójta Gminy z dnia 31 lipca 2006r.
- 2) Z ww. instrukcji wynika m.in., że inwentaryzacja rozrachunków – za wyjątkiem spornych i wątpliwych, publicznoprawnych oraz innymi osobami nie prowadzącymi ewidencji – następuje drogą uzgodnienia sald. Inwentaryzacja aktywów i pasywów nie objętych drogą potwierdzenia sald następuje w drodze weryfikacji stanów księgowych z dokumentacją. Osobą kompetentną do przeprowadzenia obu tych inwentaryzacji jest główny księgowy „lub osoba przez niego upoważniona”.

W części II instrukcji zapisano, że potwierdzenie sald następuje okresie obejmującym IV kwartał każdego roku i 15 pierwszych dni roku następnego. Inwentaryzacja rozrachunków w drodze weryfikacji powinna być przeprowadzona corocznie przed datą zamknięcia ksiąg rachunkowych.

2.4.2. Inwentaryzacja należności i zobowiązań

- 1) Na podstawie wydruku z ewidencji księgowej rozrachunków obejmującego roczne salda należności i zobowiązań wszystkich kont analitycznych

ustalono następujące salda należności i zobowiązań na dzień 31.12.2008 roku (w zł):

Konto	Saldo na dzień 31.12.2008r.	
	Wn	Ma
1	2	3
Budżet gminy (organ finansowy)		
222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych”	98.856,69	0
223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych”	889.703,69	0
224 – „Rozrachunki budżetu”	70.779,57	731.388,78
225 – „Rozliczenie niewygasających wydatków”	0	0
227 – „Rozliczenie dochodów ze środków funduszy pomocowych”	0	0
228 – „Rozliczenie wydatków ze środków funduszy pomocowych”	0	0
240 – „Pozostałe rozrachunki”	259,10	193.093,81
260 – „Zobowiązania finansowe”	0	795.000,00
Razem:	1.059.599,05	1.719.482,59
Urząd gminy (jednostka budżetowa)		
201 – „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”	10.634,60	29.492,93
221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”	2.038.127,60	144,67
222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych”	169.636,26	333,76
223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych”	889.703,69	0
224 – „Rozliczenie udzielonych dotacji budżetowych”	8.606,77	0
225 – „Rozrachunki z budżetami”	0	1.336.694,80
226 – „Długoterminowe należności budżetowe”	725.880,86	0
227 – „Rozliczenie dochodów ze środków funduszy pomocowych”	0	0
229 – „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”	0	35.120,90
231 – „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”	0	194.994,65
234 – „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”	0	570,00
240 – „Pozostałe rozrachunki”	2.957.061,45	2.101.756,00
290 – „Odписy aktualizujące należności”	0	1.509.539,53
Razem:	6.799.651,23	5.208.647,24
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych		
201 – „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”	0	0
225 – „Rozrachunki z budżetami”	29,00	0
234 – „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”	50.243,75	0
240 – „Pozostałe rozrachunki”	900,00	0
Razem:	51.172,75	0
Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej		
201 – „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”	0	0
Razem:	0	0

- 2) Ustalono, że wszystkie należności i zobowiązania wynikające z kont rozrachunkowych zostały zweryfikowane, a podlegające uzgodnieniu z kontrahentami salda należności, nie będące należnościami spornymi – uzgodnione drogą pisemnego potwierdzenia zgodności sald.

Poczynione w trakcie kontroli ustalenia dotyczące występujących w księgach rachunkowych sald należności i zobowiązań przedstawiono poniżej.

Budżet gminy – organ finansowy

- 1) Wynikające z kont rozrachunkowych należności gminy na koniec 2008 roku wyniosły 1.059.599,05 zł. Na powyższą wielkość składały się należności budżetu z tytułu:

- niewykorzystania przez gminne jednostki budżetowe środków na finansowanie ich wydatków	- 889.703,69 zł;
- niecałkowitego rozliczenia dochodów wykonanych przez gminne jednostki budżetowe	- 98.856,69 zł;
- rozliczeń udziału gminy w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (Ministerstwo Finansów)	- 64.677,00 zł;
- rozliczeń dochodów realizowanych przez urzędy skarbowe	- 6.102,57 zł;
- rozliczeń z urzędem gminy (do wyjaśnienia)	- 259,10 zł;

Razem: - 1.059.599,05 zł.

- 2) Konta rozrachunkowe wykazywały na koniec 2008 roku zobowiązania budżetu gminy na sumę 1.719.482,59 zł. Wielkość ta obejmowała zobowiązania z tytułu:

- zaciągniętych pożyczek	- 795.000,00 zł;
- zwrotu do budżetu państwa niewykorzystanych dotacji celowych	- 726.320,06 zł;
- rozliczeń środków otrzymanych z PFRON	- 178.735,81 zł;
- wadziów na zakup nieruchomości	- 11.712,00 zł;
- rozliczeń VAT	- 3.786,11 zł;
- pozostałych rozrachunków (m.in. dot. funduszu alimentacyjnego, zaliczki alimentacyjnej, specjalistycznych usług opiekuńczych)	- 3.928,61 zł;

Razem: - 1.719.482,59 zł.

Urząd gminy (jednostka budżetowa)

Stwierdzono, że wynikające z ewidencji syntetycznej (wykazane w tabeli powyżej) wielkości należności i zobowiązań urzędu gminy, w wysokościach odpowiednio 6.799.651,23 zł i 5.208.647,24 zł, nie odpowiadały stanowi

faktycznemu, m.in. z uwagi na techniczną kompensatę przez komputerowy program księgowy należności i zobowiązań występujących na niektórych kontaktach.

Poczynione w trakcie kontroli ustalenia w tym zakresie przedstawiono poniżej, przy opisie każdego z kont rozrachunkowych.

Konto 201 – „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”

Z syntetycznej ewidencji księgowej wynikało, że na dzień 31.12.2008 roku na ww. koncie występowały należności na sumę 10.634,60 zł oraz zobowiązania na sumę 29.492,93 zł.

Przedstawione do kontroli dane z weryfikacji sald wskazywały, że rzeczywiste należności były o 9.184,80 zł niższe i wynosiły 1.449,80 zł, natomiast zobowiązania wynosiły 29.974,93 zł, tzn. były o 482,00 zł wyższe od wynikających z ewidencji syntetycznej.

Ustalono, że różnice te wynikały z:

- faktu technicznej kompensaty należności w kwocie 482,00 zł od jednego z kontrahentów z zobowiązaniem wobec tego kontrahenta w wysokości 6.800,84 zł;
- wykazywania przez system komputerowy salda należności od jednego z kontrahentów (konto analityczne 201/061) w sytuacji, gdy przypisane mu w dniu 30.04.2008 roku zobowiązanie w kwocie 9.666,80 zł uregulował on w 7 dni wcześniej, tj. w dniu 23.04.2008r.

Z ustnych wyjaśnień pani Małgorzaty Wołoszyn – inspektor w Referacie Finansowo-Ekonomicznym wynikało, że o problemie „niedostrzegania zapłaty” ww. zobowiązania przez system komputerowy poinformowano firmę RADIX, od której zakupiono system finansowo-księgowy „RADIX FKJ”. Dodała, że przedstawiciele tej firmy nie potrafili wytłumaczyć przyczyn powstania nieprawidłowości, ani też nie wyeliminowali powstałego błędu.

Konto 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”

Z wydruku syntetycznego wynikało, że konto przedstawiało saldo Wn w wysokości 2.038.127,60 zł oraz saldo Ma w wysokości 144,67 zł.

W toku kontroli ustalono, że rzeczywiste należności, tj. wynikające z ewidencji szczegółowej poszczególnych dochodów, były o 8.512,97 zł wyższe i wynosiły 2.046.640,57 zł. O taką samą wielkość wyższe były też zobowiązania – wynosiły one 8.657,64 zł.

Różnice wynikały z technicznego skompensowania należności i zobowiązań na niektórych kontach szczegółowych, w tym na koncie 221/000, wykorzystywanym do ewidencji należności podatkowych.

Konto 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych”

Na dzień 31.12.2008 roku konto wykazywało saldo Wn (169.636,26 zł) oraz saldo Ma – 333,76 zł.

Ustalono, że na pierwsze z tych sald składały się:

- nierozliczone z budżetem gminy dochody budżetowe wypracowane przez ośrodek pomocy społecznej i zakład gospodarki komunalnej (gminne jednostki budżetowe) – 98.856,69 zł;
- nierozliczone z budżetem udziały w podatku dochodowym stanowiącym dochód budżetu państwa – 70.779,57 zł.

Końcowe saldo Ma w wysokości 333,76 zł przedstawiało nadpłatę w rozliczeniach z jednym z urzędów skarbowych realizujących na rzecz gminy dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym.

Konto 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych”

Końcowe saldo Wn w wysokości 889.703,69 zł przedstawiało stan należności budżetowych wynikających z niewykorzystania środków na finansowanie wydatków budżetowych przez 5 gminnych jednostek budżetowych, tj.: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie (831.825,08 zł), Zakład Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy Człuchów (55.997,52 zł), Samorządowe Przedszkole w Wierzchowie Dworcu (995,79 zł), Szkołę Podstawową w Wierzchowie Dworcu (835,00 zł) oraz Gimnazjum Gminne w Rychnowach – 50,30 zł.

Konto 224 – „Rozliczenie udzielonych dotacji budżetowych”

Występujące na dzień 31.12.2008 roku saldo Wn w wysokości 8.606,77 zł przedstawiało stan nierozliczonych do końca 2008 roku dotacji z budżetu gminy przez Gminną Bibliotekę Publiczną Polnicy (8.804,44 zł) oraz Gminny Klub Sportowy KORAL w Dębnicy – 2,33 zł.

Wymienione powyżej podmioty zwróciły niewykorzystane dotacje odpowiednio w dniach 15.01. i 13.01.2009r.

Konto 225 – „Rozrachunki z budżetami”

Końcowe saldo Ma w wysokości 1.336.694,80 zł przedstawiało stan zobowiązań urzędu gminy wobec:

d

ANW B-

- Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku (727.268,91 zł – zwrot dotacji celowych, wpływy za dowody osobiste, zaliczka alimentacyjna, wpłaty na fundusz alimentacyjny, wpływy z odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze);
- budżetu gminy (607.667,00 zł – część oświatowa subwencji ogólnej na styczeń 2009r.);
- Urzędu Skarbowego w Człuchowie (1.758,89 zł – VAT, podatek dochodowy od osób fizycznych).

Konto 226 – „Długoterminowe należności budżetowe”

Końcowe saldo Wn konta w wysokości 725.880,86 zł przedstawiało stan za zabezpieczonych hipoteką należności budżetowych z tytułu: podatku od nieruchomości od osób fizycznych (692.698,28 zł), podatku rolnego (32.359,58 zł) oraz opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości – 823,00 zł.

Konto 229 – „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”

Występujące na koniec 2008 roku saldo Ma w wysokości 35.120,90 zł przedstawiało stan zobowiązań z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy naliczonych od dodatkowego wynagrodzenia rocznego pracowników urzędu gminy za 2008 rok (25.906,93 zł) oraz analogicznych składek od wynagrodzeń za grudzień 2008 roku, wypłaconych w styczniu roku następnego – 9.213,97 zł.

Konto 231 – „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”

Końcowe saldo zobowiązań w wysokości 194.994,65 zł wynikało z naliczenia w 2008 roku dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla pracowników urzędu gminy (142.392,65 zł) przewidzianego do wypłaty w roku następnym, jak też naliczenia wynagrodzenia dla kilku pracowników kontrolowanej jednostki za grudzień 2008 roku (52.602,00 zł), wypłaconych w styczniu 2009r.

Konto 234 – „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”

Występujące na dzień 31.12.2008 roku saldo Ma w wysokości 570,00 zł wynikało z naliczenia w grudniu 2008 roku pieniężnych ekwiwalentów (za używanie własnej odzieży i obuwia oraz za pranie odzieży roboczej) dla dwóch pracowników obsługi. Ekwiwalent za 2008 rok wypłacono w dniu 8.01.2009r.

Konto 240 – „Pozostałe rozrachunki”

Konto 240 wykazywało na dzień bilansowy 2 salda – saldo Wn w wysokości 2.957.061,45 zł oraz saldo Ma w wysokości 2.101.756,00 zł.

W oparciu o analityczną ewidencję do ww. konta ustalono, że zasadnicze pozycje należności wynikały z ulokowania kwoty 2.907.000,00 zł na lokacie nocnej oraz kwoty 50.000,00 zł na lokacie 3-miesięcznej.

Na saldo Ma składały się przede wszystkim zobowiązania z tytułu: zaciągniętego kredytu (1.100.000,00 zł), zaciągniętych pożyczek (795.000,00 zł), otrzymania z PFRON środków na finansowanie programu „Uczeń na wsi” (178.735,81 zł), czy też z tytułu wpłaconych wadów przetargowych i zabezpieczeń należytego wykonania umów o zamówienie publiczne – 23.178,11 zł.

Konto 229 – „Odpisy aktualizujące należności”

Końcowe saldo Ma konta w wysokości 1.509.539,53 zł przedstawiało wartość naliczonych odsetek od zaległości podatkowych (992.577,60 zł) oraz należności wątpliwych z tytułu zaliczki alimentacyjnej (492.905,93 zł) i funduszu alimentacyjnego – 24.056,00 zł.

Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych

Na dzień 31.12.2008 roku ww. fundusz posiadał należności na sumę 51.172,75 zł, z tytułu:

- pożyczek mieszkaniowych i zapomóg zwrotnych udzielonych pracownikom urzędu gminy, gminnej biblioteki publicznej, gminnego zakładu gospodarki komunalnej oraz gminnej straży, tj. pracowników jednostek prowadzących wspólną działalność socjalną – 50.243,75 zł;
- pożyczek mieszkaniowych udzielonych emerytom i rencistom ww. jednostek – 900,00 zł;
- podwójnego odprowadzenia zaliczki na podatek dochodowy od wypłaconego świadczenia – 29,00 zł.

2.5. Kredyty, pożyczki i poręczenia

Tematykę związaną z zaciąganiem oraz spłatą kredytów i pożyczek, a także z udzielaniem poręczeń, sprawdzono za cały okres objęty kontrolą kompleksową, tj. za lata 2005 – 2008.

2.5.1. Kredyty

- 1) Na dzień 1.01.2005 roku, tj. na początek okresu objętego niniejszą kontrolą, zadłużenie gminy z tytułu kredytów wynosiło 43.238,67 zł.

Początkowe saldo konta 134 – „Kredyty bankowe” wynikało z zaciągnięcia w 2003 roku w Banku Ochrony Środowiska w Warszawie Oddział Gdańsk kredytu długoterminowego z premią termomodernizacyjną na realizację przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w Szkole Podstawowej w Rychnowach. Prawdliwość zaciągnięcia tego kredytu sprawdzono w trakcie poprzedniej kompleksowej kontroli gminy, zakończonej w lipcu 2005 roku.

W oparciu o szczegółową ewidencję księgową prowadzoną do ww. konta ustalono, że kredyt został spłacony terminowo do końca 2005 roku.

- 2) W okresie objętym niniejszą kontrolą, tj. w latach 2005 – 2008 gmina zaciągnęła 1 kredyt, w wysokości 1.100.000,00 zł, na dofinansowanie zadania pn. „Budowa stadionu w Dębnicy”. Kredyt zaciągnięto w 2008 roku w Banku Spółdzielczym w Człuchowie.

- Podstawę zaciągnięcia kredytu stanowiła uchwała Nr XVIII/142/08 Rady Gminy z dnia 18 czerwca 2008r. Z uchwały wynikało, że kredyt w wysokości 1.400.000,00 zł miał być spłacony nie później, niż do dnia 31 grudnia 2012r.
- Ustalono, że kontrolowana jednostka uzyskiwała pozytywną opinię składu orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku (uchwała Nr 081/g219/K/V/08 z dnia 17 lipca 2008r.) dotyczącą możliwości spłaty zaciągniętego kredytu.

- 3) Umowę nr 1/I/JST/08 o kredyt inwestycyjny zawarto w dniu 17.10.2008r. Z umowy wynikało, że kredyt w kwocie 1.400.000,00 zł, postawiony do dyspozycji od dnia 15.10.2008 roku, miał być spłacony w 16 ratach kwartalnych. Termin płatności pierwszej raty upływał w dniu 31.12.2009 roku, a ostatniej – w dniu 31.12.2012r.

Ustalono, że pismem z dnia 15.12.2008 roku gmina poinformowała bank o rezygnacji z części kredytu, w kwocie 300.000,00 zł. Zmiany w umowie kredytowej, zmniejszającej kwotę kredytu do wysokości 1.100.000,00 zł, dokonano aneksem nr 1 z dnia 30.12.2008r. Po tej zmianie każda z przewidzianych do spłaty rat kredytu została zmniejszona z kwoty 87.500,00 zł do kwoty 68.750,00 zł.

- 4) Ustalono, że wynikające z uruchomienia w grudniu 2008 roku kredytu saldo konta 134 – „Kredyty bankowe” w wysokości 1.100.000,00 zł wyrażało stan zadłużenia gminy z tytułu zaciągniętych kredytów na dzień 31.12.2008r.

2.5.2. Pożyczki

- 1) Na dzień 1.01.2005 roku zadłużenie gminy z tytułu pożyczek wynosiło 150.000,00 zł. Zadłużenie to było wynikiem niespłacenia do końca 2004 roku pożyczki zaciągniętej w 2004 roku w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.
- Prawdopodobnie zaciągnięcia tej pożyczki, przeznaczonej na dofinansowanie budowy kotłowni na słomę oraz modernizacji sieci centralnego ogrzewania w Gimnazjum w Barkowie, sprawdzono w trakcie poprzedniej kompleksowej kontroli gminy, zakończonej w 2005 roku.
 - W trakcie obecnej kontroli ustalono, że w 2005 roku gmina spłaciła raty pożyczki na sumę 97.500,00 zł (65 % kwoty pożyczki) a w pozostałej części, tj. 52.500,00 zł, spłata została umorzona. Stosownego księgowania dokonano pod datą 31.12.2005r.
- 2) Ustalono, że w kontrolowanym czteroleciu gmina zaciągnęła 9 pożyczek na sumę 2.727.000,00 zł. Dane dotyczące tych pożyczek przedstawiono w tabeli poniżej:

Lp.	Wysokość pożyczki, oznaczenie pożyczkodawcy, nazwa dofinansowanego zadania, numer umowy, data zawarcia umowy, planowany okres spłaty	Nr uchwały Rady Gminy, z dnia	Spłaty i umorzenia w latach 2005 - 2008 (w zł)	Zadłużenie na dzień 31.12.2008r. (w zł)
1	2	3	4	5
ROK 2005				
1.	200.000,00 zł – WFOŚiGW w Gdańsku – Budowa kotłowni na słomę dla obiektów szkolnych w Polnicy. Umowa nr P/47/2005 z dnia 30.08.2005r. Planowana spłata: Rok 2006.	Nr XXIII/212/05 z dnia 30.03.2005r.	spłata – 130.000,00 um. – 70.000,00	0,00
2.	500.000,00 zł – WFOŚiGW w Gdańsku – Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie m. Dębница i Plonica. Umowa nr P/62/2005 z dnia 31.10.2005r. Planowana spłata: Lata 2006-2007.	Nr XXVII/253/05 z dnia 11.07.2005r.	spłata – 325.000,00 um. – 175.000,00	0,00
ROK 2006				
1.	310.000,00 zł – WFOŚiGW w Gdańsku – Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie m. Jęczmiki Wielkie i Wierzchowo Dworzec.	Nr XXXV/321/06 z dnia 28.04.2006r.	spłata – 201.500,00 um. – 108.500,00	0,00

	Umowa nr P/30/2006 z dnia 7.08.2006r. Planowana spłata: Lata 2007-2008.			
2.	157.000,00 zł – WFOŚiGW w Gdańsku – Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie m. Nieżywieć. Umowa nr P/34/2006 z dnia 9.08.2006r. Planowana spłata: Lata 2007-2008.	Nr XXXV/323/06 z dnia 28.04.2006r.	spłata – 102.050,00 um. – 54.950,00	0,00
3.	410.000,00 zł – WFOŚiGW w Gdańsku – Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie m. Kiełpiniek. Umowa nr P/39/2006 z dnia 22.08.2006r. Planowana spłata: Lata 2007-2008.	Nr XXXV/322/06 z dnia 28.04.2006r.	spłata – 267.000,00 um. – 143.000,00	0,00
ROK 2007				
1.	200.000,00 zł – WFOŚiGW w Gdańsku – Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie m. Kiełpin. Umowa nr P/21/2007 z dnia 8.06.2007r. Planowana spłata: Lata 2008-2009.	Nr VIII/57/07 z dnia 27.04.2007r.	spłata – 95.000,00	105.000,00
2.	250.000,00 zł – WFOŚiGW w Gdańsku – Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie m. Rychnowy. Umowa nr P/22/2007 z dnia 8.06.2007r. Planowana spłata: Lata 2008-2009.	Nr VIII/58/07 z dnia 27.04.2007r.	spłata – 130.000,00	120.000,00
3.	400.000,00 zł – WFOŚiGW w Gdańsku – Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie m. Nieżywieć – II etap. Umowa nr P/30/2007 z dnia 12.07.2007r. Planowana spłata: Lata 2008-2009.	Nr VIII/56/07 z dnia 27.04.2007r.	spłata – 130.000,00	270.000,00
ROK 2008				
1.	300.000,00 zł – WFOŚiGW w Gdańsku – Przebudowa kanalizacji sanitarnej w m. Wierzchowo Dworzec. Umowa nr P/22/2008 z dnia 18.07.2008r. Planowana spłata: Lata 2009-2010.	Nr XVI/125/08 z dnia 29.04.2008r.	0,00	300.000,00
Razem: 2.727.000,00 zł		x	1.932.000,00	795.000,00

- 4) W wyniku analizy zawartych umów pożyczek oraz uchwał Rady Gminy w sprawie zaciągnięcia pożyczek nieprawidłowości nie stwierdzono. Przy zaciąganiu pożyczek przestrzegano przepisy art. 83 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, dotyczące uzyskiwania opinii regionalnej izby obrachunkowej o możliwości ich spłaty.
- 5) W kontrolowanych latach gmina spłacała raty pożyczek w wysokościach oraz terminach wynikających z zawartych umów.

- 6) Na dzień 31.12.2008 roku zobowiązania gminy z tytułu pożyczek wynosiły 795.000,00 zł.

Występujące na dzień 31.12.2008 roku łączne zobowiązania gminy z tytułu pożyczek i kredytów wynosiły 1.895.000,00 zł i stanowiły 5,4 % zrealizowanych w 2008 roku dochodów (35.069.147,38 zł).

2.5.3. Poręczenia i gwarancje

- 1) W kontrolowanym czteroleciu gmina nie udzielała gwarancji. Udzielono natomiast dwóch poręczeń – stanowiły one zabezpieczenie spłat kredytów zaciągniętych przez Zrzeszenie Producentów Zbóż i Rzepaku ROLA w Człuchowie.

- Uchwałą Nr XXVI/239/05 z dnia 15 czerwca 2005 roku Rada Gminy zdecydowała o poręczeniu ww. Zrzeszeniu kredytu bankowego do kwoty 150.000,00 zł. W tym samym dniu, uchwałą Nr XXVI/240/05, organ podatkowy zabezpieczył w budżecie gminy (rozdział 75704, § 802) środki na ewentualną spłatę poręczonych zobowiązań.

Z uchwały dotyczącej poręczenia oraz z wystawionego w dniu 7.10.2005 roku dokumentu „Poręczenie spłaty kredytu” wynikało, że poręczenie było ważne do dnia 31.12.2005r.

Ustalono, że do końca 2005 roku gmina nie poniosła żadnych wydatków w wymienionych powyżej podziałkach klasyfikacji budżetowej.

- Drugą uchwałą, tj. uchwałą Nr XXXIII/293/06 z dnia 18 stycznia 2006 roku organ stanowiący gminy zdecydował o poręczeniu ww. Zrzeszeniu kredytu bankowego, także do kwoty 150.000,00 zł. Kolejną uchwałą z tego samego dnia (Nr XXXIII/294/06) zabezpieczono w budżecie gminy 150.000,00 zł na ewentualną spłatę poręczonych zobowiązań.

Poręczenie było ważne do dnia 30.06.2006 roku – powyższe wynikało z uchwały w sprawie poręczenia oraz poręczenia złożonego w dniu 18.01.2006 roku w Banku Spółdzielczym w Lipce.

Ustalono, że gmina nie poniosła wydatków w związku z udzielonym poręczeniem.

- 2) Analizując uchwały organu stanowiącego gminy ustalono, że w kontrolowanym okresie podjęta została też trzecia uchwała w sprawie poręczenia kredytu zrzeszeniu ROLA, jednak do faktycznego poręczenia nie doszło.

Z podjętej w dniu 29.12.2006 roku uchwały Nr IV/18/06 w sprawie udzielenia poręczenia firmie ROLA Spółka z o.o. w Człuchowie wynikało,

że Rada Gminy postanowiła poręczyć ww. Spółce kredyt bankowy do wysokości 150.000,00 zł, z terminem ważności poręczenia do dnia 30 października 2007r. Uchwała została uchylona uchwałą Nr IX/65/07 Rady Gminy z dnia 12 czerwca 2007r.

Pani Barbara Chmielarska – skarbnik gminy wyjaśniła ustnie, że ostatecznie nie doszło do poręczenia, gdyż spółka nie zaciągnęła kredytu. Na potwierdzenie powyższego okazała pismo spółki ROLA w Człuchowie z dnia 7.05.2007 roku, informujące o rezygnacji z ubiegania się o kredyt.

III. WYKONANIE BUDŻETU

3.1. Dochody budżetowe

3.1.1. Subwencje, udziały w dochodach budżetu państwa i dotacje

3.1.1.1. Subwencja ogólna i udział gminy w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa

- 1) W 2008 roku gmina otrzymała 11.371.671,00 zł subwencji ogólnej z budżetu państwa. Dochody z tytułu subwencji stanowiły 32,4 % wszystkich jej dochodów budżetowych.

Subwencja otrzymana, równa subwencji przyznanej, składała się z następujących części:

- oświatowej	- 7.307.642,00 zł;
- wyrównawczej	- 3.909.487,00 zł;
- równoważącej	- 154.542,00 zł;

Razem: - 11.371.671,00 zł.

Na rachunek bieżący budżetu gminy subwencja wpływała w terminach określonych przepisami art. 34 ust. 1 pkt 1 - 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2008r. Nr 88, poz. 539).

- 2) Zrealizowane w 2008 roku dochody gminy z tytułu udziału w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa wyniosły 2.160.921,97 zł i stanowiły 6,2 % wszystkich dochodów budżetowych gminy.

Wpływy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (§ 001) wyniosły 2.063.278,00 zł, natomiast z tytułu udziału w podatku

dochodowym od osób prawnych (§ 002) zrealizowano wpływy w wysokości 97.643,97 zł.

3.1.1.2. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań zleconych (§ 201)

- 1) W 2008 roku gmina otrzymała 7.642.161,83 zł dotacji klasyfikowanych w § 201 - „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami”.
- 2) Szczegółowe ustalenia w zakresie wysokości dotacji przyznanych gminie, dotacji wykorzystanych, a także zwróconych do budżetu państwa dotacji niewykorzystanych, przedstawiono w odrębnym rozdziale niniejszego protokołu – („V. Zadania zlecone i realizowane w ramach porozumień”).

3.1.1.3. Prawidłowość wykorzystania dotacji z budżetu państwa na realizację bieżących zadań własnych (§ 203)

- 1) W roku objętym szczegółową kontrolą dochodów gmina otrzymała 1.260.442,03 zł dotacji klasyfikowanych w § 203 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin”.

Wykonanie planu dotacji w poszczególnych rozdziałach budżetu przedstawiono w tabeli poniżej (w zł):

Rozdział budżetu	Plan	Wykonanie
1	2	3
80101 – „Szkoły podstawowe”	16.450,00	13.097,00
80195 – „Pozostała działalność”	106.840,00	67.802,00
85214 – „Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki...”	267.500,00	59.830,66
85219 – „Ośrodki pomocy społecznej”	251.320,00	245.040,87
85295 – „Pozostała działalność”	628.800,00	628.800,00
85415 – „Pomoc materialna dla uczniów”	252.429,00	248.871,50
Razem:	1.523.339,00	1.260.442,03

- 2) Ustalono, że środki finansowe pochodzące z dotacji wykorzystywano w kilku jednostkach organizacyjnych gminy, tj. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Człuchowie, jednostkach oświatowych oraz w urzędzie gminy.

Kontrolowana jednostka wykorzystwała dotacje celowe w rozdziale 80195 – „Pozostała działalność” i w rozdziale 85415 – „Pomoc materialna dla uczniów”. Ustalenia w zakresie wykorzystania dotacji przedstawiono poniżej.

- 3) Stwierdzono, że trakcie roku na bankowy rachunek bieżący gminy wpłynęło 106.840,00 zł dotacji w rozdziale 80195 – „Pozostała działalność” przeznaczonych na dofinansowanie pracodawcom kosztów nauki zawodu przez młodocianych lub przyuczenia do wykonywania określonej pracy. Z tej sumy urząd gminy wykorzystał 67.802,00 zł, a pozostałe 39.038,00 zł zwrócono na rachunek Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku w dniu 30.12.2008r.
- Ustalono, że w 2008 roku wójt gminy wydał 11 decyzji administracyjnych przyznających ww. dofinansowanie pracodawcom na sumę 60.530,00 zł. Pozostałe 7.272,00 zł wydatkowano na wypłatę świadczeń przyznanych w 2007 roku dwóm pracodawcom szkolącym jednego młodocianego (decyzje Nr 4320/18/07 z dnia 15.10.2007r. i Nr 4320/29/07 z dnia 26.11.2007r.) po zakończeniu postępowania odwoławczego.
 - Szczegółową kontrolę wydatków stanowiących dofinansowanie pracodawcom ww. kosztów, tj. kontrolę kompletności dokumentów oraz wyliczeń kwot dofinansowania przeprowadzono na podstawie wszystkich 11 decyzji wójta gminy, wydanych w 2008 roku.
W wyniku kontroli stwierdzono że przy realizacji ww. wydatków przestrzegano przepisy art. 70b ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.).
- 4) Dotacje celowe w rozdziale 85415 – „Pomoc materialna dla uczniów”, na sumę 248.871,50 zł, wykorzystało kilka jednostek organizacyjnych gminy. Część dotacji, tj. 13.913,50 zł wydatkowały szkoły podstawowe na finansowanie „wyprawek szkolnych”, natomiast kontrolowany urząd gminy wykorzystał 234.958,00 zł (z otrzymanych 235.141,00 zł) na finansowanie wypłat stypendiów dla uczniów o charakterze pomocy materialnej. Te ostatnie wydatki poddano szczegółowej kontroli.
- Ustalono, że w 2008 roku wypłacono 896 stypendiów, w tym: 441 stypendiów dla uczniów szkół podstawowych, 227 stypendiów dla uczniów gimnazjum oraz 178 stypendiów dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.
 - Wypłat stypendiów szkolnych dokonano w czerwcu i grudniu 2008 roku, odpowiednio na sumę 135.430,00 zł i 99.528,00 zł. Wypłacono je w oparciu o listy wypłat sporządzone na podstawie decyzji administracyjnych wydanych przez panią Krystynę Domeracką – podinspektor, działającą z upoważnienia wójta gminy.

- Ustalono, że decyzje wydano w oparciu o uchwałę Nr XXIII/216/05 Rady Gminy z dnia 30 marca 2005r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym, podjętą na podstawie przepisów art. 90f ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.).

W załączonym do uchwały regulaminie określono rodzaje pomocy materialnej o charakterze socjalnym, osoby uprawnione do korzystania z pomocy, formy pomocy, tryb i sposób przyznawania oraz wstrzymywania i cofania świadczeń pomocy, a także wysokość stypendium i formy płatności.

- Wypłat stypendiów w grudniu 2008 roku dokonano na podstawie decyzji administracyjnych wydanych w oparciu o wnioski złożone do dnia 15 września 2008r., zawierające m.in. dane o dochodach osiąganych przez poszczególnych członków rodziny oraz o miesięcznych dochodach na jedną osobę w rodzinie. Do wniosków załączone były stosowne zaświadczenia, np. o nieposiadaniu przez rodziców lub opiekunów dziecka prawa do zasiłku dla bezrobotnych.
- Warunkiem wypłaty stypendium miało być dostarczenie rachunków na pokrycie kosztów zakupu podręczników i przyborów szkolnych, pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych lub zakupu pomocy szkolnych. Przedłożone przez wnioskodawców rachunki dołączano do akt sprawy.
- Po spełnieniu przez wnioskodawców kryteriów do uzyskania stypendium szkolnego (terminowe złożenie wniosku, dochód w rodzinie nieprzekraczający kwoty 351,00 zł na osobę) w listopadzie 2008 roku wydano decyzje administracyjne przyznające stypendia miesięczne na okres 4 miesięcy – od września do grudnia 2008r. Wypłata stypendiów nastąpić miała jednorazowo w drugiej dekadzie grudnia 2008r.
- Ustalono, że miesięczne kwoty stypendiów nie wykroczyły poza obowiązujące granice, wynikające z uregulowań zawartych w ustawie o systemie oświaty oraz w § 12 ust. 3 i 4 obowiązującego w kontrolowanej jednostce regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym. Ściślej – kwoty stypendiów były najniższe z możliwych do przyznania na mocy ww. regulowań.

Pani Krystyna Domeracka – podinspektor poinformowała kontrolującego, że przyznanie stypendiów w najniższej wysokości podyktowane było niewystarczającą wielkością środków na ww. cele.

- Wypłat stypendiów szkolnych w czerwcu 2008 roku dokonano w oparciu o decyzje wójta gminy zmieniające decyzje z listopada 2007 roku.

Decyzjami zmieniającymi ustalono: nowe okresy, za jakie przyznaje się stypendium (marzec – czerwiec 2008r.); miesięczne i łączne kwoty stypendium, termin jego wypłaty (19 – 26.06.2008r.), jak też wprowadzono zapis mówiący, że wypłata nastąpi „na podstawie oświadczenia o przeznaczeniu środków na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym dziecka złożonego w dniu odbioru świadczenia”. Przyznane świadczenia były najniższe z możliwych do przyznania.

Szczegółową próbę przestrzegania uregulowań zawartych w obowiązującym w gminie regulaminie udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym przeprowadzono na podstawie próby obejmującej 20 wniosków i decyzji administracyjnych wójta gminy, oznaczonych numerem spraw 9120 oraz numerami porządkowymi: 195/07, 405 – 408/07; 424 – 426/07; 516 – 517/07; 223/08; 230 – 232/08; 248 – 250/08; 354 – 355/08 oraz 391 – 397/08.

W wyniku kontroli uwag w powyższym zakresie nie wniesiono.

3.1.1.4. Prawidłowość wykorzystania dotacji z budżetu państwa na realizację własnych zadań inwestycyjnych (§ 633)

- 1) Na realizację własnych zadań inwestycyjnych gmina otrzymała w 2008 roku 333.000,00 zł dotacji z budżetu państwa, klasyfikowanych w § 633 dochodów.
- 2) Ww. kwotę otrzymano w rozdziale 92601 – „Obiekty sportowe” na realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego pn. „Budowa stadionu w Dębnicy” w ramach programu „Moje Boisko – Orlik 2012”. Program ten realizowany był w ramach Kontraktu Wojewódzkiego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 – 2008.
Podstawę otrzymania dotacji stanowiła umowa Nr 02/11/ZFE-V-KW/08 z dnia 31 lipca 2008r., zawarta z Wojewodą Pomorskim. Umowa ta określała szczegółowe zasady i tryb przekazania dotacji oraz jej wykorzystania i rozliczenia.
- 3) Na rachunek gminy dotacja wpłynęła w dwóch częściach – w dniu 25.11.2008 roku wpłynęło 179.274,00 zł, a pozostałe 153.726,00 zł gmina otrzymała w dniu 19.12.2008r.
- 4) Ustalono, że omawiana dotacja została wykorzystana do finansowania wydatków związanych z realizacją ww. zadania inwestycyjnego, zrealizowanych na sumę 1.682.719,15 zł. Otrzymaną dotacją pokryto 20 %

nakładów inwestycyjnych. Zasadniczą część nakładów, na sumę 1.349.719,15 zł, sfinansowano środkami własnymi gminy.

3.1.1.5. Dotacje z funduszy celowych na realizację bieżących i inwestycyjnych zadań gminy

- 1) Ustalono, że w 2008 roku zadania bieżące gminy nie były dofinansowane dotacjami z funduszy celowych.
 - 2) Na realizację zadań inwestycyjnych (§ 626) gmina otrzymała 400.000,00 zł dotacji w rozdziale 80101 – „Szkoly podstawowe”. Dotacja ta wpłynęła w dniu 26.02.2008r.
 - Ww. dotację otrzymano na podstawie umowy Nr 345/06/240 o dofinansowanie przedsięwzięcia inwestycyjnego pn. „Budowa hali sportowej z zapleczem i łącznikiem w Polnicy – obiekt przyszkolny”, zawartej w dniu 28.11.2006 roku pomiędzy Gminą Człuchów a Bankiem Gospodarstwa Krajowego w Warszawie, działającym w imieniu i na rzecz Ministra Sportu.
- Zgodnie z tą umową w latach 2006 – 2008 gmina miała otrzymać 700.000,00 zł dotacji celowych ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. Na rok 2008 przypadała dotacja w wysokości 400.000,00 zł.
- Ustalono, że dotację wykorzystano zgodnie z jej przeznaczeniem – w dniu 27.02.2008 roku otrzymanymi środkami opłacono część faktury (dopłata kwoty 400.000,00 zł) za budowę hali sportowej, wystawionej w dniu 31.12.2007r., na kwotę 1.648.336,14 zł, przez Usługowy Zakład Remontowo-Budowlany „REM-BUD” w Człuchowie.

3.1.2. Dochody z tytułu podatków i opłat

3.1.2.1. Księgowa ewidencja podatków i opłat

W kontrolowanej jednostce księgowa ewidencja podatkowa prowadzona jest przy użyciu systemów i programów komputerowych wymienionych w załączniku 8 zarządzenia Nr 179/06 Wójta Gminy z dnia 27 czerwca 2006r. w sprawie dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości.

W załączniku tym wymieniono m.in. system „POGRUN” do naliczania podatków od gruntów i nieruchomości oraz system „WIP” – system windykacji opłat i podatków. Załącznik zawiera również informacje o przypisaniu poszczególnych systemów i programów oznaczonym z imienia i nazwiska pracownikom urzędu gminy.

3.1.2.2. Postępowanie podatkowe przy ustalaniu wysokości zobowiązania podatkowego

- 1) Obowiązujące w 2008 roku wzory deklaracji i załączników do deklaracji podatkowych określono uchwałą Nr XX/182/04 Rady Gminy z dnia 10 grudnia 2004r. w sprawie ustalenia wzoru formularza – informacja w sprawie podatku od nieruchomości, deklaracja na podatek od nieruchomości, informacja w sprawie podatku rolnego, deklaracja na podatek rolny, informacja w sprawie podatku leśnego, deklaracja na podatek leśny.

Uchwałę opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego Nr 156 z dnia 15 grudnia 2004r., pod poz. 3256.

- 2) Ustalono, że w 2008 roku podatkowe decyzje wymiarowe wystawiono i dostarczono podatnikom w czasie umożliwiającym zapłatę I raty zobowiązań w ustawowym terminie, tj. do 15-tego dnia marca. Powyższe ustalono na podstawie decyzji wymiarowych dla podatników posiadających przedmioty opodatkowania (nieruchomości podlegające opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości, rolnym i leśnym) w Czarnoszycach, Chrzastowie, Mosinach i Wierzchowie Dworcu.

Na decyzjach wydrukowanych w drugiej dekadzie stycznia 2008 roku widniały daty odbioru z lutego 2008r.

Podatnikom zamieszkałym na terenie gminy decyzje wymiarowe dostarczyli sołtysi. Podatnikom z terenu miast Człuchów i Chojnice decyzje dostarczyły 2 osoby, z którymi zawarto umowy zlecenia, natomiast podatnikom zamieszkałym na terenie pozostałych gmin decyzje wysłano pocztą. Za każdym razem odbiór decyzji był kwitowany przez ich adresata.

3.1.2.3. Podatek od nieruchomości

- 1) Obowiązujące w 2008 roku stawki podatku od nieruchomości określone zostały uchwałą Nr XII/88/07 Rady Gminy z dnia 20 listopada 2007r. w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości i wprowadzenia innych zwolnień, niż określone w ustawie.

Uchwałę ogłoszono w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego Nr 164 z dnia 14 grudnia 2007r., pod poz. 3301.

- 2) Określone w § 1 uchwały stawki podatkowe oraz ich relacje do stawek ustawowych przedstawiono w tabeli poniżej:

Przedmiot opodatkowania	Stawka uchwalona przez RG	Stawka ustawowa (maksymalna)	Różnica (kol.3 - kol.2)	Stosunek stawki uchwalonej do ustawowej
1	2	3	4	5
1) Budynki mieszkalne lub ich części (za 1 m ² p.u.)	0,52 zł	0,59 zł	0,07 zł	88,1 %
2) Budynki lub ich części, związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (za 1 m ² pow. użytkowej)	19,01 zł	19,01 zł	0 zł	100 %
3) Budynki lub ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym (za 1 m ² p.u.)	8,86 zł	8,86 zł	0 zł	100 %
4) Budynki lub ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych (za 1 m ² pow. użytkowej)	3,50 zł	3,84 zł	0,34 zł	91,1 %
5) Budynki pozostałe, w tym zajęte na prowadzenie odpłatnej statutowej działaln. pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego (za 1 m ² p.u.)	5,00 zł	6,37 zł	1,37 zł	78,5 %
6) Budowle	2 % wartości	2 % wartości	0 %	100 %
7) Grunty związane z prowadzeniem działalności gospod. bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków (za 1 m ² powierzchni)	0,71 zł	0,71 zł	0 zł	100 %
8) Grunty pod jeziorami, zajęte na zbiorniki wodne retencyjne lub elektrownie wodne (za 1 ha pow.)	3,74 zł	3,74 zł	0 zł	100 %
9) Grunty pozostałe, w tym zajęte na prowadzenie odpłatnej statutowej działaln. pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego (za 1 m ² pow.)	0,16 zł	0,35 zł	0,19 zł	45,7 %

Z tabeli wynika, że w pięciu przypadkach utrzymano stawkę ustawową, a w czterech pozostałych obniżono stawki maksymalne – obniżenie wyniosło od 8,9 % do 54,3 %.

- 3) Wymienione powyżej stawki nie dotyczyły wszystkich nieruchomości – w §2 uchwały organ podatkowy określił stawki podatku – cyt. „dla właścicieli nieruchomości, których jedynym źródłem utrzymania jest emerytura lub renta, bądź zasiłek przedemerytalny”, w wysokości:
- od budynków mieszkalnych lub ich części – 0,26 zł za m² pow. użytkowej;
 - od pozostałych budynków lub ich części – 2,50 zł za m² pow. użytkowej;
 - od pozostałych gruntów – 0,08 zł za m² powierzchni.

Stawki te stanowiły odpowiednio: 44,1 %, 39,2 % oraz 22,9 % stawek ustawowych.

- Obowiązujące w 2008 roku zwolnienia od podatku wynikały z trzech uchwał Rady Gminy.
- Przywołaną na wstępie uchwałą Nr XII/88/07 Rady Gminy z dnia 20 listopada 2007r. w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości i wprowadzenia innych zwolnień, niż określone w ustawie organ stanowiący gminy zwolnił (w § 3) od podatku od nieruchomości:

- budynki i grunty wykorzystywane do realizacji zadań statutowych i ustawowych gminy – za wyjątkiem budynków i gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej;
 - grunty i budowle zajęte pod ogrody zoologiczne – pod warunkiem udokumentowania posiadania statusu ogrodu zoologicznego.
- b) W 2008 roku obowiązywała też uchwała Nr XXX/207/02 Rady Gminy z dnia 19 czerwca 2002r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości terenów Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego Nr 42 z dnia 21 czerwca 2002r., pod poz. 1008. Na mocy tej uchwały ze zwolnienia mogła skorzystać spółka zarządzająca terenem inwestycyjnym położonym w obrębie miejscowości Rychnowy, a zwolnienie miało obowiązywać od momentu przejścia terenu Strefy i trwać do chwili sprzedaży działek inwestorom. Zwolnieniu podlegać miały również nieruchomości powstałe w wyniku inwestycji infrastrukturalnych, związanych z przejętym terenem. Rada Gminy zwolniła też od podatku od nieruchomości grunty, budowle i budynki na terenie Strefy, służące prowadzeniu działalności gospodarczej. Zwolnienie miało obowiązywać od momentu rozpoczęcia inwestycji o charakterze przemysłowym i trwać w okresie, na jaki ustanowiono strefę.
- c) Trzecia uchwała, tj. uchwała Nr VIII/99/03 Rady Gminy z dnia 23 września 2003r. w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości, ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego Nr 115 z dnia 2 października 2003r., pod poz. 2057, mówiła o zwolnieniu od podatku podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie gminy, przy czym zwolnienie miało dotyczyć podatników, którzy dokonali inwestycji o charakterze przemysłowym lub usługowym o wartości co najmniej 5 mln euro i zwiększyli zatrudnienie o osoby bezrobotne z terenu gminy, a w przypadku braku chętnych lub osób z odpowiednimi kwalifikacjami – także o inne osoby. Uchwała wprowadziła 9 okresów zwolnień z podatku (od 2 do 10 lat), w zależności od ilości nowych miejsc pracy. Ze zwolnienia nie mogli skorzystać m.in. przedsiębiorcy prowadzący działalność handlową i developerską.
- 5) Dokonane w trakcie kontroli ustalenia dotyczące realizacji dochodów klasyfikowanych w § 031 „Podatek od nieruchomości” przedstawiono poniżej, odrębnie dla podatku od osób prawnych oraz podatku opłacanego przez osoby fizyczne.

a) *Osoby prawne i jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej.*

- 1) Prowadzona w 2008 roku ewidencja podatkowa w podatku od nieruchomości od osób prawnych obejmowała 58 kont podatkowych. W roku tym przypisu podatku dokonano 49 podatnikom.
 - Ustalono, że na jednym z tych kont zaksięgowano omyłkową wpłatę podatku – na rachunek kontrolowanej gminy wpłynęła wpłata podatnika z terenu gminy miejskiej Człuchów. Dokonana wpłata została zwrócona.
 - Pozostałe 8 kont bez przypisu założono przed 2008 rokiem dla osób prawnych aktualnie nie posiadających na terenie gminy przedmiotu opodatkowania. Na siedmiu z nich widniały na koniec 2008 roku zaległości lub nadpłaty z lat poprzednich. Zaległości, na sumę 21.177,45 zł, występowały na trzech kontach bez przypisu bieżącego, natomiast nadpłaty (na sumę 403,20 zł) – na czterech takich kontach.
- 2) W ustawowym terminie wymaganych przepisami prawa podatkowego deklaracji nie złożyło 5 podatników, posiadających nieruchomości na terenie gminy, tj.: Przedsiębiorstwo Usługowo-Produkcyjne PINUS w Murzynowie, Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa BUDOWLANI w Człuchowie, spółka MAXIM w Tucholi, spółka WARSAW INVESTMENS w Warszawie oraz spółka STUDIO 55 w Głędowie.
Podatnicy ci złożyli wymagane deklaracje dopiero po pisemnych wezwaniach organu podatkowego w trybie art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. – Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2005r. Nr 8, poz. 60 ze zm.).
- 3) W wyniku analizy danych zawartych w złożonych deklaracji ustalono, że przyjęte do wyliczeń podatku stawki podatkowe odpowiadały, poza jednym wyjątkiem, stawkom uchwalonym przez Radę Gminy.
W jednym przypadku prawidłowa deklaracja została złożona na wezwanie organu podatkowego, po weryfikacji pierwotnej deklaracji i wychwyceniu nieprawidłowych stawek przez pracownika zajmującego się pomiarem podatku.
- 4) Przeprowadzona w trakcie niniejszej kontroli analiza zgodności przypisu podatku ze złożonymi deklaracjami wykazała nieprawidłowość polegającą na przypisaniu Polskiej Telefonii Komórkowej CENTERTEL w Warszawie zobowiązania o 216,00 zł niższego od podatku zadeklarowanego – przypisano podatek w wysokości 2.375,00 zł, gdy z deklaracji wynikała kwota 2.591,00 zł.

Pani Bożena Gleb – podinspektor ds. wymiaru podatków i opłat ww. różnicę tłumaczyła ustnie pomyłką. Przypisu podatku dokonano w trakcie kontroli, w dniu 1.12.2009r. Po tym przypisie zniwelowana została nadpłata występująca na koncie tego podatnika, gdyż regulował on zobowiązania zgodnie ze składanymi deklaracjami.

- 5) Na podstawie ewidencji podatkowej ustalono następujące wielkości dotyczące podatku:

- zaległości początkowe	- 65.145,85 zł;
- nadpłaty początkowe	- 525,43 zł;
- przypis	- 2.364.485,00 zł;
- odpisy	- 503.182,18 zł;
- wpłaty podatku bieżącego	- 1.915.273,94 zł;
- wpłaty na poczet zaległości	- 18.641,80 zł;
- zwroty	- 51.152,00 zł;
- nadpłaty końcowe	- 900,47 zł;
- zaległości końcowe	- 44.059,97 zł.

- 6) W wyniku szczegółowej kontroli wywiązywania się podatników z obowiązku podatkowego ustalono, co następuje:

- 36 podatników (73 %) wywiązało się w całości z przypisanego w 2008 roku zobowiązania podatkowego;
- 6 podatników zapłaciło część należnego gminie podatku z wymiaru bieżącego, a w pozostałej części skorzystało z umorzenia zaległości;
- na kontach kolejnych 6 podatników zaksięgowano częściowe wpłaty podatku – końcowe zaległości tych podatników wynosiły 17.781,00 zł;
- żadnej wpłaty z bieżącego przypisu nie dokonał jeden podatnik, tj. Zakład Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy Człuchów (gminna jednostka budżetowa) – na wniosek podatnika 100 % jego zaległości zostało umorzone.

- 7) Na końcowe saldo nadpłat w podatku od nieruchomości od osób prawnych składały się nadpłaty 14 podatników, przy czym w 8 przypadkach nadpłaty te nie przekraczały 1,00 zł. Trzy największe nadpłaty przekraczały nieznacznie kwotę 200,00 zł.
- Największa nadpłata, w wysokości 219,20 zł, widniała przez cały 2008 rok na koncie podatkowym prowadzonym dla spółki AUTO-CENTRUM WIAIME w Człuchowie, bez bieżącego przypisu podatkowego.

Z ustnych informacji pani Grażyny Adameczyk - podinspektor ds. księgowości podatkowej wynikało, że aktualnie ww. podmiot nie posiada na terenie gminy nieruchomości podlegających opodatkowaniu, nie wystąpił też z wnioskiem o zwrot nadpłaty.

- Nadpłata na koncie Polskiej Telefonii Komórkowej CENTERTEL w Warszawie (216,00 zł) powstała w bieżącym roku podatkowym po niezgodnym ze złożoną deklaracją przypisie podatku, tj. zaniżonym o ww. kwotę w stosunku do złożonej deklaracji. Nieprawidłowość opisano powyżej, przy omawianiu wyników kontroli dokonanych przypisów podatkowych.
- Trzecia pod względem wielkości nadpłata (207,36 zł), występująca na koncie spółki STUDIO 55 w Głędowie powstała również w bieżącym roku podatkowym, po zaksięgowaniu wpłat na poczet zaległości i wpłat bieżących, częściowym umorzeniu zaległości bieżących i z lat poprzednich oraz korekcie (odpisie) podatku za 2007 rok, dokonanej w 2008 roku. Nadpłata nie została zniwelowana i występuje w 2009 roku.

8) Na końcowe saldo zaległości w podatku od nieruchomości od osób prawnych, wynoszące 44.059,97 zł, składały się zaległości 14 podatników, przy czym 6 z nich posiadało zaległości nie przekraczające 2,00 zł. Największe zaległości, przekraczające 1.000,00 zł, widniały na kontach prowadzonych dla niżej wymienionych osób prawnych:

- STOLON SA w Upadłości w Słupsku	- 21.177,21 zł;
- Zakład Budowlany POLNIBET w Polnicy	- 7.206,00 zł;
- WOMA KNAJDEK MEBLE Sp. z o.o. w Wierzchowie	- 7.183,00 zł;
- A-GROSIK Przetwórstwo Spożywcze i Handel w Warszawie	- 4.935,00 zł;
- PPD POLTAREX Tartak w Polnicy	- 2.970,00 zł;

Zaległości tych 5 podatników, na sumę 43.471,21 zł, stanowią 98,7 % wszystkich zaległości w podatku od nieruchomości od osób prawnych.

a) Na koniec 2008 roku na koncie spółki STOLON w Słupsku widniały zaległości w wysokości 21.177,22 zł.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że w dniu 25.06.2001 roku kontrolowana gmina zgłosiła Sędziemu Komisarzowi Sądu Rejonowego w Słupsku swoje wierzytelności względem ww. dłużnika, na sumę

48.460,14 zł, obejmujące: podatek od nieruchomości za lata 2000 – 2001 (21.175,48 zł), odsetki od podatku na sumę 4.185,10 zł, opłaty za wieczyste użytkowanie nieruchomości z lat 1997 – 1998 i 2001 roku (13.914,66 zł) oraz odsetki od tej opłaty – 9.184,90 zł. Odsetki liczone były do dnia 19.05.2001r., tj. do dnia ogłoszenia przez ww. sąd upadłości spółki.

Zgłoszone wierzytelności znalazły się (zostały uznane) na sporządzonej liście wierzytelności ww. spółki: 27.660,82 zł w III kategorii wierzytelności, 14.192,62 zł w VI kategorii i 6.606,70 zł w VII kategorii.

Ustalono, że do dnia 27.06.2005r., tj. do wydania przez ww. sąd postanowienia o ukończeniu postępowania upadłościowego, wierzytelności kontrolowanej gminy nie zostały zaspokojone. Z uzasadnienia postanowienia wynikało, że ostatni plan podziału funduszy masy upadłościowej obejmował wierzycieli II kategorii.

Ustalono, że w dniu 4.05.2009r., tj. już po okresie objętym kontrolą sporządzono protokół weryfikacji sald podatkowych ww. podatnika. Stwierdzono w nim, że wierzytelności gminy nie zostały zaspokojone, w związku z czym należało dokonać odpisu zaległości. Dokonano tego w dniu następnym, tj. 5.05.2009r. – dowód POG/0066P.

- b) Zaległości Zakładu Budowlanego POLNIBET w Polnicy, w wysokości 7.206,00 zł, powstały w 2008 roku. Zostały one umorzone w 2009 roku.
- c) Spółka WOMA KNAJDEK MEBLE w Wierzchowie posiadała na początek roku zaległości w wysokości 1.405,00 zł. W trakcie roku na koncie prowadzonym dla tego podatnika zaksięgowano przypis podatku w wysokości 34.484,00 zł, odpis podatku w wysokości 20.802,00 zł oraz wpłaty podatku na sumę 7.904,00 zł. Po tych księgowaniach końcowe saldo zaległości podatnika wyniosło 7.183,00 zł.

Ustalono, że zaległości podatnika zostały w części (3.591,00 zł) umorzone w 2009 roku, a w drugiej części (3.592,00 zł) uregulowane – wpłata z dnia 28.04.2009r.

- d) Końcowa zaległość Firmy A-GROSIK Przetwórstwo Spożywcze i Handel w Warszawie, w wysokości 4.935,00 zł, powstała w 2008r. Ustalono że w 2008 roku podatnik uregulował podatek w wysokości 75 % rocznego przypisu, a kolejne 8 % (2.460,00 zł) zostało mu umorzone. Występująca na koniec roku zaległość została uregulowana wraz z odsetkami i kosztami egzekucyjnymi w dniu 21.01.2009r.
- e) Występująca na koniec 2008 roku zaległość podatkowa Przedsiębiorstwa Przemysłu Drzewnego POLTAREX Spółka z o.o. Tartak w Polnicy (2.970,00 zł) powstała w bieżącym roku podatkowym.

Zaległość została uregulowana wraz z odsetkami za zwłokę w dniu 15.01.2009r.

b) Osoby fizyczne

- 1) Na podstawie szczegółowej ewidencji podatkowej ustalono następujące dane dotyczące podatku od nieruchomości od osób fizycznych:

- zaległości początkowe	-	807.051,52 zł;
- nadpłaty początkowe	-	1.928,55 zł;
- przypis	-	1.081.473,00 zł;
- odpisy	-	237.102,32 zł;
- wpłaty podatku bieżącego	-	697.876,44 zł;
- wpłaty na poczet zaległości	-	82.395,07 zł;
- zwroty	-	875,80 zł;
- nadpłaty końcowe	-	2.520,92 zł;
- zaległości końcowe	-	872.618,86 zł.

- 2) Ewidencja podatkowa w podatku od nieruchomości od osób fizycznych obejmowała w 2008 roku 2.513 kont podatkowych. Ilość ta obejmowała też konta bez przypisu bieżącego, założone przed 2008 rokiem, z saldami zaległości i nadpłat z lat poprzednich.
- 3) Kontrolę wymiaru podatku od nieruchomości osobom fizycznym przeprowadzono na przykładzie 10 podatników o indeksach: 00024834/03, 00028947/03, 00029324/03, 00028702/03, 00027171/03, 00029641/03, 00029732/03, 00028366/03, 00026970/03 i 00026188/03.
Ustalono, że podatek został ustalony prawidłowo, tj. z uwzględnieniem posiadanych w urzędzie gminy danych o powierzchniach i rodzajach gruntów i budynków oraz z zastosowaniem właściwych stawek podatkowych.
- 4) Na podstawie wydruku analitycznego z ewidencji podatkowej ustalono, że na koniec 2008 roku nadpłaty w podatku od nieruchomości od osób fizycznych występowały na kontach 93 podatników, przy czym połowa z nich (46 przypadków) nie przekraczała 10,00 zł. Największe nadpłaty, z przedziału od 101,00 zł do 500,00 zł posiadało 6 podatników.
- 5) W oparciu o wydruk z ewidencji podatkowej ustalono, że występujące na dzień 31.12.2008 roku saldo zaległości w podatku od nieruchomości od osób fizycznych (872.618,86 zł) tworzyły zaległości 338 podatników. Zaległości 209 podatników nie przekraczały 100,00 zł – w 80 przypadkach były niższe od 10,00 zł. Zaległości w przedziale od 101,00 zł do 1.000,00 zł

występowały na kontaktach 101 podatników, a 28 podatników posiadało zaległości przewyższające 1.000,00 zł.

Największe zaległości, przekraczające kwotę 5.000,00 zł, posiadało 8 podatników, dla których prowadzono konta podatkowe o następujących indeksach:

- 00006176/03	- 401.349,50 zł;
- 00011587/03	- 289.398,27 zł;
- 00003684/03	- 60.933,28 zł;
- 00027990/03	- 6.848,00 zł;
- 00003634/03	- 6.669,00 zł;
- 00001593/03	- 6.081,63 zł;
- 00012095/03	- 5.313,30 zł;
- 00026665/03	- 5.218,00 zł.

Zaległości tych podatników, na sumę 781.810,98 zł, stanowiły 90 % wszystkich zaległości w podatku od nieruchomości od osób fizycznych, a wymieniony na początku zestawienia podatnik o indeksie 00006176/03 posiadał zaległości stanowiące 46 % wszystkich zaległości.

- Ustalono, że zaległości największego z ww. dłużników (00006176/03), na sumę 401.349,50 zł, pochodzą z lat 2000 – 2008. Wierzytelności gminy wynikające z nieuregulowania zobowiązań podatkowych z okresu do III raty podatku za 2008 rok włącznie (395.399,00 zł + odsetki) zabezpieczono hipoteką przymusową. Na zaległości w kwocie 5.950,50 zł (IV rata podatku za 2008 rok) wystawiono tytuł wykonawczy.
- Na koncie podatnika 00011587/03 widnieją zaległości na sumę 289.398,27 zł, pochodzące z lat 2004 – 2008. Wierzytelności te, wraz z odsetkami, zabezpieczono hipoteką przymusową.
- Podatnik 00003684/03 posiadał na koniec 2008 roku zaległości w podatku od nieruchomości na sumę 60.933,28 zł, pochodzące z lat 1999 – 2008. Ustalono, że całość wierzytelności gminy zabezpieczono hipoteką przymusową.

Z przedstawionych do kontroli dokumentów wynikało, że przeprowadzona w 2008 roku egzekucja z nieruchomości nie doprowadziła do zaspokojenia wierzytelności gminy – z wynoszącej 35.466,60 zł kwoty do podziału gminie przyznano tylko 5,90 zł, jako „koszty upomnień”.

W 2009 roku, tj. po okresie objętym kontrolą, na koncie ww. podatnika zawiadencjonowano wyegzekwowane przez urząd skarbowy wpłaty

zaległości na sumę 3.220,75 zł, wraz z odsetkami za zwłokę i kosztami egzekucyjnymi na sumę 953,70 zł.

- d) Zaległości podatnika 00027990/03 (6.848,00 zł) zostały w 2009 roku wyegzekwowane wraz z odsetkami za zwłokę przez urząd skarbowy.
- e) Podatnik 00003634/03 uregulował występujące na koniec 2008 roku zaległości na sumę 6.669,00 zł wraz z kosztami egzekucyjnymi i odsetkami za zwłokę w dniu 28.04.2009r.
- f) Zaległości podatnika 00001593/03 (6.081,63 zł) pochodzą z lat 2005 – 2008. Wierzytelności gminy z tytułu podatku i odsetek za zwłokę, obejmujące okres do końca 2006 roku, zabezpieczono hipoteką przymusową.
- g) Podatnik 00012095/03 posiadał na koniec 2008 roku zaległości w wysokości 5.313,30 zł, pochodzące z lat 2004 – 2008. Wierzytelności gminy z lat 2004 – 2007 zabezpieczono hipoteką przymusową. W 2009 roku urząd skarbowy wyegzekwował od podatnika 94,60 zł tytułem należnego podatku oraz 55,50 zł odsetek za zwłokę.
- h) Występujące na koniec 2008 roku zaległości podatnika 00026665/03 (5.218,00 zł) zostały w dniu 3.02.2009 roku wyegzekwowane przez urząd skarbowy wraz z kosztami egzekucyjnymi i odsetkami za zwłokę.

3.1.2.4. Podatek rolny

- 1) W 2008 roku do celów obliczania podatku rolnego należało wykorzystywać cenę żyta w wysokości 43,00 zł za kwintal, wynikającą z uchwały Nr XII/87/07 Rady Gminy z dnia 20 listopada 2007r. w sprawie średniej ceny skupu żyta na terenie Gminy Człuchów. Uchwałę tę ogłoszono w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego Nr 164 z dnia 14 grudnia 2007r., pod poz. 3300.
Określona przez organ stanowiący gminy cena żyta była o 15,29 zł niższa od ceny (58,29 zł/q) ogłoszonej w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 17 października 2007r. w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres pierwszych trzech kwartałów 2007r. (M.P. Nr 77, poz. 831).
- 2) Poczynione w trakcie kontroli ustalenia przedstawiono poniżej, odrębnie dla podatku rolnego od osób prawnych i podatku od osób fizycznych.

a) Osoby prawne

- 1) W 2008 roku ewidencja podatkowa obejmowała konta 21 podatników zaliczanych do osób prawnych. Dwa z tych kont dotyczyły byłych podatników, tj. nie posiadających w 2008 roku gruntów podlegających

opodatkowaniem podatkiem rolnym. Na kontach tych przez cały 2008 rok występowały nadpłaty w wysokościach 0,10 i 1,00 zł.

- 2) Deklaracje na podatek złożyło 22 podatników, przy czym trzech z nich wykazało w deklaracjach jedynie grunty niepodlegające opodatkowaniu. W ustawowym terminie wpłynęły deklaracje 21 podatników, a jeden podatnik, tj. spółka MAXIM w Tucholi, złożył deklarację po pisemnym wezwaniu organu podatkowego, w trybie przepisów art. 274a § 2 Ordynacji podatkowej.
- 3) W wyniku wrywkowego sprawdzenia przeliczeń wykazanych w deklaracjach hektarów fizycznych na hektary przeliczeniowe nieprawidłowości nie stwierdzono. Zawarte w deklaracjach wyliczenia podatku sprawdzał pracownik urzędu zajmujący się wymiarem podatków, co ustalono na podstawie adnotacji na złożonych dokumentach. Przypis podatku zaksięgowano na 19 kontach podatkowych. Dokonane przypisy odpowiadały kwotom zadeklarowanych podatków.
- 4) Na podstawie ewidencji podatkowej ustalono następujące wielkości dotyczące podatku:
- zaległości początkowe	-	4.481,88 zł;
- nadpłaty początkowe	-	444,02 zł;
- przypis	-	324.320,00 zł;
- odpis	-	42.244,88 zł;
- wpłaty	-	282.109,72 zł;
- zwroty	-	0 zł;
- nadpłaty końcowe	-	457,30 zł;
- zaległości końcowe	-	4.460,56 zł.
- 5) Analizując ewidencję podatkową ustalono, że:
- 14 podatników wywiązało z bieżącego obowiązku podatkowego i na koniec 2008 roku nie posiadało żadnych zaległości;
 - 5 podatników skorzystało z ulg w postaci umorzeń zaległości podatkowych na sumę 37.130,88 zł z wymiaru bieżącego, a jeden podatnik – z umorzenia zaległości z lat ubiegłych (10,00 zł);
 - od nieterminowych wpłat podatkowych dokonanych przez dwóch podatników pobrano odsetki za zwłokę, na sumę 37,00 zł.
- 6) Na końcowe saldo nadpłat w podatku, w wysokości 457,30 zł, złożyły się nadpłaty na 6 kontach podatkowych, przy czym w 5 przypadkach nie przekraczały one 20,00 zł.

Największa nadpłata (429,00 zł) widniała na koncie prowadzonym dla Kurii Diecezjalnej w Pelplinie. Ustalono, że nadpłata ta została automatycznie zaksięgowana pod datą 10.03.2009 roku na poczet I raty podatku za rok 2009. Po zapłacie przez ww. podatnika rat w zadeklarowanej wysokości na jego koncie występuje nadal nadpłata w wysokości 429,00 zł.

- 7) Końcowe saldo zaległości, w wysokości 4.460,56 zł, tworzyły zaległości jednego podatnika – Spółki MAXIM w Tucholi. Zaległości te zostały uregulowane w dniu 3.02.2009r.

b) Osoby fizyczne

- 1) Na podstawie przedłożonych do kontroli dokumentów, obejmujących m.in. wydruki komputerowe z ewidencji podatkowej, ustalono następujące wielkości dotyczące przypisu, odpisu, wpłat oraz stanów nadpłat i zaległości w podatku rolnym od osób fizycznych w 2008 roku:

- zaległości początkowe	- 241.935,77 zł;
- nadpłaty początkowe	- 3.499,14 zł;
- przypis	- 847.698,00 zł;
- odpis	- 248.162,00 zł;
- wpłaty bieżące	- 621.631,96 zł;
- wpłaty zaległe	- 46.301,25 zł;
- zwroty	- 5.773,58 zł;
- nadpłaty końcowe	- 3.055,99 zł;
- zaległości końcowe	- 178.868,99 zł.

- 2) Ewidencja podatkowa w podatku rolnym od osób fizycznych obejmowała w 2008 roku 2.305 kont podatkowych. Ilość ta obejmowała też konta bez przypisu bieżącego, założone przed 2008 rokiem, z saldami zaległości i nadpłat z lat poprzednich.
- 3) Kontrolę wymiaru podatku rolnego osobom fizycznym przeprowadzono na przykładzie próby obejmującej 15 podatników o indeksach: 00028702/01, 00029641/01, 00029732/01, 00028366/01, 00029509/01, 00029511/01, 00029430/01, 00029734/01, 00029345/01, 00029330/01, 00027740/01, 00028940/01, 00027422/01, 00029709/01 i 00026207/01. Kontrola wymiaru podatku nie wykazała nieprawidłowości.
- 4) Występujące na koniec 2008 roku saldo nadpłat w podatku (3.055,99 zł) tworzyły nadpłaty 203 podatników, przy czym w 143 przypadkach nie przekraczały one 10,00 zł, a dalsze 54 nadpłaty nie przekraczały 100,00 zł.

Największe nadpłaty, w kwotach od 101,00 zł do 287,00 zł, widniały na kontach 6 podatników.

- 5) W oparciu o wydruk z ewidencji podatkowej ustalono, że występujące na dzień 31.12.2008 roku saldo zaległości w podatku rolnym od osób fizycznych (178.868,99 zł) tworzyły zaległości 246 podatników. Zaległości 163 z nich nie przekraczały 100,00 zł – w 66 przypadkach były niższe od 10,00 zł. Zaległości w przedziale od 101,00 zł do 1.000,00 zł występowały na kontach 62 podatników, 21 podatników posiadało zaległości powyżej 1.000,00 zł.

Największe zaległości, przekraczające kwotę 5.000,00 zł, posiadało 5 podatników, dla których prowadzono konta podatkowe o następujących indeksach:

- 00000645/01 - 89.422,99 zł;
- 00005756/01 - 12.128,50 zł;
- 00000233/01 - 7.168,05 zł;
- 00000473/01 - 8.184,36 zł;
- 00003774/01 - 6.239,60 zł.

- a) Na podstawie ewidencji podatkowej ustalono, że zaległości podatnika 00000645/01 w wysokości 89.422,99 zł pochodzą z lat 1998 – 2000 oraz z lat 2003 – 2004.

- W stosunku do należności gminy z lat 1998 – 2000 (do I raty włącznie), na sumę 48.275,59 zł prowadzona jest egzekucja z nieruchomości. Egzekucja ta nie została jeszcze zakończona.
- Należności gminy z lat 2000 (od II raty) – 2002, na sumę 56.245,40 zł, nie wchodzące w skład aktualnego na koniec 2008 roku salda zaległości, zostały w 2008 roku odpisane ze względu na przedawnienie.

Z przedstawionych do kontroli dokumentów wynikało, że w dniu 15.10.2002 roku gmina złożyła w Sądzie Rejonowym w Człuchowie wniosek o wpis hipoteki przymusowej w wysokości 10.246,00 zł wraz z odsetkami. Wniosek został załatwiony pozytywnie w dniu 2.12.2002r. Wskutek apelacji od wpisu, wniesionej przez dłużnika do Sądu Okręgowego w Słupsku Wydział Cywilny Odwoławczy, sąd ten wydał w dniu 28.03.2002 roku postanowienie uchylające zaskarżony wpis i oddalające wniosek gminy. Z uzasadnienia postanowienia wynikało, że obowiązujące przepisy nie dopuszczają obciążenia hipoteką przymusową nieruchomości stanowiącej własność podatnika i jego współmałżonka, jeżeli podstawą jej

d

Maw G-

wpisu miałyby być decyzja organu podatkowego ustalająca lub określająca wysokość zobowiązania podatkowego jednego z małżonków.

- W stosunku do zaległości z lat 2003 – 2004, na sumę 41.147,40 zł, zawieszono wszczęte postępowanie egzekucyjne z uwagi na toczące się postępowanie w sądzie o stwierdzenie bezskuteczności umów dzierżaw, zawartych pomiędzy Agencją Własności Rolnej w Gdańsku a podatnikiem.
- b) Zaległości podatnika 00005756/01 (12.128,50 zł) pochodzą z lat 2002 – 2003. Prowadzona przez organ podatkowy windykacja należności podatkowych polegała na corocznym wystawianiu upomnień i tytułów wykonawczych. Po raz ostatni tytuły wystawiono w styczniu 2009r. Do końca listopada 2009 roku na koncie podatnika nie odnotowano żadnej wpłaty zaległości.
- c) Podatnik 00000233/01 posiadał na koniec 2008 roku zaległości na sumę 7.168,05 zł pochodzące z lat 1996 – 2008. Ustalono, że podatkowe wierzytelności gminy z lat 1996 – 2007, obejmujące należność główną (6.453,05 zł) oraz odsetki za zwłokę, zabezpieczono hipoteką przymusową.
- d) Zaległości podatnika 00000473/01 w wysokości 8.184,36 zł pochodzą z lat 2000 – 2008. Wierzytelności gminy z lat 2000 – 2004 (4.927,70 zł + odsetki) zabezpieczono hipoteką przymusową, na zaległości z lat 2005 – 2006 wystawiono w 2007 roku tytuły wykonawcze. Ustalono, że w 2009 roku urząd skarbowy wyegzekwował od podatnika należności z 2000 roku na sumę 974,04 zł wraz z odsetkami w wysokości 1.761,20 zł.
- e) Podatnik 00003774/01 posiadał na koniec 2008 roku zaległości na sumę 6.239,60 zł pochodzące z lat 1999 – 2002. Postępowania egzekucyjne wszczynane przez organ podatkowy były umarzone ze względu na nieściągalność. Po raz ostatni tytuł wykonawczy na zaległości podatkowe wystawiono w 2007 roku. Z przedłożonych do kontroli dokumentów wynikało, że w dniu 25.05.2009 roku komornik sądowy przedstawił wierzycielom ww. dłużnika (łącznie 9 wierzycieli) plan podziału sumy 188,79 zł uzyskanej z egzekucji ze świadczenia rentowego. Kontrolowanej gminie przypadła kwota 4,33 zł tytułem zwrotu kosztów egzekucyjnych.

3.1.2.5. Podatek leśny

- 1) W 2008 roku do celów obliczania podatku leśnego należało wykorzystywać średnią cenę sprzedaży drewna w wysokości 147,28 zł za 1m³, wynikającą z komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 22 października 2007r. w sprawie średniej ceny sprzedaży drewna,

obliczonej według średniej ceny drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2007r. (M.P. Nr 79, poz. 846).

Rada Gminy nie skorzystała z uprawnienia do obniżenia kwoty stanowiącej cenę sprzedaży drewna, wynikającego z przepisów art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 30 października 2002r. o podatku leśnym (Dz. U. Nr 200, poz. 1682 ze zm.).

- 2) Poczynione w trakcie kontroli ustalenia przedstawiono poniżej, odrębnie dla podatku leśnego od osób prawnych i odrębnie dla podatku od osób fizycznych.

a) Osoby prawne

- 1) Prowadzona w urzędzie gminy ewidencja podatkowa obejmowała w 2008 roku 9 kont podatkowych.
- 2) Deklaracje na podatek leśny złożyło 10 podatników – wszyscy podatnicy objęci ww. ewidencją oraz Przedsiębiorstwo Rolno-Przemysłowe w Nieżywieciu, które wykazało wyłącznie lasy w całości zwolnione od podatku na podstawie przepisów art. 7 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 30 października 2002r. o podatku leśnym (Dz. U. Nr 200, poz. 1682 ze zm.) – lasy z drzewostanem w wieku do 40 lat.

Deklaracje wpłynęły do organu podatkowego w ustawowym terminie.

- 3) W wyniku sprawdzenia wyliczeń podatku w deklaracjach, a także porównania zgodności przypisu z deklaracjami uwag nie wniesiono.
- 4) Na podstawie ewidencji podatkowej ustalono następujące wielkości dotyczące podatku:

- zaległości początkowe	-	0,06 zł;
- nadpłaty początkowe	-	27,00 zł;
- przypis	-	282.490,00 zł;
- odpis	-	2,00 zł;
- wpłaty	-	282.488,78 zł;
- zwroty	-	0,78 zł;
- nadpłaty końcowe	-	27,00 zł;
- zaległości końcowe	-	0,06 zł.

- 5) Ustalono, że 6 podatników wpłacało zadeklarowany podatek leśny w ratach miesięcznych, z zachowaniem terminów ustawowych, lub też wpłaciło roczny podatek w terminie płatności I raty podatku. Opóźnienia w płatności podatku wystąpiły w przypadku 3 podatników.

Zakład Rolno-Przemysłowy w Bukowie wpłacił całoroczny podatek (49,00 zł) w terminie płatności II raty, Gospodarstwo Nasienne w Wierzchowie wpłaciło całoroczny podatek (227,00 zł) tuż przed upływem płatności III raty podatku, a Nadleśnictwo Lutówko w Lutówku uregulowało I ratę podatku (12,00 zł) w dniu 12.02.2008r., tj. z miesięcznym opóźnieniem.

Od nieterminowych wpłat podatku nie naliczono i nie pobrano odsetek za zwłokę, gdyż w wyżej wymienionych przypadkach miały zastosowanie przepisy art. 54 § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej – wysokość odsetek nie przekraczała trzykrotności wartości opłaty dodatkowej pobieranej przez pocztę za polecenie przesyłki listowej.

- 6) Zaległość końcowa w wysokości 0,06 zł występująca na koncie jednego podatnika powstała przed 2008 rokiem. Także przed 2008 rokiem powstały nadpłaty na kontach dwóch podatników w wysokościach 19,00 zł i 8,00 zł.

b) Osoby fizyczne

- 1) Na podstawie wydruków komputerowych z ewidencji podatkowej ustalono następujące wielkości dotyczące przypisu, odpisu, wpłat oraz stanów nadpłat i zaległości w podatku leśnym od osób fizycznych w 2008 roku:

- zaległości początkowe	- 1.199,68 zł;
- nadpłaty początkowe	- 7,70 zł;
- przypis	- 6.381,00 zł;
- odpis	- 257,90 zł;
- wpłaty bieżące	- 5.656,05 zł;
- wpłaty zaległe	- 709,48 zł;
- zwroty	- 10,00 zł;
- nadpłaty końcowe	- 91,70 zł;
- zaległości końcowe	- 1.051,25 zł.

- 2) Ewidencja podatkowa w leśnym od osób fizycznych obejmowała w 2008 roku 185 kont podatkowych. Ilość ta obejmowała też 9 kont bez przypisu bieżącego, założonych przed 2008 rokiem, z saldami zaległości (łącznie 32,80 zł – 3 konta) oraz nadpłat (łącznie 7,70 zł – 6 kont) z lat poprzednich.
- 3) Kontrolę wymiaru podatku leśnego osobom fizycznym przeprowadzono na przykładzie 10 podatników o indeksach: 00029345/04, 00029330/4, 00028053/04, 00021835/04, 00028421, 00025656/04, 00025692/04, 000003032/04, 00028278/04 i 00028053/04.

Ustalono, że podatek leśny został wymierzony prawidłowo.

- 4) Końcowe saldo nadpłat w podatku, w wysokości 91,70 zł, tworzyły nadpłaty 9 podatników. Największa nadpłata (30,00 zł) powstała w bieżącym roku podatkowym. Nadpłaty występujące na 6 kontach podatkowych nie przekraczały kwoty 10,00 zł.
- 5) W oparciu o wydruk z ewidencji podatkowej ustalono, że występujące na dzień 31.12.2008 roku saldo zaległości w podatku leśnym od osób fizycznych (1.051,25 zł) tworzyły zaległości 19 podatników. Na kontach 6 podatników widniały zaległości do 10,00 zł, kolejnych 9 podatników posiadało zaległości w przedziale od 11,00 zł do 100,00 zł. Zaległości w kwotach przewyższających 100,00 zł posiadało 4 podatników – największa zaległość (300,40 zł) występowała na koncie podatnika o indeksie 00002029/04 i obejmowała 3 raty podatku z 2008 roku. Kontrolowana jednostka dochodziła swoich należności poprzez wysyłanie upomnień.

3.1.2.6. Podatek od środków transportowych

- 1) Obowiązujące w 2008 roku stawki podatku określone zostały w załącznikach do uchwały Nr XII/89/07 Rady Gminy z dnia 20 listopada 2007r. w sprawie stawek podatku od środków transportowych i wprowadzenia innych zwolnień, niż określone w ustawie. Uchwałę tę ogłoszono w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego Nr 164 z dnia 14 grudnia 2007r., pod poz. 3302.
- 2) Z § 2 uchwały wynikało, że stawki podatku od środków transportowych wyprodukowanych w roku 2000 i nowszych obniża się według załączników nr 1, 3, 5 i 7 do uchwały. W § 3 uchwały zawarto zapis mówiący o zwolnieniu od podatku pojazdów wykorzystywanych do realizacji zadań statutowych i ustawowych gminy.
- 3) W kontrolowanym urzędzie ewidencję podatkową w podatku od środków transportowych prowadzono przy użyciu techniki komputerowej. Ewidencja podatkowa zawierała niezbędne dane do wymierzenia podatku w prawidłowy sposób, tj. dane dotyczące środka transportu oraz jego posiadacza. Dane dotyczące ilości zarejestrowanych oraz wyrejestrowanych środków transportowych kontrolowana jednostka otrzymywała na bieżąco ze Starostwa Powiatowego w Człuchowie.
- a) Ewidencja podatkowa prowadzona dla podatników zaliczanych do osób prawnych obejmowała 5 kont podatkowych. Przypisu podatku dokonano na kontach 4 podatników – konto bez przypisu, z początkowym i końcowym

saldem nadpłat w kwocie 50,00 zł, dotyczyło osoby prawnej, która w 2008 roku nie posiadała przedmiotu opodatkowania.

Wymagane przepisami ustawy o podatkach i opłatach lokalnych deklaracje na podatek złożyło 4 podatników zaliczanych do osób prawnych. Deklaracje złożono w ustawowym terminie.

- b) Ewidencja podatkowa dla podatników będących osobami fizycznymi obejmowała 28 kont podatkowych. Przypisu podatku dokonano na 19 kontach.

Na 9 kontach bez przypisu bieżącego, zaprowadzonych przed 2008 rokiem, widniały na początek tego roku zaległości podatkowe na sumę 15.413,68 zł. Ustalono, że w trakcie roku organ podatkowy wystosował do podatników 19 wezwań do złożenia deklaracji na podatek od środków transportowych w trybie przepisów art. 274a Ordynacji podatkowej.

Deklaracje na podatek złożyło 16 osób fizycznych. W stosunku do podatników, którzy nie złożyli wymaganych deklaracji organ podatkowy wszczął postępowania w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego, a w ich następstwie wydał decyzje administracyjne w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w trybie przepisów art. 21 § 3 Ordynacji podatkowej. Wynikająca z tych decyzji suma zobowiązań podatkowych wyniosła 3.623,00 zł.

- 4) Kontrolę stawek podatkowych, wyliczeń podatku oraz terminowości jego zapłaty, przeprowadzono na przykładzie próby obejmującej 8 podatników, tj. wszystkich 4 podatników zaliczanych do osób prawnych oraz 4 podatników będących osobami fizycznymi, dla których w ewidencji podatkowej prowadzono konta oznaczone numerami: 00000024/07, 00000352/07, 00000358/07 oraz 00000365/07.

Ustalono, że w złożonych deklaracjach podatek wyliczono prawidłowo, według stawek określonych przez Radę Gminy. Do wyliczeń podatku uwag nie wniesiono.

- 5) W oparciu o wydruki z ewidencji księgowej ustalono następujące dane w zakresie wymiaru, wpłat oraz sald nadpłat i zaległości (w zł):

Wyszczególnienie	Osoby prawne	Osoby fizyczne	Razem
1	2	3	4
- zaległości początkowe	0	45.265,70	45.265,70
- nadpłaty początkowe	692,83	0	692,83
- przypis	59.050,00	33.364,00	92.414,00
- odpis	22.126,00	24.795,59	46.921,59
- wpłaty bieżące	36.923,00	16.493,00	53.416,00

- wpłaty zaległości	-	5.464,80	5.464,80
- zwroty	0	0	0
- nadpłaty końcowe	692,67	0	692,67
- zaległości końcowe	0,84	31.876,31	31.877,15

- 6) Ustalono, że występujące w ewidencji podatkowej osób prawnych nadpłaty końcowe na sumę 692,67 zł dotyczyły dwóch podatników.
- 7) Na występujące na koniec 2008 roku zaległości w podatku od środków transportowych od osób fizycznych składały się zaległości 10 podatników. Największe zaległości posiadali podatnicy o indeksach:
- 00000006/07 - 10.094,72 zł;
 - 00000284/07 - 9.834,00 zł;
 - 00000230/07 - 4.297,49 zł;
 - 00000359/07 - 2.710,00 zł.

Zaległości tych podatników (łącznie 26.936,21 zł) stanowiły 85 % wszystkich zaległości w ww. podatku. Na kontach pozostałych 6 podatników widniały zaległości w kwotach od 250,00 zł do 1.666,00 zł.

- Ustalono, że zaległości podatnika 00000006/07, na sumę 10.094,72 zł, pochodziły z lat 2003 - 2008. Po dokonanej w dniu 6.11.2009 roku wpłacie przez podatnika kwoty 2.000,00 zł organ podatkowy wydał w tym samym dniu decyzję administracyjną w sprawie rozłożenia zaległości (7.919,62 zł) na raty miesięczne, płatne od dnia 15.11.2009 roku do dnia 15.01.2013r.
- Podatnik 00000284/07 posiadał na koniec 2008 roku zaległości na sumę 9.834,00 zł. Zaległości te pochodziły z lat 2007 - 2008. Podjęte przez organ podatkowy działania zmierzające do zaspokojenia wierzytelności gminy ograniczyły się do wysłania upomnień.
- Na koncie podatnika 00000230/07 widniały na koniec 2008 roku zaległości na sumę 4.297,49 zł, pochodzące z lat 1996 - 1998 i 2002 - 2003. Organ podatkowy wystawił w 2001 roku tytuły wykonawcze na zaległości z lat 1996 - 1997, a w 2003 roku - na zaległości z lat 1998 - 2002. Ustalono, że do egzekucji nie skierowano zaległości z 2003 roku w kwocie 419,50 zł.
- Zaległości podatnika 00000359/07 w wysokości 2.710,00 zł, pochodzące z lat 2007 - 2008, zostały wyegzekwowane w dniu 7.01.2009r.

3.1.2.7. Opłata produktowa

Zrealizowane w 2008 roku dochody budżetowe klasyfikowane w § 040 - „Wpływy z opłaty produktowej” wyniosły 1.360,35 zł.

Środki na tę sumę wpłynęły z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku w dniach 1.07. i 15.12.2008r.

3.1.2.8. Opłata miejscowa

Na terenie kontrolowanej gminy nie zarządzono poboru i nie pobierano opłaty miejscowej. Żadnej z miejscowości gminy nie uznano za miejscowość, o jakich mowa w przepisach art. 17 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2006r. Nr 121, poz. 844 ze zm.).

3.1.2.9. Opłata targowa

Kontrolowana gmina nie realizowała w 2008 roku, ani też w pozostałych latach objętych kontrolą kompleksową, dochodów z opłaty targowej – organ stanowiący gminy nie zarządził poboru takiej opłaty.

3.1.2.10. Pobór podatków, rozliczenie inkasentów podatków i opłat

1) W 2008 roku sprawy poboru podatków (od nieruchomości, rolnego i leśnego) od osób fizycznych w drodze inkasa regulowała uchwała Nr IV/47/03 Rady Gminy z dnia 27 marca 2003r. w sprawie poboru podatków w drodze inkasa na terenie gminy Człuchów, określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za czynności inkasa.

- Uchwała ta, analizowana w trakcie poprzedniej kompleksowej kontroli gminy (w 2005r.), określała inkasentów podatków w osobach sołtysów oraz wysokości stawek procentowych służących do wyliczenia wynagrodzeń inkasentów. Stawki te wynosiły od 3,5 % do 5,0 % zainkasowanych podatków.
- Od zakończenia poprzedniej kontroli gminy do końca okresu objętego niniejszą kontrolą na terenie gminy utworzone zostały 2 nowe sołectwa – Kielpin i Płonica. Wysokości wynagrodzeń za inkaso podatków w tych sołectwach określono uchwałami Rady Gminy: Nr VI/42/07 z dnia 30 marca 2007r. oraz Nr XII/98/07 z dnia 20 listopada 2007r., zmieniającymi załącznik do wymienionej na wstępie uchwały Nr IV/47/03 organu stanowiącego gminy z dnia 29 marca 2003r.

Zgodnie z tymi uchwałami inkasenci podatków w obu sołectwach mieli otrzymywać wynagrodzenie w wysokości 5 % zebranych kwot.

2) Rada Gminy skorzystała z przysługującego jej na podstawie przepisów art. 47 § 4a ustawy Ordynacja podatkowa uprawnienia i ustaliła późniejszy od ustawowego termin płatności dla inkasentów.

Zgodnie z § 1 uchwały Nr XXVII/185/01 Rady Gminy z dnia 28 grudnia 2001 roku inkasenci zostali zobowiązani do wpłacania na konto urzędu

gminy pobranej od podatników gotówki w terminie do 20-go dnia miesiąca, w którym przypada termin zapłaty podatku.

- 3) Wyliczeń wynagrodzeń dla inkasentów dokonywano na podstawie danych z rejestru (kontrolki) wpłat inkasentów podatków, prowadzonego przez panią Grażynę Adamczyk – podinspektor ds. księgowości podatków i opłat. W oparciu o ww. rejestr ustalono następujące wielkości rozliczonych kwot podatków oraz naliczonych wynagrodzeń za inkaso:

Lp.	Nazwa sołectwa	Suma wpłat inkasenta (zł)	Stawka prowizji	Wyliczona prowizja (zł)
1	2	3	4	5
1.	Barkowo	8.260,00	4,6	380,70
2.	Biskupnica	6.137,00	4,6	283,00
3.	Bukowo	10.091,00	4,4	444,00
4.	Brzeźno	6.713,00	4,6	308,70
5.	Chrzastowo	25.758,00	4,6	1.184,20
6.	Czarnoszyce	5.329,00	5,0	287,00
7.	Dobojewo	3.387,40	5,0	168,70
8.	Dębica	37.795,00	4,4	1.662,00
9.	Głędowo	52.694,00	4,6	2.424,00
10.	Jęczniki	8.816,70	4,0	353,00
11.	Jaromierz	11.874,00	5,0	592,00
12.	Kielpin	2.070,00	5,0	103,00
13.	Koldowo	12.973,00	4,8	623,00
14.	Krepsk	1.861,00	4,8	89,00
15.	Mosiny	43.497,00	3,5	1.532,00
16.	Polnica	21.119,00	4,7	993,00
17.	Plonica	3.194,00	5,0	160,00
18.	Nieżywieć	7.666,00	4,8	367,80
19.	Rychnowy	16.290,80	4,5	733,00
20.	Stołeczno	5.835,00	4,6	269,00
21.	Skarszewo	9.002,00	4,5	405,00
22.	Sieroczyn	3.727,00	4,7	175,00
23.	Wierzchowo	7.196,00	4,5	324,00
24.	Wierzchowo Dworzec	40.034,60	5,0	2.001,00
R a z e m:		351.320,50	x	15.862,10

- 4) Ustalono, że klasyfikowane w § 4100 – „Wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne” rozdziału 75647 – „Pobór podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych” wydatki na wypłatę prowizji dla inkasentów wyniosły 15.862,10 zł i odpowiadały naliczeniom z ww. rejestru.
- 5) Kontrolując prawidłowość naliczeń prowizji stwierdzono, że w dwóch przypadkach zawyżono należne inkasentom wynagrodzenie – nadpłata wyniosła 29,00 zł. Ustalenie powyższe dotyczy wynagrodzeń dla inkasentów z sołectw:
- Czarnoszyce – za inkaso podatków na sumę 731,00 zł (III rata) naliczono prowizję w wysokości 57,00 zł, zamiast 37,00 zł – zawyżenie wyniosło 20,00 zł;

- Mosiny – od zainkasowanej i rozliczonej kwoty 573,00 zł (IV rata) naliczono prowizję w wysokości 29,00 zł, zamiast 20,00 zł – zawyżenie wyniosło 9,00 zł.

Za wystąpienie ww. uchybień odpowiedzialność ponoszą odpowiednio panie Grażyna Adamczyk – podinspektor ds. księgowości podatkowej i Danuta Bąk – podinspektor ds. płac.

Wymienione powyżej osoby zrefundowały uszczuplone kwoty w trakcie kontroli. Pani Grażyna Adamczyk wpłaciła w dniu 24.11.2009 roku kwotę 20,00 zł tytułem „zwrot nadpłaconej prowizji dla sołtysa” (pokwitowanie Nr Z0001799), a kwotę 9,00 zł wpłaciła do kasy urzędu gminy w dniu 26.11.2009r., jako „zwrot nadpłaconej prowizji”, pani Danuta Bąk – pokwitowanie Nr Z0001826.

3.1.2.11. Udzielanie ulg w zapłacie podatków i opłata prolongacyjna

- 1) Ustalono, że Rada Gminy nie skorzystała z uprawnienia wynikającego z przepisów art. 57 § 7 ustawy Ordynacja podatkowa i nie wprowadziła opłaty prolongacyjnej z tytułu rozłożenia na raty lub odroczenia płatności podatków oraz zaległości podatkowych, stanowiących dochód gminy.
- 2) W 2008 roku organ podatkowy wydał blisko 600 decyzji administracyjnych w sprawie umorzenia zaległości podatkowych, rozłożenia na raty oraz odroczenia terminu płatności zobowiązań podatkowych – przedstawione do kontroli dokumenty związane z udzielaniem ww. ulg liczyły 598 kolejnych numerów akt spraw. Powyższa ilość obejmuje również decyzje odmowne.
- 3) Na podstawie rejestru przypisów i odpisów ustalono następujące wielkości dotyczące zastosowanych ulg podatkowych:

Osoby fizyczne:

a) Umorzenia:

▪ podatek od nieruchomości	-	188.763,92 zł;
▪ podatek rolny	-	162.783,70 zł;
▪ podatek leśny	-	6,00 zł;
▪ podatek od środków transportowych	-	12.886,00 zł;
Razem:	-	364.439,62 zł.

b) Odroczenia i rozłożenia na raty:

▪ podatek od nieruchomości	-	215,57 zł;
▪ podatek rolny	-	24.291,01 zł;

▪ łączne zobowiązanie pieniężne	-	761,75 zł;
▪ podatek leśny	-	0 zł;
▪ podatek od środków transportowych	-	0 zł;
Razem:	-	25.268,33 zł.

Osoby prawne:

a) Umorzenia:

▪ podatek od nieruchomości	-	309.569,18 zł;
▪ podatek rolny	-	37.140,88 zł;
▪ podatek leśny	-	0 zł;
▪ podatek od środków transportowych	-	22.126,00 zł;
Razem:	-	368.836,06 zł.

- b) Odroczenia i rozłożenia na raty – w 2008 roku nie stosowano tych ulg w zakresie zobowiązań podatkowych osób prawnych.

Ogółem w 2008 roku organ podatkowy umorzył zaległości podatkowe na sumę 733.275,68 zł. Wartość taką wykazano odpowiednio w „5” kolumnie sprawozdania Rb-PDP z wykonania podstawowych dochodów podatkowych gminy, sporządzonego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2008r. Ustalenia w zakresie prawidłowości wydanych decyzji i udokumentowania wniosków przedstawiono poniżej.

a) *Umarzanie zaległości podatkowych*

- 1) Szczegółową kontrolę prawidłowości umarzania zaległości podatkowych przeprowadzono na przykładzie próby obejmującej 99 decyzji, którymi umorzono zaległości podatkowe w kwotach przekraczających 1.000,00 zł, w tym:
- 25 decyzji organu podatkowego, którymi umorzono zaległości podatkowe osób prawnych w podatku od nieruchomości na sumę 307.402,18 zł (99,3 % umorzonych zaległości) – próba kontrolna obejmowała decyzje oznaczone symbolem akt 3113-1 i numerami porządkowymi: 5, 8, 12, 14, 20, 23, 28, 57, 59, 64, 69, 65, 72, 119, 126, 137, 139, 140, 413, 573, 579 (z dnia 16.12.2008r.), 579 (z dnia 22.12.2008r.) – 2 decyzje o tym samym numerze, 584, 589 oraz 591;
 - 5 decyzji dotyczących zaległości podatkowych osób prawnych w podatku rolnym na sumę 37.130,88 zł (99,9 % umorzonych

- zaległości) – próba kontrolna obejmowała decyzje oznaczone symbolem akt 3113-1 i numerami porządkowymi: 144, 229, 230, 286 i 493;
- 2 decyzje organu podatkowego, którymi umorzono zaległości podatkowe osób prawnych w podatku od środków transportowych na sumę 22.126,00 zł (100 % umorzonych zaległości) – próba kontrolna obejmowała decyzje oznaczone symbolem akt 3113-1 oraz numerami porządkowymi 27 i 133;
 - 32 decyzje dotyczące umorzenia zaległości podatkowych osób fizycznych w podatku od nieruchomości na sumę 168.878,00 zł (89,5 % umorzonych zaległości) – próba kontrolna obejmowała decyzje oznaczone symbolem akt 3113-1 oraz numerami porządkowymi: 1, 4, 6, 13, 22, 24, 50, 51, 54, 55, 68, 101, 103, 105, 110, 115, 116, 138, 280, 414, 415, 469, 480, 494, 533, 540, 554, 555, 572, 590, 595 i 598;
 - 31 decyzji dotyczących umorzenia zaległości podatkowych osób fizycznych w podatku rolnym na sumę 57.420,92zł (35,3 % umorzonych zaległości) – próba kontrolna obejmowała decyzje oznaczone symbolem akt 3113-1 oraz numerami porządkowymi: 141, 161, 164, 174, 181, 190, 191, 199, 210, 260, 310, 312, 321, 323, 329, 334, 348, 376 – 378, 394, 400, 402, 425, 433, 453, 458, 467, 484, 501 i 558;
 - 4 decyzje organu podatkowego, którymi umorzono zaległości osób fizycznych w podatku od środków transportowych na sumę 10.238,59 zł (79,4 % umorzonych zaległości) – próba kontrolna obejmowała decyzje oznaczone symbolem akt 3114 oraz numerami porządkowymi: 2, 4, 13 i 24.
- 2) Kontrolując umarzenie w 2008 roku zaległości podatkowych stwierdzono, że do wniosków podatników załączano szereg dowodów dokumentujących niezdolność podatników do wywiązywania się ze zobowiązań podatkowych, albo też ważny interes podatnika. Podatnicy będący osobami fizycznymi dołączali też oświadczenia o stanie majątkowym.
- a) Analizując umarzenie zaległości w podatku od nieruchomości od osób prawnych ustalono, że ulgi polegającej na umorzeniu zaległości w wysokości równej rocznemu wymiarowi podatku udzielono Zakładowi Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy Człuchów (gminnej jednostce budżetowej). Umorzona zaległość wyniosła 25.585,00 zł.
- Z największej kwotowo ulgi w postaci umorzenia zaległości podatkowych skorzystała spółka ODEJEWSKI-ODAN w Sierocynie – umorzone

zaległości na sumę 130.521,00 zł stanowiły 50 % rocznego wymiaru podatku.

- Zakład Przemysłu Drzewnego POLTAREX Tartak w Polnicy skorzystał z umorzeń na sumę 78.397,50 zł, w tym 100 % zaległości z lat ubiegłych (6.225,50 zł) oraz 72.172,00 zł (47 %) z zaległości powstałych w bieżącym roku podatkowym.
 - Z ulg w postaci umorzeń zaległości w podatku od nieruchomości od osób prawnych w wysokościach przewyższających 10.000,00 zł skorzystali także: Zakład Budowlany POLNIBET w Polnicy (21.628,00 zł – 25 % rocznego wymiaru podatku), spółka STUDIO 55 w Głędowie (17.619,68 zł, w tym 50 % zaległości z lat ubiegłych i 43 % z wymiaru bieżącego) oraz przedsiębiorstwo PINUS w Murzynowie (17.066,00 zł) – ta suma obejmowała 80 % zaległości z lat ubiegłych (6.712,00 zł) oraz 50 % zaległości z wymiaru bieżącego (10.354,00 zł).
- b) Z największych ulg w postaci umorzeń zaległości w podatku od nieruchomości od osób fizycznych, przewyższających kwotę 10.000,00 zł, skorzystali następujący przedsiębiorcy:
- Piotr Polaszek	- 67.743,00 zł;
- Cecylia Kapelska	- 24.053,00 zł;
- Bogusław Borżyszkowski	- 16.286,00 zł;
- Nawrocki Henryk	- 13.938,00 zł;
- PPHU WOMA Spółka cywilna	- 11.809,00 zł;
- Janusz Konopa, Andrzej Piekarski	- 11.616,00 zł;
- Marek Szczerba, Sławomir Krassowski	- 10.346,00 zł;
- Jan Guziński	- 10.081,00 zł.

W toku kontroli ustalono, że decyzją Nr 3113-1/540/08 z dnia 25.11.2008 roku organ podatkowy umorzył spółce cywilnej WOMA w Wierzchowie zaległości w kwocie 11.809,00 zł (50 % III i IV raty podatku) na wniosek z dnia 21.11.2008r. Podatnik motywował swój wniosek tym, że jedyną formą jego działalności jest wynajem nieruchomości w Wierzchowie spółce z ograniczoną odpowiedzialnością WOMA KNAJDEK MEBLE. W oparciu o dokumenty załączone do wniosku o umorzenie zaległości ustalono, że wspólnicy spółki cywilnej WOMA zasiadali we władzach swojego dłużnika – byli członkami zarządu spółki WOMA KNAJDEK MEBLE.

- c) Ustalono, że największa ilość wniosków o umorzenie zaległości w podatku rolnym wpłynęła po upływie terminu płatności III raty podatku. Do wniosków tych podatnicy załączali protokoły szacowania szkód w plonach, powstałych w wyniku klęski suszy.

Z największych ulg w postaci umorzenia zaległości w podatku rolnym skorzystali podatnicy: Zakład Rolno-Przemysłowy Bukowo (13.880,00 zł), Przedsiębiorstwo Rolno-Przemysłowe Nieżywiec (11.063,00 zł) oraz Gospodarstwo Nasienne w Wierzchowie – 7.862,60 zł.

- d) Ulg w postaci umorzenia zaległości w podatku od środków transportowych od osób prawnych (22.126,00 zł) udzielono jednemu podatnikowi – spółce TRANS WOOD w Jaromierzu.

W podatku od środków transportowych opłacanym przez osoby fizyczne największa kwota umorzenia zaległości jednemu podatnikowi wyniosła 5.146,46 zł. Umorzenie dotyczyło zaległości z lat 1995 – 2002.

b) Odraczanie terminów płatności i rozkładanie zobowiązań na raty

- Kontrolę stosowania ulg podatkowych, o których mowa w przepisach art. 67a § 1 pkt 1 i 2 Ordynacji podatkowej, przeprowadzono na podstawie próby obejmującej 15 decyzji organu podatkowego, dotyczących ulg w wysokościach przewyższających kwotę 500,00 zł.

Próba kontrolna obejmowała decyzje oznaczone symbolem akt 3113-1 oraz numerami porządkowymi: 37, 77, 80, 81, 83, 84, 88, 98, 114, 121, 509, 520, 542, 564 i 582. Suma ulg udzielonych ww. decyzjami wyniosła 17.240,40 zł.

- W wyniku analizy wniosków podatników oraz decyzji organu podatkowego uwag nie wniesiono.

- 3) Z przepisów art. 14 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, w związku z art. 15 ust. 2 tej ustawy, wynika obowiązek podawania przez wójta do publicznej wiadomości (w terminie do 31 maja każdego roku, za rok poprzedni) wykazu osób prawnych i osób fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym w zakresie podatków lub opłat udzielono ulg, odroczeń, umorzeń lub rozłożono spłatę na raty w kwocie przewyższającej 500 zł, wraz ze wskazaniem wysokości umorzonych kwot i przyczyn umorzenia.

Przedłożony do kontroli wykaz za 2008 rok, opublikowany w internetowym Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 28.05.2009 roku obejmował

148 pozycji. Z wykazu wynikało, że wszystkich ulg udzielono z uwagi na „interes podatnika”. Do rzetelności danych zawartych w ww. wykazie uwag nie wniesiono.

3.1.2.12. Powszechność opodatkowania

- 1) W toku kontroli ustalono, że księgowość podatkowa kontrolowanej jednostki otrzymuje na bieżąco wszelkie informacje o zmianach w podstawach opodatkowania w zakresie podatku rolnego, leśnego i podatków lokalnych.
 - Ze Starostwa Powiatowego w Człuchowie wpływają do urzędu gminy „Informacje o zmianach w danych ewidencji gruntów i budynków”, sporządzone na podstawie przepisów § 49 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001r. w sprawie ewidencji gruntów (Dz. U. Nr 38, poz. 454).
 - Księgowość podatkowa otrzymuje też informacje z Wydziału Budownictwa i Komunikacji Starostwa Powiatowego w Człuchowie, zawierające wykazy pojazdów zarejestrowanych i wyrejestrowanych w poszczególnych miesiącach roku.
 - Na bieżąco do księgowości podatkowej wpływają też umowy dzierżawy – zarówno z referatu zajmującego się wydzierżawianiem nieruchomości gminnych, jak i z innych jednostek, np. z Agencji Nieruchomości Rolnych.
 - Przedłożone do kontroli dokumenty obejmowały też kopie wystawianych w kontrolowanej jednostce zawiadomień o nadaniu numerów porządkowych nieruchomości.
 - Z ustnych informacji udzielonych przez pracownicę zajmującą się pomiarem podatków wynikało, że co najmniej raz na kwartał kontaktuje się z pracownikiem prowadzącym w urzędzie gminy ewidencję działalności gospodarczej celem ustalenia, które z nowo zarejestrowanych podmiotów prowadzi działalność gospodarczą z wykorzystaniem budynków, gruntów lub ich części, podlegających opodatkowaniu z zastosowaniem wyższych stawek podatkowych.
- 2) W oparciu o ww. zawiadomienia, umowy i informacje organ podatkowy wzywa osoby, których te dane dotyczą (o ile ci nie zgłosili się wcześniej) do złożenia stosownych informacji na podatek rolny, leśny lub od nieruchomości. Złożone informacje oraz wydane decyzje podatkowe gromadzi się w aktach dotyczących poszczególnych podatników.

3.1.2.13. Windykacja należności podatkowych

- 1) Kontrolę windykacji należności podatkowych przeprowadzono na przykładzie należności z tytułu podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego oraz podatku od środków transportowych.
- 2) W oparciu o wydruki z ewidencji księgowej ustalono następujące wielkości w zakresie stanu zaległości na koniec 2007 roku, dokonanych w 2008 roku wpłat i umorzeń zaległości występujących na początek roku, a także stanu zaległości na dzień 31.12.2008 roku (w zł):

Wyszczególnienie	Zaległości na dzień 31.12.2007r.	Wpłaty zaległości	Umorzenia zaległości z B.O.	Zaległości na dzień 31.12.2008r.
1	2	3	4	5
OSOBY PRAWNE:				
Podatek od nieruchomości	65.145,85	18.641,80	24.887,50	44.059,97
Podatek rolny	4.481,88	4.471,88	10,00	4.460,56
Podatek leśny	0,06	0	0	0,06
Podatek od środków transportowych	0	0	0	0,84
Razem:	69.627,79	23.113,68	24.897,50	48.521,43
OSOBY FIZYCZNE:				
Podatek od nieruchomości	807.051,52	82.395,07	brak danych	872.618,86
Podatek rolny	241.935,77	46.301,25	brak danych	178.868,99
Podatek leśny	1.199,68	709,48	brak danych	1.051,25
Podatek od środków transportowych	45.265,70	5.464,80	10.248,59	31.876,31
Razem:	1.095.452,67	134.870,60	x	1.084.415,41
OGÓLEM:	1.165.080,46	157.984,28	x	1.132.936,84

- 3) Opierając się na tych danych stwierdzono, że występujące na koniec 2008 roku zaległości podatkowe były o 32.143,62 zł (o 2,8 %) niższe od stanu na początek tego roku.

W przypadku podatków opłacanych przez osoby prawne odnotowano 30 % spadek zaległości. Dane zawarte w tabeli wskazują też, że w 2008 roku o 8 % wzrosły zaległości w podatku od nieruchomości opłacanym przez osoby fizyczne.

- 4) W wyniku analizy przedstawionych do kontroli dokumentów dotyczących dochodzenia zapłaty należności podatkowych ustalono, że w 2008 roku do podatników posiadających zaległości wysłano 2.241 upomnień.
- 5) W oparciu o „Ewidencję tytułów wykonawczych” ustalono, że w 2008 roku do urzędów skarbowych przesłano 148 tytułów wykonawczych, celem przymusowego ściągnięcia należności podatkowych na sumę 109.168,72 zł. Tytuły wykonawcze obejmowały należności z tytułu:

- podatku od nieruchomości - 105 tytułów na sumę 78.054,65 zł;
- podatku rolnego - 43 tytuły na sumę 31.114,07 zł.

- 6) Prowadzona przez kontrolowaną jednostkę windykacja należności podatkowych polegała też na sporządzeniu wniosków do sądu wydział ksiąg wieczystych o wpis hipoteki przymusowej, dotyczących wierzytelności z tytułu podatku od nieruchomości, rolnego oraz odsetek za zwłokę.
W następstwie pozytywnego załatwienia wniosków gminy w 2008 roku dokonano przypisu należności hipotecznych na sumę 183.801,50 zł, w tym 180.132,40 zł podatku od nieruchomości (dotyczy 10 dłużników) oraz 3.669,10 zł w podatku rolnym – dotyczy 6 dłużników.
Opierając się na danych z wydruków komputerowych „Należności hipoteczne” z systemu RADIX WIP ustalono, że na dzień 31.12.2008 roku hipotekami zabezpieczone były należności podatkowe na sumę 725.057,86 zł, w tym 692.698,28 zł w podatku od nieruchomości (dotyczy 20 dłużników) oraz 32.359,58 zł w podatku rolnym – wielkość ta dotyczy również 20 dłużników.
- 7) Analizując dokumenty z zakresu windykacji należności podatkowych ustalono, że upomnienia i tytuły wykonawcze wystawiano i wysyłało sukcesywnie w trakcie całego roku, przy czym w zwiększonej ilości w miesiącach płatności rat podatków przez osoby fizyczne.
Postępowania windykacyjne prowadzone wobec dłużników posiadających największe zaległości w podstawowych podatkach (od nieruchomości, rolnym, leśnym i od środków transportowych) przedstawiono już przy opisie dochodów z tych źródeł.

3.1.2.14. Dochody z opłat adiacenckich

- 1) W 2008 roku obowiązywały podjęte w tymże roku dwie uchwały organu stanowiącego gminy dotyczące określenia stawek opłaty adiacenckiej.
- Pierwszą uchwałą, tj. uchwałą Nr XIV/111/08 Rady Gminy z dnia 13 lutego 2008r. w sprawie ustalenia wysokości stawki procentowej opłaty adiacenckiej naliczanej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku podziału nieruchomości, ustalono stawkę procentową w wysokości 30 % różnicy wartości nieruchomości przed i po jej podziale.
 - Druga uchwała, tj. uchwała Nr XVII/131/08 Rady Gminy z dnia 27 maja 2008r. w sprawie opłaty adiacenckiej, określała stawki procentowe opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości spowodowanej wybudowaniem urządzeń infrastruktury technicznej – drogi, oświetlenia drogi, urządzeń wodociągowych, kanalizacji sanitarnej. W każdym przypadku stawka

wynosiła 20 % różnicy wartości sprzed i po wybudowaniu ww. urządzeń infrastruktury technicznej.

- 2) Ustalono, że w 2008 roku kontrolowana jednostka nie realizowała dochodów z opłaty adiacenckiej – nie wydano żadnej decyzji ustalającej taką opłatę.

3.1.2.15. Opłata planistyczna

- 1) Na wniosek kontrolującego pani Urszula Kozłowska – referent w Referacie Rolnictwa i Gospodarki Przestrzennej, prowadząca w urzędzie gminy sprawę z zakresu zagospodarowania przestrzennego sporządziła wykaz aktualnie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wykaz ten, podpisany przez wójta gminy, załączono do akt kontroli.

„Lista miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego”

- poz. 2 akt kontroli

- 2) Z przywołanego powyżej wykazu wynika, że aktualnie obowiązuje 20 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uchwalonych w latach 1996 – 2007.

Stwierdzono, że w 9 planach ustalono stawki procentowe od 15 do 30 %, służące do naliczania opłaty planistycznej z tytułu wzrostu wartości wskutek uchwalenia planu, w pozostałych 11 planach stawka ta wynosiła 0 %.

Pani Urszula Kozłowska wyjaśniła ustnie, że plany objęte zerową stawką dotyczą terenów będących własnością gminy Człuchów.

- 3) Na podstawie wydruku z ewidencji księgowej dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 049 – „Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie innych ustaw” w rozdziale 75618 – „Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw” ustalono, że zrealizowane w tych podziałkach klasyfikacji wpływy w wysokości 66.718,00 zł pochodziły w całości z opłaty planistycznej. Wpłaty na tę sumę wniosło 16 osób fizycznych.
- 4) Ustalono, że w 2008 roku wójt gminy wydał 4 decyzje ustalające opłatę (rentę) planistyczną, w podstawie prawnej których powołano się na uchwały organu stanowiącego gminy w sprawie uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
 - W decyzji o numerze porządkowym 15/2008 z dnia 18.03.2008 roku powołano się na uchwałę Nr XXVII/183/01 Rady Gminy z dnia 28 grudnia

2001r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej z usługami we wsi Nieżywiec – gm. Człuchów, w której to uchwale przewidziano 15 %-ową stawkę do naliczeń opłaty planistycznej.

Pozostałe 3 decyzje (nr: 5/2008, 6/2008 i 16/2008) wydano na podstawie uchwały Nr IX/104/03 Rady Gminy z dnia 30 października 2003r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów, przyjętego uchwałą Nr IV/28/94 Rady Gminy Człuchów z dnia 2 grudnia 1994r. Uchwała ta określała 30 %-ową stawkę do naliczeń opłaty planistycznej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości.

- Stwierdzono, że ustalone ww. decyzjami opłaty planistyczne na sumę 50.389,50 zł wyliczono prawidłowo. Różnice w wartości nieruchomości (przed uchwaleniem i po uchwaleniu planu zagospodarowania przestrzennego), których opłaty te dotyczyły, wyliczone zostały przez rzeczoznawcę majątkowego.
 - W wyniku analizy szczegółowej ewidencji dochodów z ww. źródła ustalono, że adresaci decyzji oznaczonych numerami 5/2008, 6/2008 i 15/2008 uregulowali w całości ciążące na nich zobowiązania na sumę 15.319,50 zł, natomiast adresat decyzji oznaczonej numerem 16/2008 złożył odwołanie do organu II instancji kwestionując wyliczenia wartości nieruchomości, a tym samym naliczoną opłatę planistyczną.
- 5) W toku kontroli ustalono, że w 2008 roku obowiązywała też uchwała Nr XXXI/285/05 Rady Gminy z dnia 7 grudnia 2005r. w sprawie ustalenia wielkości opłaty procentowej od wzrostu/spadku wartości nieruchomości wskutek wydania decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzji o warunkach zabudowy.

Wymienioną powyżej uchwałą, wydaną w oparciu o przepisy art. 58 ust. 2, art. 63 ust. 3 w nawiązaniu do art. 36 i 37 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zm.), organ stanowiący gminy określił 15 %-ową stawkę jednorazowej opłaty od wzrostu wartości nieruchomości wskutek wydania decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzji o warunkach zabudowy.

- Ustalono, że w oparciu o ww. uchwałę wójt gminy wydał w 2008 roku 32 decyzje ustalające opłaty planistyczne z tytułu wzrostu wartości

nieruchomości spowodowanej wydaniem decyzji o warunkach zabudowy. Suma opłat wynikających z tych decyzji wyniosła 94.926,00 zł.

- Analizując przełożone do kontroli dokumenty stwierdzono, że Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Słupsku pismem z dnia 29.06.2009 roku zawiadomiło wójta gminy o wszczęciu postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji Nr 14/2008 wójta gminy z dnia 18.03.2008 roku ustalającej jednorazową opłatę z tytułu wzrostu wartości nieruchomości nr 167/17 w Rychnowach na skutek zmiany przeznaczenia gruntu w związku z wydaniem decyzji o warunkach zabudowy.
- Przedmiotowa sprawa stała się przedmiotem zainteresowania Prokuratury Okręgowej w Słupsku – w dniu 5.10.2009 roku prokuratura zwróciła się o nadesłanie akt tej sprawy, a w dniu 14.10.2009 roku Prokurator Okręgowy w Słupsku wystosował do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Słupsku sprzeciw ostatecznej decyzji wójta gminy, zarzucając ustalenie 15 %-owej stawki bez podstawy prawnej, wnosząc jednocześnie o stwierdzenie nieważności punktu zaskarżonej decyzji, mówiącego o tej stawce.

W uzasadnieniu sprzeciwu prokurator powołał się na orzecznictwo sądów administracyjnych mówiące, że rada gminy nie jest uprawniona (brak szczególnej podstawy prawnej), przy braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, do ustalenia wysokości stawek procentowych opłaty od wzrostu wartości nieruchomości w związku z wydaniem decyzji o warunkach zabudowy, a wójt gminy – do ustalania tych stawek w konkretnych decyzjach.

- Pismem SKO.41/VII-8331/2008/09 z dnia 26.11.2009 roku (ostatnie pismo znajdujące się w aktach sprawy) adresowanym do ww. prokuratora Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Słupsku wyznaczyło dodatkowy termin do zapoznania się z aktami sprawy i wypowiedzenia, co do zebranych dowodów i materiałów, przed wydaniem decyzji rozstrzygającej sprzeciw.

3.1.2.16. Opłata eksploatacyjna

- 1) Z tytułu opłaty eksploatacyjnej w 2008 roku gmina zrealizowała dochody na sumę 28.871,23 zł.
- 2) Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej dochodów klasyfikowanych w § 046 – „Wpływy z opłaty eksploatacyjnej” ustalono, że powyższa suma obejmowała wpłaty dokonane przez dwóch przedsiębiorców wydobywających kruszywa, tj.:

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

- „Gospodarstwo Rolne” Roman Kołatka w Chojnicach	- 17.840,36 zł,
- GEKON Grubicki, Kalinowski s.c. w Charzykowach	- <u>11.030,87 zł</u>
Razem:	- 28.871,23 zł.

- Ustalono, że wpłaty dokonane przez Romana Kołatkę dotyczyły I, II i III kwartału 2008 roku. Kwoty wpłat odpowiadały wartościom przypadającym gminie (60 % naliczonych opłat), wykazanym w kwartalnych „Informacjach dotyczących opłaty eksploatacyjnej za wydobytą kopalinę ze złoża”.

Stwierdzono, że opłatę za IV kwartał 2007 roku, którą – w myśl przepisów art. 84 ust. 9 ustawy z dnia 4 lutego 1994r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity: Dz. U. z 2005r. Nr 228, poz. 1947 ze zm.) – wnosi się w terminie jednego miesiąca po upływie każdego kwartału, wyżej wymieniony przedsiębiorca wniósł w dniu 28.12.2007r., tj. z naruszeniem przywołanych przepisów. W następstwie powyższego wpływ w wysokości 40.054,95 zł został zaliczony do dochodów 2007 roku.

- Wpłaty dokonane przez spółkę GEKON w Charzykowach, w wysokościach 3.987,90 zł i 7.042,97 zł, dotyczyły odpowiednio IV kwartału 2007 roku oraz I kwartału 2008r.

W przedłożonych do kontroli dokumentach brakowało „Informacji...” tej spółki za IV kwartał 2007 roku. Kontrolowana jednostka nie podjęła czynności zmierzających do wyjaśnienia (brak udokumentowania) dlaczego przedsiębiorca ten nie złożył w 2008 roku informacji za pozostałe kwartały 2008 roku.

- 3) Analizując terminowość wpłat stwierdzono, że w 3 przypadkach opłaty wniesiono po ustawowym terminie, tj. miesiąca po zakończeniu kwartału.

Spółka GEKON w Charzykowach wpłaciła 3.987,90 zł opłaty za IV kwartał 2007 roku w dniu 1.02.2008 roku (1 dzień opóźnienia) oraz 7.042,97 zł za I kwartał 2008 roku w dniu 23.05.2008r. – 23 dni opóźnienia. Roman Kołatka wniósł opłatę za I kwartał 2008 roku w dniu 8.05.2008r., tj. z 8-dniowym opóźnieniem.

Stwierdzono, że do czasu niniejszej kontroli kontrolowana jednostka nie podjęła czynności zmierzających do ustalenia i wyegzekwowania należności gminy wynikających z nieterminowego wnoszenia opłaty eksploatacyjnej. Odsetki za zwłokę zostały wyegzekwowane w trakcie kontroli.

- 4) Ustalono, że w 2008 roku do składania informacji dotyczących opłaty eksploatacyjnej oraz wnoszenia tej opłaty (od III kwartału) zobowiązany był

A

M. K.

też przedsiębiorca GRAFIT – Jacek Rychło w Bytomiu. W związku z niewykonaniem ustawowego obowiązku przez wyżej wymienionego, opłatę w wysokości 4.360,00 zł za III kwartał 2008 roku naliczył Marszałek Województwa Pomorskiego – decyzja Nr DROŚ.G.AR-75181-121/09 z dnia 31.03.2009r.

Ustalono, że opłatę eksploatacyjną w wysokości 4.360,06 zł wyżej wymieniony przedsiębiorca wniósł w dniu 6.02.2009r., tzn. jeszcze przed wydaniem przywołanej powyżej decyzji.

3.1.2.17. Opłaty za zajmowanie pasa drogowego

- 1) Obowiązujące na terenie gminy stawki opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych określono uchwałą Nr XX/183/2004 Rady Gminy z dnia 10 grudnia 2004r. w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego. Uchwałą tę ogłoszono w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego Nr 156 z dnia 15 grudnia 2004r., pod pozycją 3257.
- 2) Ustalono, że w 2008 roku obowiązki związane z „prowadzeniem spraw dotyczących dróg i komunikacji”, wynikające z „zakresu zadań i odpowiedzialności” z dnia 2.01.2000r., wykonywał pan Bogusław Lipski – ówczesny inspektor, a aktualnie (od dnia 1.02.2009r.) kierownik Referatu Inwestycji, Ochrony Środowiska i Pozyskiwania Środków Pozabudżetowych.
 - Z przedstawionych przez wyżej wymienionego dokumentów wynikało, że w 2008 roku wójt gminy wydał jedną decyzję administracyjną (Nr 5548/1/07/08 z dnia 28.01.2008r.) zezwalającą na zajęcie pasa drogowego drogi gminnej i naliczającą jednocześnie opłaty za zajęcie pasa oraz umieszczenie w nim urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami i potrzebami ruchu drogowego. Zgodnie z tą decyzją wykonawca robót i właściciel wybudowanej linii kablowej powinni byli wnieść opłaty na sumę 369,50 zł.
 - W wyniku analizy przedłożonych dokumentów stwierdzono, że ww. decyzję wydano zgodnie z postanowieniami przywołanej na wstępie uchwały Rady Gminy oraz przepisami art. 40 ust. 12 ustawy z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2007r. Nr 19, poz. 115 ze zm.).

Decyzja została wydana w oparciu o wniosek zawierający m.in. dane o: drodze, rodzaju robót, wymiarach i rodzajach przewidzianych do zajęcia elementów pasa drogowego, inwestorze i wykonawcy robót, a także okresie zajęcia pasa drogowego.

- 3) Analizując szczegółową ewidencję dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 069 – „Wpływy z różnych opłat” w rozdziale 60016 – „Drogi publiczne gminne” ustalono, że w 2008 roku w powyższych podziałkach klasyfikacji budżetowej zrealizowano wpływy na sumę 4.930,52 zł.
- Poza wpłatą w wysokości 369,50 zł, wynikającą z opisanej powyżej decyzji wójta gminy (wpłata spółki ENERGA-OPERATOR w Słupsku), w wyżej wymienionych podziałkach klasyfikacji budżetowej zaewidencjonowano też wpłaty na sumę 4.561,02 zł, dokonane przez 4 inne podmioty, tj.
 - Agencję Mienia Wojskowego w Warszawie,
 - Powszechny Zakład Ubezpieczeń ŻYCIE Inspektorat w Człuchowie,
 - PH-U KROFIX w Człuchowie,
 - firmę FEERIA Reklama Wizualna Promocja – Krzysztof Żanderski w Myśligoszczu.

Z dowodów źródłowych wpłat wynikało, że były to wpłaty wynikające z wystawionych przez kontrolowaną jednostkę faktur „za reklamę”.

- W toku dalszych czynności kontrolnych ustalono, że podstawę wystawienia faktur stanowiły „umowy dzierżawy terenu na postawienie tablicy reklamowo-informacyjnej”.
Przywołane umowy stanowiły podstawę do ustawienia tablic reklamowych i informacyjnych na terenach stanowiących własność komunalną, a z drugiej strony – do obciążania ww. podmiotów opłatami za dzierżawę terenów.
- Z przedstawionych do kontroli umów dzierżawy oraz wniosków zainteresowanych podmiotów nie wynikało, by wspomniane tablice ustawiono w pasie drogowym dróg gminnych.

Z ustnych wyjaśnień pani Alicji Podlaszewskiej – asystent wójta (w 2008 roku wyżej wymieniona była kierownikiem Referatu Rolnictwa i Gospodarki Przestrzennej) wynikało, że przedmiotowych tablic nie ustawiono w pasie drogowym dróg gminnych i nie było podstaw do naliczania opłat, o których mowa w przywołanej na wstępie uchwały Rady Gminy.

- Biorąc powyższe pod uwagę brak było również podstaw do ewidencjonowania wpływów z opłat za dzierżawę terenów w rozdziale 60016 – „Drogi publiczne gminne” – właściwym rozdziałem jest rozdział 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”.

3.1.2.18. Opłata za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

- 1) Zrealizowane w 2008 roku wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu (§ 048) wyniosły 117.833,31 zł. Ustalony w wysokości 117.689,00 zł plan dochodów z tego źródła wykonano w 100,1 %.
- 2) Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wydawano oddzielnie dla każdego rodzaju napoju alkoholowego, w zależności od procentowej zawartości alkoholu.
- Ewidencję wydanych zezwoleń prowadzono w rejestrach, odrębnie dla zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży, do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz zezwoleń jednorazowych.
- 3) W 2008 roku wydano łącznie 90 zezwoleń. Ilości zezwoleń w podziale na rodzaje napojów alkoholowych i miejsce spożycia przedstawiono w tabeli:

Wyszczególnienie	Wydane zezwolenia, w zależności od zawartości alkoholu			
	Ogółem:	w tym:		
		do 4,5 % (oraz piwa)	od 4,5 - 18 % za wyj. piwa	powyżej 18 %
- do spożycia w miejscu sprzedaży	9	5	2	2
- do spożycia poza miejscem sprzedaży	69	29	27	13
- zezwolenia jednorazowe	12	12	0	0
Razem:	90	46	29	15

- 4) Ustalono, że do wniosków podmiotów ubiegających się o wydanie zezwoleń dołączano dokumenty, o których mowa w przepisach art. 18 ust. 6 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473, ze zm.), tj. kserokopie: zaświadczeń o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej; dokumentów świadczących o tytule prawnym do nieruchomości, na której prowadzona jest sprzedaż oraz decyzji powiatowego inspektora sanitarnego potwierdzających spełnienie warunków sanitarnych przez punkt sprzedaży. Do wniosków o wydanie zezwoleń jednorazowych załączano (nie dotyczyło to jednostek OSP) dokumenty potwierdzające fakt posiadania ważnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w innym stałym punkcie.
- Powyższych ustaleń dokonano w oparciu o próbę obejmującą dokumenty załączone do losowo wybranych 30 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Kontrolą objęto zezwolenia oznaczone numerami:

- 1a/1/2008 - 1a/4/2008, 1b/1/2008 - 1b/4/2008, 1c/1/2008 - 1c/3/2008 -

11 zezwoleń (16 %) na sprzedaż ww. napojów do spożycia poza miejscem sprzedaży;

- IIa/1/2008 - IIa/5/2008, IIb/1/2008, IIc/1/2008 – 7 zezwoleń (78 %) na sprzedaż ww. napojów do spożycia w miejscu sprzedaży;
- IIa/1/2008 – IIa/12/2008 – 12 (100 %) - zezwolenia jednorazowe.

- 5) Przyjmowaniem wniosków, przygotowaniem zezwoleń oraz gromadzeniem oświadczeń o sprzedaży napojów alkoholowych zajmował się pan Bogdan Gudzio – podinspektor.
- Wyżej wymieniony przygotowywał też zaświadczenia o dokonanych opłatach. W 2008 roku wydano łącznie 159 takich zaświadczeń, na sumę 117.133,31 zł. Zaświadczenia wydawano po wniesieniu opłaty skarbowej w obowiązującej wysokości 17,00 zł.
- 6) W wyniku sprawdzenia naliczenia opłat na 2008 od wydanych zezwoleń nieprawidłowości nie stwierdzono. Kontrolę przeprowadzono na losowo wybranej próbie 15 zezwoleń, oznaczonych numerami: IIa/1/2005, Ia/3/2006, Ia/6/2006, Ia/7/2006, Ib/2/2006, Ib/5/2006, Ib/6/2006, Ia/7/2007, Ia/13/2007, Ib/6/2007, Ib/12/2007, Ic/3/2007, Ia/3/2008, Ib/3/2008 oraz Ic/1/2008.

3.1.2.19. Ulgi i zwolnienia

a) Ulgi i zwolnienia w podatku rolnym z tytułu nabycia gruntów

- 1) W 2008 roku wójt gminy wydał 19 decyzji administracyjnych zwalniających od podatku rolnego nabyte grunty rolne. Decyzje dotyczyły gruntów zakupionych na powiększenie istniejących i utworzenie nowych gospodarstw rolnych.
- Analizując wydane decyzje stwierdzono, że podatnicy spełnili przesłanki do zwolnienia od podatku. W decyzjach określono prawidłowe okresy zwolnienia.
- 2) Na podstawie wydruku z komputerowego systemu RADIX ustalono, że w 2008 roku z ulg i zwolnień w podatku rolnym z tytułu zakupu gruntów korzystało 129 podatników. Łączne skutki dla budżetu gminy tego roku wynosiły 58.748,30 zł.

b) Ulga inwestycyjna w podatku rolnym

- 1) W roku objętym szczegółową kontrolą dochodów budżetowych organ podatkowy wydał 1 decyzję w sprawie udzielenia ulgi inwestycyjnej

w podatku rolnym. Do udzielonej ulgi (499,00 zł), udokumentowania wydatków inwestycyjnych (1.995,22 zł) związanych z wykonaniem melioracji gruntów ornych oraz ustalenia okresu obowiązywania ulgi, uwag nie wniesiono.

- 2) Ustalono, że w 2008 roku z ulg inwestycyjnych w podatku rolnym korzystało łącznie 6 podatników. Skutki dla budżetu gminy z tytułu udzielonych ulg wynosiły 10.915,50 zł.

c) Ulga żołnierska w podatku rolnym

W 2008 roku nie udzielano ulg żołnierskich w podatku rolnym.

d) Zwolnienia od podatku rolnego gruntów, na których zaprzestano produkcji rolnej.

W roku objętym szczegółową kontrolą dochodów nie zwalniano od podatku rolnego gruntów rolnych w oparciu o przepisy art. 12 ust. 1 pkt 7 ustawy o podatku rolnym.

Prawidłowość wykazania skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w sprawozdaniu Rb-PDP z wykonania podstawowych dochodów podatkowych gminy

- 1) Wykazane w kolumnie 3. sprawozdania Rb-PDP skutki obniżenia w 2008 roku górnych stawek podatkowych wynosiły 749.134,06 zł dotyczyły podatków:

- rolnego	- 377.769,25 zł;
- od nieruchomości	- 319.215,00 zł;
- od środków transportowych	- <u>52.149,81 zł;</u>

Razem: - 749.134,06 zł.

- 2) Stwierdzono, że wykazane w sprawozdaniu dane wynikały z prawidłowych wyliczeń.
- Do wyliczeń skutków w podatku rolnym przyjęto właściwą różnicę, tj. 15,29 zł, pomiędzy ceną żyta ogłoszoną przez Prezesa GUS, a ceną określoną przez Radę Gminy.
 - W wyliczeniach skutków w podatku od nieruchomości uwzględniono różnice pomiędzy stawkami maksymalnymi, a stawkami uchwalonymi przez organ stanowiący gminy, w tym zastosowanymi do opodatkowania nieruchomości stanowiących własność osób, których jedynym źródłem utrzymania jest emerytura lub renta, bądź zasiłek przedemerytalny,

stosownie do przedstawionych już w niniejszym protokole uregulowań z § 2 uchwały Nr XII/88/07 Rady Gminy z dnia 20 listopada 2007r. w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości i wprowadzenia innych zwolnień, niż określone w ustawie.

- Uwag nie wniesiono też do wyliczeń skutków obniżenia górnych stawek w podatku od środków transportowych, wynoszących 52.149,81 zł.

Prawidłowość wykazania skutków udzielonych ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) w sprawozdaniu wykazano wartości Rb-PDP z wykonania podstawowych dochodów podatkowych gminy

- 1) W kolumnie 4. ww. sprawozdania wykazano wartość 35.397,00 zł, dotyczącą w całości podatku od nieruchomości. Wielkość ta wynikała ze zwolnienia od podatku:
 - budynków i gruntów wykorzystywanych do realizacji zadań statutowych i ustawowych gminy, za wyjątkiem budynków i gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - 18.906,00 zł;
 - gruntów i budowli zajętych pod ogrody zoologiczne - 16.491,00 zł;

Podstawą tych zwolnień były uregulowania zawarte w § 3 przywołanej powyżej uchwały Rady Gminy z dnia 20 listopada 2007r.

- 2) Ustalono, że ww. skutki były następstwem nieopodatkowania budynków i gruntów wykorzystywanych przez Zakład Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy Człuchów do realizacji zadań statutowych i ustawowych gminy (17.025,00 zł), nieruchomości będących w posiadaniu jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (1.881,00 zł) oraz ogrodu zoologicznego prowadzonego przez spółkę ODAN w Sierocznynie.

3.1.3. Dochody z majątku

3.1.3.1. Dochody ze sprzedaży mienia komunalnego

- 1) W 2008 roku gmina zrealizowała 1.339.097,54 zł dochodów klasyfikowanych w § 077 – „Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości”. Dochody te wykonano w rozdziale 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”.
- 2) Obowiązujące w 2008 roku wewnętrzne uregulowania prawne z zakresu sprzedaży mienia komunalnego zawarte były w uchwale Nr XXXVI/246/05

Rady Gminy z dnia 15 czerwca 2005r. w sprawie zasad nabycia, zbycia, zamiany i wydzierżawiania nieruchomości oraz zasad stosowania bonifikaty przy sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz najemców, ze zmianą wprowadzoną uchwałą Nr XXVIII/259/05 organu stanowiącego gminy z dnia 23 września 2005r.

- Z § 1 uchwały wynikało, że przy zbywaniu nieruchomości niezbędna była stosowna uchwała Rady Gminy. Sprzedaż nieruchomości następować miała w drodze przetargowej, a sprzedaż bezprzetargowa dopuszczona była w sytuacjach, o których mowa w przepisach art. 37 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2004r. Nr 261, poz. 2603 ze zm.).
- W § 2 uchwały zawarto zapis – cyt.: „Cenę wywoławczą w pierwszym przetargu zwiększa się o koszty przygotowania do sprzedaży. Cenę wywoławczą do ogłoszonego II-go przetargu obniża się o 5 % wartości ustalonej do I-go przetargu”
- W § 6 uchwały znalazł się zapis o wyrażeniu przez Radę Gminy zgody na – cyt.: „sprzedaż wszystkich lokali mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących własność gminy nie będących współwłasnością z lokalami użyteczności publicznej (tj. szkoła, przedszkola, biblioteka, świetlica, ośrodek zdrowia). Sprzedaż lokali użytkowych i budynków wymaga podjęcia odrębnej uchwały”.
- W dalszych paragrafach uchwały znalazły się zapisy mówiące o:
 - udzieleniu pierwszeństwa w nabyciu lokali mieszkalnych najemcom tych lokali, o ile najem został nawiązany na czas nieoznaczony (§ 7 uchwały);
 - wyrażeniu zgody na udzielanie bonifikat w przypadku sprzedaży nieruchomości jako lokalu mieszkalnego, przy czym bonifikata obejmować miała także części przynależne do lokalu (§ 8);
 - szczegółowych warunkach bezprzetargowej sprzedaży lokali mieszkalnych, tj. o: obowiązku wniesienia przedpłaty (minimum 10 % ceny) i możliwości rozłożenia spłaty pozostałej należności przez okres do 10 lat; oprocentowaniu rocznych spłat odsetkami w wysokości 1/4 zmiennej stopy oprocentowania kredytu redyskonta; możliwości skorzystania z 30 % ulgi w cenie sprzedaży przy całkowitej zapłacie ceny do dnia zawarcia notarialnej umowy sprzedaży; możliwości skorzystania z 10 % ulgi przy wykupie mieszkania w budynku wielolokalowym oraz z 20 % ulgi przy jednoczesnym wykupie wszystkich mieszkań w takim budynku (§ 9);

- niestosowaniu przewidzianych w § 9 uchwały bonifikat do udziału w działce gruntu (§ 10);
 - doliczaniu do cen sprzedaży lokali mieszkalnych kosztów wyceny oraz kosztów dokumentacji geodezyjnej niezbędnej przy zawarciu umowy (§ 12);
 - możliwości doliczenia do ceny sprzedaży kosztów podziału geodezyjnego, w wyniku którego powstaje część działki będącej przedmiotem sprzedaży na rzecz właściciela nieruchomości sąsiedniej, dla poprawienia warunków zagospodarowania (§ 13);
 - możliwości żądania przez gminę zwrotu kwoty równej udzielonym bonifikatom, po ich waloryzacji, jeżeli nabywca lokalu mieszkalnego przed upływem 5 lat, licząc od dnia jego nabycia, zbył go lub zaczął wykorzystywać na inne cele, niż mieszkalne. Powyższe nie ma zastosowania przy zbyciu na rzecz osoby bliskiej (§ 14);
 - ponoszeniu kosztów umowy notarialnej przez stronę kupującą, a w zakresie zamiany nieruchomości – w wysokości proporcjonalnej do wartości swojej nieruchomości (§ 16 uchwały).
- 3) Ustalono, że zadania z zakresu gospodarki nieruchomościami przypisane są Referatowi Rolnictwa i Gospodarki Przestrzennej. W 2008 roku kierownikiem tego referatu była pani Alicja Podlaszewska, aktualnie zajmująca stanowisko asystenta wójta gminy. Obecnie kierownikiem tego referatu jest pani Anita Otto.
- 4) Na wniosek kontrolującego, dotyczący sporządzenia i przedłożenia wykazu nieruchomości gminy sprzedanych w 2008 roku, pani Anita Otto – kierownik Referatu Rolnictwa i Gospodarki Przestrzennej przedłożyła wykaz „Nieruchomości sprzedane – 2008r.” oraz wykaz „Sprzedane lokale 2008”, sporządzone przez panią Monikę Olszak – zatrudnioną na stanowisku pomocy administracyjnej w ww. referacie. Wykazy te załączono do akt kontroli.
- [Wykaz „Nieruchomości sprzedane – 2008r.”**
[Wykaz „Sprzedane lokale 2008”
- poz. 3 akt kontroli]
 - poz. 4 akt kontroli]
- 5) Szczegółowe ustalenia w zakresie sprzedaży mienia komunalnego przedstawiono poniżej, odrębnie dla sprzedaży w drodze bezprzetargowej oraz w drodze przetargowej.

3.1.3.1.1. Dochody ze sprzedaży mienia komunalnego w drodze bezprzetargowej

- 1) Z przedstawionego do kontroli wykazu nieruchomości sprzedanych w 2008 roku wynikało, że w roku tym w drodze bezprzetargowej sprzedano dwie nieruchomości – 2 lokale mieszkalne w budynku nr 43 w Kołdowie (wraz z udziałem w gruncie), wymienione w wykazie „Sprzedane lokale 2008”.

Sprzedaż tych nieruchomości poddano szczegółowej kontroli.

- 2) Ustalono, że wykazy nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży podano do publicznej wiadomości w ustawowych terminach.

Ceny sprzedanych nieruchomości ustalono na podstawie ich wartości, wynikających z aktualnych operatów szacunkowych. Nabywcy skorzystali z przysługujących im bonifikat w cenie sprzedaży.

- 3) W myśl uregulowań zawartych w § 12 przywołanej już uchwały Nr XXXVI/246/05 Rady Gminy z dnia 15 czerwca 2005r. w sprawie zasad nabycia, zbycia, zamiany i wydzierżawiania nieruchomości oraz zasad stosowania bonifikaty przy sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz najemców do cen lokali mieszkalnych miały być doliczane koszty wyceny oraz koszty dokumentacji geodezyjnej niezbędnej do zawarcia umowy.

Stwierdzono, że w protokołach uzgodnień spisanych z nabywcami ww. lokali mieszkalnych zawarto zapisy mówiące o doliczeniu kosztów przygotowania dokumentacji do sprzedaży w wysokości 500,00 zł.

Z ustnych informacji udzielonych przez panią Anitę Otto – kierownik Referatu Rolnictwa i Gospodarki Przestrzennej wynikało, że kwota 500,00 zł nie wynikała z wyliczeń rzeczywistych kosztów przygotowania do sprzedaży tych nieruchomości – była to wielkość szacunkowa, ustalona przy którejś ze wcześniejszych sprzedaży.

- 4) Analizując notarialną „umowę o ustanowienie odrębnej własności lokalu mieszkalnego i sprzedaży” zawartą w dniu 7.07.2008 roku z nabywcą lokalu nr 3 w budynku nr 43 w Kołdowie stwierdzono, że zawarte w niej zapisy były zgodne ze spisaniem w dniu 3.03.2008 roku protokołem uzgodnień.

Stwierdzono, że w umowie zawartej w dniu 18.06.2008 roku z nabywcą lokalu nr 4 w tym samym budynku pominięto zapis z protokołu uzgodnień z dnia 3.03.2008 roku mówiący o doliczeniu 500,00 zł tytułem zwrotu kosztów przygotowania lokalu mieszkalnego do sprzedaży – w tym zakresie akt notarialny był niespójny z przywołanym protokołem uzgodnień. Ustalono, że nabywca tego lokalu zapłacił cenę wynikającą z aktu notarialnego, tj. 5.648,40 zł – z protokołu uzgodnień wynikała cena w wysokości 6.148,40 zł.

- 5) W trakcie kontroli poproszono kierownika Referatu Rolnictwa i Gospodarki Przestrzennej sporządzenie i przedłożenie do protokołu wykazu:
- nieruchomości gminy sprzedanych w latach 2005 – 2008 z zastosowaniem bonifikat w cenie sprzedaży, udzielonych w trybie przepisów art. 68 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami;
 - nieruchomości sprzedanych z zastosowaniem bonifikat w cenie sprzedaży, które zostały następnie odsprzedane lub gdy nabywcy wykorzystali je na inne cele niż cele uzasadniające udzielenie bonifikaty przed upływem terminów określonych w przepisach art. 68 ust. 2 ww. ustawy.

Jednocześnie poproszono o podanie informacji, czy w przypadkach zbycia nieruchomości lub wykorzystania ich na inne cele, gmina żądała zwrotu kwoty równej udzielonej bonifikacie po jej rewaloryzacji. Wykaz, o jakim mowa powyżej, załączono do protokołu kontroli.

[Wykaz nieruchomości gminy sprzedanych w latach 2005 – 2008 z zastosowaniem bonifikat w cenie sprzedaży – poz. 5 akt kontroli]

- 5) W oparciu o ww. wykaz ustalono, że w latach 2005 – 2008 zastosowano bonifikaty przy sprzedaży 3 nieruchomości. W analogicznym czasie nie wystąpiły sytuacje powodujące powstanie obowiązku zwrotu udzielonych bonifikat, tj. odsprzedaży nieruchomości sprzedanych z bonifikatą lub też wykorzystania ich na inne cele, niż cele uzasadniające udzielenie bonifikaty.

3.1.3.1.2. Dochody ze sprzedaży mienia komunalnego w drodze przetargowej

- 1) W oparciu o wykaz nieruchomości sprzedanych w 2008 roku ustalono, że w roku tym w drodze przetargowej sprzedano 35 nieruchomości gminy. Z tej ilości 26 operacji sprzedaży dotyczyło działek budowlanych w Nieżywięciu.
- 2) Jako próbę do kontroli przyjęto sprzedaż 11 nieruchomości (31 % wszystkich operacji sprzedaży) wymienionych w następujących pozycjach ww. wykazu: 1, 6, 11, 16, 21, 26 – 29, 34 – 36.

Skontrolowane operacje dotyczyły sprzedaży nieruchomości położonych w miejscowościach:

- Nieżywięć – działki nr: 291, 308, 315, 320, 327 i 333;
- Polnica – działka nr 393/7;
- Biskupnica – działka nr 156/2;
- Brzeźno – działka nr 211/4;

- Chrząstowo – działka nr 445/1;
- Wierzchowo – działka nr 667.

- 3) Kontrolując dokumenty dotyczące sprzedaży ww. nieruchomości stwierdzono, że ceny nieruchomości ustalano na podstawie operatów szacunkowych sporządzonych przez rzeczoznawców majątkowych.

Stwierdzono, że sprzedaż nieruchomości w Biskupnicy (działka nr 156/2 o pow. 0,90 ha) nastąpiła w oparciu o nieaktualną wycenę – z notarialnej umowy sprzedaży z dnia 18.06.2008 roku (Repertorium A nr 5267/2008) wynikało, że wartość nieruchomości zbytej w wyniku przetargu odbytego w dniu 16.05.2008 roku ustalił rzeczoznawca majątkowy w dniu 25.01.2006r., tj. ponad 2 lata przed przetargiem.

W myśl przepisów art. 156 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami operat szacunkowy może być wykorzystywany do celu, dla którego został sporządzony, przez okres 12 miesięcy od daty jego sporządzenia. Z ust. 4 ww. artykułu ustawy wynika, że po upływie okresu, o którym mowa w ust. 3 operat może być wykorzystywany po potwierdzeniu jego aktualności przez rzeczoznawcę majątkowego, a potwierdzenie aktualności operatu następuje przez umieszczenie stosownej klauzuli w operacie szacunkowym przez rzeczoznawcę, który go sporządził.

Okazany w trakcie kontroli operat szacunkowy z dnia 25.01.2006r., z którego wynikała wartość ww. działki w wysokości 3.100,00 zł (taką wymieniono w umowie) nie zawierał klauzuli, o jakiej mowa w cytowanych powyżej przepisach.

- 4) Podawane terminowo do publicznej wiadomości wykazy nieruchomości zawierały dane wymagane przepisami art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2004r. Nr 261, poz. 2603 ze zm.).

- 5) W podawanych do publicznej wiadomości ogłoszeniach o przetargach zawierano większość danych wymaganych przepisami art. 38 ww. ustawy i przepisami § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. Nr 207, poz. 2108 ze zm.).

Stwierdzono, że ogłoszenia o kolejnych przetargach nie zawierały informacji o terminach przeprowadzenia poprzednich przetargów. Wymogu tego, wynikającego z przepisów art. 38 ust. 2 ww. ustawy, nie spełniono w przypadku ogłaszania przetargów na sprzedaż nieruchomości w:

- Nieżywięciu: działka nr 291 – VII przetarg, dz. nr 308 – V przetarg, dz. nr 315 – VIII przetarg, dz. nr 327 – II przetarg;
 - Polnicy: działka nr 393/7 – II przetarg;
 - Biskupnicy: działka nr 156/2 – V przetarg.
- 6) Ceny wywoławcze nieruchomości ustalano w wysokościach nie niższych od ich wartości, ustalonych przez rzeczoznawców majątkowych.
- W niniejszym protokole wykazano już, że uchwała Nr XXXVI/246/05 Rady Gminy z dnia 15 czerwca 2005r. w sprawie zasad nabycia, zbycia, zamiany i wydzierżawiania nieruchomości oraz zasad stosowania bonifikaty przy sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz najemców, zmieniona uchwałą Nr XXVIII/259/05 tego organu z dnia 23 września 2005r., mówiła o zwiększeniu ceny wywoławczej w pierwszym przetargu o koszty przygotowania do sprzedaży.
 - Stwierdzono, że w wykazach nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży podawano wartości nieruchomości wynikające z ich wycen z dopiskiem „+ 500 zł koszty dokumentacji”. Suma tych wielkości stanowiła cenę wywoławczą nieruchomości. Wymieniona powyżej kwota występowała we wszystkich objętych kontrolą przypadkach sprzedaży.
Według przywołanych już w tym protokole ustnych informacji pani Anity Otto – kierownik Referatu Rolnictwa i Gospodarki Przestrzennej kwota 500,00 zł była wielkością szacunkową – nie wnikała wprost z wyliczeń kosztów do danej sprzedaży.
- 7) Czynności związane z przeprowadzeniem przetargu przeprowadzała wyznaczona przez wójta gminy komisja przetargowa. Komisja ta sporządzała protokoły zawierające elementy wymagane przepisami § 10 ww. rozporządzenia Rady Ministrów.
- W wyniku analizy przedłożonych do kontroli dokumentów o nazwie „Formularz postępień”, zawierających dane o: numerze kolejnym przetargu, dacie i godzinie jego przeprowadzenia, sprzedawanej nieruchomości, cenie wywoławczej, wysokości postąpienia, składzie komisji przetargowej, osobach licytujących oraz końcowym wyliczeniu należności do zapłaty (kwota wylicytowana minus wadium plus VAT) stwierdzono, że kontrolowana jednostka nie przestrzegała przepisów § 14 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie

nieruchomości (Dz. U. Nr 207, poz. 2108 ze zm.) mówiących, że o wysokości postąpienia decydują uczestnicy przetargu.

- Ustalenie powyższe oparto na „formularzach postąpień” dokumentujących przetargi zakończone wynikiem negatywnym z uwagi na brak oferentów – dokumenty te zawierały dane o wysokości postąpienia. Przykładowo formularz z III przetargu na sprzedaż działki nr 156/2 w Biskupnicy, wyznaczonego na dzień 19.10.2007r., zawierał informację o braku oferentów i jednocześnie o ustalonym postąpieniu w wysokości 1.000,00 zł. Postąpienie w wysokości 500,00 zł widniało też na formularzu dotyczącym zakończonego wynikiem negatywnym I przetargu na sprzedaż działki nr 327 w Nieżywieciu w dniu 30.05.2008r.
- 8) Ustalono, że każdorazowo zapłata ceny nabycia nieruchomości, wynikającej z rozstrzygnięcia przetargowego, następowała przed podpisaniem notarialnej umowy sprzedaży.

3.1.3.2. Dochody z tytułu oddania nieruchomości komunalnych w wieczyste użytkowanie

- 1) Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej ustalono następujące wielkości liczbowe z zakresu dochodów z opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości:

Wyszczególnienie	Osoby prawne	Osoby fizyczne	Razem
1	2	3	4
- zaległości początkowe	13.914,66	8.813,10	22.727,76
- nadpłaty początkowe	0	66,73	66,73
- przypis	14.208,70	5.690,90	19.899,60
- odpis	0	27,70	27,70
- wpłaty bieżące	14.208,70	4.618,40	18.827,10
- wpłaty zaległości	0	610,00	610,00
- zwroty	0	0	0
- nadpłaty końcowe	0	36,03	36,03
- zaległości końcowe	13.914,66	9.217,20	23.131,86

- 2) Ewidencja księgowa prowadzona dla użytkowników wieczystych obejmowała 55 kont, w tym 48 kont dla osób fizycznych oraz 7 kont dla użytkowników zaliczanych do osób prawnych. Przypis opłat zaksięgowano na 53 kontach – przypisu nie dokonano na koncie o indeksie 00011205/08, prowadzonym dla osoby fizycznej (konto to wykazywało początkowe i końcowe saldo nadpłat w wysokości 36,03 zł) oraz na koncie o indeksie 00001853/08, prowadzonym dla osoby prawnej – to konto wykazywało początkowe i końcowe saldo zaległości w wysokości 13.914,66 zł.

Stwierdzono, że w dniu 5.05.2009r., tj. już po okresie objętym niniejszą kontrolą zaległości te, pochodzące z 1997 – 1998 i z 2001r., zostały odpisane w całości.

W toku kontroli ustalono, że w dniu 19.05.2001 roku Sąd Rejonowy w Słupsku ogłosił upadłość spółki, która była użytkownikiem wieczystym gruntów kontrolowanej gminy. Po otrzymaniu informacji o ogłoszeniu upadłości gmina zgłosiła swoje wierzytelności sędziemu komisarzowi ww. sądu, obejmującego też odsetki za zwłokę.

Do dnia 27.06.2005r., tj. do wydania przez ww. sąd postanowienia o ukończeniu postępowania upadłościowego, wierzytelności kontrolowanej gminy nie zostały zaspokojone. W oparciu o dane zawarte w uzasadnieniu postanowienia ustalono, że ostatni plan podziału funduszy masy upadłościowej obejmował wierzycieli wyższych kategorii.

- 3) Z informacji uzyskanych w Referacie Rolnictwa i Gospodarki Przestrzennej wynikało, że w 2008 roku nie było przypadków oddawania nieruchomości w użytkowanie wieczyste.

3.1.3.3. Dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności

- 1) Na podstawie przedłożonych do kontroli dokumentów ustalono, że w 2008 roku miały miejsce 3 operacje przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Operacje te dotyczyły nieruchomości zabudowanych w: Polnicy (działka nr 460/1), Jęcznikach (działka nr 105/5) oraz w Stołcznie (działka nr 244/2).
- 2) Ustalono, że czynności związanych ze zbyciem nieruchomości (gruntów) dokonano na podstawie uchwały Nr XXXIV/312/06 Rady Gminy z dnia 31 marca 2006r. w sprawie przeznaczenia do sprzedaży prawa wieczystego użytkowania nieruchomości zabudowanych położonych w obrębie geodezyjnym Polnica, Jęczniki, Stołczno na rzecz wieczystych użytkowników gruntów, będących jednocześnie właścicielami posadowionych na nich budynków.
- 3) Wartości prawa użytkowania wieczystego gruntów oraz prawa własności określone w protokołach uzgodnień i wymienione w notarialnych umowach sprzedaży wynikały z aktualnych operatów szacunkowych, sporządzonych przez rzeczoznawców majątkowych.
- 4) Tytułem ww. przekształceń kontrolowana jednostka zrealizowała w 2008 roku wpływy na sumę 7.400,00 zł.

3.1.3.4. Dochody z tytułu uwłaszczenia osób prawnych nieruchomościami będącymi dotychczas w ich zarządzie lub użytkowaniu

W 2008 roku nie realizowano operacji związanych z uwłaszczaniem osób prawnych nieruchomościami będącymi dotychczas w ich zarządzie lub użytkowaniu.

Powyższej informacji udzieliła kontrolującemu pani Alicja Podlaszewska – asystent wójta gminy, która w 2008 roku zajmowała stanowisko kierownika Referatu Rolnictwa i Gospodarki Przestrzennej.

3.1.3.5. Dochody z tytułu oddania nieruchomości w trwałe zarząd

W 2008 roku nie było przypadków oddawania nieruchomości w trwałe zarząd.

3.1.3.6. Dochody z tytułu dzierżawy i najmu lokali użytkowych

- 1) Przywołana już w niniejszym protokole uchwała Nr XXXVI/246/05 Rady Gminy z dnia 15 czerwca 2005r. w sprawie zasad nabycia, zbycia, zamiany i wydzierżawiania nieruchomości oraz zasad stosowania bonifikaty przy sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz najemców, w zakresie najmu i dzierżawy zawierała uregulowania mówiące, że:
 - wydzierżawianie i wynajmowanie nieruchomości gminy na okres dłuższy niż 3 lata może nastąpić wyłącznie na podstawie uchwały Rady Gminy (§ 1 uchwały);
 - cyt.: „Roczny czynsz z tytułu dzierżawy gruntów rolnych określony będzie odrębnym zarządzeniem Wójta Gminy Człuchów w oparciu o równowartość pieniężną ilości żyta, przyjmując do wyliczeń cenę stosowaną jak przy podatku rolnym, w zależności od klasy gruntu” (§ 5 uchwały).
- 2) Ustalono, że po podjęciu ww. uchwały przez organ stanowiący gminy wójt gminy nie wydał zarządzenia określającego roczne stawki czynszu dzierżawnego gruntów rolnych – kontrolującemu przedłożono, jako aktualnie obowiązujące, zarządzenie Nr 103/05 Wójta Gminy z dnia 20 stycznia 2005r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za dzierżawę terenów gminnych, wydane 5 miesięcy przed podjęciem ww. uchwały Rady Gminy.
- W zarządzeniu określono stawki czynszu dzierżawnego:
 - terenów użytkowych (przemysłowe, handlowe, składowe, pod garaże, pod kioski i stragany) wynoszące 0,30 zł/m² na miesiąc oraz na cele

impresz widowiskowych i artystycznych, w wysokości od 5,00 zł do 15,00 zł za dobę;

- roczne stawki czynszu dla terenów upraw sadowniczo-warzywnych, drobnych upraw rolnych (0,10 zł/m²) oraz ogródków działkowych – od 5,40 zł do 9,60 zł, w zależności od powierzchni ogródka;
- wyjściowe roczne stawki czynszu dla użytków rolnych – od równowartości 2 q żyta do równowartości 4,5 q żyta, w zależności od klasy bonitacyjnej gruntów.
- Z czynszu dzierżawnego zwolniono użytkowane rolniczo grunty VI klasy bonitacyjnej. Z kolei o 50 % miał być obniżony czynsz za grunty na place zabaw i gier dla dzieci i młodzieży.

Wójt gminy, jako wydzierżawiający, zastrzegł sobie w § 4 ust. 3 zarządzenia prawo do obniżenia o 50 % stawki czynszu dzierżawnego – cyt.: „w indywidualnych wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie po zasięgnięciu opinii czynnika społecznego organów sołectwa”.

- 3) Na podstawie rocznego sprawozdania Rb-27S w wykonania planu dochodów budżetowych gminy ustalono, że zrealizowane w 2008 roku wpływy z klasyfikowanych w § 075 dochodów z najmu i dzierżawy wyniosły 249.528,82 zł.

Dochody te wykonano w rozdziałach:

- 01095 – „Pozostała działalność”		
(dział „Rolnictwo i łowiectwo”)	-	13.622,95 zł;
- 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”	-	39.400,79 zł;
- 70095 – „Pozostała działalność”		
(dział „Gospodarka mieszkaniowa”)	-	<u>196.505,08 zł;</u>
Razem:	-	249.528,82 zł.

- 4) Ustalono, że zrealizowane w rozdziale 01095 – „Pozostała działalność” wpływy na sumę 13.622,95 zł pochodziły z dzierżawy terenów obwodów łowieckich przez 5 kół łowieckich i jedno nadleśnictwo. Czynsze dzierżawne ustalone zostały w oparciu o przepisy wykonawcze do ustawy z dnia 13 października 1995r. – Prawo łowieckie (tekst jednolity: Dz. U. z 2002r. Nr 42, poz. 372 ze zm.).

Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej rozrachunków ustalono, że dochody wykonane były równe dochodom należnym – na koniec 2008 roku na kontach rozrachunkowych nie występowały zaległości z ww. tytułu.

- 5) Wykonane w rozdziale 70095 – „Pozostała działalność” wpływy z czynszu na sumę 196.505,08 zł zrealizował i rozliczył z budżetem gminy Zakład Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy Człuchów – gminna jednostka budżetowa. Wpływy te pochodziły z najmu lokali użytkowych i lokali mieszkalnych.
- 6) Kontrolowany urząd gminy wykonał dochody na sumę 39.400,79 zł w rozdziale 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”. Wpływy te pochodziły z wpłat dokonanych przez osoby prawne (31.615,44 zł) oraz osoby fizyczne – 7.785,35 zł, w tym 1.862,10 zł z dzierżawy ogródków działkowych. Dochody z najmu i dzierżawy wypracowane przez urząd gminy poddano szczegółowej kontroli.
- 7) W ewidencji księgowej rozrachunki z tytułu czynszu dzierżawnego podzielono na 3 grupy, tj.:
- mienie komunalne – osoby fizyczne,
 - mienie komunalne – osoby prawne,
 - ogródki działkowe .
- Ustalono, że w 2008 roku obowiązywało 129 umów dzierżawy mienia gminy. Opierając się na ww. podziale ustalono, że w 2008 roku obowiązywały:
 - 54 umowy dzierżawy mienia gminy przez osoby fizyczne, w tym 14 umów zawartych w 2008 roku;
 - 3 umowy dzierżawy mienia komunalnego przez osoby prawne – były to umowy wieloletnie, zawarte przed 2008 rokiem z podmiotami prowadzącymi działalność telekomunikacyjną na dzierżawę gruntów pod wieże (maszty) przekaźnikowe – umowy te analizowano podczas poprzednich kontroli gminy.
 - 72 umowy na dzierżawę ogródków komunalnych w m. Dębica, w tym 3 umowy zawarte w 2008 roku.
 - Ilości umów dzierżawnych zawartych z osobami fizycznymi ustalono na podstawie wykazów sporządzonych przez panią Monikę Olszak – pomoc administracyjną w Referacie Rolnictwa i Gospodarki Przestrzennej. Wykazy te załączono do akt kontroli.
- [„Wykaz umów dzierżawy obowiązujących w 2008r.” – poz. 6 akt kontroli]**
[„Wykaz czynszów dzierżawnych za ogrody działkowe w miejscowości Dębica za rok 2008” – poz. 7 akt kontroli]
- a) Szczegółową kontrolę przestrzegania obowiązujących przepisów i uregulowań wewnętrznych przy wydzierżawianiu „mienia komunalnego osobom fizycznym” przeprowadzono na podstawie próby obejmującej 7 umów dzierżawy (50 %) zawartych w 2008r.

Umowami tymi wydzierżawiono nieruchomości wymienione w pozycjach: 3, 4, 9, 16, 21, 23 i 46 pierwszego z ww. wykazów, położone w miejscowościach: Biskupnica (działka nr 22), Bukowo (część działki nr 161/1), Kołdowo (dz. nr 123/3), Krępsk (cz. dz. nr 353/2), Skarszewo (dz. nr 13), Rychnowy (dz. nr 26/2 i nr 186/5) oraz w Polnica – (cz. dz. nr 237 i cz. dz. nr 222/1).

- Ustalono, że wszystkie umowy objęte szczegółową kontrolą zawarto na 3 lata.

W jednym przypadku (część dz. nr 161 w Bukowie) wydzierżawienia dokonano w trybie przetargowym, wykonując uchwałę Rady Gminy Nr XII/95/07 z dnia 20 listopada 2007r. w sprawie wydzierżawienia nieruchomości rolnej położonej w obrębie geodezyjnym Bukowo, stanowiącej własność Gminy Człuchów. Wójt gminy podał do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do wydzierżawienia oraz ogłoszenie o przetargu.

Pozostałe 6 umów zawarto z osobami, które były wcześniej dzierżawcami nieruchomości, na ich pisemne wnioski o chęci przedłużenia dzierżawy na kolejne lata.

- W toku kontroli sprawdzono też prawidłowość naliczenia czynszu dzierżawnego i uwag w tym zakresie nie wniesiono.

Wyliczenia czynszu w kwintalach żyta, przy zawieraniu umów, opierano na przelicznikach wynikających z zarządzenia Nr 103/05 Wójta Gminy z dnia 20 stycznia 2005r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za dzierżawę terenów gminnych, natomiast wyliczeń czynszu w złotych dokonano z zastosowaniem prawidłowej stawki 43,00 zł/q żyta, stosowanej do wyliczeń podatku rolnego.

- b) Jak wykazano powyżej, w 2008 roku gmina zawarła 3 umowy na dzierżawę gruntów pod ogródki działkowe w Dębnicy. Wydzierżawione grunty, wymienione w pozycjach 26, 28 i 30 wykazu znajdującego się w aktach kontroli, miały odpowiednio powierzchnie: 431 m², 420 m² oraz 700 m².
- Stwierdzono, że w zawartych umowach nie określono wysokości czynszu dzierżawnego – w § 5 umów zawarto jedynie zapisy o treści – cyt.: „Czynsz dzierżawny ustala się zgodnie z Zarządzeniem Wójta Gminy Człuchów Nr 103/05 z dnia 20 stycznia 2005r. Wójt gminy zastrzega prawo zmiany niniejszego czynszu”.
 - Po analizie przypisu czynszu dzierżawnego na 2008 rok dla dzierżawców tych działek ustalono, że został on ustalony odpowiednio w wysokościach:

22,00 zł, 21,00 zł i 35,00 zł rocznie. Takie wartości czynszu powstają po zastosowaniu przelicznika w wysokości 0,05 zł za 1 m² gruntów.

Stwierdzono, że stawka 0,05 zł/m² nie wynika z przywołanego powyżej zarządzenia Nr 103/05 Wójta Gminy z dnia 20 stycznia 2005r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za dzierżawę terenów gminnych. Zgodnie z zapisem w § 2 pkt 2 wyjściowa stawka czynszu dzierżawnego gruntów pod uprawy sadowniczo-warzywnicze o powierzchni powyżej 100 m² wynosi 0,10 zł/m² w stosunku rocznym, tzn. jest 2-krotnie wyższa od stawki zastosowanej w umowach. Przywołane zarządzenie wójta gminy załączono do akt kontroli.

[Zarządzenie Nr 103/05 Wójta Gminy Człuchów z dnia 20 stycznia 2005r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za dzierżawę terenów gminnych - poz. 8 akt kontroli]

- Pani Alicja Podlaszewska, która w 2008 roku była kierownikiem Referatu Rolnictwa i Gospodarki Przestrzennej, poinformowała kontrolującego, że stosowana do działek w Dębnicy stawka 0,05 zł została zatwierdzona na posiedzeniu Zarządu Gminy Człuchów w dniu 23 marca 1999r. Z okazanego kontrolującemu protokołu nr 11/99 z odbytego w ww. dniu posiedzenia Zarządu Gminy Człuchów wynikało, że – cyt. „na wniosek działkowiczów z Dębnicy zmieniono wysokość czynszu dzierżawnego, gdyż doliczając podatek od nieruchomości opłata ta jest zbyt wysoka – średnio 60,00 zł od działki (brak wody). Postanowiono obniżyć stawkę czynszu z 10 gr. na 5 gr.”
- Stwierdzono, że podjętej w 1999 roku decyzji organu wykonawczego gminy nie uwzględniono w późniejszych uregulowaniach dotyczących stawek czynszu dzierżawnego, tj. w wymienionym powyżej zarządzeniu Nr 103/05 Wójta Gminy z dnia 20 stycznia 2005r., a przewidziana w tym zarządzeniu (w § 4 ust. 3) możliwość obniżenia o 50 % stawki czynszu dzierżawnego mogła mieć zastosowanie – cyt. „w indywidualnych wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie po zasięgnięciu opinii czynnika społecznego organów sołectwa”.
- W tym miejscu należy dodać, że zajęte na uprawy sadowniczo-warzywne grunty w Dębnicy w ewidencji geodezyjnej gruntów występują jako użytki rolne i jako takie nie podlegają aktualnie opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości. Ze względu na zaliczenie ich do V klasy bonitacyjnej zwolnione są też od podatku rolnego. Tym samym nieaktualny jest obecnie argument działkowiczów o obciążeniu ich znacznymi daninami publicznymi, stanowiący w 1999 roku przesłankę do obniżenia stawki czynszu dzierżawnego.

3.1.3.7. Dochody z najmu lokali mieszkalnych

- 1) Przepisy art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2005r. Nr 31, poz. 266) stanowią, iż rada gminy określa wieloletnie programy gospodarowania zasobem mieszkaniowym gminy.

Ustalono, że do końca 2006 roku obowiązywał „wieloletni program...”, obejmujący lata 2002 – 2006, przyjęty uchwałą Nr XXVII/178/01 Rady Gminy z dnia 28 grudnia 2001r.

Po upływie okresu obowiązywania ww. programu organ wykonawczy nie przygotował projektu, a organ stanowiący gminy nie uchwalił programu na kolejne lata (co najmniej 5 lat), czym naruszono przywołane powyżej przepisy.

- 2) W myśl przepisów art. 21 ust. 2 ww. ustawy wieloletni program gospodarowania zasobem mieszkaniowym gminy powinien obejmować w szczególności:
- 1/ prognozę dotyczącą wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy w poszczególnych latach, z podziałem na lokale socjalne i pozostałe lokale mieszkalne;
 - 2/ analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji wynikający ze stanu technicznego budynków i lokali, z podziałem na kolejne lata;
 - 3/ planowaną sprzedaż lokali w kolejnych latach;
 - 4/ zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania czynszu;
 - 5/ sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy oraz przewidywane zmiany w zakresie zarządzania mieszkaniowym zasobem gminy w kolejnych latach;
 - 6/ źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej w kolejnych latach;
 - 7/ wysokość wydatków w kolejnych latach, z podziałem na koszty bieżącej eksploatacji, koszty remontów oraz koszty modernizacji lokali i budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, koszty zarządu nieruchomościami wspólnymi, których gmina jest jednym ze współwłaścicieli, a także wydatki inwestycyjne;
 - 8/ opis innych działań mających na celu poprawę wykorzystania i racjonalizację gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, a w szczególności:

- a) niezbędny zakres zamian lokali związanych z remontami budynków i lokali,
 b) planowaną sprzedaż lokali.
- 3) Stwierdzono, że zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania czynszu (wymóg z art. 21 ust. 2 pkt 4 ww. ustawy) określono w uchwale Nr XXVII/180/01 Rady Gminy z dnia 28 grudnia 2001r. w sprawie ustalenia zasad polityki czynszowej. Uchwała ta została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego Nr 107 z dnia 31 grudnia 2001r., pod poz. 2187.
- 4) Z przepisów art. 21 ust. 1 pkt 2 przywołanej na wstępie ustawy wynika obowiązek określenia przez radę gminy zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład zasobu mieszkaniowego gminy. W kontrolowanej gminie określenia ww. zasad dokonano uchwałą Nr XXVII/179/01 Rady Gminy z dnia 28 grudnia 2001r. w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Człuchów. Uchwała ta została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego Nr 107 z dnia 31 grudnia 2001r., pod poz. 2186. Stwierdzono, że ww. uchwała regulowała zagadnienia, o których mowa w przepisach art. 21 ust. 3 ustawy.
- 5) W okresie objętym kontrolą umowy z najemcami zawierał oraz wpłaty czynszu najmu lokali mieszkalnych przyjmował Zakład Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy w Człuchowie – gminna jednostka budżetowa. Zrealizowane wpływy ww. jednostka rozliczała z budżetem gminy. Na podstawie prowadzonej w urzędzie gminy ewidencji dochodów klasyfikowanych w § 075 – „Dochody z najmu i dzierżawy...” w rozdziale 70095 – „Pozostała działalność” ustalono, że w 2008 roku ww. zakład przekazał na rachunek bieżący budżetu gminy dochody z czynszu najmu na sumę 196.505,08 zł, przy czym wielkość ta obejmowała dochody z najmu lokali mieszkalnych, jak też z najmu lokali użytkowych.

3.1.3.8. Odsetki i dywidendy od kapitału wniesionego do spółek

W 2008 roku kontrolowana gmina nie planowała i nie realizowała dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 074 - „Wpływy z dywidend”.

3.1.3.9. Inne dochody z majątku gminy

- 1) Poza opisanymi w niniejszym protokole dochodami z majątku gmina zrealizowała w 2008 roku też wpływy na sumę 8.300,00 zł klasyfikowane w § 087 – „Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych”.

Dochody te wykonano w rozdziałach:

- 80113 – „Dowożenie uczniów do szkół” - 2.700,00 zł,
- 85219 – „Ośrodki pomocy społecznej” - 5.600,00 zł,
- Razem - 8.300,00 zł.

- 2) Ustalono, że dochód w wysokości 2.700,00 zł w rozdziale 80113 pochodził ze sprzedaży złomu pochodzącego ze skasowanego autobusu marki „Jelcz”, wykorzystywanego dotychczas do dowozu uczniów do szkół. Kasacji dokonano po otrzymaniu opinii, że koszt naprawy pojazdu przewyższy jego wartość.

Dochód w wysokości 5.600,00 zł w rozdziale 85219 zrealizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie. Pochodził on ze sprzedaży zbędnego dla tej jednostki osobowego samochodu Volkswagen Transporter.

3.1.3.10. Windykacja należności z majątku gminy

- 1) Kontrolę windykacji należności z majątku gminy przeprowadzono na podstawie należności z tytułu: spłat nieruchomości (sprzedaż mienia), dzierżawy gruntów oraz opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości. Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej rozrachunków tytułu ww. dochodów ustalono następujące stany zaległości w należnościach gminy na początek i koniec 2008 roku (w zł):

Lp.	Rodzaj dochodów z majątku	Zaległość na dzień 1.01.2008r.	Zaległość na dzień 31.12.2008r.
1	2	3	4
1.	Sprzedaż nieruchomości	27.792,61	26.960,87
2.	Użytkowanie wieczyste nieruchomości – osoby fizyczne	8.813,10	9.217,20
3.	Użytkowanie wieczyste nieruchomości – osoby prawne	13.914,66	13.914,66
4.	Dzierżawa ogrodów działkowych przez osoby fizyczne	117,50	188,00
5.	Dzierżawa pozostałych nieruchomości przez osoby fizyczne	779,25	753,95
6.	Dzierżawa nieruchomości – osoby prawne	28,57	3.742,10
Ogółem:		51.445,69	54.776,78

- 2) Ustalono, że w 2008 roku osobom zalegającym w spłacie zobowiązań z tytułu ratalnego zakupu nieruchomości wysłano 10 upomnień. Ilość ta

- objemowała osoby posiadające zaległości na początek roku oraz osoby, które nie wywiązały się z obowiązku zapłaty w trakcie 2008 roku.
- 3) Użytkownikom wieczystym nieruchomości zalegającym w opłatach wysłano w trakcie 2008 roku 27 upomnień na sumę 122.617,96 zł. Ponadto dokonano zabezpieczenia hipotecznego należności w wysokości 823,00 zł. Ustalono, że na dzień 31.12.2008 roku hipoteką zabezpieczone były należności na sumę 9.001,09 zł z lat 1995 – 2008 i dotyczyły jednego użytkownika wieczystego.
- Zaległości w opłatach za użytkowanie wieczyste nieruchomości posiadała jedna osoba prawna. Saldo zaległości, wynoszące na koniec 2008 roku 13.914,66 zł, nie zmieniło się od początku roku. Ww. wierzytelności gminy, wraz z odsetkami w wysokości 9.184,90 zł, dotyczące upadłej spółki akcyjnej, zostały w 2001 roku zgłoszone Sędziemu Komisarzowi Sądu Rejonowego w Słupsku. Po wydaniu w dniu 27.06.2005 roku przez ww. sąd postanowienia o ukończeniu postępowania upadłościowego i nieobjęciu wierzytelności gminy ostatnim planem podziału funduszy masy upadłościowej zostały one odpisane w dniu 5.05.2009r.
 - Na dzień 31.12.2008 roku zaległości w opłatach za użytkowanie wieczyste nieruchomości, na sumę 9.217,20 zł, posiadało 6 osób fizycznych. Zasadnicza część tych należności (9.001,09 zł), dotycząca jednego użytkownika wieczystego, została zabezpieczona hipoteką. Zaległości pozostałych osób fizycznych wynosiły od 30,80 zł do 117,92 zł.
- 4) Ustalono, że w trakcie 2008 roku dzierżawcom gruntów posiadającym zaległości w zapłacie czynszu dzierżawnego wysłano 50 upomnień na sumę 5.266,65 zł. Zrealizowane w trakcie roku wpływy tytułem zapłaty zaległości z lat poprzednich wyniosły 368,58 zł – wpłacono 40 % zaległości z końca roku poprzedniego, wynoszących 925,32 zł. Końcowe zaległości w czynszu dzierżawnym, wynoszące 4.684,05 zł, były o 3.758,73 zł (406 %) wyższe od zaległości z początku roku. Zasadniczą przyczyną takiego wzrostu zaległości było nieuregulowanie czynszu w pełnej wysokości (zapłacono 11.173,56 zł z należnej gminie kwoty 14.898,07 zł) przez dzierżawcę z branży telekomunikacyjnej, dla którego prowadzono konto rozliczeniowe o indeksie 00003762/02. Zapłacono tej należności nastąpiła w dniu 13.01.2009r.

- 5) Stwierdzono, że końcowe saldo zaległości w dochodach z majątku objętych próbą kontrolną było o 3.331,09 zł wyższe od salda z początku roku – na przestrzeni roku nastąpił 6,5 % -owy wzrost zaległości.

3.1.4. Inne dochody

- 1) W toku kontroli ustalono, że zrealizowane w 2008 roku dochody budżetowe gminy obejmowały też – poza opisanymi w odrębnych punktach protokołu – także dochody klasyfikowane w:

- § 200 – „Dotacje rozwojowe oraz środki na finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej” - 207.944,00 zł;
- § 236 – „Dochody j.s.t. związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami - 11.582,34 zł;
- § 268 – „Rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych” - 94.610,00 zł;
- § 270 – „Środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących gmin, pozyskane z innych źródeł” - 12.500,00 zł;
- § 629 – „Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin, pozyskane z innych źródeł” - 70.000,00 zł.

- 2) Dochody w wysokości 207.944,00 zł, klasyfikowane jako dotacje rozwojowe oraz środki na finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej (§ 200), zrealizowano w rozdziale 85395 – „Pozostała działalność”.

Część tych środków, tj. kwotę 176.752,40 zł otrzymano jako finansowanie (§ 2008), a pozostałą część, tj. kwotę 31.191,60 zł – jako współfinansowanie (§ 2009) programów i projektów realizowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Ww. dotacje stanowiły źródło dofinansowania dwóch projektów – projektu „Akademia Aktywnego Człowieka” oraz „Uwierz w Siebie – wyrównanie szans edukacyjnych dla uczniów z terenu gminy wiejskiej Człuchów”.

- a) Zasady dofinansowania pierwszego z tych projektów, tj. projektu „Akademia Aktywnego Człowieka” określone zostały w „Umowie o dofinansowanie projektu w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki” Nr UDA-POKL.09.05.00-22-134/07-00 z dnia 2.07.2008 roku, zawartej z Samorządem Województwa Pomorskiego. Z umowy wynikało, że przyznane na 2008 rok dofinansowanie wynosiło 45.640,00 zł.

Ustalono, że ww. dotacja wpłynęła na rachunek gminy w przyznanej wysokości. Wydatkowano ją w całości na finansowanie wynagrodzeń

- bezosobowych i pochodnych od wynagrodzeń (34.100,00 zł), a także na zakup: materiałów i wyposażenia (6.492,90 zł), „pozostałych usług” (§ 430 – 4.840,00 zł) i akcesoriów komputerowych – 207,10 zł.
- b) Zasady dofinansowania projektu „Wierz w Siebie – wyrównanie szans edukacyjnych dla uczniów z terenu gminy wiejskiej Człuchów” określono w zawartej z Województwem Pomorskim „Umowie o dofinansowanie projektu w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki” Nr UDA-POKL.09.02.02-22-038/08-00 z dnia 15.12.2008r. Z umowy wynikało, że przyznane dofinansowanie w formie dotacji rozwojowej nie mogło przekroczyć 100 % całkowitych wydatków kwalifikowalnych, wyliczonych na sumę 344.980,40 zł. Załączony do umowy „Harmonogram płatności” określał, że w 2008 roku miały być rozliczone wydatki na sumę 162.304,00 zł, a pozostałe 182.676,40 zł – w roku następnym.
- Ustalono, że na realizację tego projektu w 2008 roku gmina otrzymała zaplanowaną sumę, tj. 162.304,00 zł. Z ewidencji księgowej prowadzonej na koncie 908 – „Wydatki z funduszy pomocowych” wynikało, że na wynagrodzenia bezosobowe i pochodne od wynagrodzeń wydatkowano 90.400,00 zł, a pozostałe 71.904,00 zł na zakup: materiałów i wyposażenia (25.023,73 zł), pomocy naukowych i książek (18.955,76 zł), akcesoriów komputerowych (14.090,51 zł) oraz klasyfikowanych w § 430 „pozostałych usług” – 13.834,00 zł.
- 3) Klasyfikowane w § 236 dochody gminy w wysokości 11.582,34 zł, związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, wykonano w 3 rozdziałach budżetu – 75023, 85212 i 85228.
- Ustalono, że dochody w rozdziale 85212 – „Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego...” na sumę 10.434,97 zł oraz w rozdziale 85228 – „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze” (16,05 zł) zrealizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.
 - Kontrolowany urząd gminy realizował dochody klasyfikowane w § 236 w rozdziale 75023 – „Urzędy gmin”. W oparciu o dowody księgowe ustalono, że wpływy na sumę 1.131,32 zł stanowiły 5 % dochodów uzyskiwanych na rzecz dochodów budżetu państwa w związku z realizacją zadań związanych z wydawaniem dowodów osobistych oraz udostępnianiem danych osobowych.

- 4) Zrealizowane w 2008 roku dochody na sumę 94.610,00 zł klasyfikowane w § 268 – „Rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych” pochodziły z przelewów Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (92.891,00 zł) oraz przelewu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku – 1.719,00 zł.
- a) Ustalono, że otrzymana w dniu 25.04.2008 roku kwota 1.719,00 zł z WFOŚiGW w Gdańsku stanowiła zwrot utraconych dochodów z tytułu podatku od nieruchomości od zwolnionych ustawowo (art. 7 ust. 1 pkt 8a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych) gruntów Skarbu Państwa pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych.
Ustalono, że przekazana kwota wynikała z wniosku gminy z dnia 8.01.2008 roku i dotyczyła gruntów pod czterema jeziorami. Zwarte we wniosku dane w zakresie powierzchni ww. gruntów były zgodne z danymi wykazanymi w części „F” („Informacja o przedmiotach zwolnionych”) deklaracji na podatek od nieruchomości, złożonych przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku (385,27 ha) oraz Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Pomorskiego w Gdańsku – 85,80 ha gruntów.
- b) Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przełał na rachunek bankowy gminy rekompensaty utraconych dochodów w dwóch częściach – 45.896,00 zł wpłynęło w dniu 30.05.2008r., a 46.995,00 zł w dniu 15.10.2008r.
Pierwsza z tych kwot stanowiła połowę kwoty 91.793,00 zł wykazanej we wniosku z dnia 8.01.2008r. (utracone w 2007 roku dochody w podatku od nieruchomości), drugi przelew stanowił połowę kwoty 93.989,00 zł wykazanej we wniosku z dnia 7.07.2008 roku, jako roczne skutki zwolnień w tym podatku na dzień 30 czerwca roku podatkowego 2008.
Stwierdzono, że zawarte we wnioskach dane oparto na deklaracjach podatkowych 3 podmiotów posiadających status zakładów pracy chronionej, tj. spółek: AD-POL BIS w Człuchowie, DUET w Człuchowie oraz TEGRA w Głędowie.
- 5) Dochody klasyfikowane w § 270 – „Środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących gmin pozyskane z innych źródeł” zrealizowano w rozdziale 63095 – „Pozostała działalność” (2.500,00 zł) oraz 92105 – „Pozostałe zadania w zakresie kultury” (10.000,00 zł).

- a) Zrealizowane w rozdziale 63095 – „Pozostała działalność” dochody w wysokości 2.500,00 zł omówiono w dalszej części protokołu, obejmującej bezzwrotne środki finansowe ze źródeł zagranicznych (pkt 3.1.4.2 protokołu).
- b) Dochód w wysokości 10.000,00 zł w rozdziale 92105 zrealizowano w dniu 23.01.2008 roku na podstawie umowy nr 4/B/2007 z dnia 4.01.2008r., zawartej z Fundacją Wspomagania Wsi w Warszawie, dotyczącej realizacji programu „Nasza wieś – naszą szansą”. Otrzymane środki gmina przeznaczyła na finansowanie projektu pn. „Wspólnie pracujemy – wszyscy zyskujemy”, polegającego na wyremontowaniu i wyposażeniu świetlicy wiejskiej oraz przylegającej do niej kuchni w sołectwie Rychnowy.
- 6) Klasyfikowane w § 629 dochody w wysokości 70.000,00 zł zrealizowano w rozdziale 60016 – „Drogi publiczne gminne”.
Podstawę otrzymania tych środków z terenowego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych stanowiła umowa Nr 106/2008 z dnia 22.10.2008r., zawarta z Samorządem Województwa Pomorskiego, dotycząca modernizacji drogi transportu rolnego w Jęcznikach Wielkich. Wpływ środków nastąpił w dniu 10.12.2008r., po odbiorze technicznym wykonanego zadania.

3.1.4.1. Odsetki od środków finansowych gminy gromadzonych na rachunkach bankowych

- 1) Z tytułu odsetek, o jakich mowa w tytule, kontrolowana gmina zrealizowała w 2008 roku dochody na sumę 162.923,15 zł. Wielkość ta obejmowała odsetki naliczane przez bank do rachunku bieżącego, odsetki od środków gromadzonych w formie lokat, odsetki przekazywane z rachunku Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wpływy z tytułu odsetek bankowych zrealizowane przez inne jednostki budżetowe gminy i rozliczone z budżetem gminy.
- 2) Największe dochody z ww. tytułu wykonano w rozdziałach: 75023 – „Urzędy gmin” (85.719,29 zł), 75416 – „Straż Miejska” (15.015,02 zł) oraz 90017 – „Zakłady gospodarki komunalnej” – 13.716,74 zł.

3.1.4.2. Środki finansowe pochodzące ze źródeł zagranicznych nie podlegające zwrotowi oraz środki na współfinansowanie programów realizowanych z udziałem środków zagranicznych nie podlegających zwrotowi

- 1) Ustalono, że w 2008 roku gmina otrzymała 2.500,00 zł dochodów klasyfikowanych w § 2705 i 2706 w rozdziale 63095 – „Pozostała działalność”.
- 2) Ww. dochody zrealizowano na podstawie umowy Nr 5/45/DL6-LOG/2008 z dnia 23.09.2008 roku, zawartej z Fundacją Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy z siedzibą w Debrznie, działającą w imieniu Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce oraz Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

Zgodnie z tą umową środki pochodzące w połowie z bezzwrotnej pomocy zagranicznej (§ 2705), a w połowie ze źródeł krajowych (§ 2706) miały być wykorzystane na dofinansowanie projektu pn. „Zielona Dolina”. Projekt polegał na zagospodarowaniu terenu nad jeziorem Tuczo, m.in. poprzez oczyszczenie terenu z krzaków oraz wykonanie miejsca na ognisko, miejsc parkingowych i boiska do piłki siatkowej.

3.1.4.3. Spadki, zapisy, darowizny

W 2008 roku gmina zrealizowała 1.174,20 zł dochodów klasyfikowanych w § 096 – „Otrzymane spadki, zapisy i darowizny w postaci pieniężnej”. Dochody te wykonano w całości w rozdziale 80101 – „Szkoły podstawowe”. Kontrolowany urząd gminy nie realizował dochodów z ww. źródła.

3.1.4.4. Odsetki od pożyczek udzielonych przez gminę

W 2008 roku gmina nie realizowała dochodów budżetowych, o jakich mowa w tytule.

3.1.4.5. Odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody gminy

W 2008 roku gmina nie realizowała dochodów klasyfikowanych w § 089 – „Odsetki za nieterminowe rozliczenia płacone przez urzędy obsługujące organy podatkowe”.

3.1.4.6. Dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych odrębnymi przepisami

- 1) Na podstawie sprawozdania R-27S w wykonania planu finansowego dochodów budżetu gminy ustalono, że w 2008 roku zrealizowano 4.216.612,12 zł dochodów klasyfikowanych w § 057 – „Grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od osób fizycznych”. Nie realizowano podobnych wpływów od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych, klasyfikowanych w § 058.
- 2) Dochody w § 057 zrealizowano w dwóch rozdziałach budżetu, tj. 01010 – „Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi” (85.689,14 zł) oraz 75416 – „Straż Miejska” – 4.130.922,98 zł.
 - Ustalono, że dochody w rozdziale 01010, wykonane w dniu 30.12.2008 roku, pochodziły z kar za nieterminowe opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowych sieci wodociągowej (49.105,00 zł) i kanalizacji sanitarnej (36.584,14 zł) w Bukowie. Dochody zrealizowano poprzez potrącenia ww. kwot z należności pracowni projektowej za wykonane dokumentacje. Wykonawca opracowań uwzględnił potrącenia w fakturach z dnia 23.12.2008 roku, po otrzymaniu księgowej noty obciążeniowej nr 16/2008 z dnia 18.12.2008r.
 - Dochody w rozdziale 75416 zrealizowała i przekazała na rachunek bieżący budżetu Straż Gminna w Człuchowie – gminna jednostka budżetowa. Zrealizowane wpływy z kar nałożonych przez tę jednostkę stanowiły 127,1 % planowanych dochodów z tego źródła (3.250.000,00 zł) i 11,8 % wykonanych dochodów budżetu.

3.1.4.7. Wpływy z tytułu pomocy finansowej udzielonej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie zadań własnych gminy

- 1) Zrealizowane w 2008 roku dochody budżetowe klasyfikowane w § 271 – „Wpływy z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących” wyniosły 5.000,00 zł. Dochody te wykonano w rozdziale 85154 – „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”.
- 2) Wyżej wymienione dochody wykonano w następstwie realizacji umowy Nr 449/UM/DKS/2008 z dnia 20.08.2008 roku, zawartej z Samorządem Województwa Pomorskiego. Umowa dotyczyła udzielenia pomocy, w formie dotacji celowej, na program upowszechniania sportu – program powszechnej nauki pływania.

3.1.4.8. Wpływy z usług

- 1) Na podstawie rocznego sprawozdania budżetowego Rb-27S z wykonania dochodów budżetowych gminy ustalono, że w 2008 roku zrealizowano 867.152,98 zł dochodów klasyfikowanych w § 083 – „Wpływy z usług”.

Na powyższą wielkość złożyły się wpływy zrealizowane w następujących rozdziałach:

- 40002 – „Dostarczanie wody”	- 512.046,33 zł;
- 80101 – „Szkoły podstawowe”	- 4.800,00 zł;
- 80104 – „Przedszkola”	- 40.237,50 zł;
- 80113 – „Dowożenie uczniów do szkół”	- 8.988,90 zł;
- 80195 – „Pozostała działalność”	- 1.443,56 zł;
- 80148 – „Stołówki szkolne”	- 43.722,18 zł;
- 85228 – „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne...”	- 17.872,00 zł;
- 90001 – „Gospodarka ściekowa i ochrona wód”	- 228.057,48 zł;
- 90095 – „Pozostała działalność”	- 9.985,03 zł;

Razem: - 867.152,98 zł.

- 2) Ustalono, że wyszczególnione powyżej dochody zrealizowało kilka gminnych jednostek budżetowych.

Dochody w rozdziale 40002 – „Dostarczanie wody” oraz w rozdziałach należących do działu 900 – „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” zrealizował i rozliczył z budżetem gminy Zakład Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy Człuchów, dochody w dziale 801 – „Oświata i wychowanie” (za wyjątkiem rozdziału 89113) wykonały gminne jednostki oświatowe i wychowawcze, natomiast dochody w rozdziale 85228 – „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze” zrealizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Kontrolowany urząd gminy realizował dochody w rozdziale 80113 – „Dowożenie uczniów do szkół” i te dochody poddano szczegółowej kontroli.

- 3) W oparciu o analityczny wydruk z konta 130 – „Rachunki bieżące jednostek budżetowych” w zakresie wykonania dochodów klasyfikowanych w § 083 – „Wpływy z usług” w rozdziale 80113, jak też na podstawie dowodów księgowych ustalono, że wykonane w 2008 roku dochody z tego źródła pochodziły w całości z wpłat za wynajem autobusów szkolnych.

- Ustalono, że w 2008 roku autobusy szkolne wynajmowano jednostkom organizacyjnym gminy, podmiotom gospodarczym, osobom fizycznym oraz

jednemu klubowi sportowemu. Wielkości wpłat dokonanych przez te podmioty wyszczególniono poniżej:

- jednostki organizacyjne gminy (przedszkole, gimnazjum)	-	929,90 zł;
- podmioty gospodarcze	-	470,00 zł;
- osoby fizyczne	-	564,50 zł;
- Gminny Klub Sportowy KORAL w Dębnicy	-	<u>7.024,50 zł;</u>
Razem: -		8.988,90 zł.

- Faktury urzędu gminy wystawiono na podstawie wyliczeń dokonanych przez pana Bogdana Gudzio – podinspektora. Z wyliczeń tych wynikało, że obciążeń dokonano z zastosowaniem stawek wynikających z zarządzenia Nr 70/07 Wójta Gminy z dnia 10 grudnia 2007r. w sprawie cennika wynajmu autobusów należących do Urzędu Gminy w Człuchowie
- Ustalono, że przywołanym zarządzeniu wójt gminy określił następujące stawki:
 - wyjazdy szkolne nie związanych z programem nauczania i wyjazdy organizowane przez referaty urzędu gminy (np. na targi ogrodnicze, itp.) - 1,50 zł/km;
 - wyjazdy – wycieczki szkolne - 1,50 zł/km + 7% VAT;
 - wynajem dla innych podmiotów - 2,50 zł/km + 7% VAT.
- Analizując wystawione faktury ustalono, że:
 - Gimnazjum Gminne w Rychnowach oraz Przedszkole Samorządowe w Polnicy obciążono według stawki 1,50 zł/km (bez VAT);
 - 2 osoby fizyczne i PPH POL-CAN w Sierocynie obciążono stawką 2,50 zł/km + 7% VAT,
 - Gminny Klub Sportowy KORAL w Dębnicy obciążano z zastosowaniem stawki 1,50 zł/km + 7% VAT.

Biorąc pod uwagę uregulowania zawarte w przywołanym powyżej zarządzeniu wójta gminy Gminny Klub Sportowy KORAL w Dębnicy powinien być obciążany kosztami wynajmu autobusów według wyższej stawki, tj. 2,50 zł/km + 7% VAT.

W sporządzanych przez pana Bogdana Gudzio – podinspektora i przedkładanych w księgowości urzędu gminy wyliczeniach obciążeń (celem wystawienia faktur VAT) zawierał on informację – cyt.: „zgoda Wójta Gminy na stawkę jak dla szkół i referatów Urzędu Gminy”.

- Pisemna zgoda kierownika kontrolowanej jednostki na odstępstwa od określonego przez niego cennika nie została kontrolującemu przedstawiona. Pan Bogdan Gudzio poinformował ustnie kontrolującego, że opierał się na ustnym uzgodnieniu z wójtem gminy. Według informacji pana Bogdana Gudzio, na stosowanie niższej stawki miała wpływ okoliczność, że wynajmowanymi autobusami wyjeżdżali na mecze także juniorzy klubu, rekrutujący się z uczniów gminnych szkół.

Na koniec wyjaśnień wyżej wymieniony dodał, że począwszy od maja 2008 roku nie wynajmuje się gminnych autobusów klubowi KORAL. Czynności kontrolne potwierdziły tę informację – od maja 2008 roku nie wpływały dochody z wynajmu autobusów dla tego klubu.

3.1.4.9. Windykacja należności z innych dochodów

- 1) Kontrolę windykacji w 2008 roku należności z innych, niż opisane w niniejszym protokole dochodów, przeprowadzono na przykładzie dochodów z opłaty planistycznej.
- 2) Ustalono, że na dzień 1.01.2008 roku saldo zaległości w dochodach z tego źródła, klasyfikowanych w § 049 – „Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie innych ustaw” wynosiło 8.882,50 zł. Zaległości na tę sumę występowały na trzech kontach rozrachunkowych.
- 3) Stwierdzono, że w trakcie roku kontrolowana jednostka wyraziła zgodę na ratalną spłatę zobowiązań przez wszystkich tych dłużników. Jeden z nich, posiadający na początek roku zaległość w wysokości 4.115,00 zł, uregulował to zobowiązanie w całości, a drugi, z początkowym saldem zaległości 2.510,00 zł, zapłacił do końca roku raty na sumę 1.920,00 zł – na dzień 31.12.2008 roku jego zaległości wynosiły 590,00 zł. Ostatni z dłużników (indeks: 00009696/15) posiadający na początek 2008 roku zaległość w wysokości 2.257,50 zł, uregulował w trakcie roku ratę w kwocie 200,00 zł, a po przypisie kolejnej opłaty planistycznej (2.253,00 zł) zaprzestał regulowania zobowiązań i wszczął procedurę odwoławczą. W końcu 2009 roku decyzja określająca opłatę planistyczną wyżej wymienionemu była przedmiotem rozstrzygnięć Prokuratury Okręgowej w Słupsku oraz Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Słupsku.

M

Palusz *R*

3.2. Przychody budżetowe

- 1) Kontrolę planowania i realizacji przychodów budżetowych przeprowadzono w oparciu o rok 2008.
- 2) Ustalono, że plan przychodów i rozchodów budżetu na 2008 rok przyjęto jako załącznik nr 5 do uchwały Nr XIII/101/07 z dnia 28 grudnia 2007 roku w sprawie budżetu gminy Człuchów na 2008 rok.
Z ww. załącznika wynikało, że planowana kwota przychodów wynosiła 0 zł – nie zaplanowano żadnych przychodów.
- 3) Zmian w wymienionym planie dokonano w trakcie roku. Aktualny na koniec 2008 plan przychodów, wynoszący 2.682.160,00 zł, ustalony został niżej wymienionymi uchwałami Rady Gminy:
 - Nr XVI/124/08 z dnia 29 kwietnia 2008r. – ustalono plan przychodów w wysokości 1.582.160,00 zł, w tym 600.000,00 zł z tytułu pożyczki zaciągniętej na rynku krajowym oraz 982.160,00 zł z tytułu „innych rozliczeń krajowych” (§ 955);
 - Nr XVIII/141/08 z dnia 18 czerwca 2008r. – zwiększono plan przychodów o 1.400.000,00 zł, do wysokości 2.982.160,00 zł. Kwota zwiększenia dotyczyła przychodów z krajowego kredytu;
 - Nr XX/154/08 z dnia 10 października 2008r. – zmniejszono plan przychodów o 300.000,00 zł, do wysokości 2.682.160,00 zł, a zmniejszenie dotyczyło przychodów z tytułu pożyczek krajowych.
- 4) Z kwartalnego sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego, sporządzonego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2008 roku wynikało, że wykonane przychody wyniosły 2.693.810,40 zł, tzn. były wyższe od planowanych o 11.650,40 zł. Przychody te pochodziły z kredytów i pożyczek (1.400.000,00 zł) oraz z „innych źródeł” (tzw. „wolnych środków”) – 1.293.810,40 zł.
Ustalono, że wykazana w sprawozdaniu suma przychodów z tytułu kredytów i pożyczek odpowiadała stanowi faktycznemu – w 2008 roku gmina zaciągnęła kredyt w wysokości 1.100.000,00 zł oraz pożyczkę w wysokości 300.000,00 zł.

3.3. Wydatki budżetowe

- 1) Szczegółową kontrolę wydatków budżetowych przeprowadzono w oparciu o rok budżetowy 2008, za wyjątkiem:
- przestrzegania zakresu uprawnień do dokonywania wydatków – ten temat sprawdzono na podstawie próby obejmującej losowo wybrane 4 dni z 2007 roku (3 sierpnia, 9 września, 14 listopada i 29 grudnia) oraz 5 dni z 2008 roku – (7 sierpnia, 13 września, 17 października, 25 listopada oraz 21 grudnia);
 - wydatków majątkowych – sprawdzono lata 2005 – 2008, tj. cały okres objęty niniejszą kontrolą kompleksową.
- 2) Biorąc pod uwagę plan finansowy jednostki oraz szczegółową ewidencję wydatków stwierdzono 2 przypadki wykonania wydatków na sumy wyższe, od planowanych. Ustalenia te dotyczą wydatków zrealizowanych na dzień 29.12.2007r.

Poniżej zestawiono aktualne na ten dzień planowane i wykonane wydatki oraz podziały klasyfikacji budżetowej, w których stwierdzono przekroczenia:

- § 6050 w rozdziale 01010 – „Infrastruktura wodociągowa...”
 - plan: - 2.772.360,00 zł,
 - wykonanie: - 2.825.031,50 zł;
 - przekroczenie planu: - **52.671,50 zł.**
- § 4300 w rozdziale 80113 – „Dowożenie uczniów do szkół”
 - plan: - 25.440,00 zł;
 - wykonanie: - 27.169,66 zł;
 - przekroczenie planu - **1.729,66 zł.**

Ogółem stwierdzono przekroczenie uprawnień do dokonywania wydatków na sumę 54.401,16 zł.

Wydruki komputerowe dokumentujące plan i wykonanie wydatków na dzień 29.12.2007 roku w tych rozdziałach i paragrafach załączono do akt kontroli.

[Wydruki dokumentujące plan i wykonanie wydatków w rozdziałach 01010 i 80113 na dzień 29.12.2007r. oraz wydatki za grudzień 2007 roku w § 6050 rozdziału 01010 i w § 4300 rozdziału 80113 – poz. 9 akt kontroli]

- Z pisemnego wyjaśnienia pani Barbary Chmielarskiej – skarbnik gminy wynika, że przekroczenie planu w § 6050 rozdziału 01010 nastąpiło w związku z mylnym księgowaniem wydatków dotyczących zadania inwestycyjnego pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości Rychnowy” – należało je księgować w §§ 6058 i 6059. Błędne księgowanie sprostowano w dniu 31.12.2007r.

Przekroczenie planu w § 4300 rozdziału 80113 skarbnik gminy tłumaczyła zbyt późnym księgowaniem dowodu zmniejszającego wydatki w tym paragrafie.

Wyjaśnienie skarbnik gminy dołączono do akt kontroli.

[Wyjaśnienie pani Barbary Chmielarskiej – skarbnik gminy dotyczące przyczyn przekroczenia planu wydatków – poz. 10 akt kontroli]

- Stwierdzone przekroczenie uprawnień do dokonywania wydatków nie wynikało z działań mających na celu ograniczenie skutków zdarzeń losowych, o jakim jest mowa w przepisach art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005r. Nr 14, poz. 114 ze zm.).
- 3) Ustalenia w zakresie planowania i wykonania wydatków majątkowych przedstawiono w dalszej części niniejszego protokołu („3.3.2. Wydatki majątkowe”).
 - 4) Ustalono, że w 2008 roku gmina zrealizowała wydatki budżetowe na sumę 33.937.931,38 zł, stanowiącą 89,8 % wydatków planowanych (37.783.139,00 zł).

3.3.1. Wydatki bieżące

- 1) W 2008 roku gmina zrealizowała wydatki bieżące w wysokości 26.361.949,04 zł. Wielkość ta stanowiła 77,7 % ogólnych wydatków budżetu.
- 2) Ustalenia w zakresie realizacji wydatków bieżących, w tym wydatków na wynagrodzenia osobowe, podróże służbowe, diety, jak też wydatków klasyfikowanych jako dotacje budżetowe, przedstawiono w następujących punktach protokołu.

3.3.1.1. Wydatki z tytułu wynagrodzeń3.3.1.1.1. Wynagrodzenia osobowe pracowników

- 1) Wykonane w 2008 roku wydatki budżetu gminy na wynagrodzenia osobowe pracowników wyniosły 8.700.164,20 zł.

Wydatki zrealizowane przez kontrolowany urząd stanowiły 23 % ww. sumy i wynosiły 1.982.516,87 zł. Zrealizowano je w rozdziałach: 75011 – „Urzędy wojewódzkie” (44.296,00 zł), 75023 – „Urzędy gmin” (1.778.230,87 zł) oraz 80113 – „Dowożenie uczniów do szkół” – 159.990,00 zł.

- 2) Prawdliwość stosowania przepisów regulujących zasady wynagradzania pracowników samorządowych sprawdzono na przykładzie wynagrodzeń ustalonych dla wszystkich 47 etatowych pracowników urzędu gminy, pozostających w stosunku zatrudnienia w 2008 roku.
- 3) Obowiązujące w 2008 roku wynagrodzenie pana Adama Marciniaka – wójta gminy, ustalone zostało uchwałami Rady Gminy:
- Nr I/5/06 z dnia 27 listopada 2006r. – obowiązywało do dnia 30.04.2008r.,
 - Nr VII/136/08 z dnia 27 maja 2008r. – obowiązuje od dnia 1.05.2008r.

Składnikami wynagrodzenia wójta były: wynagrodzenie zasadnicze, dodatek funkcyjny, dodatek specjalny (40 % łącznie wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego) oraz dodatek za wieloletnią pracę.

W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie ustalenia oraz wypłacania wynagrodzeń wójtowi gminy.

- 4) Obowiązujące w 2008 roku wynagrodzenia pozostałych pracowników urzędu, za wyjątkiem kierowców autobusów, ustalone zostały:
- w dniu 22.11.2006 roku, z dniem 1 lipca 2006r. (obowiązywały do dnia 31.05.2008r.);
 - w dniu 19.06.2008 roku, z dniem 1 czerwca 2008r.;
 - w innych dniach – dotyczy pracowników nowo zatrudnionych oraz po podwyższeniu wykształcenia.

Kierowcy autobusów otrzymywali w 2008 roku wynagrodzenia ustalone w dniu 4.01.2008 roku, z dniem 1.01.2008r., albo też w innych dniach – dotyczy kierowców nowo zatrudnionych.

- 5) Składnikami wynagrodzeń były: wynagrodzenie zasadnicze, dodatek funkcyjny (skarbnik, sekretarz, kierownicy referatów), dodatek za długoletnią pracę oraz dodatek specjalny.

- 6) W wyniku kontroli pism informujących pracowników zatrudnionych przed 2008 rokiem o przyznanych wynagrodzeniach, jak też umów o pracę z nowo zatrudnionymi pracownikami stwierdzono, że przyznane wynagrodzenia oparto na przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 2005r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w urzędach gmin, starostwach powiatowych i urzędach marszałkowskich (Dz. U. Nr 146, poz. 1223).

Uwagi wniesiono do zaszeregowania dwóch pracowników, przy czym w jednym przypadku nieprawidłowe zaszeregowanie skutkowało zaniżeniem wynagrodzenia. Szczegółowe ustalenia w tym zakresie przedstawiono poniżej.

- Stwierdzono, że pani Ewie Karwasz, zatrudnionej na stanowisku referenta przyznano VIII kategorię zaszeregowania. W myśl uregulowań zawartych w „Tabeli VI stanowisk pracowniczych wspólnych dla wszystkich urzędów”, wchodzącej w skład załącznika nr 3 do ww. rozporządzenia, pracownikowi zatrudnionemu na tym stanowisku przysługuje kategoria zaszeregowania z przedziału od IX do XI.

Ustalono w czerwcu 2008 roku wynagrodzenie dla ww. osoby było zgodne zarówno z VIII, jak i IX kategorią zaszeregowania.

- Pani Gabrieli Kryger, zatrudnionej z dniem 1.12.2008 roku na stanowisku sprzątaczkę przyznano III kategorię zaszeregowania i wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 1.126,00 zł.

Tabela miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadniczego, stanowiąca załącznik nr 1 do ww. rozporządzenia dla III kategorii zaszeregowania przewiduje wynagrodzenie w przedziale od 1.140,00 zł do 1.360,00 zł. Przyznane wyżej wymienionej wynagrodzenie było o 14,00 zł niższe od minimalnego w tej kategorii zaszeregowania.

- 7) W toku kontroli ustalono, że pani Aneta Gliszczyńska – kierownik Referatu Finansowo-Ekonomicznego otrzymywała w 2008 roku dodatek specjalny w wysokości 25 % wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego – cyt. za pismami wójta gminy informującymi o przyznaniu dodatku: „za okresowe zwiększenie obowiązków służbowych tj. powierzenie obowiązków głównego księgowego Gminnej Biblioteki Publicznej w Polnicy”.

Stwierdzono, że powierzając pani Anecie Gliszczyńskiej obowiązki głównej księgowej ww. Biblioteki pan Adam Marciniak – wójt gminy naruszył przepisy art. 18 obowiązującej do końca 2008 roku ustawy z dnia 22 marca

1990r. o pracownikach samorządowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1593 ze zm.). W aktualnym stanie prawnym naruszone są przepisy art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458).

Bliższego omówienia naruszenia przepisów zabraniających wykonywania zajęć, które mogłyby wywoływać podejrzenie o stronniczość lub interesowność, dokonano w dalszej części protokołu kontroli („VI. Rozliczenia” – „6.5. Samorządowe osoby prawne”).

- 8) W oparciu o losowo wybrane miesięczne listy płac, oznaczone numerami: 442, 445, 501, 504, 552, 580 i 615, a także o komputerowo edytowane karty wynagrodzeń ustalono, że objęci próbą kontrolną pracownicy urzędu otrzymali wynagrodzenia oparte na wynagrodzeniach przyznanych.
- 9) W 2008 roku jednemu pracownikowi urzędu gminy wypłacono nagrodę jubileuszową, w wysokości 2.640,00 zł. Nagrodę wyliczono prawidłowo. Osoba, której nagrodę wypłacono, nabyła prawo do jej otrzymania.
- 10) Zrealizowane w 2008 roku wydatki na wynagrodzenia osobowe pracowników obejmowały też wypłatę dwóch odpraw emerytalnych na sumę 66.354,00 zł dla pracowników, którzy przeszli na emeryturę z dniem 1 września i 1 grudnia 2008r. Odprawy te wyliczono prawidłowo – stanowiły one równowartość sześciu miesięcznych wynagrodzeń, liczonych jako ekwiwalent za urlop wypoczynkowy.

3.3.1.1.2. Dodatkowe wynagrodzenia roczne

- 1) Naliczanie i wypłacanie dodatkowych wynagrodzeń rocznych sprawdzono na przykładzie wypłaconych w kontrolowanym urzędzie gminy w 2008 roku wynagrodzeń za 2007 rok na sumę 122.235,64 zł, klasyfikowanych w rozdziałach 75011 – „Urzędy wojewódzkie” (3.681,00 zł), 75023 – „Urzędy gmin” (110.132,24 zł) oraz 80113 – „Dowożenie uczniów do szkół” – 8.422,40 zł.
- 2) Stwierdzono, że wypłacone w dniu 28.02.2008 roku dodatkowe wynagrodzenia roczne (listy płac nr 376 i 377) ustalono i wyliczono zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 grudnia 1997r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. Nr 160, poz. 1080 ze zm.).

3.3.1.1.4. Nagrody

- 1) W 2008 roku sprawy nagradzania pracowników regulowało zarządzenie wewnętrzne Nr 1 Wójta Gminy z dnia 18 czerwca 1991r. w sprawie utworzenia funduszu nagród dla pracowników samorządowych i obsługi Urzędu Gminy w Człuchowie, zmienione zarządzeniem wewnętrznym Nr 18 z dnia 20 października 1995r.

Z wyżej wymienionych uregulowań, analizowanych w trakcie poprzedniej kontroli gminy (zakończonyj w 2005r.) wynikało m.in., że na fundusz nagród można było przeznaczyć środki w wysokości do 30 % środków budżetowych przeznaczonych w danym roku na wynagrodzenia osobowe. Nagrody nie mogły być przyznawane częściej, niż raz na kwartał.

- 2) Ustalono, że w 2008 roku wójt gminy przyznał nagrody na sumę 174.705,13 zł. Wielkość ta stanowiła 9,6 % wszystkich wydatków na wynagrodzenia osobowe pracowników urzędu, klasyfikowanych w rozdziałach 75011 i 75023.

W 2008 roku nie przyznano nagród pracownikom zatrudnionym na stanowiskach kierowców, opłacanym z rozdziału 80113 – „Dowożenie uczniów do szkół”.

- 3) Nagrody przyznawano i wypłacano 4-krotnie w trakcie roku. Daty wypłat, ilości nagrodzonych pracowników oraz sumy nagród zestawiono poniżej:
- 11.03.2008r. dla 37 pracowników, na sumę 41.533,30 zł;
 - 9.06.2008r. dla 37 pracowników, na sumę 40.957,33 zł;
 - 16.09.2008r. dla 35 pracowników, na sumę 46.392,10 zł;
 - 9.12.2008r. dla 36 pracowników, na sumę 45.822,40 zł.

- 4) Przedłożone do kontroli pisma kierownika jednostki, informujące księgowość urzędu gminy o przyznaniu nagród obejmowały jedynie wykazy pracowników oraz stawki procentowe (np. 30 %) przy poszczególnych nazwiskach.

Po analizie list płac ustalono, że kwoty nagród wyliczono w oparciu o aktualne wynagrodzenia pracowników, tj. sumę wynagrodzenia zasadniczego, dodatku funkcyjnego, dodatku służbowego oraz dodatku za długoletnią pracę.

- 5) Wysokości nagród były zróżnicowane ze względu na różnice w aktualnych wynagrodzeniach pracowników, jak też z uwagi na różne stawki procentowe.

Ustalono, że każdorazowo nagrody w wysokości 100 % aktualnego wynagrodzenia wójt gminy przyznawał pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku konserwatora, a w jednym przypadku – sekretarzowi gminy. Kilku pracownikom przyznano nagrody stanowiące 40 i 55 % ich wynagrodzenia miesięcznego, natomiast przeważająca ilość pracowników otrzymywała nagrody w wysokości 30 % aktualnego wynagrodzenia.

3.3.1.2. Pozostałe wydatki

3.3.1.2.1. Naliczanie i wykorzystanie środków ZFŚS

- 1) W 2008 roku sprawy finansowania działalności socjalnej regulował „Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Urzędu Gminy w Człuchowie, Zakładu Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy Człuchów, Straży Gminnej oraz Instytucji Kultury”, wprowadzony do stosowania zarządzeniem Nr 16/07 Wójta Gminy z dnia 29 stycznia 2007r., ze zmianą wynikającą z zarządzenia Nr 113/08 Wójta Gminy z dnia 23 września 2008r.
- 2) Kontrolowany urząd gminy prowadzi wspólną działalność socjalną z ww. zakładem komunalnym i strażą gminną oraz Gminną Biblioteką Publiczną w Polnicy, na podstawie porozumień z września 1999 roku oraz ze stycznia 2007r.
 - Z porozumień tych wynika m.in., że wspólne prowadzenie działalności socjalnej dotyczy:
 - udzielania pomocy materialnej, rzeczowej i finansowej;
 - nieodpłatnego lub częściowo płatnego świadczenia usług na rzecz różnych form pomocy, działalności kulturalno-oświatowej i sportowo-rekreacyjnej;
 - udzielania zwrotnej pomocy na cele mieszkaniowe.
 - W porozumieniach zawarto postanowienia mówiące o obowiązku przekazywania przez jednostki równowartości odpisów w ustawowych terminach i wysokościach na bankowy rachunek funduszu, prowadzony w urzędzie gminy.
- 3) Z uregulowań zawartych w § 2 ust 4 przywołanego na wstępie regulaminu wynika, że w terminie do dnia 31 marca każdego roku budżetowego należy sporządzić plan rzeczowo-finansowy – preliminarz dochodów i wydatków funduszu.
 - Przedłożony do kontroli plan ZFŚS na 2008 rok nie zawierał daty sporządzenia ani też daty zatwierdzenia go przez kierownika kontrolowanej jednostki.

- Z ww. planu wynikało, że w 2008 roku zamierzano zrealizować przychody funduszu na sumę 146.273,14 zł, pochodzące z: odpisu na fundusz (95.357,00 zł), spłaty udzielonych pożyczek mieszkaniowych i zwrotnych zapomóg (45.000,00 zł) oraz pozostałości środków na rachunku bankowym funduszu – 5.916,14 zł.

Środki funduszu pochodzące z przychodów bieżących wraz z niewykorzystanymi środkami z poprzedniego roku przeznaczono w całości na finansowanie rozchodów polegających na finansowaniu lub dofinansowaniu: wypłat pieniężnych świadczeń okolicznościowych (75.973,14 zł), pożyczek mieszkaniowych (35.000,00 zł), zapomóg losowych (18.000,00 zł), paczek dla dzieci (5.500,00 zł), wyjazdu do teatru (5.000,00 zł), organizacji spływu kajakowego (2.000,00 zł), wycieczek (2.000,00 zł), zakupu prezentów dla emerytów (1.800,00 zł) oraz zakupu wiązańek pogrzebowych - 1.000,00 zł.

- 4) Ustalono, że na dzień 1.01.2008 roku na rachunku funduszu znajdowały się środki finansowe w wysokości 5.916,14 zł. W trakcie roku na rachunek wpłynęły środki w wysokości 221.313,11 zł, pochodzące z:

- odpisów na fundusz	- 106.405,00 zł;
- spłaty pożyczek mieszkaniowych i zwrotnych zapomóg losowych	- 112.905,00 zł;
- oprocentowania udzielonych pożyczek	- 1.468,51 zł;
- oprocentowania rachunku bankowego	- 327,38 zł;
- dopłat do wycieczki i świadczenia okolicznościowego	- <u>207,22 zł;</u>
Razem:	- 221.313,11 zł.

- a) Na zrealizowane w 2008 roku wpływy z odpisu na fundusz (106.405,00 zł) złożyły się przelewy środków z:

- urzędu gminy	- 44.192,00 zł;
- gminnego zakładu gospodarki komunalnej	- 40.000,00 zł;
- straży gminnej	- 18.133,00 zł;
- gminnej biblioteki publicznej	- <u>4.080,00 zł;</u>
Razem:	- 106.405,00 zł.

- W toku kontroli ustalono, że początkowy plan odpisu na fundusz w urzędzie gminy wynosił 33.257,00 zł – taką wartość przyjęto do planu finansowego wydatków urzędu na etapie uchwalania budżetu gminy na 2008 rok.

Powyższa wielkość wyliczona została następująco:

- 38 pracowników	x 804,60 zł =	30.575 zł;
- 20 emerytów	<u>x 134,10 zł =</u>	<u>2.682 zł;</u>
Razem:		33.257 zł.

Plan ten, wyliczony z zastosowaniem przeliczników obowiązujących w 2007 roku, funkcjonował do grudnia 2008 roku, kiedy to ustalono przeciętną liczbę zatrudnionych, a do korekty odpisu przyjęto obowiązującą w 2008 roku stawkę 906,61 zł na pracownika oraz stawkę 151,10 zł na każdego emeryta objętego opieką socjalną.

- Ustalono, że w okresie od początku roku do dnia 31.05.2008 roku na bankowy rachunek zakładowego funduszu świadczeń socjalnych kontrolowany urząd przekazał środki na sumę 28.017,00 zł, stanowiącą równowartość 75 % rocznego odpisu. Pozostałe 25 % przekazano do końca września 2008r.

Z powyższego wynika, że jednostka przestrzegała przepisy regulujące terminy przekazywania równowartości odpisów na fundusz.

- Powyżej wykazano, że w grudniu 2008 roku jednostka dokonała korekty odpisu na fundusz.

Po korekcie odpis wynosił 44.192,00 zł, z tego 39.357,00 zł w rozdziale 75023 i 4.835,00 zł w rozdziale 80113. Kwotę 6.835,00 zł, stanowiącą różnicę pomiędzy pierwotnym odpisem a odpisem po korekcie, przekazano na rachunek funduszu w dniu 28.12.2008r.

- Stwierdzono, że dokonując korekty odpisu dla pracowników urzędu gminy przestrzegano przepisy § 1 obowiązującego w 2008 roku rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 14 marca 1994r. w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. Nr 43, poz. 168).

Z końcowych wyliczeń odpisu na fundusz wynikało, że do wyliczeń odpisu na emerytów i rencistów przyjęto roczną średnią 20,5 – taką wielkość wyliczono po uwzględnieniu 20 emerytów i rencistów w I półroczu oraz 21 osób w II półroczu 2008 roku.

Stwierdzono, że obowiązujące przepisy prawa, w tym przepisy przywołanego powyżej rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej, nie mówią o wyliczaniu średniej rocznej emerytów i rencistów objętych opieką socjalną. W tej sytuacji do wyliczeń funduszu należało przyjąć 21 emerytów i rencistów. Ostateczny odpis na rencistów i emerytów

powinien wynosić 3.173,10 zł, tzn. powinien być o 75,55 zł wyższy od wyliczonego (3.097,55 zł). W konsekwencji całoroczny odpis na fundusz urzędu gminy powinien wynosić 44.267,55 zł.

b) Ustalono, że środki funduszu wykorzystano w 2008 roku na finansowanie lub dofinansowanie:

- pożyczek mieszkaniowych	-	112.800,00 zł;
- wypłaty świadczeń okolicznościowych	-	72.482,00 zł;
- zapomóg losowych bezzwrotnych	-	16.500,00 zł;
- zakupu paczek żywnościowych dla dzieci	-	5.038,93 zł;
- wyjazdu do teatru	-	4.721,80 zł;
- zapomóg losowych zwrotnych	-	3.000,00 zł;
- wycieczek dzieci pracowników	-	2.525,00 zł;
- organizacji spływu kajakowego	-	1.558,48 zł;
- zakupu upominków dla pracowników odchodzących na emeryturę i rentę	-	1.080,00 zł;
- zakupu wiązanek pogrzebowych	-	570,00 zł;
- zakupu kwiatów dla pracowników odchodzących na emeryturę	-	65,00 zł;
- podatku dochodowego od osób fizycznych (nadpłata)	-	29,00 zł;
	Razem:	220.370,21 zł.

- Ustalono, że udzielone pożyczki mieszkaniowe, w wysokościach do 3.000,00 zł, były prawidłowo poręczane oraz ujmowane na kontach rozrachunkowych.
- Pieniężne świadczenia okolicznościowe wypłacone pracownikom zostały zróżnicowane w zależności od dochodu przypadającego na członka rodziny pracownika. Progi kwotowe i wysokości świadczeń określiła komisja socjalna. Emerytom i rencistom objętym opieką socjalną przyznano w jednakowej wysokości.
- Ustalone przez komisję socjalną progi dochodowe brano też pod uwagę przy przyznawaniu świadczeń polegających na dofinansowaniu wycieczek szkolnych dla dzieci pracowników. Przy tych świadczeniach uwzględniano też dodatkowe kryterium wpływające na wysokość świadczenia, tj. koszt wycieczki.

- 5) Na koniec 2008 roku na bankowym rachunku funduszu pozostawały środki finansowe w wysokości 6.859,04 zł. Saldo konta 135 – „Rachunki środków funduszy specjalnego przeznaczenia” było zgodne z saldem wykazanym przez bank na ostatnim wyciągu bankowym.
- 6) Konto 234 – „Pozostałe rozrachunki z pracownikami” wykazywało na dzień 31.12.2008 roku saldo w wysokości 50.243,75 zł – taki był stan należności funduszu z tytułu pożyczek mieszkaniowych i zwrotnych zapomóg udzielonych pracownikom: urzędu gminy (38.543,75 zł), Zakładu Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy Człuchów (6.900,00 zł) oraz Straży Gminnej w Człuchowie – 4.800,00 zł.
- Z tytułu pożyczek udzielonych emerytom i rencistom objętych opieką socjalną fundusz posiadał na koniec 2008 roku należności na sumę 900,00 zł. Takie saldo występowało na koncie 240 – „Pozostałe rozrachunki”.
 - Poza tym fundusz posiadał należność w kwocie 29,00 zł, wynikającą z podwójnej zapłaty w dniu 31.12.2008 roku podatku dochodowego od osób fizycznych od dofinansowania wypoczynku. Takie saldo wykazywało na dzień 31.12.2008 roku konto 225 – „Rozrachunki z budżetami”.
 - Na koniec 2008 roku fundusz nie posiadał zobowiązań – żadne z kont rozrachunkowych nie wykazywało salda Ma.
- 7) Stan zakładowego funduszu świadczeń socjalnych na dzień 31.12.2008 roku wyniósł 58.031,79 zł – takie było saldo konta 851 – „Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych”. Wielkość ta była zgodna z końcową sumą środków finansowych na rachunku bankowym i końcowego stanu należności funduszu.

3.3.1.2.2. Wydatki na podróże służbowe krajowe pracowników

- 1) Na krajowe podróże służbowe pracowników kontrolowany urząd gminy wydatkował w 2008 roku środki budżetowe na sumę 50.003,25 zł. Wydatki te zrealizowano w rozdziałach 75023 – „Urzędy gmin” (49.727,25 zł) oraz 80113 – „Dowózanie uczniów do szkół” - 276,00 zł.

Szczegółową kontrolą poddano wydatki związane ze zwrotem kosztów:

- podróży służbowych odbywanych środkami komunikacji publicznej i pojazdami nie należącymi do pracodawcy – jako próbę przyjęto „polecenia wyjazdu służbowego” rozliczone w 4 miesiącach,

tj. w okresie kwiecień – lipiec 2008r. (łącznie 63 dowody) na sumę 12.597,84 zł.

- używania prywatnych pojazdów pracowników dojazdów lokalnych, tj. wypłatą miesięcznych ryczałtów pieniężnych – sprawdzono wydatki poniesione w 4 miesiącach, tj. w okresie maj – sierpień 2008r., na sumę 6.520,82 zł, stanowiące zwrot kosztów używania pojazdów w okresie kwiecień – lipiec 2008r.

Poczynione w trakcie kontroli ustalenia przedstawiono poniżej.

- 2) Stwierdzono, że w okresie przyjętym jako próba do kontroli wystąpił jeden przypadek odbycia podróży służbowej środkami komunikacji publicznej. Uwag do rozliczenia i udokumentowania kosztów nie wniesiono.
- 3) Ustalono, że podróże służbowe odbywane pojazdami niebędącymi własnością pracodawcy rozliczano z zastosowaniem maksymalnych stawek za jeden kilometr przebiegu, określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. Nr 27, poz. 271 ze zm.).
 - Stawki do rozliczeń kosztów podróży (jazd zamiejscowych) odbywanych przez pracowników, którym nie przyznano limitów na jazdy lokalne (rozliczane w formie ryczałtów pieniężnych) wpisywano do zawieranych każdorazowo (na dany dzień) umów określających warunki użycia własnego pojazdu do odbycia podróży służbowej.
 - Z kilkunastoma pracownikami urzędu gminy zawarto w dniu 2.01.2008 roku całoroczne „umowy w sprawie użytkowania prywatnego samochodu osobowego do celów służbowych”. Umowami tymi pracodawca wyraził zgodę na używanie przez pracowników prywatnych samochodów w jazdach zamiejscowych (podróżach służbowych) i w jazdach lokalnych, wyznaczając jednocześnie miesięczne limity kilometrów tych ostatnich.

W ww. umowach powołano się na stawki za 1 km przebiegu bez określenia, ile te stawki wynoszą. Z § 7 umów wynikało jedynie, że w sprawach nieuregulowanych umową mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. Nr 27, poz. 271 ze zm.).

Należy zaznaczyć, że stawki podane w § 2 tego rozporządzenia są stawkami maksymalnymi. Obowiązek określenia stawek do stosowania w jednostce wynika z przepisów § 5 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1990 ze zm.).

Po analizie rejestru zarządzeń wydanych przez wójta gminy w latach 2002 – 2008 stwierdzono, że kierownik kontrolowanej jednostki nie wydał na podstawie przywołanych powyżej przepisów zarządzenia określającego stawkę za 1 km przebiegu. Powyższe potwierdziła też ustnie pani Halina Galińska – inspektor, prowadząca ww. rejestr.

- W wyniku kontroli dowodów stanowiących podstawę zwrotu kosztów stwierdzono, że rozliczono wyłącznie koszty podróży odbytych w terminie i w miejscu wskazanym przez pracodawcę na delegacji. Kontrola nie wykazała błędów rachunkowych. Wydatki za noclegi były prawidłowo udokumentowane.
- 4) W 2008 roku koszty używania prywatnych pojazdów do celów służbowych w jazdach lokalnych w formie pieniężnych ryczałtów miesięcznych zwracano 13 pracownikom urzędu. Łączne wydatki urzędu gminy na wypłatę ww. ryczałtów wyniosły 16.737,91 zł.
- Podstawę używania do celów służbowych prywatnych pojazdów stanowiły przywołane powyżej całoroczne „umowy w sprawie użytkowania prywatnego samochodu osobowego do celów służbowych”. Określone w tych umowach miesięczne limity kilometrów na jazdy lokalne wynosiły od 50 km (1 pracownik) do 300 km – 5 pracowników.
- Zwrotu kosztów dokonywano w oparciu o składane, co miesiąc, oświadczenia o używaniu prywatnych pojazdów do celów służbowych.
- W wyniku analizy oświadczeń o korzystaniu z własnych pojazdów do celów służbowych w miesiącach kwiecień – lipiec 2008 roku oraz list wypłat ryczałtów stwierdzono, że ryczałty wyliczano w oparciu o stawki za 1 km przebiegu określone przepisami ww. rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002r.
- Stwierdzono, że pracownicy składający oświadczenia według opracowanego w jednostce wzoru nie wpisywali osobiście ilości dni nieobecności w pracy, wpływających na potrącenia z ryczałtu pieniężnego po 1/22 ryczałtu za każdy dzień nieobecności – dane w tym zakresie (daty) wpisywała do

oświadczeń pracownica sekretariatu urzędu gminy, mająca stały dostęp do list obecności oraz rejestru wyjazdów służbowych.

Sprawdzając prawidłowość wyliczeń ryczałtów pieniężnych stwierdzono przypadki dokonywania potrąceń z ryczałtu niezgodne z przepisami § 4 ust. 2 przywołanego już rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. Nr 27, poz. 271 ze zm.) – z ryczałtów wypłaconych w 4 kontrolowanych miesiącach dokonano 12 potrąceń za dni, w których osoby otrzymujące ryczałty były w podróży służbowej, lecz podróz ta trwała krócej, niż 8 godzin. W związku z powyższym brak było podstaw do potrąceń za te dni. W tabeli poniżej zestawiono osoby, którym dokonano nieprawidłowych potrąceń, numery „poleceń wyjazdu służbowego” dokumentujących podróże służbowe krótsze niż 8 godzin, daty odbycia tych podróży oraz kwoty ryczałtów potrąconych niezgodnie z ww. przepisami:

Lp.	Nazwisko i imię - stanowisko	Data podróży i numer delegacji	Potrącenie za 1 dzień (1/22 ryczałtu) w zł	Ogółem potrącenia w zł
1	2	3	4	5
1	Marciniak Adam – wójt gminy	22.04 – 114; 20.05 – 134; 21.05 – 136; 29.07 – 187; Razem: 4 dni	11,40	45,60
2	Kubalewski Arkadiusz – sekretarz gminy	2.04 – 81; 4.04 – 91; 8.04 – 94; 20.05 – 135; 28.05 – 140; 25.06 – 165; 28.07 – 186; Razem: 7 dni	11,40	79,80
3	Kozuchowski Grzegorz - informatyk	8.04 – 95; Razem: 1 dzień	1,90	1,90
Razem:		x	x	127,30

- 5) Bezpośrednią odpowiedzialność za wystąpienie ww. nieprawidłowości ponoszą – na mocy przepisów § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. Nr 27, poz. 271 ze zm.) – osoby składające oświadczenia o używaniu prywatnego pojazdu do celów służbowych. W dalszej kolejności odpowiedzialność ponosi pani Anna Wiśniewska – kierownik Referatu Organizacyjnego, upoważniona – obok wójta i sekretarza gminy – do merytorycznej kontroli dokumentacji z zakresu pracy i płacy, na mocy uregulowań zawartych w załączniku nr 2 do zarządzenia Nr 180/06 Wójta Gminy z dnia 27 czerwca 2006r. w sprawie

wprowadzenia procedury kontroli wydatków, przestrzegania i przeprowadzenia wstępnej oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych, pobierania i gromadzenia środków publicznych oraz kontroli finansowej w jednostkach organizacyjnych Gminy Człuchów.

- 6) W trakcie kontroli pani Marzena Nowak – inspektor w Referacie Finansowo-Ekonomicznym (wyżej wymieniona zajmuje się m.in. wyliczaniem ryczałtów pieniężnych za korzystanie z prywatnych pojazdów do celów służbowych) sprawdziła prawidłowość potrąceń z ryczałtów za okresy styczeń – marzec oraz sierpień – grudzień 2008 roku, tj. za miesiące nie analizowane przez inspektora kontroli.
- Wynikiem tej analizy było ustalenie 18 przypadków nieprawidłowych (nieuzasadnionych) potrąceń z ryczałtów wypłacanych 3 pracownikom urzędu gminy – tyle było przypadków potrąceń z ryczałtu za dni, w których pracownicy odbyli podróże służbowe trwające krócej, niż 8 godzin.
 - Z ustaleń dokonanych przez panią Marzeną Nowak wynika, że z ryczałtów pieniężnych przysługujących panom: Adamowi Marciniakowi – wójtowi gminy, Arkadiuszowi Kubalewskiemu – sekretarzowi gminy oraz panu Bogusławowi Lipskiemu – kierownikowi Referatu Inwestycji, Ochrony Środowiska i Pozyskiwania Środków Pozabudżetowych bezpodstawnie potrącono 216,60 zł.

Sporządzoną w dniu 7.12.2009 roku przez panią Marzenę Nowak informację zawierającą numery „delegacji” dokumentujących podróże służbowe krótsze niż 8 godzin, daty odbycia tych podróży oraz kwoty ryczałtów potrąconych niezgodnie z obowiązującymi przepisami załączono do protokołu kontroli.

[Informacja sporządzona przez panią Marzenę Nowak – inspektor, dotycząca nieprawidłowych potrąceń z pieniężnego ryczałtu samochodowego w okresach styczeń – marzec i sierpień – grudzień 2008r. – poz. 11 akt kontroli]

- 7) Biorąc pod uwagę ustalenia dokonane przez ww. pracownika urzędu gminy oraz inspektora kontroli, łączna suma nieuzasadnionych potrąceń z pieniężnych ryczałtów samochodowych w 2008 roku wyniosła 343,90 zł i dotyczyła:

- Adama Marciniaka – wójta gminy	- 136,80 zł;
- Arkadiusza Kubalewskiego – sekretarza gminy	- 193,80 zł;
- Bogusława Lipskiego – kierownika referatu	- 11,40 zł;
- Grzegorza Kożuchowskiego – informatyka	- 1,90 zł;
Razem:	- 343,90 zł.

- 8) Ustalono, że w dniu 8.12.2009 roku sporządzono i zatwierdzono do wypłaty listę wypłat nr 373 na wymienioną powyżej kwotę. W tym samym dniu na rachunku bankowe wymienionych powyżej osób przelano kwoty stanowiące wyrównanie należnych im ryczałtów pieniężnych, po potrąceniu stosownych zaliczek na podatek dochodowy.

3.3.1.2.3. Wydatki na podróże służbowe zagraniczne pracowników

W 2008 roku kontrolowany urząd gminy nie realizował wydatków klasyfikowanych w § 442 – „Podróże służbowe zagraniczne”.

3.3.1.2.4. Wydatki na podróże służbowe krajowe i zagraniczne radnych gminy

W roku objętym szczegółową kontrolą wydatków nie ponoszono wydatków związanych ze zwrotem kosztów podróży służbowych radnych gminy.

3.3.1.2.5. Wypłaty diet radnym i innym osobom uprawnionym

- 1) W 2008 roku wysokości diet dla radnych regulowała uchwała Nr I/4/06 Rady Gminy z dnia 27 listopada 2006r. w sprawie ustalenia diet ryczałtowych dla radnych.

Z uchwały tej wynikały następujące wysokości miesięcznych ryczałtowych diet dla radnych, płatnych na koniec miesiąca:

- przewodniczący Rady	- 1.200,00 zł,
- wiceprzewodniczący Rady	- 550,00 zł,
- przewodniczący komisji	- 550,00 zł,
- wiceprzewodniczący komisji	- 500,00 zł,
- radny nie pełniący funkcji	- 400,00 zł.

- 2) W wyniku kontroli list wypłat diet stwierdzono zgodność z uregulowaniami zawartymi w uchwale organu stanowiącego gminy.

Suma wydatków zrealizowanych w 2008 roku w rozdziale 75022 – „Rady gmin” i § 303 – „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych” wyniosła 97.200,00 zł.

- 3) Ustalono i wypłacane radnym diety nie przekraczały maksymalnej wysokości diety przysługującej radnemu w ciągu miesiąca, określonej przepisami art. 25 ust. 6 ustawy o samorządzie gminnym. Diety te nie przekraczały w ciągu miesiąca łącznie półtorakrotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz

o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1255 ze zm.) w powiązaniu z przepisami § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2000r. w sprawie maksymalnej wysokości diet przysługujących radnemu gminy (Dz. U. Nr 61, poz. 710).

- 4) Uregulowania dotyczące naliczania i wypłacania diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowych przewodniczącym organów wykonawczych jednostek pomocniczych gminy zawierała uchwała Nr V/46/99 Rady Gminy z dnia 29 marca 1999r. w sprawie ustalenia zasad i wysokości diet dla sołtysów, zmieniona uchwałami tego organu: Nr IV/48/03 z dnia 27 marca 2003r. oraz Nr IX/64/07 z dnia 12 czerwca 2007r.

W myśl uregulowań zawartych w tej uchwale sołtysom przysługiwała miesięczna dieta w wysokości 300,00 zł. Dieta miała być płatna do 15 dnia miesiąca za miesiąc poprzedni. W uchwale zawarto również zapis mówiący, iż sołtysom przysługuje też zwrot faktycznie poniesionych kosztów podróży środkami transportu publicznego.

- 5) Ustalono, że zrealizowane w § 303 – „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych” rozdziału 75095 – „Pozostała działalność” wydatki z tytułu wypłat diet dla sołtysów wyniosły 86.400,00 zł. Wielkość ta obejmowała 12 miesięcznych wypłat po 300,00 zł dla 24 sołtysów.

- 6) Ustalono, że w 2008 roku podstawę zwracania sołtysom kosztów podróży służbowych stanowiły:

- typowe „polecenia wyjazdu służbowego” wystawiane na sołtysów, na których to dokumentach potwierdzano służbowe przyjazdy sołtysów do urzędu gminy – sołtysi wyszczególniali w nich dni podróży, godziny wyjazdu i powrotu, środki lokomocji oraz ceny biletów;
- odręczne rachunki, wystawiane na sumy wynikające z delegacji.

Dowody (bilety) dokumentujące rzeczywiste koszty przejazdu nie były do ww. dokumentów dołączane.

Na podstawie dowodów źródłowych oraz szczegółowej ewidencji wydatków klasyfikowanych w § 4300 – „Zakup usług pozostałych” w rozdziale 75095 – „Pozostała działalność” ustalono, że w 2008 roku tytułem zwrotu sołtysom kosztów podróży służbowych wydatkowano łącznie 1.425,70 zł.

3.3.1.2.6. Wydatkowanie środków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

- 1) Z przyjętego w dniu 28.12.2007 roku budżetu gminy na rok 2008 wynikało, że planowane wydatki w rozdziałach 85153 – „Przeciwdziałanie narkomanii” (3.000,00 zł) oraz 85154 – „Przeciwdziałanie alkoholizmowi” (102.000,00 zł) równe były planowanemu wpływowi z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu – 105.000,00 zł.
- 2) Programy, o których mowa w tytule, przyjęto uchwałami Rady Gminy z dnia 28 kwietnia 2008 roku: Nr XVI/129/08 (program przeciwdziałania alkoholizmowi) i Nr XVI/130/08 – program przeciwdziałania narkomanii.
 - Z „Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych uzależnień na rok 2008” wynikało, że największe środki, w wysokości 79.660,00 zł, przeznaczono na prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej – prowadzenie programów opiekuńczo-wychowawczych w świetlicach i szkołach, organizowanie imprez sportowych i kulturalnych oraz wyjazdów na obozy dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

Na wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przewidziano w „Programie” kwotę 7.000,00 zł.

- W „Gminnym programie przeciwdziałania narkomanii na rok 2008” określono planowane do realizacji zadania, rozdysonowując na te cele kwotę 3.000,00 zł. Z tej sumy największe środki (1.000,00 zł) przeznaczono na prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej.
- 3) Ustalono, że w trakcie roku plan dochodów budżetowych klasyfikowanych jako wpływy z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu został zwiększony o 12.689,00 zł, do wysokości 117.689,00 zł.
W analogicznym czasie plan wydatków budżetowych w rozdziałach 85153 i 85154 zwiększono o 33.689,00 zł, do wysokości 138.689,00 zł.
 - Początkowy plan wydatków w rozdziale 85153 – „Przeciwdziałanie narkomanii” (3.000,00 zł) zmniejszono o połowę, do wysokości 1.500,00 zł. Zmniejszeniu tego planu towarzyszyło zwiększenie planu w rozdziale 85154.
 - W rozdziale 85154 – „Przeciwdziałanie alkoholizmowi” plan wydatków zwiększono w trakcie roku o 35.189,00 zł, do wysokości 137.189,00 zł, przy czym zwiększenie to wiązało się częściowo z otrzymaniem środków w wysokości 5.000,00 zł, klasyfikowanych w § 271 – „Wpływy z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu

terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących". Były to środki z Samorządu Województwa Pomorskiego na realizację programu powszechnej nauki pływania.

- 4) Stwierdzono, że zmianom w planach wydatków w rozdziałach 85153 i 85154 nie towarzyszyły zmiany w gminnych programach przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii – do końca roku programy te nie były zmieniane. Powyższe ustalono po analizie rejestru uchwał Rady Gminy oraz ustnych informacjach pani Haliny Galińskiej – inspektor prowadzącej ww. rejestr.

- 5) Zrealizowane w 2008 roku wydatki w rozdziale 85153 – „Przeciwdziałanie narkomanii” wyniosły 272,24 zł.

Wielkość ta stanowiła 18,1 % wydatków zaplanowanych w budżecie i 9 % wydatków ujętych w programie przeciwdziałania narkomanii. Wymieniona suma obejmowała wydatki na zakup artykułów spożywczych dla młodzieży biorącej udział w akcji „Narkotyki zabijają”.

- 6) Wydatki w rozdziale 85154 – „Przeciwdziałanie alkoholizmowi” wyniosły ogółem 109.860,41 zł i stanowiły 80 % wydatków zaplanowanych w budżecie oraz 107,7 % wydatków zaplanowanych w gminnym programie przeciwdziałania alkoholizmowi.

Ustalono, że największe środki wydatkowano w: § 417 – „Wynagrodzenia bezosobowe” (34.613,77 zł), § 421 – „Zakup materiałów i wyposażenia” (33.208,70 zł) oraz § 4300 – „Zakup usług pozostałych” (29.585,22 zł).

Te wydatki, wraz z wydatkami klasyfikowanymi w: § 461 – „Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego”, § 470 – „Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej” oraz § 475 – „Zakup akcesoriów komputerowych, w tym programów i licencji”, poddano szczegółowej kontroli. Próba kontrolna obejmowała wydatki na sumę 105.941,12 zł, stanowiącą 96,4 % wszystkich wydatków na przeciwdziałanie alkoholizmowi.

- a) Zrealizowane w § 417 – „Wynagrodzenia bezosobowe” wydatki na sumę 34.613,77 zł wiązały się z wypłatami wynagrodzeń: opiekunom świetlic środowiskowych w kilkunastu miejscowościach gminy, członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (dalej: GKRPA), osobie przeprowadzającej badania psychologiczne oraz osobie prowadzącej imprezy o charakterze profilaktycznym dla dzieci.
- Ustalono, że wypłacane opiekunom świetlic środowiskowych miesięczne wynagrodzenia ryczałtowe w wysokości 286,00 zł wynikały z umów zleceń zawartych na okresy od października 2007 roku do kwietnia 2008 roku i od

- października 2008 roku do kwietnia 2009r. Na realizację ww. umów wydatковано w 2008 roku 27.801,77 zł.
- Na wynagrodzenia członków GKRPA wydatковано 2.432,00 zł. Za udział w posiedzeniu GKRPA każdy jej członek otrzymał wynagrodzenie w wysokości 76,00 zł, wynikające z „Regulaminu pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”, przyjętego uchwałą Nr VIII/58/99 Rady Gminy z dnia 29 czerwca 1999 roku, zatwierdzającą ww. regulamin. Taką podstawę (źródło) wskazała pani Danuta Bąk – podinspektor, sporządzająca w urzędzie gminy listy wynagrodzeń.
W myśl obowiązujących przepisów art. 4¹ ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2097r. Nr 70, poz. 473 ze zm.) zasady wynagradzania członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych określa rada gminy w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych. Stwierdzono, że w przyjętym w dniu 26 kwietnia 2008 roku „Gminnym programie...” nie określono zasad wynagradzania członków GKRPA i w tym zakresie nie zastosowano się do przywołanych uregulowań ustawowych.
 - Na badania psychologiczne w ramach postępowań wyjaśniających okoliczności wskazujące na nadużywanie alkoholu wydatковано w 2008 roku środki na sumę 2.880,00 zł. Badania przeprowadzała pani Alicja Zigmanska na podstawie umowy zlecenia z dnia 25.08.2008r. Zgodnie z umową, za każde badanie wyżej wymieniona miała otrzymać wynagrodzenie w wysokości 180,00 zł.
 - W 2008 roku wydatковано 1.500,00 zł na zapłatę wynagrodzenia pani Jolancie Kozłowskiej za organizację 20 imprez o charakterze profilaktycznym dla dzieci pn.: „Dzieci alkoholu nie piją”. Wynagrodzenie wypłacone w dniu 29.02.2008 roku wynikało z umowy zlecenia, zawartej w dniu 2.01.2008r.
- b) Zrealizowane w 2008 roku wydatki na sumę 33.208,70 zł w § 421 – „Zakup materiałów i wyposażenia” wiązały się głównie z zakupem artykułów do świetlic środowiskowych – artykułów papierniczych, wyposażenia świetlic (meble, sprzęt AGD, sprzęt AV, meble, gry dla dzieci i młodzieży, itp.), a także nagród w konkursach, artykułów spożywczych, środków czystości oraz artykułów do organizacji festynów.
- c) Na zakup tzw. usług pozostałych, klasyfikowanych w § 430, wydatковано w 2008 roku 29.585,22 zł. Wielkość ta obejmowała wydatki związane z: zapłatą faktury za pobyt dzieci i młodzieży na basenie (10.000,00 zł);

zwrotem kosztów przejazdów na badania, terapie odwykowe oraz na mityngi AA; zapłatą rachunków za badania i opinie psychiatryczne zlecone przez GKRPA (2.880,00 zł), wniesieniem opłat sądowych (dotyczy postępowań wszczętych na wnioski GKRPA), zapłatą za pobyt w internacie (dziecko ze środowiska zagrożonego alkoholizmem), organizacją wycieczek dla dzieci i młodzieży (wynajem autobusów, zakup biletów, opłacenie przewodnika) oraz zapłatą 423,74 zł za wynajęcie samochodu z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie do przewozu 5 członków GKRPA na szkolenie w Zakopanem.

- d) Zrealizowane na sumę 4.768,43 zł wydatki w § 461 – „Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego” poniesiono na pokrycie sądowych kosztów postępowań wszczętych na wniosek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie skierowań na leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu. Zapłacone kwoty wynikały z wezwań sądowych.
- e) W § 470 – „Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej” poniesiono jeden wydatek w wysokości 3.450,00 zł. Taką sumę wydatkowano w dniu 11.02.2008 roku na zapłatę rachunku Nr 18/O/02/2008 Ośrodka Twórczej Interwencji „OTI” – Zakopiański Zespół Promocji Zdrowia w Krakowie. Rachunek ten dotyczył udziału 5 członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w szkoleniu pt.: „Zadania i kompetencje Komisji RPA”, odbytym w dniach 30.01. – 2.02.2008 roku w Zakopanem-Kościelisku.
- f) W § 475 – „Zakup akcesoriów komputerowych, w tym programów i licencji” poniesiono jeden wydatek w wysokości 315,00 zł. Za taką kwotę zakupiono w dniu 27.11.2008 roku 11 sztuk pamięci flash.

Z opisu faktury nr FS/0066004/2008/CZ02 z dnia 27.11.2008 roku wynikało, że ww. akcesoria zakupiono „na nagrodę Wójta Gminy Człuchów na Powiatowym Konkursie Małych Form Teatralnych dot. zagrożeń związanych z uzależnieniami oraz promowaniem zachowań, które zapobiegają zakażeniom HIV/AIDS”.

Stwierdzono, że zaliczając ww. zakup do § 475 zniekształcono wielkość wydatków i kosztów kontrolowanej jednostki dotyczących urządzeń oraz programów i licencji komputerowych. Wydatek związany z zakupem nagród rzeczowych należało zakwalifikować do § 421 – „Zakup materiałów i wyposażenia”.

- 7) Stwierdzono, że sprawozdanie (informacja) z działalności GKRPA w 2008 roku zostało przedstawione Radzie Gminy na sesji w dniu 29.04.2009r. Powyższe ustalono na podstawie protokołu Nr XXIX/09 z tej sesji.

3.3.1.2.7. Wydatkowanie środków z zakresu ochrony przeciwpożarowej

- 1) Klasyfikowane w rozdziale 75412 – „Ochotnicze straże pożarne” wydatki budżetowe wyniosły w 2008 roku 104.073,07 zł.

Wielość ta obejmowała wydatki bieżące na sumę 86.867,47 zł oraz wydatki majątkowe (zakupy inwestycyjne) w wysokości 17.205,60 zł.

- 2) Największe wydatki bieżące poniesiono w następujących paragrafach: § 4210 – „Zakup materiałów i wyposażenia” (32.266,81 zł), § 3020 – „Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń” (30.933,59 zł), § 4270 – „Zakup usług remontowych” - 7.259,47 zł.

Wydatki te, wynoszące 70.459,87 zł i stanowiące 81 % wszystkich wydatków bieżących na ochronę przeciwpożarową, poddano szczegółowej kontroli.

- a) Wydatki w § 3020 wiązały się z wypłatami ekwiwalentów pieniężnych dla członków OSP biorących udział w działaniach ratowniczych lub szkoleniach pożarniczych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną, a także z zakupem odzieży ochronnej (hełmy bojowe, buty, kominiarki, koszulki) dla członków jednostek OSP.

- Ustalono, że od dnia 10.10.2008 roku do końca okresu objętego kontrolą sprawy wysokości ww. ekwiwalentów pieniężnych regulowała uchwała Nr XX/161/08 Rady Gminy z dnia 10 października 2008r. w sprawie ekwiwalentu za udział strażaków zrzeszonych w ochotniczych strażach pożarnych w działaniach ratowniczych lub szkoleniu.

Uchwałą tą, opartą na przepisach art. 1 pkt 2a ustawy z dnia 25 lipca 2008r. o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej oraz niektórych ustaw (Dz. U. Nr 163, poz. 1015), organ stanowiący ustalił następujące wysokości ekwiwalentu:

- za udział w akcji ratowniczej lub w szkoleniu pożarniczym z użyciem sprzętu ratowniczego – 1/175 przeciętnego wynagrodzenia ogłaszanego przez Prezesa GUS w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS przed dniem ustalenia ekwiwalentu, za każdą godzinę udziału w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym;

- za udział w wykładowym szkoleniu pożarniczym – 30 % 1/175 przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa powyżej, za każdą godzinę udziału w szkoleniu.

- W wyniku kontroli prawidłowości wyliczenia pieniężnego ekwiwalentu uwag nie wniesiono. Udział strażaków w akcjach i szkoleniach potwierdzany był przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Człuchowie.

Na wypłaty omawianego ekwiwalentu wydatkowano w 2008 roku środki budżetowe na sumę 20.045,20 zł.

- b) Zrealizowane w 2008 roku wydatki klasyfikowane w § 4210 – „Zakup materiałów i wyposażenia” wyniosły 32.266,81 zł i wiązały się z zakupem: paliwa i części zamiennych do samochodów strażackich, sprzętu przeciwpożarowego, nagród, narzędzi, itp.

Do prawidłowości udokumentowania wydatków oraz ich zakwalifikowania do ww. paragrafu uwag nie wniesiono.

- c) Na zakup klasyfikowanych w § 427 usług remontowych wydatkowano w 2008 roku 7.259,47 zł. Suma ta obejmowała wydatki związane z przeglądami i naprawą aparatów powietrznych oraz naprawą samochodów strażackich i stacji nadawczej. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

3.3.1.2.8. Wydatki na zakupy, dostawy i usługi (pozainwestycyjne)

- 1) Kontrolę wydatków na pozainwestycyjne zakupy, dostawy i usługi przeprowadzono w oparciu o dowody i zapisy księgowe dotyczące wydatków klasyfikowanych w:

- rozdziale 75023 – „Urzędy gmin” - §§ 421, 427 i 430;
- rozdziale 75095 – „Pozostała działalność” - § 421 i 430;
- rozdziale 75412 – „Ochotnicze straże pożarne” - § 421.

- 2) Ustalono, że zrealizowane w 2008 roku wydatki na sumę 93.765,94 zł w § 4210 – „Zakup materiałów i wyposażenia” w rozdziale 75023 wiązały się głównie z zakupem: oleju opałowego do lokalnej kotłowni, materiałów biurowych, butli z wodą, wyposażenia biur, itp.

Wydatki w § 4270 – „Zakup usług remontowych” (9.969,08 zł) wynikały głównie z zapłaty rachunków i faktur za konserwację centrali telefonicznej oraz naprawę kserokopiarek i kosiarki.

Zrealizowane na sumę 112.918,45 zł wydatki w § 4300 – „Zakup usług pozostałych” wiązały się z zapłatą za: usługi prawne, utrzymanie Biuletynu

Informacji Publicznej, usługi pocztowe, monitorowanie budynku urzędu, wywóz nieczystości, utylizację sprzętu komputerowego, itp.

Do ewidencji wydatków w ww. paragrafach uwag nie wniesiono.

- 3) Zrealizowane w § 421 rozdziału 75095 wydatki na sumę 13.717,67 zł wiązały się m in. z zakupem kwiatów na Dzień Seniora, artykułów spożywczych na Dzień Dziecka, czy też kwiatów i prezentów (np. pościeli) dla par małżeńskich z 50-letnim stażem.

Część zrealizowanych w § 430 tego rozdziału wydatków na sumę 10.761,09 zł stanowiły opisane w niniejszym protokole wydatki w wysokości 1.425,70 zł, tytułem zwrotu kosztów przejazdów sołtysów do urzędu gminy.

Pozostałe wydatki, na sumę 4.698,00 zł, wiązały się z realizacją umowy zawartej z firmą REPORTER w Człuchowie, na mocy której świadczyła ona usługi w zakresie drukowania tekstów dotyczącej działalności gminy, zamieszczania wiadomości gminnych oraz drukowania raz w miesiącu strony gminy w gazecie ECHO REGIONU.

Do ww. rozdziału i paragrafu zaliczono też wydatki na sumę 2.000,00 zł związane z realizacją przez Fundację Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy z siedzibą w Debrznie zlecenia z dnia 3.07.2008 roku dotyczącego przeprowadzenia szkoleń z zakresu – cyt. za zleceniem „możliwości finansowania inicjatyw społecznych i obywatelskich w ramach Lokalnego Programu Grantowego oraz pisania wniosków, planowania i zarządzania projektami w wymiarze merytorycznym i finansowym”. Z opisów otrzymanych faktur wynikało, że w szkoleniach uczestniczyło dwóch pracowników urzędu gminy, a w warsztatach – osoby z terenu gminy, które złożyły wnioski o dofinansowanie.

- 4) Ustalenia dotyczące wydatków klasyfikowanych w § 421 w rozdziale 75412 przedstawiono przy opisie wydatków na ochronę przeciwpożarową.

3.3.1.2.9. Wydatkowanie środków GFOŚiGW

- 1) Plan finansowy funduszu na rok 2008 przyjęto uchwałą Nr XIII/101/2007 Rady Gminy z dnia 28 grudnia 2007r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy Człuchów na rok 2008.

- Z planu wynikało, że przychody bieżące w wysokości 70.000,00 zł, pochodzące z „wpływów z różnych opłat” (§ 0690), wraz ze środkami obrotowymi na początek roku (20,03 zł), miały być wykorzystane na finansowanie wydatków funduszu na sumę 70.000,00 zł. Planowany stan środków obrotowych na koniec roku wynosił 20,03 zł.

- Wydatki polegać miały na zakupie pojemników na odpady komunalne i zakupie materiałów do przydomowych oczyszczalni ścieków materiałów (§ 4210 – 55.000,00 zł), a także na pokryciu kosztów opłat pocztowych, transportu i montażu ww. oczyszczalni (§ 4300 – 15.000,00 zł).
- 2) Ustalono, że w trakcie roku obrotowego 2008 dokonano jednej, lecz zasadniczej zmiany planu finansowego funduszu. Dokonano jej uchwałą Nr XVI/124/08 Rady Gminy z dnia 29 kwietnia 2008r. w sprawie wprowadzenia zmian w budżecie gminy na 2008 rok. Wynikała ona ze znacznie wyższego od planowanego początkowo stanu środków obrotowych na początek roku.

Pod tej zmianie plan funduszu wynosił:

- stan środków obrotowych na początek roku	- 224.219,42 zł;
- przychody	- 70.000,00 zł;
- wydatki	- 294.199,00 zł;
- stan środków obrotowych na koniec roku	- 20,42 zł.

Na finansowanie zakupów materiałów i wyposażenia przeznaczono 155.000,00 zł, natomiast na zakup klasyfikowanych w § 4300 usług pozostałych – 139.199,00 zł.

Z uzasadnienia uchwały wynikało, że środki funduszu przeznaczono na zakup pojemników do selektywnej zbiórki stłuczki szklanej i tworzyw sztucznych, dofinansowanie zakupu materiałów i usług montażowych budowy przydomowych oczyszczalni ścieków oraz na opracowanie gminnego programu gospodarki komunalnej.

- 3) W wyniku analizy obrotów na koncie 135 – „Rachunki środków funduszy specjalnego przeznaczenia” prowadzonym do rachunku środków GFOŚ ustalono, że na bilans otwarcia 2008 roku na rachunku bankowym funduszu znajdowały się środki w wysokości 223.716,79 zł.

W trakcie roku na rachunek ten wpłynęły środki na sumę 153.622,26 zł, pochodzące z przelewów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego oraz z kapitalizacji odsetek bankowych.

- Ustalono, że naliczane przez bank odsetki od środków finansowych, na sumę 6.816,04 zł, były w tym samym dniu przeksięgowywane przez bank, zgodnie ze zleconą mu dyspozycją, na rachunek bieżący budżetu gminy.
- Zrealizowane w 2008 roku przychody bieżące funduszu, w wysokości 146.806,22 zł stanowiły 209,7 % przychodów planowanych.
- 4) W trakcie roku środkami funduszu sfinansowano wydatki na sumę 22.998,55 zł. Wydatki te wiązały się z:

- zakupem 12 pojemników do segregacji odpadów	-	17.568,00 zł;
- prenumeratą oraz zakupem czasopism i poradników z zakresu ochrony środowiska	-	2.304,04 zł;
- dofinansowaniem budowy przydomowej oczyszczalni ścieków	-	2.000,00 zł;
- zapłatą faktury za wywóz nieczystości przy pojemnikach do selektywnej zbiórki odpadów	-	763,98 zł;
- zakupem mapy z zaznaczonymi obszarami chronionymi w Polsce	-	295,00 zł;
- zakupem worków na Akcję „Sprzątanie Świata”	-	67,53 zł;
Razem:	-	22.998,55 zł.

- Ustalono, że na podaną powyżej kwotę 2.000,00 zł, jako dofinansowanie przydomowej oczyszczalni ścieków, złożyły się:
 - wypłata w dniu 24.11.2008 roku kwoty 1.620,00 zł osobie fizycznej zamieszkałej w m. Barkowo, w oparciu o umowę Nr 1/2008 z dnia 29.09.2008r., przyznającą dofinansowanie w wysokości 2.000,00 zł, spisana na podstawie „Regulaminu gospodarowania środkami Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Gminy Człuchów” przyjętego uchwałą Nr XXXVI/329/06 Rady Gminy z dnia 12 czerwca 2006r.
Z ww. regulaminu wynikała możliwość dofinansowania osobie fizycznej budowy przydomowej oczyszczalni ścieków do wysokości 2.000,00 zł, przy czym dofinansowanie nie mogło przekroczyć 50 % kosztów poniesionych przez wnioskodawcę;
 - odprowadzenie do Urzędu Skarbowego w Człuchowie w dniu 22.12.2008 roku podatku dochodowego w kwocie 380,00 zł od przyznanego dofinansowania.
- Zrealizowane w 2008 roku wydatki środków funduszu były o 271.200,45 zł niższe od planowanych – plan został wykonany w 7,8 %.

5) Na bilans zamknięcia 2008 roku na rachunku Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pozostały środki finansowe w wysokości 347.524,46 zł.

Na dzień 31.12.2008 roku konto 853 – „Fundusze pozabudżetowe” wykazywało saldo w wysokości 348.245,68 zł. Saldo to, oprócz środków obrotowych na rachunku bankowym, uwzględniało też stan środków obrotowych o wartości 721,22 zł ujętych na koncie 300 – „Rozliczenie

zakupu. Na tym koncie zaksięgowana była wartość przedpłat za prenumeratę na 2009 rok czterech poradników z zakresu ochrony środowiska.

Na koniec 2008 roku fundusz nie posiadał żadnych zobowiązań.

3.3.1.2.10. Dotacje podmiotowe

- 1) Z ewidencji księgowej wydatków kontrolowanej jednostki wynikało, że w 2008 roku w formie dotacji podmiotowych wydatkowano z budżetu gminy 199.016,00 zł.

Były to dotacje klasyfikowane w § 248 (dotacje dla samorządowych instytucji kultury) w rozdziałach:

- 92109 – „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby” -	3.000,00 zł;
- 92116 – „Biblioteki”	196.016,00 zł;

Razem: - 199.016,00 zł.

- 2) Dotację w wysokości 3.000,00 zł w rozdziale 92109 – „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby” przekazano w dniu 11.03.2008 roku na rachunek Miejskiego Domu Kultury w Człuchowie, tytułem – cyt. za dowodem bankowym: „Dotacja podmiotowa rozdział 92109 § 2480”.

- Podstawę przekazania dotacji stanowiło porozumienie z dnia 5.01.2008r., którym gmina zobowiązała się przekazać ww. instytucji kultury wspomnianą kwotę – cyt.: „celem zabezpieczenia oprawy muzycznej w czasie imprez organizowanych dla dzieci i młodzieży z terenu gminy”. Z kolei Młodzieżowy Dom Kultury w Człuchowie zobowiązał się do zorganizowania i zabezpieczenia oprawy muzycznej podczas 10 imprez karnawałowych dla dzieci z gminy Człuchów do dnia 5 lutego 2008 roku, a także zorganizowania w dniu 7.03.2008 roku koncertu zespołu „Radio Bagdad” o tematyce profilaktyki uzależnień.
- Zgodnie z zapisem w § 5 porozumienia dotacja miała być rozliczona do dnia 31.03.2008 roku poprzez przedłożenie dokumentów potwierdzających wykonanie zadania.

Ustalono, że dotacja została rozliczona terminowo. MDK w Człuchowie przedstawił w dniu 25.03.2008 roku kserokopię faktury za obsługę muzyczną zabaw choinkowych oraz umowy na wykonanie koncertu przez ww. zespół, wraz z kserokopiami dowodów zapłaty zobowiązań.

- Stwierdzono, że zaklasyfikowanie ww. wydatku do dotacji podmiotowych było nieprawidłowe. Miejski Dom Kultury w Człuchowie nie jest instytucją kultury kontrolowanej gminy, w związku z czym nie mógł otrzymać od niej

dotacji podmiotowej. Organizację imprez karnawałowych należało traktować jako zamówioną usługę i finansować z § 4300 – „Zakup usług pozostałych”.

- 3) Ustalenia dotyczące prawidłowości wykorzystania i rozliczenia dotacji w rozdziale 92116 – „Biblioteki” przedstawiono w dalszej części niniejszego protokołu („VI. Rozliczenia” – „6.5. Samorządowe osoby prawne”).

3.3.1.2.11. Dotacje przedmiotowe

W 2008 roku z budżetu kontrolowanej gminy nie udzielano żadnych dotacji przedmiotowych.

3.3.1.2.12. Dotacje celowe

- 1) Suma udzielonych w 2008 roku dotacji z budżetu kontrolowanej gminy, klasyfikowanych jako dotacje celowe, wyniosła 234.652,50 zł. Wielkości udzielonych dotacji w poszczególnych rozdziałach budżetu przedstawiono w tabeli:

Rodzaj dotacji – rozdział budżetu	Plan (zł)	Wykonanie (zł)
1	2	3
<i>§ 231 – Dotacje przekazane gminie na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów)</i>		
80104 – „Przedszkola”	108.000,00	70.152,50
Razem:	108.000,00	70.152,50
<i>§ 232 – Dotacje przekazane dla powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów)</i>		
92605 – „Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu”	5.000,00	5.000,00
Razem:	5.000,00	5.000,00
<i>§ 282 – Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom</i>		
85415 – „Pomoc materialna dla uczniów”	10.000,00	10.000,00
92605 – „Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu”	164.000,00	149.500,00
Razem:	174.000,00	159.500,00
OGÓLEM:	287.000,00	234.652,50

- 2) Dokonane w trakcie kontroli ustalenia przedstawiono poniżej, odrębnie dla każdego paragrafu dotacji.

a) *Dotacje celowe przekazane gminie na realizację zadań bieżących na podstawie porozumień (umów) pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego - § 231*

- 1) Ustalono, że dotacje na sumę 70.152,50 zł w rozdziale 80104 – „Przedszkola” przekazano na rachunki:
- Urzędu Miejskiego w Człuchowie	-	64.325,00 zł,
- Urzędu Miejskiego w Chojnicach	-	<u>5.827,50 zł,</u>
Razem:	-	70.152,50 zł.

2) Na rachunek Urzędu Miejskiego w Człuchowie przekazywano dotacje w oparciu o otrzymane księgowe noty obciążeniowe, tytułem: „partycypacja w kosztach opieki i wychowania przedszkolnego – porozumienie Nr 1/2008 z dnia 9.01.2008r.”

- Przywołanym porozumieniem, zawartym z Gminą Miejską Człuchów, kontrolowana gmina zobowiązała się partycypować w kosztach opieki i wychowania przedszkolnego dzieci z jej terenu, uczęszczających do dwóch przedszkoli w Człuchowie, tj. Przedszkola Miejskiego przy ul. Jacka i Agatki oraz Przedszkola Niepublicznego „Bajka” z grupą żłobkową, przy ul. Sobieskiego.

Kontrolowana gmina miała przekazywać miesięcznie po 310,00 zł na każde dziecko w uczęszczające do przedszkola miejskiego oraz po 232,50 zł na każde dziecko objęte opieką przedszkolną w przedszkolu niepublicznym. Dotacje należało przekazywać na podstawie aktualnych list dzieci objętych refundacją.

- Stwierdzono, że wykazy dzieci z terenu kontrolowanej gminy uczęszczających do ww. przedszkoli dołączane były do not księgowych. Miesięczne kwoty dotacji wyliczano w oparciu o te wykazy i ustalone w porozumieniu kwoty dopłat za jedno dziecko.

3) Ustalono, że w dniu 17.06.2008 roku zawarto porozumienie dotyczące współfinansowania przez Gminę Człuchów kosztów wychowania przedszkolnego dzieci uczęszczających do przedszkoli na terenie Gminy Miejskiej Chojnice.

W oparciu o to porozumienie w 2008 roku przekazano 5.827,50 zł dotacji na rachunek bankowy Urzędu Miejskiego w Chojnicach. Liczba dzieci z terenu kontrolowanej gminy uczęszczających do przedszkoli w Chojnicach

podawana była w załącznikach do pism informujących o potrzebie przekazania dofinansowania.

b) *Dotacje celowe przekazane dla powiatu na realizację zadań bieżących na podstawie porozumień (umów) pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego - § 232*

- 1) Dotację w wysokości 5.000,00 zł w rozdziale 92605 – „Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu” przekazano w dniu 14.05.2008 roku na rachunek Starostwa Powiatowego w Człuchowie.
 - Podstawę udzielenia dotacji stanowiło porozumienie z dnia 29.04.2008r. zawarte z Powiatem Człuchowskim, którego przedmiotem miała być – cyt. za porozumieniem: „realizacja zadania związanego z organizacją podsumowania wyników na najlepszego sportowca i trenera Powiatu Człuchowskiego za 2007 rok w dniu 29 marca 2008r.” Kserokopię porozumienia załączono do akt kontroli.
 - Zwrócono uwagę, że oznaczona na porozumieniu data jego zawarcia była o miesiąc późniejsza od daty imprezy podsumowującej wyniki plebiscytu, wskazanej w oznaczeniu przedmiotu porozumienia.

[Kserokopia porozumienia z Powiatem Człuchowskim z dnia 29.04.2008r. dot. współfinansowania imprezy podsumowującej plebiscyt na najlepszego sportowca i trenera powiatu za 2007 rok - poz. 12 akt kontroli]

- 2) Zgodnie z ww. porozumieniem przekazana dotacja miała być rozliczona w terminie do dnia 30.06.2008r.

Stwierdzono, że informację o wykorzystaniu ww. dotacji Zarząd Powiatu Człuchowskiego przesłał do urzędu gminy z półrocznym opóźnieniem – pismo (bez numeru) informujące o poniesieniu wydatków na sumę 18.590,68 zł, z wykorzystaniem całości dotacji z budżetu kontrolowanej gminy, nosiło datę 9.01.2009r. Taką też datę nosiły adnotacje o zgodności kserokopii rachunków i faktur z ich oryginałami.

Kserokopię pisma dot. rozliczenia dotacji wraz z kserokopiami rachunków dołączono do akt kontroli.

Na koncie 224 – „Rozliczenie udzielonych dotacji” rozliczenie zaksięgowano pod datą 31.12.2008 roku – dowód księgowy nr PK/0735.

- 3) Opierając się na opisach faktur i rachunków stwierdzono, że spośród 9 dowodów załączonych do rozliczenia tylko 4 dowody miały związek z organizacją imprezy dotyczącej wyboru najlepszego sportowca i trenera 2007 roku.

Dowodami tymi, dokumentującymi wydatki na sumę 15.121,08zł, są:

- faktura nr 413/08 z dnia 1.04.2008r, wystawiona na kwotę 3.170,00 zł przez „Firmę Handlową – Artykuły Myśliwskie i Przemysłowe” - Zbigniew Socha w Człuchowie, za statuetki i piłki – nagrody dla wyróżnionych laureatów plebiscytu na najlepszego sportowca i trenera powiatu człuchowskiego w 2007r.;
- rachunek nr 46/2008 z dnia 30.04.2008r., wystawiony na kwotę 5.040,00 zł przez Zakład Aktywności Zawodowej w Czarnem za „usługę przygotowania posiłków” – z opisu rachunku wynika, że z poczęstunku skorzystali uczestnicy podsumowania plebiscytu na najlepszego sportowca i trenera powiatu człuchowskiego oraz grupa młodzieży niemieckiej i delegacji z partnerskiego powiatu Nordheim;
- rachunek nr 47/2007 z dnia 30.04.2008r. wystawiony na kwotę 2.161,07 zł przez Zakład Aktywności Zawodowej w Czarnem za „usługę przygotowania posiłków – śniadania, obiady i kolacje” – z opisu rachunku wynika, że z poczęstunku skorzystali uczestnicy podsumowania plebiscytu na najlepszego sportowca i trenera powiatu człuchowskiego oraz grupa młodzieży niemieckiej i delegacji z partnerskiego powiatu Nordheim;
- faktura nr 441/08 z dnia 6.05.2008r. wystawiona na kwotę 4.750,01 zł przez „Firmę Handlową – Artykuły Myśliwskie i Przemysłowe” - Zbigniew Socha w Człuchowie, za bony będące nagrodami w plebiscycie na najlepszego sportowca i trenera powiatu człuchowskiego w 2007r.

Pozostałe faktury, dokumentujące wydatki na sumę 3.469,60 zł, dotyczyły:

- konsumpcji – posiłku podanego delegacji partnerskiej powiatu Nordheim w dniu 29.03.2008r. – faktura Nr 50/2008 z dnia 29.03.2008r., wystawiona przez Zajazd „OSTOJA” – Małgorzata Lenio w Sporszu, na kwotę 326,40 zł;
- zakupu 45 szt. toreb sportowych dla uczestników turnieju finałowego „o Superpuchar Starosty Nordheim” rozegranego w dniu 28.03.2008r. w Czarnem w ramach realizacji umowy partnerskiej pomiędzy powiatami Nordheim i Człuchów – faktura nr 410/08 z dnia 31.03.2008r., wystawiona przez „Firmę Handlową – Artykuły Myśliwskie i Przemysłowe” - Zbigniew Socha w Człuchowie, na kwotę 990,00 zł;
- zakupu pucharów i statuetek dla zespołów i uczestników Międzynarodowego Turnieju Halowego Piłki Nożnej „o Superpuchar

- Starosty Człuchowskiego – faktura nr 414/08 z dnia 1.04.2008r., wystawiona przez „Firmę Handlową – Artykuły Myśliwskie i Przemysłowe” - Zbigniew Socha w Człuchowie, na kwotę 780,00 zł;
- obsługi i wyżywienia grupy sportowej z powiatu Nordheim w ramach partnerskiej wizyty – faktura nr 15/04/08 z dnia 3.04.2008r., wystawiona przez Powiatową Bursę Szkolną w Człuchowie, na kwotę 1.223,20 zł;
 - zakupu pucharów dla najlepszych zawodników w finale Człuchowskiej Ligi Tenisa Stołowego – faktura 420/08 z dnia 14.04.2008r., wystawiona przez „Firmę Handlową – Artykuły Myśliwskie i Przemysłowe” - Zbigniew Socha w Człuchowie, na kwotę 150,00 zł.

- 4) Stwierdzono, że żaden z dowodów (faktur i rachunków) mających udokumentować wykorzystanie dotacji nie zawierał adnotacji wskazujących, że do zapłaty zobowiązań wykorzystano środki kontrolowanej gminy. Powyższe ma zasadnicze znaczenie dla oceny prawidłowości wykorzystania dotacji w sytuacji, gdy podmiot dotowany korzysta ze środków kilku samorządów, jak też w sytuacji, gdy niektóre dowody wystawiono po upływie miesiąca od dnia, w którym zorganizowano imprezę podsumowującą plebiscyt.

Impreza odbyła się w terminie podanym w porozumieniu, tj. w dniu 29.03.2008r., co ustalono na podstawie komunikatu opublikowanego w Internecie, natomiast 3 z wymienionych powyżej dowodów, tj. 2 rachunki Zakładu Aktywności Zawodowej w Czarnem (za usługi przygotowania posiłków) oraz faktura Firmy Handlowej Zbigniewa Sochy z Człuchowa (za bony), dokumentujące wydatki na sumę 11.951,08 zł, wystawione zostały w dniach 30.04.2008 roku i 6.05.2008r.

[Kserokopia pisma Zarządu Powiatu Człuchowskiego z dnia 9.01.2009r. dotyczącego rozliczenia dotacji w wysokości 5.000,00 zł (wraz z kserokopiami 9 faktur i rachunków)

- poz. 13 akt kontroli]

- c) *Dotacje celowe przekazane na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom - § 282*
- 1) Klasyfikowane w ww. paragrafie wydatki na sumę 159.500,00 zł zrealizowano poprzez udzielenie dotacji trzem stowarzyszeniom, tj.:
- Gminnemu Klubowi Sportowemu KORAL w Dębnicy - 140.000,00 zł,
 - Stowarzyszeniu Wspierania Rozwoju Powiatu Człuchowskiego 10.000,00 zł,

- Oświatowo Sportowemu Regionalnemu
Stowarzyszeniu Miłośników Sportów Wodnych
VI-KING w Człuchowie _____ - 9.500,00 zł.
Razem: - 159.500,00 zł.

- 2) Ustalono, że zlecenie zadań publicznych do realizacji ww. stowarzyszeniom nastąpiło w trybie otwartego konkursu ofert, ogłoszonego na podstawie przepisów art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 ze zm.), zwanej dalej „upp”.
- 3) Konkurs ogłoszono zarządzeniem Nr 74/07 Wójta Gminy z dnia 28 grudnia 2007r. w sprawie ogłoszenia i przeprowadzenia konkursu na dotację w postępowaniu konkursowym. Z zarządzenia i załącznika do zarządzenia wynikało, że samorząd gminny zamierzał wesprzeć realizację niżej wymienionych zadań (obok nazw podano kwoty przewidziane w budżecie na ich realizację):
- a) nauka, edukacja i wychowanie - udzielanie pomocy materialnej dla uczącej się młodzieży i wyrównywanie szans w dostępie do edukacji – 10.000,00 zł;
 - b) upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w zakresie: prowadzenia sekcji piłki nożnej (140.000,00 zł), prowadzenia sekcji żeglarskiej (12.000,00 zł) oraz rozwoju najpopularniejszych dyscyplin sportowych, adresowanych do uczniów szkół podstawowych i gimnazjum - 12.000,00 zł.
- Oferty konkursowe miały być składane w terminie do dnia 28.01.2008r., co oznacza, że zachowane zostało co najmniej 30-dniowe wyprzedzenie, określone w przepisach art. 13 ust. 1 upp.
 - Przywołanym zarządzeniem wójt gminy powołał też 8-osobową komisję konkursową, której celem było zaopiniowanie – cyt.: „wniosków o wydzielenie zadań oraz wniosków o udzielenie dotacji z budżetu gminy”.
- 4) Z ogłoszenia wynikało, że jego publikacja nastąpiła w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Człuchów, na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Człuchów oraz w prasie lokalnej.
- Stwierdzono, że wymagane przepisami art. 13 ust. 2 upp. informacje, które należało podać w ogłoszeniu o konkursie, zawarto jedynie w publikacji internetowej.

W ogłoszeniu prasowym („Dziennik Człuchowski” z dnia 28.12.2007r.) nie zawarto informacji, o jakich mowa w przepisach art. 13 ust 2 pkt 7 upp., tj. o zrealizowanych przez gminę w roku ogłoszenia otwartego konkursu ofert i w roku poprzednim zadaniach publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztami, ze szczególnym uwzględnieniem wysokości dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym, podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 upp., oraz jednostkom organizacyjnym podległym organom administracji publicznej lub przez nie nadzorowanym.

- 5) W wyznaczonym terminie swoje oferty złożyły 4 stowarzyszenia, w tym 2 na zadanie dotyczące prowadzenia sekcji żeglarskiej – nie było natomiast ofert na zadanie dotyczące rozwoju kultury fizycznej i sportu w zakresie najpopularniejszych dyscyplin sportowych adresowanych do uczniów szkół podstawowych i gimnazjum. Powyższe ustalono na podstawie protokołu komisji konkursowej z przebiegu I etapu konkursu, spisane go w dniu 29.01.2008r., a także w oparciu o złożone oferty.
- Komisja konkursowa uznała wszystkie oferty za spełniające warunki określone w §§ 6 i 7 załącznika do uchwały Nr XX/184/04 Rady Gminy z dnia 10 grudnia 2004r. w sprawie trybu postępowania o udzielenie dotacji z budżetu gminy Człuchów organizacjom pozarządowym nie zaliczonym do sektora finansów publicznych i nie działającym w celu osiągnięcia zysku na realizację zadań gminy, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonywania zleconego zadania, ze zmianą wprowadzoną uchwałą Nr V/26/07 tego organu z dnia 6 lutego 2007r. Każdej z ofert przyznano jednakową ilość (3) punktów.

W spisany protokole komisja konkursowa nie podała, czy oferty spełniały wymogi wynikające z ogłoszenia o konkursie.

- Z ostatniego zdania protokołu wynikało, że komisja konkursowa postanowiła „przekazać ofertę” Komisji Oświaty, Kultury i Opieki Społecznej, celem jej zaopiniowania.

Obowiązek przekazania ofert po I etapie konkursu właściwej komisji rady gminy, celem zaopiniowania, nałożony został przepisami § 12 ust. 1 pkt 3 załącznika Nr 1 do uchwały Nr XX/184/04 Rady Gminy z dnia 10 grudnia 2004r. („Tryb postępowania o udzielenie dotacji z budżetu gminy Człuchów organizacjom pozarządowym nie zaliczonym do sektora finansów publicznych i nie działającym w celu osiągnięcia zysku na realizację zadań gminy, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonywania zleconego zadania”).

- 6) Na podstawie protokołu Nr 12/08 z odbytego w dniu 30.01.2008 roku posiedzenia Komisji Oświaty, Kultury i Opieki Społecznej ustalono, że opiniując oferty złożone na realizację zadania pn. „Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w zakresie prowadzenia sekcji żeglarskiej” ww. Komisja uznała, że oferty złożone przez Oświatowo Sportowe Regionalne Stowarzyszenie Miłośników Sportów Wodnych VI-KING (zwane dalej: „Stowarzyszeniem VI-KING”) oraz Yacht Klub Człuchów spełniają wymagania formalne – cyt.: „i należy dokonać oceny tych ofert w II etapie przez komisję konkursową, ale biorąc pod uwagę względy ekonomiczne Komisja przychyliła się do przyznania dotacji Oświatowo Sportowemu Regionalnemu Stowarzyszeniu Miłośników Sportów Wodnych VI-KING”. Wynikające ze złożonych ofert całkowite koszty zadań i wnioskowane dotacje były następujące:

- Yacht Klub Człuchów:	- koszt – 40.735,00 zł,
	- wnioskowana dotacja – 9.960,00 zł,
- Stowarzyszenie VI-KING:	- koszt – 46.440,00 zł,
	- wnioskowana dotacja – 9.500,00 zł.

- 7) Szczegółowej oceny ofert komisja konkursowa dokonała w dniu 30.01.2008 roku, podczas II etapu konkursu.

Ze sporządzonego na tę okoliczność protokołu wynikało, że komisja postanowiła wesprzeć:

- Gminny Klub Sportowy KORAL w Dębnicy (dalej: „Klub KORAL w Dębnicy”) dotacją we wnioskowanej wysokości 140.000,00 zł przy realizacji zadania przedstawionego w ofercie konkursowej;
- Stowarzyszenie VI-KING dotacją we wnioskowanej wysokości 9.500,00 zł przy realizacji zadania przedstawionego w ofercie konkursowej;
- Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Powiatu Człuchowskiego dotacją we wnioskowanej wysokości 10.000,00 zł przy realizacji zadania przedstawionego w ofercie konkursowej.

Z uzasadnienia wyboru ofert wynika, że – cyt.: „oferty złożone przez Oświatowo Sportowe Regionalne Stowarzyszenie Miłośników Sportów Wodnych VI-KING i Yacht Klub Człuchów na powierzenie zadania pn. »Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w zakresie prowadzenia sekcji żeglarskiej« przedstawiają zbliżoną możliwość i rokują prawidłowe wykonanie powierzonego zadania, ale ze względu na uzyskaną większą

ilość punktów w ocenie i wnioski Komisji Oświaty, Kultury i Opieki Społecznej Rady Gminy Człuchów, przychyliła się do Wójta o przyznanie dotacji Oświatowo Sportowemu Regionalnemu Stowarzyszeniu Miłośników Sportów Wodnych VI-KING w wysokości 9.500 zł na dofinansowanie realizowanego zadania”.

- 8) Wyniki konkursu, tj. wykaz organizacji pozarządowych, którym przyznano dotacje wspierające realizowane zadania, został opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej kontrolowanego urzędu gminy.
Zatwierdzony przez wójta gminy wykaz zawierał dane wynikające z protokołu komisji konkursowej. Suma przyznanych dotacji wyniosła 159.500,00 zł i była o 2.500,00 zł niższa od sumy środków przeznaczonych na dofinansowanie tych zadań (162.000,00 zł) oraz o 14.500,00 zł niższa od planowanych wydatków z tytułu dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom (§ 282 – 174.000,00 zł).
- 9) Stwierdzono, że wszystkie złożone oferty konkursowe spełniały wymagania stawiane przepisami art. 14 upp. oraz w ogłoszeniu o konkursie.
- 10) Ze wszystkimi wybranymi oferentami spisano umowy. W wyniku analizy zawartych umów stwierdzono, że w umowach zawartych z Klubem KORAL w Dębnicy (Nr 2/2008 z dnia 17.02.2008r.) oraz ze Stowarzyszeniem VI-KING w Człuchowie (Nr 3/2008 z dnia 2.04.2008r.) błędnie podano, że są one umowami o powierzenie zadania. W obu przypadkach dotacje stanowić miały dofinansowanie zadań, a w związku z tym – stosownie do przepisów art. 5 ust. 4 upp. oraz zgodnie ze złożonymi ofertami – w umowach tych należało mówić o wspieraniu zadań.
- Stwierdzono ponadto, że w umowach z Klubem KORAL w Dębnicy oraz ze Stowarzyszeniem VI-KING w Człuchowie nie uwzględniono niektórych zapisów z ramowego wzoru umowy o wykonane zadania publicznego, stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 grudnia 2005r. w sprawie wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. Nr 264, poz. 2207). I tak:
 - pominięto zapis o treści: „Zleceniobiorca oświadcza, że jest jedynym posiadaczem wskazanego w ust. 2 rachunku bankowego i zobowiązuje się do utrzymania wskazanego powyżej rachunku nie krócej niż do chwili dokonania ostatecznych rozliczeń ze Zleceniodawcą,

wynikających z umowy" (§ 2 ust. 3 wzoru umowy). Obowiązek wyodrębnienia w ewidencji księgowej środków otrzymanych na realizację umowy wynika z przepisów art. 16 ust. 5 upp.;

- pominięto zapis mówiący, że zadanie zostanie wykonane zgodnie z ofertą – § 3 ust. 2 ww. wzoru. Pominięcie zapisów o załączeniu do umowy zaktualizowanego harmonogramu i kosztorysu było uzasadnione – stowarzyszeniom przyznano dotacje budżetowe w wysokościach odpowiadających dotacjom wnioskowanym, uwzględnionych w kosztorysach;
- pominięto zapis nakazujący prowadzenie ewidencji księgowej w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych (§ 5 wzoru umowy);
- nie zawarto zapisu z § 8 ust. 3 wzoru umowy, mówiącego o przysługującym zleceniodawcy prawie do przeprowadzenia kontroli prawidłowości wykonania zadania, w tym wydatkowania środków, zarówno w siedzibie zleceniobiorcy, jak i w miejscu realizacji zadania;
- pominięto zapis mówiący, że w przypadku nieprzedłożenia sprawozdań z realizacji zadania zleceniodawca wzywa do ich złożenia, a w przypadku niezastosowania się do wezwania – przeprowadza kontrolę, która może być podstawą rozwiązania umowy (§ 9 ust. 5 wzoru umowy);
- nie uwzględniono zapisów z § 13 ust. 1 pkt „c” i „d” wzoru umowy, mówiących o możliwości rozwiązania umowy w trybie natychmiastowym w przypadku przekazania części lub całości dotacji osobie trzeciej, pomimo że umowa tego nie przewidywała, a także w przypadku odmowy przez zleceniobiorcę poddaniu się kontroli, bądź niedoprowadzenia do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w terminie określonym przez zleceniodawcę;
- zawarto zapisy mówiące o naliczaniu ustawowych odsetek od kwot dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem od dnia przekazania dotacji. Określony przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej ramowy wzór umowy przewiduje w takich przypadkach odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych (§ 13 ust. 2 wzoru umowy);
- pominięto zapis z § 16 wzoru umowy, mówiący o ponoszeniu przez zleceniobiorcę wyłącznej odpowiedzialności wobec osób trzecich za szkody powstałe w związku z realizacją zadania.

Kserokopię jednej z tych umów, zawartej ze Stowarzyszeniem VI-KING w Człuchowie, załączono do akt kontroli.

[Kserokopia umowy Nr 3/2008 z dnia 2.04.2008r., zawartej z Oświatowo Sportowym Regionalnym Stowarzyszeniem Miłośników Sportów Wodnych VI-KING w Człuchowie, dotyczącej realizacji zadania publicznego - poz. 14 akt kontroli]

- Ustalono, że ww. umowami, a także umową Nr 4/2008 z dnia 4.04.2008 roku, zawartą ze Stowarzyszeniem Wspierania Rozwoju Powiatu Człuchowskiego, nie zobowiązano zleceniobiorców do informowania w wydawanych sobie publikacjach, materiałach informacyjnych, poprzez media, o fakcie dofinansowania zadania przez zleceniodawcę (gminę) – zawarte umowy nie zawierały zapisu z § 7 ramowego wzoru umowy.
- Zawarte umowy, lub ich projekty, zostały przedstawione radcy prawnemu urzędu gminy – na przedłożonych do kontroli umowach widniały jego podpisy i odciski pieczętki.
- W trakcie kontroli poproszono panią Annę Wiśniewską – kierownik Referatu Organizacyjnego o złożenie do protokołu pisemnego wyjaśnienia w sprawie pominięcia w umowach zawartych z Klubem KORAL w Dębnicy oraz ze Stowarzyszeniem VI-KING w Człuchowie szeregu ww. zapisów z ramowego wzoru umowy o realizację zadania publicznego.

[Wniosek kontrolującego o złożenie pisemnego wyjaśnienia w sprawie pominięcia w umowach o realizację zadań publicznych szeregu uregulowań z ramowego wzoru umowy -

- poz. 15 akt kontroli]

- Pani Anna Wiśniewska – kierownik Referatu Organizacyjnego wyraziła w pisemnym wyjaśnieniu pogląd, że choć zawarte umowy odbiegają w swej treści od ustalonego wzorca, to w pełni zabezpieczają interes gminy.

[Wyjaśnienie w sprawie pominięcia w umowach o realizację zadań publicznych szeregu uregulowań z ramowego wzoru umowy - poz. akt 16 kontroli]

11) Ustalono, że w trakcie roku zmieniono postanowienia umów zawartych z Klubem KORAL w Dębnicy oraz ze Stowarzyszeniem VI-KING w Człuchowie.

- Spisany w dniu 27.06.2008 roku aneksem Nr 1 do umowy Nr 2/2008 wprowadzono zmianę, polegającą na dopuszczeniu przez zleceniobiorcę przesunąć wydatków określonych w przedłożonej kalkulacji kosztów – cyt.: „do 3 % wartości środków alokowanych na zadanie – rodzaje kosztów”. Dokonywane takich zmian nie wymagało informowania zleceniodawcy pod warunkiem – cyt.: „że nie wpływają one na wysokość i przeznaczenie dotacji – przyznanej pomocy publicznej zleceniobiorcy w ramach realizowanego zadania”.

- W tym samym dniu spisano również aneks Nr 1 do umowy Nr 3/2008 zawartej w dniu 2.04.2008 roku ze Stowarzyszeniem VI-KING w Człuchowie. Aneksem wprowadzono zmianę do umowy, polegającą na dopuszczeniu dokonywania przesunięć wydatków do 5 % wartości środków alokowanych na poszczególne rodzaje kosztów.

Stwierdzono, że w imieniu zleceniobiorcy aneks do umowy podpisali: Eugeniusz Macugowski – wiceprezes oraz Dariusz Kłudka – członek zarządu, gdy w złożonej ofercie konkursowej wskazano, że osobami upoważnionymi do podpisywania umowy są: Sławomir Tyrzyk – prezes oraz Jan Malinowski – skarbnik.

[Kserokopia aneksu Nr 1 z dnia 27.06.2008r. do umowy Nr 3/2008 zawartej z Oświatowo Sportowym Regionalnym Stowarzyszeniem Miłośników Sportów Wodnych VI-KING w Człuchowie – poz. 17 akt kontroli]

12) W toku kontroli ustalono, że wszystkie 3 stowarzyszenia, które realizowały zleczone im zadania publiczne, złożyły wymagane sprawozdania.

- Analizując te sprawozdania stwierdzono, że jeden z podmiotów, tj. Klub KORAL w Dębnicy nieprawidłowo wypełnił zestawienia w części II sprawozdań („Sprawozdanie z wykonania wydatków”) – „Rozliczenie ze względu na rodzaj kosztów” i „Rozliczenie ze względu na źródło finansowania”.

Podmiot ten, postanowieniami § 6 ust. 3 zawartej z nim umowy, został zobowiązany do sporządzenia sprawozdań według wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 grudnia 2005r. w sprawie wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. Nr 264, poz. 2207).

- Kontrola wykazała, że sfinansowane dotacjami budżetowymi koszty rodzajowe różniły się od kwot kosztów określonych w kosztorysach zawartych w ofertach konkursowych. Szczegółowe ustalenia w tym zakresie, a także ustalenia dotyczące prawidłowości wykorzystania dotacji przedstawiono poniżej, odrębnie dla każdego stowarzyszenia.

a) *Gminny Klub Sportowy KORAL w Dębnicy*

- Ze złożonego w dniu 14.01.2009 roku sprawozdania wynikało, że koszty dofinansowanego przez gminę zadania wyniosły 168.980,10 zł i były o 8.980,10 zł wyższe od przedstawionych w ofercie konkursowej. Koszty te zostały sfinansowane dotacją budżetową w wysokości 139.997,67 zł oraz środkami własnymi w wysokości 28.982,13 zł. Nie wykorzystano dotacji

w kwocie 2,33 zł – środki te, jak wynikało ze sprawozdania, zostały wpłacone do kasy urzędu gminy.

- Stwierdzono, że w części II pkt 1 i 2 sprawozdania nie podano wielkości zrealizowanych kosztów w podziale na ich rodzaje, nie powtórzono też z umowy wielkości kalkulowanych kosztów. Powyższe dotyczy zarówno kosztów ogólnych, jak i kosztów pokrytych dotacją budżetową.
- Porównując dane z kalkulacji kosztów planowanych do sfinansowania dotacją budżetową z wielkościami kosztów pokrytych tą dotacją (dane z zestawienia faktur – część II pkt 3 sprawozdania) stwierdzono różnice, które zestawiono w tabeli poniżej (w zł):

Pozycja kalkulacji	Rodzaj kosztów	Koszty planowane do pokrycia dotacją (z oferty)	Koszty pokryte dotacją (ze sprawozdania)	Różnice
1	2	3	4	5
1.	Obuwie, odzież i sprzęt sportowy	46.000,00	46.176,94	+ 176,94
2.	Umowy zlecenia dla trenerów	45.200,00	45.331,00	+ 131,00
3.	Masowe imprezy sportowe – turniej, mecze	7.500,00	7.577,78	+ 77,78
4.	Dożywianie zawodników po meczach i treningach	18.000,00	17.971,91	- 28,09
5.	Obóz kondycyjny	5.700,00	5.765,25	+ 65,25
6.	Utrzymanie boiska sportowego	6.500,00	6.431,23	- 68,77
7.	Naprawa strojów piłkarskich	1.500,00	1.524,75	+ 24,75
8.	Transport na mecze i treningi	5.500,00	5.498,72	- 1,28
9.	Koszty obsługi biurowej	1.100,00	1.051,43	- 48,57
10.	Rejestracja zawodników i inne opłaty w OZPN	0	0	0
11.	Oplacanie sędziów za mecze	0	0	0
12.	Badania lekarskie	600,00	600,00	0
13.	Inne wydatki (opłaty pocztowe, prowizje bankowe, nieprzewidziane wydatki doraźne)	1.300,00	968,66	- 331,34
14.	Wynajem boiska wraz z obsługą medyczną na czas budowy nowego boiska	1.100,00	1.100,00	0
Razem:		140.000,00	139.997,67	[+ 475,72] [- 478,05]

- Z ww. zestawienia wynika, że sfinansowane dotacją budżetową koszty wymienione w pozycjach 1-3, 5 oraz 7 były o 475,72 zł wyższe od wykazanych w ofercie konkursowej i zatwierdzonych przez zleceniodawcę.
- Biorąc pod uwagę zmiany wprowadzone aneksem Nr 1 z dnia 27.06.2008 roku do umowy stwierdzono, że zrealizowane koszty rodzajowe nie przekraczały 3 % kosztów zatwierdzonych przez zleceniodawcę. W przypadku jednej pozycji (poz. 13 – „Inne wydatki – opłaty pocztowe, prowizje bankowe, nieprzewidziane wydatki doraźne”) wykonane koszty były o 25 % niższe od przedstawionych w kalkulacji kosztów. Adnotacje urzędowe poczynione na sprawozdaniu wskazują, że rozliczenie dotacji jest zgodne z zawartą umową Nr 2/2008 z dnia 17.02.2008r.
- Ustalono, że zaksięgowania kwoty 139.997,67 zł na stronie Ma analitycznego konta 224 – „Rozliczenie udzielonych dotacji budżetowych” prowadzonego do rozliczeń z ww. Klubem dokonano pod datą 31.12.2008

roku w oparciu o „polecenie księgowania” z dnia 15.01.2009r., wystawione na podstawie otrzymanego sprawozdania końcowego z realizacji zadania. Na dzień 31.12.2008 roku konto wykazywało saldo należności w wysokości 2,33 zł. Środki te zostały zwrócone w dniu 13.01.2009r.

b) *Oświatowo Sportowe Regionalne Stowarzyszenie Miłośników Sportów Wodnych VI-KING w Człuchowie.*

- W złożonym w dniu 29.12.2008 roku sprawozdaniu ww. stowarzyszenie wykazało, że koszt dofinansowanego przez gminę zadania wyniósł 32.300,00 zł i został sfinansowany środkami własnymi stowarzyszenia (22.800,00 zł) oraz dotacją budżetową w wysokości 9.500,00 zł. Zrealizowane ogólne koszty zadania były o 14.140,00 zł niższe od przedstawionych w ofercie konkursowej (46.440,00 zł). Udział dotacji budżetowej w finansowaniu kosztów zadania był wyższy od założonego w umowie – wyniósł on 29,41 %, przy zakładanym w wysokości 20,46 %.
- Analizując dane zawarte w części II sprawozdania stwierdzono, że na dofinansowanie niektórych rodzajów kosztów stowarzyszenie wydatkowało wyższe kwoty z dotacji budżetowej, niż zakładała kalkulacja z zatwierdzonej oferty konkursowej. Dane w tym zakresie przedstawiono w tabeli poniżej (w zł):

Pozycja kalkulacji	Rodzaj kosztów	Koszty planowane do pokrycia dotacją	Koszty pokryte dotacją	Różnice
1	2	3	4	5
1.	Całoroczne szkolenie dzieci i młodzieży, zakup paliwa do motorówek, amortyzacja sprzętu, ubezpieczenia i licencje zawodników, ubezpieczenie OC i NW, płace trenerów	2.840,00	4.363,68	+ 1.523,68
2.	Organizacja imprez wg kalendarza na 2008 rok i pozostałych	5.200,00	2.773,67	- 2.426,33
3.	Udział w regatach wyjazdowych	1.200,00	2.016,00	+ 816,00
4.	Koszty utrzymania obiektu	260,00	346,65	+ 86,65
Razem:		9.500,00	9.500,00	[+ 2.426,33] [- 2.426,33]

- Z ww. zestawienia wynika, że sfinansowane dotacją budżetową koszty wymienione w pozycjach 1, 3 i 4 były o 2.426,33 zł wyższe od wykazanych w ofercie konkursowej i zatwierdzonych przez zleceniodawcę.
- W niniejszym protokole wykazano już, że aneksem Nr 1 z dnia 27.06.2008 roku strony umowy dopuściły możliwość przesunięcia przez zleceniobiorcę wydatków określonych w kalkulacji przewidywanych kosztów realizacji zadania do 5 % wartości środków alokowanych na to zadanie – rodzaje kosztów.

W toku kontroli stwierdzono, że koszty wyszczególnione w pozycjach 1, 3 oraz 4 ww. zestawienia były o 2.211,33 zł wyższe od dopuszczalnych.

Koszty „całorocznego szkolenia młodzieży...” były wyższe o 1.381,68 zł, koszty udziału w regatach wyjazdowych były o 756,00 zł wyższe, a koszty utrzymania obiektów – o 73,65 zł wyższe od kosztów przewidzianych w umowie, po jej zmianie.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że w tym zakresie Stowarzyszenie VI-KING w Człuchowie wykorzystało dotację niezgodnie z umową.

[Kserokopia sprawozdania końcowego Oświatowo Sportowego Regionalnego Stowarzyszenia Miłośników Sportów Wodnych VI-KING w Człuchowie z wykonania zadania – poz. 18 akt kontroli]

- Z poczynionych na sprawozdaniu adnotacji urzędowych wynika, że rozliczenie dotacji jest zgodne z zawartą umową Nr 3/2008 z dnia 2.04.2008r.
 - Ustalono, że zaksięgowania kwoty 9.500,00 zł na stronie Ma analitycznego konta 224 – „Rozliczenie udzielonych dotacji budżetowych” prowadzonego do rozliczeń z ww. Klubem dokonano pod datą 31.12.2008 roku w oparciu o „polecenie księgowania”, wystawione na podstawie otrzymanego sprawozdania końcowego z realizacji zadania. Na dzień 31.12.2008 roku konto nie wykazywało salda należności budżetu.
- c) *Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Powiatu Człuchowskiego*
- Ze złożonego w dniu 30.01.2009 roku sprawozdania końcowego z realizacji zadania wynikało, że koszty dofinansowanego przez gminę zadania wyniosły 121.372,00 zł i były o 32.372,00 zł wyższe od przedstawionych w ofercie konkursowej. Koszty te zostały sfinansowane środkami własnymi stowarzyszenia (111.372,00 zł) i dotacją budżetową w wysokości 10.000,00 zł.
 - Otrzymałą dotację stowarzyszenie wydatkowało w całości na dofinansowanie kosztów wypłat stypendiów dla uczniów i studentów – takie przeznaczenie dotacji wynikało z kalkulacji przedstawionej w ofercie konkursowej, zatwierdzonej przez zleceniodawcę.
Z adnotacji urzędowej sporządzonej na sprawozdaniu wynikało, że dotację wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem.
 - Ustalono, że księgowania kwoty 10.000,00 zł na stronie Ma konta 224 – „Rozliczenie udzielonych dotacji budżetowych” (wysokość dotacji uznanej za wykorzystaną i rozliczoną) dokonano pod datą 31.12.2008 roku w oparciu o „polecenie księgowania” nr 1486/08 (brak daty wystawienia),

wystawione na podstawie otrzymanego sprawozdania z wykonania zadania publicznego.

3.3.1.2.13. Różne dotacje

- 1) W 2008 roku, poza przedstawionymi już w protokole kontroli dotacjami, nie udzielano innych dotacji budżetowych, np. dla gospodarstw pomocniczych, czy też dla funduszy celowych.
- 2) Obowiązująca klasyfikacja budżetowa wydatków zalicza do grupy „Dotacje i subwencje” także wydatki klasyfikowane w § 2850 – „Wpłaty gmin na rzecz izb rolniczych w wysokości 2 % uzyskanych wpływów z podatku rolnego”. Te wydatki poddano kontroli.
- 3) Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej dochodów z podatku rolnego ustalono, że w 2008 roku z tego źródła uzyskano wpływy na sumę 944.269,35 zł. Z tytułu odsetek za zwłokę w zapłacie ww. podatku uzyskano wpływy w wysokości 10.606,82 zł. Liczona od sumy tych wpływów (954.876,17 zł) wartość 2 % wynosi 19.097,52 zł.
- 4) Ustalono, że w trakcie 2008 roku na koncie 400 – „Koszty według rodzajów” zaksięgowano koszty związane z wpłatami na izby rolnicze na sumę 19.097,53 zł, tj. o 0,01 zł wyższą od wyliczonej powyżej. Różnica wynikała z zaokrągleń dokonanych przy wyliczaniu 2 % od wpływów podatkowych za poszczególne raty.

Wykonane w tym samym roku wydatki klasyfikowane w § 285 wyniosły 17.464,08 zł. Wielkość ta obejmowała dokonany w dniu 18.01.2008 roku przelew kwoty 2.174,93 zł, tytułem końcowego rozliczenia wpłat na izby rolnicze za rok 2007, jak też 4 wpłaty bieżące, na sumę 15.289,15 zł. Ostatniej wpłaty, w kwocie 3.808,38 zł, wynikającej końcowego rozliczenia wpływów podatkowych za 2008 rok dokonano w dniu 20.01.2009r.

- 5) Stwierdzono, że kontrolowana jednostka sporządzała i przesyłała izbie rolniczej kwartalne informacje o wpływach z podatku rolnego i odsetek za zwłokę, o wysokości odpisu na rzecz izby i przekazanych kwotach, wymagane przepisami art. 35 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 1995r. o izbach rolniczych (tekst jednolity: Dz. U. z 2002r. Nr 101, poz. 927 ze zm.). W wyniku analizy końcowej informacji przesłanej Pomorskiej Izbie Rolniczej w Pruszczu Gdańskim w dniu 20.01.2009 roku ustalono, że zawarte w niej dane w zakresie zrealizowanych wpływów z podatku rolnego i odsetek wynikały z ewidencji księgowej kontrolowanej jednostki.

3.3.1.3. Stosowanie ustawy o zamówieniach publicznych w zakresie wydatków bieżących

- 1) Z obowiązującego w 2008 roku, jak też z aktualnie obowiązującego regulaminu organizacyjnego urzędu gminy wynika, że sprawy związane prowadzeniem i koordynacją zadań gminy w zakresie realizacji ustawy o zamówieniach publicznych przypisano Referatowi Inwestycji, Ochrony Środowiska i Pozyskiwania Środków Pozabudżetowych.
- 2) Z ustnych informacji udzielonych przez pana Bogusława Lipskiego – kierownika Referatu Inwestycji, Ochrony Środowiska i Pozyskiwania Środków Pozabudżetowych wynikało, że realizacja w 2008 roku wydatków finansowanych ze środków bieżących nie powodowała obowiązku stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. - Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2007r. Nr 223, poz. 1655) – wydatki te nie przewyższały kwot stanowiących równoważność 14.000 euro, o jakich mowa w przepisach art. 4 pkt 8 ww. ustawy.

3.3.2. Wydatki majątkowe

- 1) Kontrolę wydatków majątkowych przeprowadzono za cały okres objęty niniejszą kontrolą kompleksową, tj. lata 2005 – 2008.
- 2) Na podstawie sprawozdań budżetowych Rb-27S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego ustalono następujące wielkości dotyczące planu i wykonania wydatków majątkowych w poszczególnych latach:

Rok	Paragraf	Plan (w zł)	Wykonanie (zł)
1	2	3	4
2005	6050	3.048.347,00	2.775.360,00
	6060	949.000,00	936.760,00
	6300	7.500,00	7.500,00
	6610	225.000,00	186.517,00
Razem rok 2005:		4.229.847,00	3.906.137,00
2006	6050	5.369.682,00	5.183.945,79
	6058	53.997,00	53.997,00
	6060	306.382,00	278.112,50
	6610	203.000,00	202.952,62
	6620	49.080,00	49.077,82
Razem rok 2006:		5.982.141,00	5.768.085,73
2007	6050	4.632.790,00	4.329.145,31
	6058	196.956,00	196.956,00
	6059	75.549,00	75.549,00
	6060	303.460,00	260.618,18
	6170	50.000,00	50.000,00
Razem rok 2007:		5.258.755,00	4.912.268,49
2008	6010	14.950,00	14.950,00
	6050	7.677.991,00	6.680.888,01

	6060	604.890,00	559.079,33
	6300	307.950,00	307.950,00
	6610	14.335,00	13.115,00
Razem rok 2008:		8.620.116,00	7.575.982,34
Ogółem lata 2005 – 2008:		24.090.859,00	22.162.473,56

Szczegółowe ustalenia w zakresie planowania i realizacji wydatków majątkowych przedstawiono w dalszych punktach niniejszego protokołu kontroli.

3.3.2.1. Wydatki na inwestycje i remonty

3.3.2.1.1. Planowanie w budżecie wydatków majątkowych oraz ich realizacja (§§ 605 i 606 wydatków)

- 1) Ustalono, że w latach 2005 – 2008 do budżetowych uchwał Rady Gminy załączano wykazy inwestycji przyjętych do realizacji w danym roku budżetowym.

W trakcie roku budżetowego wykazy te były na bieżąco aktualizowane, tj. dostosowywane do aktualnych potrzeb i możliwości finansowych.

- 2) Poczynione w trakcie kontroli ustalenia w zakresie planowania i realizacji wydatków inwestycyjnych przedstawiono poniżej, odrębnie dla każdego roku budżetowego.

Rok 2005

- 1) Załączony do uchwały budżetowej podstawowej (Nr XXI/192/04 Rady Gminy z dnia 29 grudnia 2004r.) „Wykaz zadań inwestycyjnych planowanych do realizacji w 2005 roku” obejmował 11 zadań, w tym 7 jako „inwestycje kontynuowane”, 2 zadania jako „zakupy” oraz 2 zadania jako „udziały w inwestycjach innych jednostek”.

Na realizację tych zadań zabezpieczono w budżecie środki finansowe w wysokości 3.158.847,00 zł.

- Największe środki (1.916.347,00 zł) zamierzano wydatkować na kontynuację budowy kanalizacji sanitarnej z przyłączami w Rychnowach i Dębniczy. Dwa kolejne pod względem wysokości planowanych nakładów zadania wiązały się z kontynuacją termomodernizacji budynków szkół podstawowych (440.000,00 zł) oraz budowy kanalizacji sanitarnej w Płonicy – 170.000,00 zł.

Poza tym zamierzano kontynuować rozbudowę wodociągów wiejskich, kanalizacji sanitarnej oraz budowę hal sportowych przy szkołach podstawowych w Polnicy i Wierzchowiu Dworcu.

- Planowane zakupy inwestycyjne polegać miały na wykupie nieruchomości (30.000,00 zł) oraz zakupie samochodu dla straży gminnej – 50.000,00 zł.
 - Ostatnie dwa zadania z „Wykazu zadań inwestycyjnych...” wiązały się z dofinansowaniem rozbudowy oczyszczalni ścieków w Człuchowie (225.000,00 zł) oraz „realizacji pilotażowego programu LIDER+” – 7.500,00 zł.
- 2) W trakcie roku plan wydatków inwestycyjnych był wielokrotnie zmieniany. Aktualny na koniec roku plan zakładał wydatki inwestycyjne w wysokości 4.229.847,00 zł, tj. o 1.071.000,00 zł wyższe od pierwotnie planowanych. Środki te zamierzano wykorzystać do finansowania 16 zadań inwestycyjnych.
- Ostateczny plan wydatków inwestycyjnych klasyfikowanych w § 605 wyniósł 3.048.347,00 zł i dotyczył 10 zadań, w tym 4 noworozpoczynanych. Największe środki, tj. 1.286.347,00 zł, przeznaczono na kontynuację budowy kanalizacji sanitarnej w Dębnicy i w pięciu innych miejscowościach gminy.
Wprowadzone do realizacji w trakcie roku nowe zadania inwestycyjne obejmowały: budowę stadionu w Dębnicy (91.000,00 zł), budowę garażu OSP w Biskupnicy (60.000,00 zł), budowę kanalizacji sanitarnej w Nieżywieciu (55.000,00 zł) oraz termomodernizację budynków komunalnych – 20.000,00 zł.
 - Końcowy plan wydatków na zakupy inwestycyjne (§ 606) wyniósł 949.000,00 zł i dotyczył 4 zadań. Kwota przewidziana na zakup samochodu dla straży gminnej nie uległa zmianie, natomiast do wysokości 562.000,00 zł zwiększono w trakcie roku plan wydatków na wykup nieruchomości. Poza tym wprowadzono 2 nowe zadania, tj. zakup fotoradaru dla straży gminnej (203.000,00 zł) oraz zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych – 134.000,00 zł.
 - Żadnym zmianom nie uległ w trakcie roku plan wydatków inwestycyjnych związanych z dofinansowaniem budowy oczyszczalni ścieków w Człuchowie oraz dofinansowaniem realizacji programu pilotażowego LIDER+.
- 3) Ustalono, że zrealizowane w 2005 roku wydatki inwestycyjne wyniosły 3.906.137,00 zł i stanowiły 92,3 % wydatków planowanych.

Wydatki klasyfikowane w § 605 wyniosły 2.775.360,00 zł (91 % planu), na klasyfikowane w § 606 zakupy inwestycyjne wydano 936.760,00 zł, realizując plan w 98,7 %.

- 4) Kontrolę wydatków i kosztów inwestycyjnych przeprowadzono na przykładzie zadania pn. „Termomodernizacja w szkołach podstawowych”, rozpoczętego i zakończonego w 2005 roku.

Ustalono, że zrealizowane w tym roku wydatki i koszty na sumę 847.850,86 zł związane były z zapłatą faktur i rachunków za: wykonanie dokumentacji projektowej, wykonanie kotłowni, zakup ciągnika do transportu materiału opałowego (słomy) do kotłowni, wykonanie inwentaryzacji powykonawczej oraz pełnienie nadzoru inwestorskiego.

Koszty inwestycyjne rozliczono w całości pod datą 31.12.2005 roku. Z tym samym dniem na stan inwentarzowy środków trwałych przyjęto nowo powstałe efekty gospodarcze.

Do prawidłowości realizacji oraz ewidencji wydatków i kosztów uwag nie wniesiono.

Rok 2006

- 1) Ustalony przy uchwalaniu budżetu (uchwała Nr XXXII/290/05 Rady Gminy z dnia 28 grudnia 2005r.) plan zamierzeń inwestycyjnych obejmował 16 zadań inwestycyjnych, w tym 9 zadań kontynuowanych z lat poprzednich. Na finansowanie tych zadań zabezpieczono środki na sumę 3.110.847,00 zł.

Największe środki (1.301.447,00 zł) przeznaczono na budowę kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości Skarszewo, Jęczniki Wielkie, Wierzchowo Dworzec i Rychnowy.

Poza tym zaplanowano m.in.: termomodernizację budynków szkół podstawowych i budynków komunalnych, budowę hal sportowych, rozbudowę szkoły, rozbudowę sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, budowę stadionu, budowę oświetlenia ulicznego, wykup gruntów, zakup samochodu dla jednostki OSP, zakup sprzętu komputerowego, a także dofinansowanie rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków w Człuchowie.

- 2) W trakcie roku plan wydatków inwestycyjnych był wielokrotnie zmieniany. Po raz ostatni organ stanowiący gminy dokonał zmian w planie zadań inwestycyjnych uchwałą Nr III/14/06 z dnia 18 grudnia 2006. Po tej zmianie wykaz zadań inwestycyjnych planowanych do realizacji w 2006 roku

↓

Mauro B.

obejmował 24 zadania, a łączne planowane wydatki na ich realizację wynosiły 5.959.141,00 zł.

- Ustalono, że w dniu następnym, tj. w dniu 19 grudnia 2006 roku wójt gminy wydał zarządzenie Nr 5/06 w sprawie wprowadzenia zmian w budżecie gminy na 2006r.

Zarządzeniem tym organ wykonawczy gminy m.in. zwiększył o 23.000,00 zł (z kwoty 180.000,00 zł do wysokości 203.000,00 zł) plan wydatków inwestycyjnych klasyfikowanych w § 6610 – „Dotacje celowe przekazane gminie na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego” w rozdziale 90003 – „Oczyszczanie miast i wsi”. Po tej zmianie plan wydatków inwestycyjnych budżetu wynosił 5.982.141,00 zł.

Zwiększenia planu wydatków inwestycyjnych dokonano poprzez:

- częściowe rozdysonowanie rezerwy budżetowej ujętej w § 4810 – „Rezerwy” - 15.500,00 zł;
 - przeniesienie wydatków z § 4300 – „Zakup usług pozostałych” w rozdziale 90020 – „Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat produktowych” - 7.500,00 zł;
- Razem: - 23.000,00 zł.

- Stwierdzono, że rozdysonowanie ww. rezerwy budżetowej nastąpiło w niezgodnie z przepisami art. 188 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.). W myśl tych przepisów zarząd jednostki samorządu terytorialnego może dokonywać zmian w planie dochodów i wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, polegających na przenoszeniu wydatków z rezerw budżetowych, zgodnie z planowanym przeznaczeniem wydatków.

Omawiana rezerwa przeznaczona była na wydatki bieżące – w myśl uregulowań zawartych na wstępie załącznika nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 14 czerwca 2006r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 107, poz.726 ze zm.) wydatki w § 481 – „Rezerwy” zaliczane są do grupy wydatków bieżących jednostek budżetowych.

Zgodnie z przywołanymi powyżej uregulowaniami do finansowania wydatków inwestycyjnych można byłoby wykorzystać, po wcześniejszym przeniesieniu do właściwych podziałek klasyfikacji budżetowej, jedynie

rezerwę klasyfikowaną w § 680 – „Rezerwy na inwestycje i zakupy inwestycyjne”.

- Z uzasadnienia ww. zarządzenia wójta wynikało, że rozdysponowania rezerwy i jednoczesnego zwiększenia planu wydatków inwestycyjnych dokonano z uwagi na to, że – cyt.: „Miasto Człuchów nie otrzymało umorzenia kredytu, które to zostało uwzględnione w planowaniu”.
- 3) Aktualny na koniec roku plan wydatków inwestycyjnych w wysokości 5.982.141,00 zł był o 2.871.294,00 zł wyższy od wydatków planowanych przy uchwalaniu budżetu – w trakcie roku plan uległ zwiększeniu o 92 %.
- Ostateczny plan wydatków inwestycyjnych klasyfikowanych w § 605 wyniósł 5.423.679 zł. Plan ten dotyczył 17 zadań, w tym 8 noworozpoczynanych, obejmujących m.in. remonty świetlic wiejskich, budowę oświetlenia ulicznego, rozbudowę szkoły podstawowej, budowę boiska sportowego oraz wykonanie systemu monitoringu wizyjnego. Największe środki zamierzano wydatkować na kontynuację budowy hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Polnicy (1.646.744 zł), kontynuację budowy kanalizacji sanitarnej w Skarszewie, Jęcznikach Wielkich, Wierchowcie Dworcu i Rychnowach (954.413,00 zł) oraz budowę kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości Kołdowo, Dąbki, Piaskowo, Nowosiółki, Kiełpin i Kiełpinek – 950.000,00 zł.
 - Końcowy plan wydatków na zakupy inwestycyjne (§ 606) wyniósł 306.382,00 zł i dotyczył 5 zadań, związanych z zakupem: nieruchomości, samochodu pożarniczego, sprzętu komputerowego, samochodu dla straży gminnej oraz mikrobusu dla gimnazjum gminnego. Największe środki (255.385,00 zł) zamierzano wydatkować na zakup samochodu pożarniczego dla OSP w Mosinach.
 - Ostateczny plan pozostałych wydatków inwestycyjnych wyniósł 252.080,00 zł i dotyczył wydatków na dofinansowanie rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków w Człuchowie (§ 661 – 203.000,00 zł) oraz wydatków na tworzenie „e-urzędu” (§ 662 – 49.080 zł).
- 4) Ustalono, że zrealizowane w 2005 roku wydatki inwestycyjne wyniosły 5.768.085,73 zł i stanowiły 96,4 % wydatków planowanych. Wydatki klasyfikowane w § 605 wyniosły 5.237.942,79 zł, na zakupy inwestycyjne (§ 606) wydatkowano 278.112,50 zł.
- 5) Kontrolę wydatków i kosztów inwestycyjnych przeprowadzono na przykładzie zadania inwestycyjnego pn. „Budowa oświetlenia ulicznego na

terenie miejscowości Kołdowo, Dobojewo, Jaromierz, Chrząstowo, Przytok i Głędowo”.

- Kontrolowane zadanie rozpoczęto i zakończono w 2008 roku. Poniesione na jego realizację wydatki i koszty wyniosły 129.235,62 zł. Wiązały się one z zapłatą faktur i rachunków za:

- wykonanie oświetlenia ulicznego	- 116.311,32 zł;
- wykonanie dokumentacji projektowych	- 11.100,00 zł;
- wykonanie matrycy geodezyjnej do celów projektowych	- 1.049,20 zł;
- przyłączenie do sieci energetycznej	- 768,60 zł;
- dziennik budowy	- 6,50 zł;
Razem:	- 129.235,62 zł.

- Poniesione koszty zostały w całości rozliczone. Przyjęcia na stan ewidencyjny środków trwałych w postaci oświetleń ulicznych w sześciu wymienionych na wstępie miejscowościach, na wartość 129.235,62 zł, dokonano pod datą 31.12.2006r.

Do ewidencji wydatków i kosztów oraz ich rozliczenia uwag nie wniesiono.

Rok 2007

- 1) Załączony do uchwały budżetowej podstawowej (Nr IV/15/06 Rady Gminy z dnia 29 grudnia 2006r.) wykaz „Zadania inwestycyjne w 2007r.” obejmował 15 zadań. Na ich realizację zabezpieczono w budżecie środki finansowe na sumę 3.985.000,00 zł.
- Największe środki (po 1.000.000,00 zł) zamierzano wydatkować na kontynuację budowy hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Polnicy oraz na kontynuację budowy kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości Skarszewo, Wierzchowo Dworzec i Rychnowy.

Poza tym zamierzano finansować realizację zadań polegających na: budowie i rozbudowie wodociągów wiejskich i kanalizacji sanitarnej; budowie stadionu, oświetlenia ulicznego i placów zabaw; remoncie świetlic wiejskich; zakupie nieruchomości oraz na dofinansowaniu zakupu samochodu dla Powiatowej Komendy Policji w Człuchowie.

- 2) W trakcie roku plan wydatków inwestycyjnych był wielokrotnie zmieniany. Aktualny na koniec roku plan zakładał wydatki inwestycyjne w wysokości 5.258.755,00 zł, tj. o 1.273.755,00 zł wyższe od planowanych przy uchwalaniu budżetu – plan początkowy zwiększono w trakcie roku o 32 %.

Środki te zamierzano wykorzystać do finansowania 25 zadań inwestycyjnych.

- Ostateczny plan wydatków inwestycyjnych klasyfikowanych w § 605 wyniósł 4.905.295,00 zł i dotyczył 18 zadań.
Największe środki, tj. 1.140.000,00 zł, przeznaczono na budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowości Nieżywieć. Pozostałe zadania wiązały się z: rozbudową sieci wodociągowych; budową hali sportowej, stadionu, boiska sportowego, bezprzewodowej sieci łączności radiowej w straży gminnej oraz sieci kanalizacji sanitarnej; remontami świetlic wiejskich i magazynu paliwa przy Szkole Podstawowej w Polnicy; opracowaniem dokumentacji projektowych chodników w dwóch miejscowościach, a także wykonaniem monitoringu wizyjnego.
 - Końcowy plan wydatków na zakupy inwestycyjne (§ 606) wyniósł 303.460,00 zł i dotyczył 6 zadań. Plan ten obejmował zakupy: nieruchomości, sprzętu komputerowego, mikrobusu dla gimnazjum gminnego, autobusu szkolnego, samochodu dla straży gminnej, a także placów zabaw. Na to ostatnie zadanie przeznaczono największe środki – 162.000,00 zł.
 - Wykaz „Zadania inwestycyjne w 2007 roku” w ostatecznej wersji obejmował też zadanie inwestycyjne polegające na dofinansowaniu kwotą 50.000,00 zł zakupu samochodu dla Powiatowej Komendy Policji w Człuchowie. Wydatek ten zaplanowano w budżecie w § 6170 – „Wpłaty jednostek na fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych”.
- 3) Zrealizowane w 2007 roku wydatki inwestycyjne wyniosły 4.912.268,49 zł i stanowiły 93,4 % wydatków planowanych.
Wydatki klasyfikowane w § 605 wyniosły 4.601.650,31 zł (93,8 % planu), na klasyfikowane w § 606 zakupy inwestycyjne wydano 260.618,18 zł, realizując plan w 85,9 %.
- 4) Kontrolę wydatków i kosztów inwestycyjnych przeprowadzono na przykładzie zadania inwestycyjnego pn. „Remont świetlicy wiejskiej w Krępsku”.
- Ustalono, że na realizację tego zadania poniesiono w 2007 roku wydatki i koszty na sumę 92.622,15 zł, związane z zakupem materiałów budowlanych do remontu świetlicy (77.385,11 zł) oraz zakupem wyposażenia (stoliki i krzesła do świetlicy, wyposażenie pomieszczenia kuchennego) – 15.237,04 zł.

- Poniesione koszty zostały w całości rozliczone w ostatnim dniu roku. Wyposażenie świetlicy o wartości 15.237,04 zł przyjęto na stan ewidencyjny „pozostałych środków trwałych” (konto 013), a o 77.385,11 zł zwiększono wartość budynku świetlicy, ujętego w ewidencji podstawowych środków trwałych (konto 011).

Rok 2008

- 1) Załączony do uchwały budżetowej podstawowej na 2008 rok (uchwała Nr XIII/101/07 Rady Gminy z dnia 28 grudnia 2007r.) wykaz „Zadania inwestycyjne w 2008 roku” obejmował 25 zadań. Na ich finansowanie zabezpieczono w budżecie gminy środki finansowe na sumę 5.306.000,00 zł.
- Największe środki zamierzano wydatkować na budowę hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Polnicy (1.750.000,00 zł), budowę kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości Kołdowo, Dąbki, Piaskowo i Nowosiółki (600.000,00 zł) oraz na rozbudowę sieci wodociągowej i dofinansowanie modernizacji zagrodowych ujęć wody – 430.000,00 zł.
- Poza tym planowano realizację zadań polegających m.in. na: budowie hali sportowej, oświetlenia ulicznego i stadionu sportowego; zakupach nieruchomości, autobusu szkolnego, samochodu dla GOPS oraz fotoradaru dla straży gminnej; remontach przedszkola, świetlic wiejskich, budynku Zakładu Gospodarki Komunalnej w Człuchowie; montażu monitoringu przy przepompowni ścieków; modernizacji i rozbudowie centrali telefonicznej w straży gminnej oraz modernizacji parkingu przy tej straży.
- 2) W trakcie roku plan wydatków inwestycyjnych został zwiększony o 3.314.116,00 zł, tj. o 62,5 %, do wysokości 8.620.116,00 zł. Takie środki zabezpieczono na finansowanie 49 zadań.
- Ostateczny plan wydatków klasyfikowanych w § 605 wyniósł 7.677.991,00 zł i dotyczył 33 zadań.

Zadania inwestycyjne polegały na: budowie kanalizacji sanitarnej i rozbudowie sieci wodociągowej (łącznie 6 zadań), budowie i remontach dróg gminnych (6 zadań), dociepleniu budynku ośrodka zdrowia, modernizacji parkingu i centrali telefonicznej oraz budowie bezprzewodowej sieci łączności radiowej – 3 zadania w Straży Gminnej w Człuchowie, budowie hal sportowych przy dwóch szkołach podstawowych, remontach dwóch szkół oraz modernizacji wjazdu do jednej ze szkół podstawowych, remoncie jednego z przedszkoli, modernizacji pomieszczeń ośrodka pomocy społecznej, budowie oświetlenia ulicznego

w 5 miejscowościach gminy, remoncie budynku Zakładu Gospodarki Komunalnej w Człuchowie, budowie placów zabaw, budowie dwóch oraz remontach dwóch innych świetlic wiejskich, budowie stadionu w Dębnicy oraz budowie i przebudowie obiektów sportowych w 3 innych miejscowościach gminy.

Największe wydatki w § 605 zaplanowano na budowę stadionu w Dębnicy (2.771.720,00 zł) oraz na budowę hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Polnicy – 1.750.000,00 zł.

- Plan klasyfikowanych w § 606 zakupów inwestycyjnych wynosił 604.890,00 zł – za taką sumę zamierzano zrealizować 12 zadań inwestycyjnych.

Zadania te polegały na zakupie: nieruchomości, kserokopiarek dla urzędu gminy, masztu oświetleniowego i zestawu ratowniczego dla straży pożarnej, fotoradaru dla Straży Gminnej w Człuchowie, pianina cyfrowego do Szkoły Podstawowej w Polnicy, zmywarki do Przedszkola Samorządowego w Głędowie, autobusu i mikrobusu do przewozu uczniów, samochodu dla GOPS w Człuchowie, urządzenia do ciśnieniowego czyszczenia kanalizacji i sprzętu do układania polbruk – te ostatnie dwa zakupy dla ZGK w Człuchowie.

Największe środki przeznaczono na zakup fotoradaru dla straży gminnej (179.462,00 zł) oraz na zakup nieruchomości – 113.000,00 zł.

- Aktualny na koniec 2008 roku wykaz zadań inwestycyjnych obejmował też 4 inne zadania inwestycyjne (majątkowe), na finansowanie których zabezpieczono w budżecie gminy środki finansowe na sumę 337.235,00 zł, w tym:
 - 14.950,00 zł w § 601 – „Wydatki na zakup i objęcie akcji, wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego oraz na uzupełnienie funduszy statutowych banków państwowych i innych instytucji finansowych”;
 - 307.950,00 zł w § 630 – „Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych”;
 - 14.335,00 zł w § 661 – „Dotacje celowe przekazane gminie na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego”.

Wydatki te zostaną omówione w dalszych częściach niniejszego protokołu.

- 3) Ustalono, że zrealizowane w 2008 roku wydatki inwestycyjne wyniosły 7.575.982,34 zł i stanowiły 88 % wydatków planowanych.

Wydatki klasyfikowane w § 605 wyniosły 6.680.888,01 zł (87 % planu), na klasyfikowane w § 606 zakupy inwestycyjne wydano 559.079,33 zł, realizując plan w 92 %.

- 4) Kontrolę wydatków i kosztów inwestycyjnych przeprowadzono na przykładzie zadania inwestycyjnego pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości Skarszewo i Wierchowio Dworzec”.

- Ustalono, że przed 2008 rokiem na realizację tego zadania poniesiono koszty na sumę 26.276,23 zł. Zrealizowane w 2008 roku nakłady na sumę 986.109,76 zł, związane były z zapłatą:

- wynagrodzenia wykonawcy robót budowlanych	- 975.254,02 zł;
- wynagrodzenia inspektora nadzoru inwestorskiego	- 9.500,00 zł;
- opłaty za zajęcie pasa drogowego	- 1.077,48 zł;
- za uzgodnienie dokumentacji projektowej	- 158,60 zł;
- opłaty za umieszczenie urządzeń w pasie drogowym	- 99,66 zł;
- za dzienniki budowy	- 20,00 zł;

Razem: - 986.109,76 zł.

- Całość poniesionych kosztów, na sumę 1.012.385,99 zł została rozliczona. W dniu 29.08.2008 roku przyjęto na stan ewidencyjny środków trwałych powstałą w wyniku inwestycji sieć kanalizacji sanitarnej w Skarszewie, o wartości 166.306,38 zł, natomiast w dniu 31.12.2008 roku przyjęto sieć kanalizacji sanitarnej w Wierchowio Dworcu – 846.079,61 zł. Do ewidencji wydatków i kosztów oraz ich rozliczenia uwag nie wniesiono.

3.3.2.1.2. Stosowanie ustawy o zamówieniach publicznych (w zakresie wydatków inwestycyjnych)

Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2007r. Nr 223, poz. 1655) sprawdzono na przykładzie 4 losowo wybranych zamówień z lat 2005 – 2008:

- Dostawa samochodu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych – rok 2005;
- Wykonanie nawodnienia boiska sportowego do gry w piłkę nożną w Dębicy – rok 2006;
- Budowa oświetlenia na terenie miejscowości Piaskowo – rok 2007;
- Wykonanie remontu drogi w Jęcznikach Wielkich – rok 2008.

Rok 2005 – Dostawa samochodu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych

- Wykonawcę zamówienia polegającego na dostawie samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych wyłoniono w przetargu nieograniczonym ogłoszonym w dniu 8.08.2005 roku i rozstrzygniętym w dniu 5.09.2005r.
- W wyznaczonym przez zamawiającego terminie swoje oferty przetargowe złożyło dwóch wykonawców. Obaj spełnili warunki udziału w postępowaniu, żaden nie został wykluczony, żadna z ofert nie została odrzucona.

Cena wybranej oferty, złożonej przez Firmę Prywatną Marek Halina Mikołajczak z Bydgoszczy, wynosiła 133.700,00 zł i była o 7.300,00 zł niższa od zaproponowanej przez drugiego uczestnika przetargu.

- Po analizie przedłożonej do kontroli dokumentacji z przeprowadzonego postępowania, obejmującej m.in.: ogłoszenie o zamówieniu, specyfikację istotnych warunków zamówienia, oferty wykonawców, protokół postępowania o udzielenie zamówienia, informację o wyborze oferty oraz umowę nr 14/IN/05 z dnia 2.11.2005 roku nieprawidłowości w przeprowadzeniu i udokumentowaniu postępowania nie stwierdzono.
- Ustalono, że dostawca samochodu otrzymał określone w umowie wynagrodzenie w dniu 2.12.2005r.

Rok 2006 – Wykonanie nawodnienia boiska sportowego do gry w piłkę nożną w Dębnicy

- Wykonawca zamówienia polegającego na wykonaniu nawodnienia boiska sportowego do gry w piłkę nożną w Dębnicy wyłoniony został w przetargu nieograniczonym ogłoszonym w dniu 29.08.2006 roku i rozstrzygniętym w dniu 7.09.2006r.

Ustalona przez zamawiającego szacunkowa wartość zamówienia, ustalona na podstawie kosztorysu inwestorskiego, nie przekraczała równowartości 60.000 euro. Ogłoszenie o wszczęciu postępowania było publikowane na internetowej stronie Urzędu Zamówień Publicznych – nr OWP/2006/08/29-1359258.

- Ustalono, że w określonym przez zamawiającego terminie swoje oferty złożyło dwóch wykonawców. Obaj wykonawcy spełnili wymagane warunki udziału w postępowaniu. Za najkorzystniejszą uznano ofertę złożoną przez firmę „Automatyka Melioracyjna Włodzimierz Frąckowiak” w Poznaniu, oferującą wykonanie zamówienia za wynagrodzeniem w wysokości

193.911,16 zł. Oferta ta była o 8.615,57 zł tańsza od oferty złożonej przez drugiego wykonawcę.

- Stwierdzono, że postanowienia umowy Nr 22/IN/06 zawartej z wybranym wykonawcą w dniu 26.09.2006r., dotyczące zakresu rzeczowego robót i terminu ich wykonania, były zgodne ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia i ogłoszeniem o przetargu, a określone w umowie wynagrodzenie wykonawcy odpowiadało kwocie podanej w złożonej ofercie.
 - Ustalono, że w trakcie realizacji zamówienia zaszła konieczność wykonania robót dodatkowych, związanych z obejściem sieci wodociągowej działki 257/3 w Dębnicy, w związku z niewyrażeniem przez jej właściciela zgody na przejście tą siecią przez jego działkę. Powyższe ustalono na podstawie protokołu konieczności z dnia 9.10.2006r. Wartość robót dodatkowych wyniosła 16.817,94 zł brutto – wynikała ona z kosztorysu ofertowego sporządzonego przez wykonawcę zasadniczego zamówienia w dniu 15.10.2006r.
- Wynagrodzenie za wykonanie robót dodatkowych, termin ich wykonania, jak też warunki płatności określono w umowie nr 22/1/IN/06 z dnia 16.10.2006r., zawartej w trybie przepisów 67 ust. 1 pkt 5b ustawy Prawo zamówień publicznych – zamówienie z wolnej ręki do wartości 50 % zamówienia podstawowego, gdy zamówienie podstawowe jest uzależnione od wykonania zamówienia dodatkowego.
- Wykonane roboty zostały komisyjnie odebrane w dniu 24.10.2006r., tj. na kilka dni przed terminem określonym w zawartej umowie.
 - Zapłaty wynagrodzenia w wysokości 193.911,16 zł, wynikającego z umowy nr 22/IN/06 z dnia 26.09.2006 roku oraz wystawionej faktury dokonano w dniu 23.11.2006r. W tym samym dniu przelano kwotę 16.817,94 zł, wynikającą z umowy na roboty dodatkowe.

Rok 2007 – Budowa oświetlenia na terenie miejscowości Piaskowo

- Wykonawcę zamówienia polegającego na budowie oświetlenia w miejscowości Piaskowo wyłoniono w przetargu nieograniczonym ogłoszonym w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 16.10.2007 roku i rozstrzygniętym w dniu 5.11.2007r.
- Szacunkowa wartość zamówienia, ustalona na podstawie kosztorysu inwestorskiego, nie przekraczała równowartości 60.000 euro.
- Ustalono, że na przetarg wpłynęły oferty 2 wykonawców. Obie oferty spełniały warunki udziału w postępowaniu.

Za najkorzystniejszą uznano ofertę złożoną przez Zakład Projektowo Usługowo Handlowy ELTEL w Człuchowie. Wykonawca ten zaoferował wykonanie zamówienia za wynagrodzeniem w wysokości 120.780,00 zł, o 23.180,00 zł niższym od zaoferowanego przez drugiego wykonawcę.

- Umowę nr 21/IN/07 z wybranym wykonawcą robót zawarto w dniu 22.11.2007r. Określone w umowie wynagrodzenie wykonawcy było zgodne ze złożoną ofertą, a zakres rzeczowy robót – ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia.
- Roboty zostały wykonane w określonym w umowie terminie. Odbiór techniczny wykonanych robót nastąpił w dniu 21.12.2007r. W dniu następnym zamawiający przelał na rachunek wykonawcy robót kwotę 120.780,00 zł, wynikającą z umowy i faktury nr 207/2007 z dnia 21.12.2007r.
- Do przeprowadzonego postępowania o zamówienie publiczne oraz jego udokumentowania uwag nie wniesiono.

Rok 2008 – Wykonanie remontu drogi w Jęcznikach Wielkich

- Wykonawcę zamówienia polegającego na remoncie drogi w Jęcznikach Wielkich wyłoniono w przetargu nieograniczonym ogłoszonym w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 11.09.2008 roku i rozstrzygniętym w dniu 3.10.2008r. Szacunkowa wartość zamówienia, ustalona na podstawie kosztorysu inwestorskiego, nie przekraczała równowartości 60.000 euro.
- Ustalono, że w wyznaczonym przez zamawiającego terminie wpłynęła jedna oferta – Spółka POL-DRÓG w Chojnicach zaoferowała wykonanie zamówienia za wynagrodzeniem w wysokości 195.037,47 zł. Zamawiający uznał, że wykonawca spełnia warunki udziału w prowadzonym postępowaniu, a jego oferta nie podlega odrzuceniu.
- Umowę nr 18/IN/08 z wybranym wykonawcą zawarto w dniu 24.10.2008r. Jej postanowienia były zgodne z rozstrzygnięciem przetargowym. Do przeprowadzenia i udokumentowania postępowania o zamówienie publiczne uwag nie wniesiono.
- Wykonane terminowo roboty odebrano w dniu 31.10.2008r. Ich wartość była zgodna z wartością określoną w umowie. Wynikająca z umowy i otrzymanej faktury kwota 195.037,47 zł została przelana na rachunek wykonawcy zamówienia w dniu 30.11.2008r.

3.3.2.1.3. Ewidencja księgowa inwestycji i ich rozliczenie

- 1) W trakcie kontroli dokonano analizy obrotów na koncie 080 – „Inwestycje (środki trwałe w budowie)” w latach 2005 – 2008. Ustalono dane w zakresie wysokości poniesionych i rozliczonych w każdym roku kosztów inwestycyjnych, jak też wartości środków trwałych w budowie na koniec roku przedstawiono w tabeli (w zł):

Środki trwałe w budowie - stan na początek roku (B.O. konta 080)	Koszty poniesione w trakcie roku (według ewidencji)	Koszty rozliczone w trakcie roku	Saldo konta 080 na koniec roku.
1	2	3	4
<i>ROK 2005</i>			
348.985,70	3.905.092,87	3.497.024,50	757.054,07
<i>ROK 2006</i>			
757.054,07	5.752.856,85	3.785.851,76	2.724.059,16
<i>ROK 2007</i>			
2.724.059,16	4.853.223,65	2.712.366,41	4.864.916,40
<i>ROK 2008</i>			
4.864.916,40	7.094.242,73	7.706.335,94	4.252.823,19
Ogółem:	21.605.416,10	17.701.578,61	x

- 2) Szczegółowej analizie poddano saldo konta 080 na dzień 31.12.2008 roku, wynoszące 4.252.823,19 zł.

Na podstawie analitycznej ewidencji księgowej ustalono, że wielkość ta przedstawiała wartość nierozliczonych kosztów, poniesionych na realizację 19 zadań wymienionych w tabeli poniżej (w zł):

Lp.	Nazwa zadania (według księgowej ewidencji kosztów inwestycyjnych)	Koszty na dzień 31.12.2008r.
1	2	3
1.	Rozbudowa sieci wodociągowej oraz dofinansowanie modernizacji zagrodowych ujęć wody	356.419,14
2.	Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie wsi Kołdowo, Dąbki, Piaskowo, Nowosiółki	37.785,55
3.	Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości Polnica	50.971,60
4.	Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości Bukowo	90.522,78
5.	Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości Głędowo	49.678,40
6.	Budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Wierzchowiu Dw.	453.481,06
7.	Budowa stadionu w Dębniczy	2.595.132,35
8.	Budowa oświetlenia ulicznego na terenie m. Krępsk, Barkowo, Sieroczn	5.734,00
9.	Budowa drogi na terenie osiedla w Niezwywiciu	9.564,80
10.	Budowa i przebudowa obiektów sportowych w Rychnowach, Głędowie i Polnicy	30.359,84
11.	Budowa świetlicy wiejskiej w Barkowie	8.000,00
12.	Budowa świetlicy wiejskiej w Wierzchowiu Dworcu	9.390,80
13.	Poprawa stanu czystości Jeziora Krępsko	14.640,00

14.	Budowa drogi na terenie Osiedla „Przylesie” w Rychnowach	5.099,60
15.	„Kraina czystych Jezior i Rzek Województwa Pomorskiego”	13.115,00
16.	Zakup udziałów w budowie Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Nowym Dworze	14.950,00
17.	Termomodernizacja budynków komunalnych	42.578,00
18.	Budowa Szkoły Podstawowej w Rychnowach	24.237,70
19.	Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie m. Nieżywięc	441.162,57
Razem:		4.252.823,19

- 3) Ustalono, że kontrolowana jednostka na bieżąco rozliczała koszty zadań zakończonych. W 2008 roku rozliczono koszty 27 zadań, na sumę 7.706.335,94 zł. Były to koszty następujących zadań:

Lp.	Nazwa zadania	Rozliczone koszty (w zł)
1	2	3
1.	Budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Polnicy	4.583.090,10
2.	Kanalizacja sanitarna w Skarszewie i Wierzchowiu Dworcu	1.012.385,99
3.	Remont drogi do Chrzastówka	339.352,03
4.	Dofinansowanie modernizacji drogi powiatowej Barkowo – Debrzno	250.000,00
5.	Remont drogi w Jęcznikach Wielkich	195.037,47
6.	Zakup fotoradaru	179.462,00
7.	Budowa placów zabaw	135.102,80
8.	Rozbudowa świetlicy wiejskiej w Jaromierzu	129.247,65
9.	Budowa oświetlenia ulicznego w Barkowie i Krępsku (częściowe rozlicz.)	123.741,66
10.	Remont drogi w Kujankach	94.546,63
11.	Rozbudowa sieci wodociągowej oraz dofinansowanie modernizacji zagrodowych ujęć wody (rozliczenie częściowe)	89.392,86
12.	Zakup mikrobusu	75.000,00
13.	Wykup nieruchomości	67.305,44
14.	Zakup autobusu szkolnego	67.100,00
15.	Dofinansowanie projektu ścieżki rowerowej	57.950,00
16.	Remont magazynu paliwa przy Szkole Podstawowej w Polnicy	57.340,38
17.	Remont świetlicy wiejskiej w Nieżywięciu	56.831,95
18.	Remont dachu w Szkole Podstawowej w Stołznie	38.188,89
19.	Docieplenie budynku Szkoły Podstawowej w Polnicy	33.868,22
20.	Remont budynku Przedszkola Samorządowego w Głędowie	24.969,38
21.	Opracowanie dokumentacji projektowej budowy chodnika dla pieszych w Chrzastowie	18.300,00
22.	Docieplenie budynku Ośrodka Zdrowia w Polnicy	17.790,24
23.	Zakup kserokopiarek	14.986,65
24.	Opracowanie dokumentacji projektowej budowy chodnika dla pieszych w Barkowie	14.640,00
25.	Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej w Sierocznicy	13.500,00
26.	Zakup masztu oświetleniowego	12.155,20
27.	Zakup zestawu ratowniczego	5.050,40
Razem:		7.706.335,94

- 4) Prowadzona w kontrolowanej jednostce ewidencja szczegółowa do konta 080 – „Inwestycje (środki trwałe w budowie)” umożliwiała bezproblemowe rozliczenie kosztów zadań inwestycyjnych – ewidencjonowano je

z podziałem na zadania inwestycyjne i według klasyfikacji budżetowej wydatków.

3.3.2.1.4. Przyjęcie podstawowych środków trwałych do ewidencji księgowej

- 1) Powstałe w wyniku zakończenia inwestycji środki trwałe przyjmowano na stan ewidencyjny w oparciu o obowiązujące w urzędzie gminy dowody „OT – Przyjęcie środka trwałego”.
- 2) Dokumenty z przyjęcia środków trwałych posiadały wymagane dane dotyczące tych składników majątkowych, m.in. nazwę składnika, datę przekazania, nazwę dostawcy, numer dowodu dostawy, wartość początkową, itp. Dowody zawierały wszystkie wymagane podpisy.

3.3.2.1.5. Dotacje celowe z budżetu gminy na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji lub zakupów inwestycyjnych

W okresie objętym kontrolą z budżetu gminy udzielono 767.112,44 zł dotacji, o jakich mowa w tytule.

Rodzaje i wielkości dotacji udzielonych w poszczególnych latach przedstawiono w tabeli poniżej (w zł):

Rodzaj dotacji – § klasyfikacji budżetowej	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008	Razem
1	2	3	4	5	6
Dotacje na inwestycje i zakupy inwestycyjne zakładów budżetowych (§ 621)	0	0	0	0	0
Dotacje na pomoc finansową udzielaną między j.s.t. na dofinansowanie własnych zadań i zakupów inwestycyjnych (§ 630)	7.500,00	0	0	307.950,00	315.450,00
Dotacje przekazane gminie na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień między j.s.t. (§ 661)	186.517,00	202.952,62	0	13.115,00	402.584,62
Dotacje przekazane dla powiatu na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień między j.s.t. (§ 662)	0	49.077,82	0	0	49.077,82
Razem:	194.017,00	252.030,44	0	321.065,00	767.112,44

Szczegółową kontrolę wydatków z tytułu ww. dotacji przeprowadzono na przykładzie wydatków z 2008 roku.

- a) § 630 – „Dotacje celowe na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych

- 1) Ustalono, że klasyfikowane w ww. paragrafie wydatki na sumę 307.950,00 zł zrealizowano w dwóch rozdziałach budżetu, tj. 60014 –

„Drogi publiczne powiatowe” (250.000,00 zł) oraz 60095 – „Pozostała działalność” – 57.950,00 zł.

- 2) Dotacji (pomocy) w wysokości 250.000,00 zł w rozdziale 60014 udzielono Powiatowi Człuchowskiemu. Przelewu tej kwoty na rachunek bankowy Starostwa Powiatowego w Człuchowie dokonano w dniu 15.12.2008r.
- Podstawę udzielenia dotacji stanowiła uchwała Nr XXI/163/08 Rady Gminy z dnia 31 października 2008r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Człuchowskiemu na realizację zadania polegającego na modernizacji nawierzchni drogi powiatowej 2546G na odcinku od Barkowa do Debrzna. Z § 1 uchwały wynikało, że modernizacja miała polegać na wykonaniu nowej nawierzchni bitumicznej, remoncie mostu na rzece Chrzęstawa oraz budowie chodników w Barkowie.
 - W dniu podjęcia ww. uchwały oba samorządy zawarły porozumienie, na mocy którego kontrolowana gmina miała udzielić powiatowi pomocy finansowej w terminie do dnia 15.12.2008r., powiat zobowiązany został do wykorzystania środków zgodnie z przeznaczeniem, a także rozliczenia kosztów do dnia 31.12.2008r. Rozliczenie miało zawierać kserokopię faktury, dowody zapłaty oraz protokół odbioru robót.
- Ustalono, że kontrolowany urząd gminy otrzymał kopie wszystkich tych dokumentów w styczniu 2009 roku. Faktura za roboty budowlane Nr 08-08-FVS/0041 z dnia 30.10.2008r., wystawiona przez firmę „MOSTY KUJAWY” Krzysztof Szymański w Smólniku na kwotę 1.011.468,28 zł, której kserokopię przesłano kontrolowanej jednostce, została zapłacona w dniu 1.12.2008 roku – powyższe ustalono na podstawie kserokopii bankowego dowodu przelewu środków. Przekazana przez gminę pomoc finansowa w kwocie 250.000,00 zł stanowiła więc częściowy zwrot poniesionych wydatków.
- 3) Dotacji celowej (pomocy finansowej) w wysokości 57.950,00 zł w rozdziale 60095 – „Pozostała działalność” udzielono Gminie Miejskiej Człuchów w dniu 15.12.2008r., na podstawie uchwały Nr XXIII/177/08 Rady Gminy z dnia 2 grudnia 2008r., a także zawartego w tym samym dniu porozumienia w sprawie współfinansowania w 2008 roku dokumentacji projektowej pn. „Opracowanie projektu budowlano-wykonawczego budowy ścieżki pieszo-rowerowej na odcinku od ul. Szczecińskiej do Stacji Paliw CANPOL w Sierocznynie”. Określona w uchwale i porozumieniu kwota pomocy stanowić miała 50 % wartości prac projektowych, wycieczonych na sumę 115.900,00 zł.

Otrzymałą dotację Gmina Miejska Człuchów rozliczyła w dniu 6.01.2009r. Na podstawie przesłanych kontrolowanej jednostce dokumentów ustalono, że koszty opracowania projektu ścieżki, wynoszące 115.900,00 zł, poniesione zostały 2 lata i 1,5 roku przed zawarciem ww. porozumienia pomiędzy obiema gminami. Wykonawca projektu, tj. Pracownia Projektowa - Stefan Szczepański w Chojnicach, otrzymał wynagrodzenie wynikające z zawartej w dniu 13.11.2006 roku umowy nr 23/06 w dniach: 28.11.2006r. (9.150,00 zł), 22.05.2007r. (40.000,00 zł) oraz 15.06.2007r. – 66.750,00 zł. Z ustnych informacji udzielonych przez panią Barbarę Chmielarską – skarbnik gminy wynikało, że były takie uzgodnienia – obie gminy miały partycypować w kosztach projektu służącego mieszkańcom obu jednostek.

b) § 661 – „Dotacje celowe przekazane gminie na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego”

1) Ustalono, że w 2008 roku kontrolowany urząd gminy przelał na rachunek Gminy Przechlewo 14.334,91 zł dotacji – cyt. za dowodami bankowymi: „na projekt Zwiększenie Potencjału Turystycznego w Krainie Czystych Jezior”. Przelewów dokonano w dniach: 23.07.2008 roku (12.301,67 zł) oraz 26.08.2008r. – 2.033,24 zł.

W dniu 28.11.2008 roku część tej dotacji, tj. kwota 1.219,91 zł została zwrócona, jako niewykorzystana. Po uwzględnieniu zwrotu suma dotacji udzielonych wyniosła 13.115,00 zł.

2) Podstawę przekazania dotacji stanowiło Porozumienie Samorządowe (międzygminne) zawarte pomiędzy sześcioma gminami powiatu człuchowskiego, dotyczące utworzenie i wypromowania regionalnego markowego produktu turystycznego pod nazwą „Kraina Czystych Jezior i Rzek Województwa Pomorskiego”.

- Z porozumienia wynikało, że jego celem była wspólna realizacja zadania inwestycyjnego z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Łączny koszt projektu, przewidzianego do realizacji w latach 2008 – 2011, wyliczono na sumę 12.925.711,16 zł. Na terenie kontrolowanej gminy zamierzano zrealizować inwestycje na wartość 832.691,18 zł, przy wkładzie własnym wynoszącym 333.076,47 zł.

- W 2008 roku kontrowana gmina przekazała na rachunek lidera projektu środki (udział) na sfinansowanie kosztu opracowania studium wykonalności

projektu oraz na wynagrodzenie koordynatora projektu, w wysokościach wynikających z załącznika do porozumienia.

3.3.2.2. Pozostałe wydatki majątkowe

3.3.2.2.1. Wydatki na zakup i objęcie akcji oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego

- 1) Poza opisanymi w niniejszym protokole wydatkami majątkowymi gmina poniosła w kontrolowanym okresie, a ściślej – w 2008 roku wydatek w wysokości 14.950,00 zł, klasyfikowany w § 601 – „Wydatki na zakup i objęcie akcji, wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego oraz na uzupełnienie funduszy statutowych banków państwowych i innych instytucji finansowych”.
- 2) Wydatek ten zrealizowano w dniu 30.12.2008 roku w rozdziale 90002 – „Gospodarka odpadami” poprzez przelew ww. kwoty na rachunek bankowy Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Nowym Dworze, tytułem: „wplata wkładu pieniężnego odpowiadającego wysokości objętych udziałów”.
- 3) Na podstawie spisanej w dniu 17.12.2008 roku notarialnej umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ustalono, że powyższa suma dotyczyła objęcia przez kontrolowaną gminę 299 udziałów, o wartości 50,00 zł każdy, w kapitale zakładowym spółki Zakład Zagospodarowania Odpadów w Nowym Dworze, utworzonej przez 10 samorządów terytorialnych.

3.3.2.2.2. Wydatki z tytułu kar i odszkodowań, kosztów postępowania sądowego i prokuratorskiego oraz z tytułu pozostałych odsetek

- 1) Zrealizowane w latach 2005 – 2008 wielkości wydatków budżetu gminy, o jakich mowa w tytule, przedstawiono w tabeli poniżej (w złotych):

Wyszczególnienie	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008
1	2	3	4	5
§ 458 – „Pozostałe odsetki”	0	584,60	4,31	1.220,44
§ 459 – „Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych	0	2.269,20	0	0
§ 460 – „Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych”	316,00	0	0	500,00
§ 461 – „Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego”	22.772,00	20.619,83	19.365,69	18.933,27
Razem:	23.088,00	23.473,63	19.370,00	20.653,71

Szczegółowej kontroli poddano wydatki zrealizowane w 2008 roku.

- 2) Na podstawie rocznego sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetu gminy ustalono, że wydatki z tytułu „pozostałych odsetek” (§ 458), na sumę 1.220,44 zł, zrealizowano w 6 rozdziałach budżetu: 75023 –

„Urzędy gmin” (517,00 zł), 75416 – „Straż Miejska” (225,39 zł), 80101 – „Szkoły podstawowe” (158,00 zł), 80110 – „Gimnazja” (147,00 zł), 85219 – „Ośrodki pomocy społecznej” (19,34 zł) oraz 90017 – „Zakłady gospodarki komunalnej” – 140,00 zł.

Kontrolowany urząd gminy zrealizował wydatki w wysokości 517,00 zł w rozdziale 75023. Wydatki te, poniesione w dniach 10 i 18.12.2008 roku, stanowiły zapłatę odsetek od wyrównanych w grudniu 2008 roku wynagrodzeń dla 16 pracowników urzędu gminy za czas choroby, z okresu 3 lat poprzedzających wypłatę tych wynagrodzeń. Wyrównania dokonano w związku z werdyktem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 czerwca 2008r. (SK 16/06), opublikowanym w Dzienniku Ustaw Nr 119 z dnia 7 lipca 2008r., pod poz. 771.

- 3) Wydatek w wysokości 500,00 zł, klasyfikowany w § 460 – „Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych” poniesiono w dniu 24.04.2008r. – takie środki przelano na rachunek Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Transportu Drogowego w Bydgoszczy, tytułem kary pieniężnej.
- Z dowodu stanowiącego podstawę zapłaty ww. zobowiązania, tj. decyzji ww. Inspektora (Nr WITD.DI.0152.165/32/08 z dnia 4.04.2008r.) wynikało, że karę nałożono w związku z nieokazaniem przez kierowcę urzędu gminy (kierowcę autobusu) „wykresówek lub dokumentu potwierdzającego fakt nieprowadzenia pojazdu za okres od 28.12.2007r. do 21.01.2008r. oraz za 23/24.01.2008r.”, czym naruszono przepisy art. 87 ust. 1, ust. 1”b”, ust. 2–4 ustawy z dnia 6 września 2001r. o transporcie drogowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2007r. Nr 125, poz. 874 ze zm.).
- Przywołane powyżej przepisy nakładają na kierowcę obowiązek posiadania oraz okazywania organom kontroli m.in. zapisów urządzeń rejestrujących samoczynnie prędkość jazdy, czas jazdy i czas postoju, obowiązkowe przerwy i czas odpoczynku oraz zaświadczenie lub oświadczenie, o którym mowa w art. 31 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o czasie pracy kierowców.
- Ustalono, że poniesionego przez kontrolowany urząd gminy wydatku kierowca autobusu nie zrefundował. Na odwrócie decyzji nakładającej karę widniała adnotacja o treści – cyt.: „Płatne z budżetu Urzędu Gminy w Człuchowie bez obciążenia personalnego”, podpisana przez pana Adama Marciniaka – wójta gminy.
- 4) Wydatki na sumę 18.933,27 zł w § 461 – „Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego” poniesiono w 5 rozdziałach budżetu, tj.: 01010 – „Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi” (2.812,61 zł), 70005 –

„Gospodarka gruntami i nieruchomościami” (1.031,24 zł), 75416 – „Straż Miejska” (1.491,75 zł), 75647 – „Pobór podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych” (8.829,24 zł) oraz 85154 – „Przeciwdziałanie alkoholizmowi” – 4.768,43 zł.

Ustalono, że wydatki w 3 pierwszych rozdziałach, na sumę 5.335,60 zł, zrealizowano w dwóch jednostkach organizacyjnych gminy – Zakładzie Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy Człuchów oraz w Straży Gminnej w Człuchowie. Kontroli poddano wydatki w pozostałych dwóch rozdziałach, na sumę 13.597,67 zł.

- Zrealizowane w kontrolowanym urzędzie gminy wydatki w rozdziale 75647 – „Pobór podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych”, na sumę 8.829,24 zł, obejmowały w całości wydatki na pokrycie kosztów komorniczej egzekucji podatków i niepodatkowych należności podatkowych.
- Wydatki w wysokości 4.768,43 zł poniesione w rozdziale 85154 – „Przeciwdziałanie alkoholizmowi” opisano już w niniejszym protokole, w części obejmującej wydatki na realizację gminnych programów przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.

3.4. Rozchody budżetowe

- 1) Kontrolę planowania i realizacji rozchodów budżetowych przeprowadzono w oparciu o rok 2008.
- 2) Plan rozchodów budżetowych na 2008 rok stanowiący załącznik nr 5 do uchwały Nr XIII/101/07 Rady Gminy z dnia 28 grudnia 2007r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy Człuchów na 2008 rok obejmował wyłącznie rozchody z tytułu spłaty krajowych pożyczek (§ 992) w wysokości 879.950,00 zł.
- 3) W trakcie 2008 roku dokonano szeregu zmian w planie dochodów i wydatków budżetowych, zmieniła się też wartość planowanych rozchodów budżetowych.
Aktualny na koniec roku plan rozchodów wynosił 573.500,00 zł i obejmował wyłącznie rozchody związane ze spłatą pożyczek zaciągniętych na rynku krajowym.
- 4) Z kwartalnego sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego, sporządzonego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2008 roku wynikało, że zrealizowane rozchody budżetowe

wyniosły 573.500,00 zł. Wielkość ta odpowiadała rozchodom planowanym. W całości były to rozchody związane ze spłatą zaciągniętych pożyczek. Stwierdzono, że wykazane w sprawozdaniu rozchody wykonane odpowiadały zrealizowanej w 2008 roku sumie spłat 5 pięciu pożyczek zaciągniętych w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

IV. MIENIE KOMUNALNE

4.1. Gospodarka nieruchomościami

Kontrolę zagadnień związanych z gospodarką nieruchomościami, jako składnikami mienia gminy, sprawdzono za lata 2007 – 2008.

4.1.1. Unormowania wewnętrzne w zakresie obrotu nieruchomościami

W toku czynności kontrolnych ustalono, że nabycie przez gminę nieruchomości, zamiana nieruchomości, sprzedaż lub przekazanie jej w użytkowanie wieczyste lub w zarząd, a także wydzierżawienie na okres dłuższy niż 3 lata, mogło nastąpić wyłącznie na podstawie stosownej uchwały organu stanowiącego gminy. Powyższe wynikało z uregulowań zawartych w uchwale Nr XXVI/246/05 Rady Gminy z dnia 15 czerwca 2005r. w sprawie określenia zasad nabycia, zbycia, zamiany i wydzierżawienia nieruchomości oraz zasad stosowania bonifikaty przy sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz najemców.

4.1.2. Obrót nieruchomościami, ich ewidencja i umorzenia

- 1) W trakcie kontroli ustalono, że w latach 2007-2008 wystąpiło kilkadziesiąt operacji sprzedaży nieruchomości.
W samym tylko roku 2008 sfinalizowano 35 przetargów na sprzedaż nieruchomości, co wynika z załączonego do akt kontroli wykazu sprzedanych nieruchomości.
- 2) Ustalono, że nabywane przez gminę nieruchomości ujmowano w ewidencji inwentarzowej środków trwałych, a zbywane nieruchomości zdejmowano z tej ewidencji na podstawie obowiązujących w jednostce dowodów obrotu składnikami majątku trwałego, tj. protokołów „OT – przyjęcie środka trwałego”, „PT – protokół przekazania środka trwałego” oraz „LT – likwidacja środka trwałego”.

- Analizując zapisy w księgach inwentarzowych środków trwałych pod kątem ewidencji rozchodów składników majątku będących nieruchomościami, stwierdzono, że wszystkie sprzedawane nieruchomości były wcześniej objęte tą ewidencją.
 - Ustalono, że przed sprzedażą wartości ewidencyjne nieruchomości były aktualizowane – do wartości ewidencyjnych, ustalonych np. w trakcie komunalizacji mienia doksięgowywano kwoty stanowiące różnice pomiędzy cenami sprzedaży a wartościami ewidencyjnymi. Dowody „LT - likwidacja środka trwałego” wystawiano na podstawie dokumentów sprzedaży, tj. notarialnych umów sprzedaży.
- 3) Stwierdzono, że kontrolowana jednostka dysponuje komputerową ewidencją gruntów i budynków, aktualizowaną na bieżąco przez Starostwo Powiatowe w Człuchowie. Ewidencja ta obejmuje mienie wszystkich podmiotów – osób fizycznych, osób prawnych (w tym kontrolowanej gminy) oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej. Od 2009 roku urząd gminy jest też w posiadaniu wykazu mienia komunalnego, sporządzonego w formie pisemnej przez spółkę „GEOCENTR” w Człuchowie, zawierającego dane o oznaczeniu nieruchomości według katastru nieruchomości (ewidencja gruntów i budynków), dane o prowadzonej dla nieruchomości księdze wieczystej lub zbiorze dokumentów oraz informacje – cyt.: „o stanie danych należących do działu pierwszego i drugiego księgi wieczystej”.
- 4) Ustalono, że nieruchomości, jako środki trwałe pozostające we władaniu kontrolowanego urzędu gminy umarzano (z wyłączeniem gruntów) z zastosowaniem obowiązujących stawek amortyzacyjnych, określonych w załączniku do ustawy z dnia 15 lutego 1992r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2000r. Nr 54, poz. 654 ze zm.).

4.2. Gospodarka pozostałymi składnikami majątku

Kontrolę gospodarki środkami trwałymi innymi niż nieruchomości, w tym wartościami niematerialnymi i materiałami, przeprowadzono za rok 2008.

4.2.1. Środki trwałe

- 1) Z obowiązujących w kontrolowanej jednostce uregulowań wewnętrznych, zawartych w zarządzeniu Nr 186/06 Wójta Gminy z dnia 31 lipca 2006r. w sprawie zasad ewidencjonowania składników majątkowych, wynika m.in., że:

- środki trwałe o wartości powyżej 1.000,00 zł ewidencjonuje się w ujęciu ilościowo-wartościowym;
 - bez względu na wartość w ujęciu ilościowo-wartościowym ujmuje się składniki majątkowe takie jak: sprzęt komputerowy; sprzęt RTV, kinotechniczny i chłodniczy; wartościowy sprzęt muzyczny i nagłaśniający; pojemniki ocynkowane na tworzywa sztuczne i szklaną; sprzęt do koszenia trawy; księgozbiory; zestawy meblowe; środki dydaktyczne; umundurowanie; pierwsze wyposażenie obiektów inwestycyjnych;
 - pozostałe środki trwałe o wartości nie przekraczającej 1.000,00 zł powinny być ewidencjonowane wyłącznie w jednostkach naturalnych (ilościowo);
 - składniki majątku o wartości do 50,00 zł (np. piłeczki do tenisa, szklanki, itp.) nie podlegają żadnej ewidencji.
- 2) W instrukcji „Zasady funkcjonowania kont bilansowych”, będącej integralną częścią Zakładowego Planu Kont dla Urzędu Gminy Człuchów, wprowadzonego zarządzeniem Nr 179/06 Wójta Gminy z dnia 27 czerwca 2006r. w sprawie dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości, określono m.in., że:
- na koncie 011 – „Środki trwałe” ewidencjonuje się składniki majątku takie jak: grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntów, budynki i budowle, spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego i mieszkalnego, maszyny i urządzenia, środki transportu oraz ulepszenia (sfinansowane ze środków inwestycyjnych) oraz inne przedmioty o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż 1 rok, których cena zakupu lub wytworzenia jest wyższa niż 3.500,00 zł oraz sprzęt komputerowy (służący do pracy) niezależnie od wartości;
 - na koncie 013 – „Pozostałe środki trwałe” ujmuje się pozostałe środki trwałe umarzone jednorazowo w miesiącu ich wydania do używania, za wyjątkiem kwietników, wazonów, doniczek, wieszaków, koszy, firan, zasłon, karniszy, żaluzji, żyrandoli, wykładzin, obrazów, naczyń i narzędzi (klucze, szpadle, młotki, itp.). Ewidencja ilościowo-wartościowa powinna być prowadzona z podziałem na: administrację, jednostki pomocnicze gminy (sołectwa), jednostki OSP i profilaktykę przeciwalkoholową.

- 3) Uregulowania związane ze środkami trwałymi zawarto również w załączniku nr 7 („Metody wyceny aktywów i pasywów”) do wyżej wymienionego zarządzenia wójta gminy z dnia 27 czerwca 2006r. Podano tam zasady ustalania wartości początkowej środków trwałych nabytych, wytworzonych i otrzymanych (odpłatnie i nieodpłatnie) oraz wyceny tych składników na dzień bilansowy.

a) Podstawowe środki trwałe – konto 011.

- 1) Na dzień 1.01.2008 roku konto 011 – „Środki trwałe” wykazywało saldo w wysokości 29.835.144,25 zł.

W trakcie roku na ww. koncie zaksięgowano wartości początkowe środków trwałych na sumę 8.479.978,32 zł oraz zmniejszenia wartości na sumę 1.710.653,18 zł. Na dzień 31.12.2008 roku konto wykazywało saldo w wysokości 36.604.469,39 zł.

- a) Księgowania zwiększające o 8.479.978,32 zł sumę wartości początkowych środków trwałych, wynikały z:

- rozliczenia kosztów inwestycyjnych oraz zakupu składników majątkowych	- 7.329.942,46 zł;
- zwiększenia (doksięgowania) wartości zbywanych nieruchomości	- 1.043.429,96 zł;
- nieodpłatnego przejęcia środków <u>trwałych</u>	- 106.605,90 zł;
Razem:	- 8.479.978,32 zł.

- Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej prowadzonej do konta 011 ustalono, że w 2008 roku urząd gminy rozliczył koszty kilkunastu zakończonych zadań inwestycyjnych związanych m.in. z: budową hali sportowej z łącznikiem przy Szkole Podstawowej w Polnicy, budową sieci kanalizacji sanitarnej, wykonaniem przyłączy (wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłych i energetycznych), wykonaniem oświetleń ulicznych, wykonaniem oraz modernizacją dróg i chodników, remontem budynków komunalnych oraz wykonaniem nagłośnienia hali sportowej w Polnicy.

Poza tym na stan środków trwałych przyjęto zakupione składniki majątku trwałego, takie jak np. autobusy, fotoradar, sprzęt komputerowy, kopiarki, projektor, zestaw ratownictwa medycznego, maszt oświetleniowy, urządzenie szorująco-zbierające (do hali sportowej w Polnicy) oraz niektóre elementy wyposażenia ww. hali (np. kotara przesuwana na szynie, pulpit sterowania, unihokej).

- Na stan inwentarzowy przyjęto też nieruchomości w Jęcznikach i Bukowie o wartości 102.452,90 zł, otrzymane nieodpłatnie z Agencji Nieruchomości Rolnych Gospodarstwo Nadzoru i Administrowania Zasobem Własności Rolnej Skarbu Państwa w Słupsku. Ewidencją objęto też sprzęt komputerowy o wartości 4.153,00 zł, otrzymany nieodpłatnie z Gimnazjum Gminnego w Rychnowach.
- O kolejne 1.043.429,96 zł zwiększyła się w trakcie roku wartość konta 011 w następstwie zwiększenia wartości nieruchomości – do wartości ewidencyjnych, ustalonych m.in. w trakcie komunalizacji mienia dokonywano, tuż przed sprzedażą nieruchomości, kwoty stanowiące różnice pomiędzy cenami sprzedaży a wartościami ewidencyjnymi.

b) Zaksięgowane w analogicznym czasie zmniejszenia wartości środków trwałych na sumę 1.710.653,18 zł wynikały z:

- sprzedaży nieruchomości	- 1.072.271,72 zł;
- nieodpłatnego przekazania składników majątku jednostkom organizacyjnym gminy	- 290.871,42 zł;
- likwidacji (kasacji) środków trwałych	- 260.349,15 zł;
- nieodpłatnego przekazania majątku podmiotom zewnętrznym	- <u>87.160,89 zł;</u>
Razem:	- 1.710.653,18 zł.

- O 1.072.271,72 zł zmniejszyła się w trakcie roku wartość konta 011 po sprzedaży niektórych nieruchomości gminy. Ze stanu inwentarzowego zdejmowano wartości wynikające z notarialnych umów sprzedaży. W niniejszym protokole wykazano już, że wcześniej wartości ewidencyjne nieruchomości były aktualizowane, tj. dostosowywane do wartości stanowiących cenę sprzedaży.
- Jednostkom organizacyjnym gminy przekazano w 2008 roku środki trwałe o łącznej wartości 290.871,42 zł. Straży Gminnej w Człuchowie przekazano zakupiony wcześniej fotoradar o wartości 179.462,00 zł, natomiast środki trwałe o wartości 111.409,42 zł, znajdujące się w nowo wybudowanej hali sportowej z łącznikiem przy Szkole Podstawowej w Polnicy przekazano na stan ww. szkoły oraz Gimnazjum Gminnego w Rychnowach.
- W 2008 roku zlikwidowano (skasowano) składniki majątkowe o wartości 260.349,15 zł. Wielkość ta obejmowała wartość złomowanego autobusu do przewozu uczniów (120.048,00 zł), niesprawnego i bezużytecznego sprzętu

komputerowego (90.301,15 zł), a także spalonego magazynu paliw przy Szkole Podstawowej w Polnicy – 50.000,00 zł.

- Pozostałe księgowania na stronie Ma konta 011, na sumę 87.160,89 zł, nastąpiły po nieodpłatnym przekazaniu środków trwałych (oświetlenia ulicznego) spółce zajmującej się dystrybucją energii elektrycznej.
- 2) Na stan ewidencyjny podstawowe środki trwałe przyjmowano oraz ze stanu tego zdejmowano na podstawie dowodów wskazanych w uregulowaniach wewnętrznych, tj. na podstawie protokołów OT, PT i LT.
 - 3) Ewidencja inwentarzowa podstawowych środków trwałych prowadzona jest odrębnie w typowych „Księgach środków trwałych” (druk K-207), z podziałem na grupy środków trwałych. Ewidencja ta umożliwia ustalenie podstawowych cech składników majątku – nazw, numerów ewidencyjnych oraz wartości początkowych.
Dla poszczególnych środków trwałych prowadzi się też „Karty kontowe środków trwałych” (druk K-281) zawierające – oprócz ww. informacji – także dane charakterystyczne (np. powierzchnie gruntów, wymiary budynków, długości sieci), stawki umorzenia oraz informacje o dokonanych umorzeniach.
 - 4) Ustalone na podstawie ewidencji księgowej wartości początkowe podstawowych środków trwałych w poszczególnych grupach Klasyfikacji Środków Trwałych na początek i koniec 2008 roku wynosiły (w zł):

Grupa środków trwałych wg KŚT	Stan na dzień:	
	1.01.2008r.	31.12.2008r.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
0 – „Grunty”	1.707.046,98	1.769.989,59
1 – „Budynki i lokale, spółdzielcze własnościowe...”	10.129.853,97	14.647.023,66
2 – „Obiekty inżynierii lądowej i wodnej”	15.595.711,25	17.736.228,53
3 – „Kotły i maszyny energetyczne”	865.667,45	865.667,45
4 – „Maszyny, urządzenia i aparaty ogóln. zast.”	360.773,46	314.420,60
5 – „Specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty”	0	0
6 – „Urządzenia techniczne”	58.493,42	112.174,38
7 – „Środki transportu”	1.047.364,43	1.069.416,43
8 – „Narzędzia, przyrządy, ruchomości...”	70.233,29	89.548,75
Razem:	29.835.144,25	36.604.469,39

Stwierdzono, że wartości z ewidencji inwentarzowej były zgodne z wartościami wynikającymi z ewidencji księgowej, prowadzonej na koncie 011 – „Środki trwałe”.

- 5) Na dzień 1.01.2008 roku konto 071 – „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych” wykazywało saldo Ma w wysokości 10.127.221,42 zł.
- W trakcie roku na stronie Ma ww. konta zaksięgowano obroty na sumę 1.860.940,52 zł, związane z:
 - umorzeniem podstawowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych za 2008r. - 1.770.729,31 zł;
 - przejęciem częściowo i całkowicie umorzonych środków trwałych (m.in. studni wierconej, sieci wodno-kanalizacyjnej w Bukowie) - 87.374,51 zł;
 - przyjęciem na stan używanego i częściowo umorzonego sprzętu komputerowego - 2.836,70 zł;
- Razem: - 1.860.940,52 zł.

W wyniku kontroli prawidłowości wyliczeń umorzenia podstawowych środków trwałych uwag nie wniesiono. Wyliczeń dokonano w oparciu o roczne stawki amortyzacyjne określone w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 15 lutego 1992r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2000r. Nr 54, poz. 654 ze zm.). Wójt gminy nie skorzystał z uprawnienia wynikającego z przepisów § 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020) i nie wprowadził innych stawek umorzeniowych.

- Na stronie Wn konta 071 zaksięgowano w 2008 roku obroty na sumę 209.843,10 zł, tytułem zmniejszeń umorzenia środków trwałych w następstwie ich likwidacji. Księgowania nastąpiły po złomowaniu autobusu szkolnego oraz kasacji bezużytecznego sprzętu komputerowego. Na ostatni dzień 31.12.2008 roku konto 071 wykazywało saldo w wysokości 11.778.318,84 zł – taki był stan umorzenia podstawowych środków trwałych (11.765.888,49 zł) oraz podstawowych wartości niematerialnych i prawnych – 12.430,35 zł.

b) Pozostałe środki trwałe – konto 013.

- 1) Na dzień 1.01.2008 roku konto 013 – „Pozostałe środki trwałe” wykazywało saldo w wysokości 817.099,32 zł.

W trakcie roku na ww. koncie zaksięgowano zwiększenia wartości początkowych na sumę 293.453,41 zł oraz zmniejszenia na sumę 760.023,39 zł. Na dzień 31.12.2008 roku konto wykazywało saldo w wysokości 350.529,34 zł.

- Dokonane w 2008 roku księgowania zwiększające o 293.453,41 zł sumę wartości początkowych „pozostałych środków trwałych” wynikały z zakupów: wyposażenia hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Polnicy (o wartości 86.524,98 zł), umundurowania bojowego i deski ortopedycznej dla jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, zestawów nagłaśniających, mebli, aparatu fotograficznego, projektora, pilarki, kosiarek, pojemników na segregowane odpady, wyposażenia placów zabaw dla dzieci oraz wyposażenia świetlic wiejskich.
 - Zaksięgowane w tym samym czasie zmniejszenia wartości pozostałych środków trwałych, na sumę 760.023,39 zł, wynikały z:
 - przekazania Zakładowi Gospodarki Komunalnej w Człuchowie, w użytkowanie, wyposażenia świetlic wiejskich i wyposażenia placów zabaw dla dzieci - 670.759,41 zł;
 - nieodpłatnego przekazania jednostkom oświatowym wyposażenia hali sportowej z łącznikiem w Polnicy - 86.524,98 zł;
 - likwidacji (kasacji) niesprawnego sprzętu (kosiarki, aparat fotograficzny) - 2.739,00 zł;
- Razem: - 760.023,39 zł.

- 3) Ewidencja inwentarzowa pozostałych środków trwałych prowadzona jest odrębnie w sześciu „Księgach inwentarzowych”, odrębnie dla „urzędu gminy” (2 księgi), „jednostek OSP” (2 księgi), sołectw oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Taki podział wynikał z uregulowań wewnętrznych.
- Podstawę zapisów w księgach w zakresie przychodów składników majątkowych o charakterze wyposażenia stanowiły faktury (zakup) oraz protokoły przekazania, ze stosownymi dekretecjami.
 - Ze stanu ewidencyjnego „pozostałe środki trwałe” zdejmowano na podstawie dowodów „polecenie księgowania”, do których załączano dowody źródłowe – protokoły przekazania i protokoły kasacji. Wszystkie te dowody zatwierdzali skarbnik i wójt gminy.
 - Niewymagające szczegółowego ujawnienia w niniejszym protokole uwagi w zakresie dokumentowania rozchodów omawianych powyżej składników

majątku przekazano ustnie pani Agacie Górzyńskiej – inspektor, prowadzącej ewidencję inwentarzową pozostałych środków trwałych.

- 4) Na dzień 1.01.2008 roku konto 072 – „Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych” wykazywało saldo Ma w wysokości 874.380,27 zł. Wielkość ta przedstawiała wartość umorzenia „pozostałych środków trwałych” (817.099,32 zł) oraz umorzenia „pozostałych wartości niematerialnych i prawnych” – 57.280,95 zł.

- W trakcie roku na stronie Ma ww. konta zaksięgowano obroty na sumę 301.340,27 zł, równą sumie wartości nabytych i wydanych do użytkowania „pozostałych środków trwałych” (293.453,41 zł) oraz „pozostałych wartości niematerialnych i prawnych” – 7.886,86 zł.

Na stronie Wn konta 072 zaksięgowano obroty na sumę 760.023,39 zł – były to zmniejszenia umorzenia składników majątkowych o charakterze wyposażenia zlikwidowanych (skasowanych) oraz przekazanych dla jednostek organizacyjnych gminy.

- Na bilans zamknięcia 2008 roku konto 072 wykazywało saldo Ma w wysokości 415.697,15 zł.

Taka wartość umorzenia, równa sumie wartości początkowych „pozostałych środków trwałych” (350.529,34 zł) i „pozostałych wartości niematerialnych i prawnych” (65.167,81 zł) oznacza, że wszystkie te składniki majątku zostały umorzone w całości.

c) Składniki majątku trwałego objęte wyłącznie ewidencją ilościową

- 1) Z przedstawionej do kontroli ewidencji ilościowej wynikało, że objęto nią składniki majątkowe znajdujące się:

- w budynku urzędu gminy - m.in. maszyny do pisania i liczenia, meble, telefony oraz drobny sprzęt biurowy;
- w świetlicach wiejskich - m.in. meble, sprzęt sportowy (np. stoły do tenisa);
- na wyposażeniu jednostek OSP - sprzęt przeciwpożarowy, odzież, meble, itp.

Dodatkowo zaprowadzono imienną ewidencję ilościową, w której ujmuje się składniki majątku wydane do użytkowania poszczególnym pracownikom, np. telefony komórkowe, aktówki, dyktafon, odtwarzacz, gilotyny do papieru, termosy, itp.

- 2) Nie wymagające ujawnienia w niniejszym protokole uwagi do prowadzonej ewidencji, odnoszące się głównie do techniki ewidencjonowania rozchodów

składników majątkowych, przekazano ustnie pani Agacie Górzyńskiej – inspektor, prowadzącej ewidencję ilościową ww. składników.

4.2.2. Wartości niematerialne i prawne

- 1) Z obowiązujących w jednostce uregulowań wewnętrznych, wprowadzonych zarządzeniem Nr 179/06 Wójta Gminy z dnia 27 czerwca 2006r. w sprawie dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości wynika, że ewidencję wartości niematerialnych i prawnych prowadzi się na koncie 020, z podziałem na wartości podstawowe (umarzane stopniowo) oraz wartości pozostałe, umarzane w całości w miesiącu oddania do użytkowania.
- 2) Szczegółową ewidencję inwentarzową ww. składników majątkowych prowadzono odrębnie, stosownie do obowiązujących w kontrolowanej jednostce uregulowań wewnętrznych, w typowej księdze inwentarzowej.
- 3) Na dzień 1.01.2008 roku konto 020 – „Wartości niematerialne i prawne” wykazywało saldo w wysokości 75.488,90 zł. Taka była wartość początkowa podstawowych (18.207,95 zł) oraz pozostałych (57.280,95 zł) wartości niematerialnych i prawnych, w całości obejmujących wartości licencji na korzystanie z systemów i programów komputerowych.
 - W trakcie roku na ww. koncie zaksięgowano wartości początkowe na sumę 12.077,46 zł. Zwiększenia wynikały z zakupów licencji na korzystanie z systemów i programów komputerowych (7.886,86 zł) oraz nabycia prawa wieczystego użytkowania nieruchomości – 4.190,60 zł.
 - Na stronie Ma nie zaksięgowano żadnych obrotów i na bilans zamknięcia 2008 roku konto 020 wykazywało saldo w wysokości 87.566,36 zł. Taka była wartość początkowa podstawowych (22.398,55 zł) i pozostałych (65.167,81 zł) wartości niematerialnych i prawnych.
- 4) Ustalono, że w 2008 roku na koncie 071 – „Umorzenie środków trwałych i wartości materialnych i prawnych” zaksięgowano umorzenie wartości niematerialnych i prawnych na sumę 3.882,35 zł. Umorzenie to, według prawidłowej stawki 30 %, naliczono dla trzech licencji na korzystanie z systemów i programów komputerowych. Czwarty system komputerowy został w całości umorzony przed 2008 rokiem, a prawo wieczystego użytkowania gruntów nie podlega umorzeniu.

W niniejszym protokole wykazano już (przy opisie umorzenia „pozostałych środków trwałych”), że wszystkie „pozostałe wartości niematerialne i prawne” zostały w całości umorzone w miesiącu ich wydania do użytkowania, a umorzenie zaksięgowano na koncie 072 – „Umorzenie pozostałych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych”.

4.2.3. Finansowy majątek trwały

- 1) Z uregulowań wewnętrznych zawartych w zakładowym planie kont wynika, że na koncie 030 – „Długoterminowe aktywa finansowe” należy ewidencjonować w szczególności akcje i udziały w obcych podmiotach gospodarczych oraz akcje i inne długoterminowe papiery wartościowe traktowane jako lokaty o terminie wykupu dłuższym niż rok.
Ewidencja ma być prowadzona według tytułów aktywów finansowych – według wniesionych udziałów do poszczególnych podmiotów gospodarczych.
- 2) Ustalono, że w 2008 roku na koncie 030 nie księgowano żadnej operacji – na początek i koniec tego roku konto przedstawiało saldo w wysokości 517.000,00 zł.
- 3) W toku dalszych czynności kontrolnych ustalono, że ww. wielkość przedstawiała wartość 517 udziałów po 1.000,00 zł każdy, wniesionych przez Gminę Człuchów do Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Spółka z o.o. z siedzibą w Sopocie.
Wniesienia udziałów dokonano w dniu 19.04.2006 roku, realizując uchwałę Nr XXVIII/256/2005 Rady Gminy z dnia 23 września 2005r. w sprawie przystąpienia Gminy Człuchów do Spółki pod firmą Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna z siedzibą w Sopocie.
Z przywołanej uchwały wynikało, że udziały objęto w zamian za wkład niepieniężny, aport o wartości 517.000,00 zł, w postaci prawa własności nieruchomości niezabudowanej w obrębie geodezyjnym Rychnowy, o powierzchni 15,00 ha.
- 4) Na stan ewidencyjny długoterminowych aktywów finansowych ww. składnik majątku przyjęto pod datą 19.04.2006r., tj. datą wniesienia wkładu do spółki. Szczegółową ewidencję inwentarzową dla tego rodzaju aktywów prowadzono w typowej księdze inwentarzowej środków trwałych.

4.2.4. Materiały

- 1) Z obowiązujących w jednostce uregulowań wewnętrznych, zawartych w zakładowym planie kont, wynika m.in. że:
 - na koncie 310 – „Materiały” ujmuje się w szczególności zapasy: paliwa do samochodów strażackich i autobusów szkolnych, materiałów remontowo-budowlanych oraz innych – np. tonera, opału, itp.
 - szczegółowa ewidencja inwentarzowa materiałów ma być prowadzona ręcznie – na kartotekach, z podziałem na jednostki i rodzaje materiałów;

- rozchód materiałów ma być ewidencjonowany nie rzadziej niż na koniec okresu sprawozdawczego i wyceniany metodą FIFO („pierwsze weszło, pierwsze wyszło”);
 - rozchód materiałów budowlanych następować ma po zakończeniu wykonanych robót, według zestawienia materiałów pobranych i wbudowanych w obiekcie, otrzymanego od pracownika prowadzącego nadzór budowlany.
- 2) Ustalono, że na dzień 1.01.2008 roku konto 310 – „Materiały” wykazywało saldo w wysokości 79.830,78 zł. W trakcie roku na stronie Wn konta zaksięgowano obroty na sumę 449.948,00 zł, a na stronie Ma – na sumę 522.917,44 zł. Na dzień 31.12.2008 roku konto wykazywało saldo Wn w wysokości 6.861,34 zł.
- 3) W roku objętym kontrolą na ww. koncie ewidencjonowano zapasy paliwa do autobusów szkolnych i na potrzeby jednostek OSP, jak też „materiałów do remontów” – materiałów budowlanych zakupionych do m.in. do remontów szkół, budynku Ośrodka Zdrowia w Polnicy, świetlic wiejskich, czy też obiektów na boiskach sportowych. Wykonawcą prac remontowych był Zakład Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy Człuchów – gminna jednostka budżetowa.
- 4) Szczegółową ewidencję przychodów, rozchodów oraz stanów zapasów materiałów ujmowanych na koncie 310 – „Materiały” prowadzono na kartach kontowych ilościowo-wartościowych.
- a) Zakupione w trakcie roku paliwo na potrzeby jednostek OSP (w rozbiściu na poszczególne jednostki) rozliczał na koniec każdego miesiąca, wyłącznie w ujęciu ilościowym, Janusz Pałubicki – Komendant Gminny Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Człuchowie. Dane o przychodach, rozchodach i stanach paliwa zawierał w dokumentach „Zużycie materiałów pędnych”.
- Ustalono, że ww. dokumenty stanowiły podstawę do wyliczeń wartości materiałów zużytych oraz pozostających na stanie ewidencyjnym, dokonywanych przez panią Marzenę Nowak – inspektor w urzędzie gminy, prowadzącą też ilościowo-wartościowe kartoteki materiałowe.
- b) Rozliczaniem rozchodów oleju napędowego zakupionego do autobusów szkolnych zajmuje się pan Bogdan Gudzio - podinspektor. Pracownik ten prowadzi szczegółową ewidencję: zakupów paliwa do poszczególnych

autobusów, przebiegu kilometrów, zużycia paliwa oraz jego stanów na początek i koniec każdego miesiąca.

- W sporządzanych, co miesiąc, rozliczeniach paliwa wyżej wymieniony wykazywał stany początkowe, przychody, rozchody oraz stany końcowe paliwa w poszczególnych pojazdach w ujęciu ilościowym i wartościowym. Kontrolując ww. dokumenty stwierdzono, że przy rozliczaniu zużycia paliwa w autobusach szkolnych nie stosowano obowiązującej w jednostce zasady „pierwsze weszło, pierwsze wyszło” (FIFO).
 - Ustalono, że stan ewidencyjny paliwo było przyjmowane według cen zakupu, wynikających z otrzymywanych raz na miesiąc (sporadycznie częściej) faktur oraz z dowodów „WZ – wydanie zewnętrzne”.
Przy różnych cenach paliwa nie rozchodowano kolejnych, następujących po sobie zakupów – wartości 1 litra paliwa były uśredniane. Z ustnych wyjaśnień pana Bogdana Gudzio – podinspektora wynikało, że do wyliczeń wartości zapasów paliwa przyjmował cenę z ostatniego tankowania w danym miesiącu. Dysponując danymi o ilości i wartości paliwa z początku miesiąca i paliwa zakupionego w jego trakcie, danymi o przejechanych kilometrach i stanie paliwa na koniec miesiąca wyliczał wartość zapasów paliwa, a do rozliczenia wartości zużytego paliwa przyjmował cenę średnią.
 - c) Przyjmowane na stan ewidencyjny zapasy materiałów remontowych były rozliczane na podstawie „Zestawień materiałów budowlanych pobranych i wbudowanych w obiekcie... (tu nazwa zadania)” otrzymywanych z Zakładu Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy Człuchów. Do dokumentów tych, sporządzanych przez majstra budowy oraz zawierających zestawienia ilości i wartości materiałów zużytych do poszczególnych zadań, dołączano zestawienia faktur na zakupione materiały. Te ostatnie podpisywał też kierownik ww. Zakładu.
- 5) Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej ustalono, że występujące na dzień 31.12.2008 roku saldo Wn konta 310 – „Materiały” (6.861,34 zł) przedstawiało wartość zapasów paliwa w jednostkach OSP (4.105,84 zł) oraz paliwa w autobusach szkolnych – 2.755,50 zł.

4.3. Inwentaryzacja rzeczowych składników majątku

- 1) Prawidłowość inwentaryzowania rzeczowych składników majątku sprawdzono za cały okres objęty kompleksową kontrolą gminy, tj. za lata 2005 – 2008.
- 2) Podczas poprzedniej kontroli gminy, zakończonej w 2005 roku, ustalono, że ostatnią inwentaryzację rzeczowych składników majątku przeprowadzono w 2004 roku. Była to pełna inwentaryzacja – spisem z natury objęto wówczas podstawowe środki trwałe, pozostałe środki trwałe, wyposażenie objęte ewidencją ilościową oraz zapasy materiałów.
- 3) W trakcie niniejszej kontroli ustalono, że w każdym roku z kontrolowanego czterolecia przeprowadzono inwentaryzacje rzeczowych składników majątku. Szczegółowe ustalenia w tym zakresie przedstawiono poniżej, odrębnie dla każdego roku, a ustalenia ogólne – w ostatnim punkcie tej części protokołu.

Rok 2005

- 1/ Ustalono, że zarządzeniem Nr 149/05 z dnia 27 października 2005r. wójt gminy zarządził przeprowadzenie, drogą spisu z natury, inwentaryzacji: składników majątku objętych ewidencją ilościową, składników obcych, zapasów materiałów (opału, żywności oraz paliwa), jak też środków pieniężnych w gotówce. Jednocześnie ustalił skład osobowy zespołów spisowych.
 - Z załączonego do zarządzenia „Harmonogramu inwentaryzacji ewidencji ilościowej dla jednostek gminy Człuchów” wynikało, że inwentaryzacja w urzędzie gminy, jednostkach OSP oraz gminnych przedszkolach i jednostkach oświatowych miała być przeprowadzona w okresie od dnia 28 października do dnia 6 grudnia 2005r. Po spisie z natury należało zweryfikować stan wyposażenia po inwentaryzacji do stanu na dzień 31.12.2005r.
 - Z załącznika do zarządzenia wynikało też, że na ostatni dzień 2005 roku należało spisać też składniki obce, materiały w magazynach (OC, żywność, opał), paliwo w jednostkach OSP i autobusach szkolnych oraz środki pieniężne w gotówce.

- 2/ Przedłożona do kontroli dokumentacja inwentaryzacyjna obejmowała m.in.:
- protokół z dnia 27.10.2005r. z przeprowadzonego przeszkolenia komisji inwentaryzacyjnej;
 - arkusze spisu z natury, oświadczenia osób materialnie odpowiedzialnych za spisywane składniki majątku;
 - sprawozdania zespołów spisowych dotyczące przygotowania i przebiegu spisów;
 - protokoły końcowe z przeprowadzonych inwentaryzacji w budynku urzędu gminy, świetlicach wiejskich, szkołach, przedszkolach i jednostkach OSP;
 - notatki „Rozliczenie spisu” sporządzone przez panią Agatę Górzyńską – inspektora;
 - protokół weryfikacji wartości „pozostałych środków trwałych” (konto 013) w przedszkolach, szkołach, jednostkach OSP, jednostkach pomocniczych gminy, urzędzie gminy oraz na stanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

Na podstawie ww. dokumentacji ustalono, że podczas spisu z natury stwierdzono nadwyżkę kilkunastu składników majątkowych (szafa, godła, kwietniki, itp.) w szkołach podstawowych w Wierzchowie i Stołcznie (filia w Biskupnicy) oraz w Przedszkolu Samorządowym w Polnicy. Składniki te, na wniosek komisji inwentaryzacyjnej, zostały objęte ilościową ewidencją inwentarzową.

- 3/ Na dzień bilansowy przeprowadzono też inwentaryzację podstawowych środków trwałych poprzez porównanie danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikację wartości tych składników. Powyższe ustalono na podstawie „Protokołu weryfikacji”.
- 4/ W 2005 roku przeprowadzono też dwie inwentaryzacje zdawczo-odbiorcze składników majątku trwałego – na mocy zarządzenia Nr 133/05 Wójta Gminy z dnia 8 sierpnia 2005r. przeprowadzono takie inwentaryzacje w szkołach podstawowych w Bukowie i Polnicy. Spisem z natury, według stanu na dzień 31.08.2005r., objęto podstawowe środki trwałe, pozostałe środki trwałe, składniki objęte ewidencją ilościową oraz materiały.
- Spis przeprowadzony w Szkole Podstawowej w Bukowie ujawnił nadwyżkę kilkunastu składników majątkowych, w postaci:

- telewizora, DVD i dwóch radiomagnetofonów – komisja inwentaryzacyjna ustaliła, że były to rzeczowe nagrody za uczestnictwo w konkursach,
- mebli (biurko, krzesła, kozetka), lustra oraz lampy bakterioobójczej – stanowiących wyposażenie gabinetu pielęgniarki.

Na wniosek komisji inwentaryzacyjnej sprzęt audio-video, o łącznej wartości 1.375,00 zł, wprowadzono do ewidencji ilościowo-wartościowej, a wyposażenie gabinetu pielęgniarki objęto ewidencją ilościową.

- Inwentaryzacja zdawczo-odbiorcza w Szkole Podstawowej w Polnicy nie wykazała różnic pomiędzy stanem faktycznym a stanem ewidencyjnym.

Rok 2006

- 1/ Zarządzeniem Nr 2/06 z dnia 1 grudnia 2006r. wójt gminy zarządził przeprowadzenie inwentaryzacji aktywów i pasywów oraz powołał członków zespołów spisowych.
 - Z zarządzenia wynikało, że spisem z natury należało zinwentaryzować składniki majątkowe będące własnością obcych jednostek, zapasy materiałów, wyposażenie przeznaczone do kasacji oraz środki pieniężne w gotówce. Poprzez weryfikację miały być zinwentaryzowane: środki trwałe, środki trwałe do których dostęp jest utrudniony, pozostałe środki trwałe, pozostałe środki trwałe ujęte w ewidencji ilościowej, grunty i drogi oraz pozostałe aktywa nie objęte w 2006 roku inwentaryzacją w drodze spisu z natury.
 - Załączony do zarządzenia „Harmonogram inwentaryzacji” określał, że w dniach 4 – 15.12.2006 roku należało spisać „wyposażenie do kasacji” znajdujące się w jednostkach OSP, przedszkolach samorządowych, szkołach oraz w budynku urzędu gminy, a na dzień 31.12.2006r., w drodze spisu z natury, miały być zinwentaryzowane składniki obce, materiały w magazynach żywnościowych i opałowych, paliwo w jednostkach OSP i autobusach szkolnych, sprzęt OC oraz środki pieniężne w gotówce.
- 2/ W oparciu o przedłożone do kontroli dokumenty inwentaryzacyjne, obejmujące m.in. arkusze spisu z natury oraz protokoły zespołów spisowych i komisji inwentaryzacyjnej, ustalono, że:
 - inwentaryzacja wykazała zgodność stanu faktycznego składników majątkowych objętych ewidencją ilościową ze stanem wynikającym z tej ewidencji;
 - spis z natury nie wykazał niedoboru ani nadwyżki zapasów materiałowych, tj. paliwa do samochodów, opału w przedszkolach

i szkołach oraz artykułów żywnościowych (ziemniaków, przetworów, itp.) w przedszkolach;

- zespoły spisowe wyszczególniły na arkuszach spisowych szereg wybrakowanych składników majątkowych (m.in. meble biurowe, sprzęt AGD, zabawki w przedszkolach, pomoce naukowe w szkołach) – składniki te, na wnioski komisji inwentaryzacyjnej i za zgodą kierownictwa jednostki, fizycznie zlikwidowano i zdjęto z ewidencji inwentarzowej;
- przeprowadzona na dzień 31.12.2006 roku weryfikacja sald konta 013 wykazała zgodność „stanu księgowego ze stanem ewidencyjnym” – takie zapisy widniały w protokołach weryfikacji. Poprawny zapis powinien potwierdzić zgodność rzeczywistego stanu ze stanem ewidencyjnym. Drogą weryfikacji zinwentaryzowano też podstawowe środki trwałe, ewidencjonowane na koncie 011.

3/ W 2006 roku przeprowadzono też inwentaryzację zdawczo-odbiorczą w 6 jednostkach Ochotniczej Straży Pożarnej.

Inwentaryzacji dokonano na podstawie zarządzenia Nr 181/06 Wójta Gminy z dnia 27 czerwca 2006r., nakazującego objęcie spisem z natury „aktywów i pasywów” jednostek OSP w miejscowościach: Polnica, Mosiny, Biskupnica, Rychnowy, Bukowo oraz Krępsk. Spis miał być przeprowadzony w dniach 28 – 30.06.2006r.

W oparciu o arkusze spisu z natury, zestawienia zbiorcze spisów, a także sporządzone protokoły zdawczo-odbiorcze ustalono, że spisem z natury objęto podstawowe środki trwałe, pozostałe środki trwałe oraz składniki majątku objęte ewidencją ilościową.

Przeprowadzona inwentaryzacja nie wykazała nadwyżek ani niedoborów składników majątkowych.

Rok 2007

1/ Zarządzeniem Nr 36/07 z dnia 19 czerwca 2007 roku wójt gminy zarządził przeprowadzenie inwentaryzacji aktywów i pasywów „Urzędu Gminy Człuchów i podlegających mu jednostek”, ustalił harmonogram inwentaryzacji oraz powołał zespoły spisowe.

- Z zarządzenia wynikało, że w drodze spisu z natury należało zinwentaryzować: wyposażenie - pozostałe środki trwałe ujęte w ewidencji ilościowo-wartościowej w szkołach, przedszkolach, gimnazjum i jednostkach OSP, a także środki pieniężne w gotówce, składniki

majątkowe będące własnością obcych jednostek oraz wyposażenie do kasacji.

Poprzez weryfikację należało zinwentaryzować środki trwałe (w tym z utrudnionym dostępem), pozostałe środki trwałe nie objęte spisem z natury, pozostałe środki trwałe ujęte w ewidencji ilościowej, grunty, drogi, a także zobowiązania i należności.

W ostatnim zdaniu § 1 zarządzenia zawarto zapis o treści – cyt.: „Metodą porównania stanów księgowych w księgach inwentarzowych z danymi w dokumentach źródłowych należy dokonać (inwentaryzacji – przypis kontrolującego) także w jednostkach, w których nastąpił spis z natury w dowolnym terminie w ciągu roku od dnia zakończenia inwentaryzacji do ostatniego dnia 2007 roku”.

- Zgodnie z ustalonym harmonogramem spis z natury miał być przeprowadzony w sierpniu 2007 roku (20.08.2007r. – wyposażenie jednostek OSP, w dniach 21-31.08.2007r. – wyposażenie szkół i przedszkoli) oraz w dniu 31.12.2007r. – wyposażenie do kasacji w urządzie gminy.

Ponadto na dzień 31.12.2007 roku należało spisać składniki obce, sprzęt w magazynie OC, zapasy żywności i opału w szkołach i przedszkolach, zapasy paliwa w jednostkach OSP i autobusach szkolnych, a także środki pieniężne w gotówce.

2/ W oparciu o dokumenty inwentaryzacyjne ustalono, że:

- spis z natury zapasów materiałowych nie wykazał niedoboru ani nadwyżki;
- żadnych różnic nie stwierdzono też w trakcie spisu z natury wyposażenia (pozostałych środków trwałych) znajdującego się w przedszkolach i jednostkach OSP;
- przeprowadzony w jednostkach oświatowych spis z natury składników majątkowych zaliczanych do pozostałych środków trwałych ujawnił nadwyżkę sprzętu audio-video o łącznej wartości 1.299,00 zł w Szkole Podstawowej w Wierzchowie (budynek w Bukowie) – zakupione przez Radę Rodziców radiomagnetofony i odtwarzacz DVD przyjęto na stan ewidencyjny po przeprowadzeniu spisu;
- nieprzydatne (niesprawne) składniki majątku spisane w urządzie gminy i na innych polach spisowych zostały, za zgodą kierownictwa jednostki, fizycznie zlikwidowane (spalone) lub – w przypadku sprzętu komputerowego – oddane firmom utylizacyjnym;

- zmiany w stanie ewidencyjnym od dnia spisu do dnia bilansowego uwzględniono w księgach inwentarzowych oraz „Zestawieniach zbiorczych spisów z natury”;
- znajdujące się w ewidencji ilościowo-wartościowej składniki majątku (konta 011 i 013) zinwentaryzowano drogą weryfikacji.

Rok 2008

- 1/ Ustalono, że w ostatnim roku objętym niniejszą kontrolą przeprowadzono pełną inwentaryzację aktywów i pasywów, stosownie do zarządzenia Nr 86/08 Wójta Gminy z dnia 27 marca 2008r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji.

Zgodnie z „Harmonogramem inwentaryzacji” spis z natury należało przeprowadzić w dniach 5 – 9.05.2008 roku (podstawowe i pozostałe środki trwałe w urzędzie gminy) oraz w dniach 1 – 18.12.2008r. – podstawowe i pozostałe środki trwałe w jednostkach pomocniczych gminy, obejmujące też obiekty szkół, przedszkoli i remiz OSP.

W ostatnim dniu 2008 roku należało spisać sprzęt OC, obce składniki majątkowe, środki pieniężne w gotówce oraz zapasy materiałów – żywnościowych i opałowych w szkołach i przedszkolach oraz paliwa w jednostkach OSP i autobusach szkolnych.

- 2/ W oparciu o przedłożoną do kontroli dokumentację inwentaryzacyjną ustalono, że środki trwałe zinwentaryzowano w drodze spisu z natury oraz (w zakresie składników trudno dostępnych oglądowi i gruntów) w drodze weryfikacji sald.

Inwentaryzacja wykazała nadwyżki w postaci kilku zmywarek w szkołach podstawowych, otrzymanych nieodpłatnie z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie. Składniki te wprowadzono do ewidencji po inwentaryzacji. Wszelkie zmiany w stanie ilościowo-wartościowym pomiędzy spisem z natury a dniem bilansowym zostały uwzględnione w zestawieniach.

Spis z natury zapasów materiałów opałowych i artykułów żywnościowych w przedszkolach i szkołach, jak też materiałów napędowych w autobusach szkolnych i jednostkach OSP nie wykazał niedoborów ani nadwyżek.

- 4) W wyniku kontroli dokumentów inwentaryzacyjnych z lat 2005 – 2008 nie stwierdzono naruszeń obowiązujących uregulowań w zakresie inwentaryzacji rzeczowych składników majątku, zawartych w aktualnie

obowiązującej „Wewnętrznej instrukcji inwentaryzacyjnej”, wprowadzonej do stosowania zarządzeniem Nr 185/06 Wójta Gminy z dnia 31 lipca 2006r., jak też w instrukcji wcześniejszej, załączonej do zarządzenia Nr 41/03 Wójta Gminy z dnia 20 października 2003r. w sprawie wprowadzenia wewnętrznej instrukcji inwentaryzacyjnej.

- Wniesione przez kontrolującego uwagi do techniki inwentaryzowania paliwa w samochodach przedstawiono ustnie pani Barbarze Chmielarskiej – skarbnik gminy, pani Annie Wiśniewskiej – kierownik Referatu Organizacyjnego (przewodniczącej stałej komisji inwentaryzacyjnej) oraz panu Bogdanowi Gudzio – podinspektorowi, nadzorującemu kierowców autobusów szkolnych i rozliczającemu zużycie paliwa.
- Przewodniczącej komisji inwentaryzacyjnej oraz paniom Danucie Bąk – podinspektor i Agacie Górzyńskiej – inspektor (osoby te rozliczają inwentaryzacje podstawowych i pozostałych środków trwałych) przedstawiono też ustne uwagi odnoszące się do protokołów komisji inwentaryzacyjnej z przeprowadzonych inwentaryzacji, a ściślej – do zakresu zawieranych w nich danych.

V. ZADANIA ZLECONE I REALIZOWANE W RAMACH POROZUMIEN

Kontrolę wykonania dochodów i wydatków z zakresu zadań zleconych oraz realizowanych na podstawie porozumień przeprowadzono w oparciu o rok 2008.

5.1. Dotacje otrzymane przez gminę w związku z realizacją zadań zleconych

5.1.1. Plan finansowy zadań zleconych

- 1) Z załącznika nr 6 („Dochody i wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych odrębnymi ustawami w 2008r.”) do uchwały Nr XIII/101/07 Rady Gminy z dnia 28 grudnia 2007 roku w sprawie uchwalenia budżetu gminy Człuchów na rok 2008 wynikały planowane:

- dochody z tytułu dotacji z budżetu państwa - 7.914.856,00 zł,
- wydatki na realizację zadań zleconych - 7.914.856,00 zł,
w tym wydatki majątkowe - 0,00 zł,
- dochody związane z realizacją zadań zleconych - 45.500,00 zł.

Z ww. planu wynikało, że dochody i wydatki miały być realizowane w sześciu rozdziałach budżetu, w tym czterech z działu 852 – „Pomoc społeczna”.

- 2) Wynikające z budżetu gminy wielkości dotacji i wydatków oraz dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych gminom ustawami powtórzono w planie finansowym ww. zadań, ustalonym zarządzeniem Nr 75/08 Wójta Gminy z dnia 17 stycznia 2008r. w sprawie opracowania układu wykonawczego budżetu gminy oraz opracowania planu finansowego zadań z zakresu administracji rządowej na 2008 rok.
- 3) W trakcie roku dokonano szeregu zmian w ww. planie finansowym w zakresie dotacji i wydatków.
Aktualny na koniec roku plan dotacji na zadania bieżące wynosił 8.901.992,00 zł, a na zadania inwestycyjne 7.000,00 zł. Plany wydatków były równe planom dochodów z tytułu dotacji celowych.

5.1.2. Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami, realizowane przez samorząd gminy

- 1) W 2008 roku gmina otrzymała 7.642.161,83 zł dotacji celowych, o których mowa w tytule, klasyfikowanych w § 201 dochodów.
Wielkości zaplanowanych i zrealizowanych dochodów z tytułu ww. dotacji przedstawiono w tabeli poniżej:

Rozdział budżetu	Plan (zł)	Wykonanie (zł)
1	2	3
01095 – „Pozostała działalność”	701.842,00	701.755,92
75011 – „Urzędy wojewódzkie”	68.000,00	68.000,00
75101 – „Urzędy naczelnych organów władzy państwowej...”	1.420,00	1.420,00
85212 – „Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna...”	7.210.520,00	6.182.161,60
85213 – „Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby...”	202.660,00	62.581,51
85214 – „Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie...”	677.350,00	586.042,80
85228 – „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze”	40.200,00	40.200,00
Razem:	8.901.992,00	7.642.161,83

- 2) Ustalono, że suma dotacji celowych, jaka w trakcie 2008 roku wpłynęła na rachunek bankowy gminy wyniosła 8.195.602,00 zł – wielkości podane w ostatniej kolumnie tabeli uwzględniają zwroty do budżetu państwa dotacji niewykorzystanych.
- Dotacji na sumę 553.440,17 zł nie wykorzystano w rozdziałach: 01095 (86,08 zł), 85212 (398.928,40 zł), 85213 (63.118,49 zł) oraz 85214 – 91.307,20 zł.
 - Zwrotu dotacji na ww. sumę dokonano w dniach: 30.07. (9,58 zł) i 30.12.2008 roku (76,50 zł) oraz 10.02.2009r. – 553.354,09 zł.
- 3) Stwierdzono, że suma dotacji przekazanych w trakcie roku na rachunek gminy była o 706.390,00 zł niższa od dotacji przyznanych i wprowadzonych do budżetu gminy (8.901.992,00 zł).
- Niższe wykonanie dochodów z tytułu dotacji było następstwem blokady środków przez Wojewodę Pomorskiego w związku z przewidywanym niewykorzystaniem części dotacji w rozdziałach 85212 i 85213.

Ustalenia w zakresie wykorzystania dotacji celowych na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami przedstawiono w dalszej części niniejszego protokołu („5.2.Prawidłowość wykorzystania dotacji”).

5.1.3. Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami, realizowane przez samorząd gminy

- 1) Na realizację zadań, o jakich mowa w tytule gmina otrzymała w 2008 roku 7.000,00 zł dotacji celowych.
- Ww. dotacja, klasyfikowana w § 631 w rozdziale 85212 – „Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego” miała być wykorzystana na „wdrożenie w okresie lipiec – wrzesień 2008 roku ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. Nr 192, poz. 1378)”. Takie przeznaczenie dotacji wynikało z pisma FB.I-3050/67/MW/08 Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku z dnia 4.08.2008r., informującego o przyznaniu ww. dotacji.
- 2) Ustalenia w zakresie wykorzystania dotacji na zadania inwestycyjne z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom

samorządu terytorialnego ustawami przedstawiono w następnym punkcie niniejszego protokołu.

5.2. Prawdliwość wykorzystania dotacji

a) Dotacje celowe na zadania bieżące

- 1) Dotacje celowe na zadania z zakresu administracji rządowej oraz zlecone ustawami, klasyfikowane w § 201 rozdziałów: 85212, 85213, 85214 i 85228, po ich wplynięciu na rachunek bieżący budżetu przekazywano Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Człuchowie – jednostce organizacyjnej gminy, realizującej zadania z zakresu pomocy społecznej. Urząd gminy kontrolował wykorzystanie tych środków poprzez sprawozdawczość budżetową.
- 2) W urzędzie gminy wykorzystano dotacje w rozdziałach 01095, 75011 i 75101. Prawdliwość wykorzystania tych dotacji poddano szczegółowej kontroli, a poczynione ustalenia przedstawiono poniżej.
 - a) Ustalono, że z dotacji w wysokości 701.842,00 zł w rozdziale 01095 – „Pozostała działalność” wykorzystano 701.755,92 zł. Zasadniczą część tej sumy (688.017,24 zł – 98 % przyznanej dotacji) wydatkowano na wypłaty dla producentów rolnych z tytułu zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej. Pozostałą część dotacji, tj. 13.738,68 zł, wydatkowano na pokrycie kosztów poniesionych przez urząd gminy, związanych z prowadzeniem postępowań w sprawie zwrotu podatku i jego wypłaty.
 - Ze sporządzonego przez kontrolowaną jednostkę „Rocznego sprawozdania rzeczowo-finansowego realizacji wypłat zwrotu podatku akcyzowego” wynikało, że w 2008 roku wplynęło łącznie 476 wniosków o zwrot podatku.
 - W wyniku wrywkowego sprawdzenia kompletności dokumentów stanowiących podstawę zwrotu podatku nieprawidłowości nie stwierdzono. Decyzje w sprawie zwrotu podatku wydawano na wnioski, do których załączone były kserokopie faktur za zakupiony olej napędowy.
 - Ustalono, że przy wyliczaniu kwot zwrotu podatku oraz rocznego limitu zwrotu przestrzegano przepisy art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 10 marca 2006r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz. U. Nr 52, poz. 379). Próba kontrolna, w oparciu o którą dokonano powyższego ustalenia, obejmowała 25 losowo wybranych decyzji administracyjnych wójta gminy,

oznaczonych numerem akt 3111 oraz numerami porządkowymi: 1 – 3, 8 – 10, 15 – 20, 35 – 38, 212 – 214, 253 – 255 oraz 407 – 409.

- b) Dotację w wysokości 68.000,00 zł w rozdziale 75011 – „Urzędy wojewódzkie” wykorzystano w całości. Zasadniczą część dotacji, tj. 55.984,00 zł, wykorzystano do finansowania wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń pracowników urzędu gminy realizujących zadania z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych gminie. Część dotacji, tj. 9.000,00 zł wydatkowano na zakup materiałów papierniczych i akcesoriów komputerowych (§§ 474 i 475), a pozostałe 3.016,00 zł – na zakup materiałów i wyposażenia (§ 421). Wykorzystanie dotacji ewidencjonowano w urzędzeniach księgowych głównie poprzez okresowe przeksięgowania z rozdziału 75023 – „Urzędy gmin”.
- c) Na prowadzenie i aktualizację stałego rejestru wyborców gmina otrzymała 1.420,00 zł dotacji w rozdziale 75101 – „Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa”. Dotację wykorzystano w całości na zakup materiałów papierniczych, artykułów biurowych oraz akcesoriów komputerowych (m.in. nagrywarki DVD) do biura ewidencji ludności.

b) Dotacje celowe na inwestycje i zakupy inwestycyjne

- 1) Środki finansowe w wysokości 7.000,00 zł, pochodzące z otrzymanej dotacji w rozdziale 85212 – „Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego”, przekazano na rachunek Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie.
- 2) Ustalono, że ww. środki wykorzystano do realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Zakup wyposażenia oraz modernizacja pomieszczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej”, a ściślej – do zapłaty faktury firmy ALEX-COMPUTER w Człuchowie z dnia 23.09.2008 roku za zestaw komputerowy do serwerowni i obsługi sieci informatycznej w GOPS Człuchów. Zakupiony sprzęt komputerowy przyjęto na stan środków trwałych Ośrodka w dniu 26.09.2008r.
- Powyższego ustalenia dokonano na podstawie dokumentów (faktura, protokół „OT-Przyjęcie środka trwałego”) okazanych przez kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie.

[Handwritten signatures]

5.3. Środki na realizację porozumień

W 2008 roku gmina nie otrzymała żadnych środków na realizację porozumień.

VI. ROZLICZENIA

6.1. Jednostki budżetowe

- 1) W 2008 roku na terenie gminy funkcjonowało 11 gminnych jednostek budżetowych wymienionych w załączniku do niniejszego protokołu. Wszystkie te jednostki posiadały własne rachunki bankowe. Do ewidencji rozliczeń z tytułu zrealizowanych przez nie dochodów i wydatków budżetowych wykorzystywano konta 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych” oraz 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych”.
 - Ustalono, że w 2008 roku jednostki budżetowe rozliczyły z budżetem gminy dochody na sumę 5.537.823,56 zł. Końcowe saldo konta 222, w wysokości 98.856,69 zł, tworzyły należności od dwóch jednostek budżetowych – Zakładu Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy Człuchów (91.838,89 zł) oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie – 7.017,80 zł.
 - Na finansowanie wydatków jednostek budżetowych przekazano w trakcie roku środki budżetowe na sumę 22.172.565,96 zł. Jednostki wykorzystały środki na sumę 21.282.862,27 zł, a różnica w wysokości 889.703,69 zł stanowiła saldo należności budżetu.

Z prowadzonej do konta 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych” szczegółowej ewidencji wynikało, że do końca 2008 roku niewykorzystanych środków nie oddało 5 jednostek. Największe zobowiązania z tego tytułu posiadały: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie (831.825,08 zł), Zakład Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy Człuchów (55.997,52 zł) oraz Przedszkole Samorządowe w Wierzchowie Dworzec – 995,79 zł.

 - Szczegółową kontrolę rozliczeń z budżetem przeprowadzono na przykładzie jednostki budżetowej pn. Zakład Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy Człuchów, zwanego dalej także skrótowo: „ZGK w Człuchowie” lub „ZGK”.

- 2) Z układu wykonawczego budżetu gminy na 2008 rok, ustalonego zarządzeniem Nr 75/08 Wójta Gminy z dnia 17 stycznia 2008r. wynikało, że na finansowanie wydatków ZGK w Człuchowie zabezpieczono w budżecie gminy środki na sumę 3.270.700,00 zł w 10-ciu, niżej wymienionych rozdziałach:

- 01010 – „Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna...”	-	372.000,00 zł,
- 60016 – „Drogi publiczne gminne”	-	193.000,00 zł,
- 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”	-	203.700,00 zł,
- 71035 – „Cmentarze”	-	8.000,00 zł,
- 90001 – „Gospodarka ściekowa i ochrona wód”	-	301.000,00 zł,
- 90003 – „Oczyszczanie miast i wsi”	-	20.000,00 zł,
- 90004 – „Utrzymanie zieleni w miastach i gminach”	-	3.000,00 zł,
- 90015 – „Oświetlenie ulic, placów i dróg”	-	381.000,00 zł,
- 90017 – „Zakłady gospodarki komunalnej”	-	1.708.600,00 zł,
- 90095 – „Pozostała działalność”	-	<u>80.400,00 zł,</u>
Razem:	-	3.270.700,00 zł.

- Powyższa wielkość obejmowała wydatki bieżące na sumę 3.050.700,00 zł, a także 220.000,00 zł wydatków majątkowych, w rozdziałach: 90001 (50.000,00 zł) oraz 90017 – 170.000,00 zł.
- Określony w układzie wykonawczym budżetu plan finansowy ZGK zakładał realizację przez tę jednostkę dochodów budżetowych na sumę 915.800,00 zł w 6 rozdziałach budżetu. Poniżej zestawiono źródła i kwoty planowanych dochodów:

- 069 – „Wpływy z różnych opłat”	-	11.800,00 zł,
- 075 – „Dochody z najmu i dzierżawy....”	-	200.000,00 zł,
- 083 – „Wpływy z usług”	-	676.000,00 zł,
- 092 – „Pozostałe odsetki”	-	15.000,00 zł,
- 097 – „Wpływy z różnych dochodów”	-	<u>13.000,00 zł,</u>
Razem:	-	915.800,00 zł.

- 3) Ustalono, że w dniu 17 stycznia 2008 roku wójt gminy wydał zarządzenie Nr 77/08 w sprawie planów finansowych jednostek organizacyjnych gminy na 2008r. W § 1 zarządzenia zawarto zapis o zatwierdzeniu planów finansowych podległych jednostek, dostosowanych do uchwały budżetowej. W podstawie prawnej zarządzenia powołano się na przepisy art. 186 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.), mówiące o obowiązku przekazania podległym

jednostkom informacji o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków tych jednostek oraz wysokości dotacji i wpłat do budżetu.

Kierownicy jednostek potwierdzili otrzymanie informacji (odbior zarządzenia) na przedłożonym do kontroli egzemplarzu zarządzenia, znajdującym się w księgowości urzędu gminy.

- 4) W trakcie roku plan wydatków budżetowych w ww. rozdziałach był wielokrotnie zmieniany. W ślad za tymi zmianami dokonywano też zmian w planie finansowym ZGK w Człuchowie. Na koniec roku planowane wydatki ZGK wynosiły 3.394.095,00 zł i były o 123.395,00 zł wyższe od planowanych początkowo.

Do wysokości 928.800,00 zł (o 13.000,00 zł) zwiększono w trakcie roku plan dochodów budżetowych przewidzianych do realizacji przez ww. jednostkę budżetową.

- 5) W wyniku kontroli obrotów na koncie analitycznym prowadzonym do konta 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych” ustalono, że w trakcie 2008 roku z budżetu gminy przekazano ww. jednostce środki na finansowanie wydatków na sumę 3.394.095,00 zł, zgodną z planem wydatków tej jednostki.

- Po analizie danych zawartych w sprawozdaniu jednostkowym Rb-28S z wykonania planu finansowego wydatków ZGK w Człuchowie ustalono, że zrealizowane przez ww. jednostkę budżetową wydatki w wysokości 3.284.085,10 zł były o 110.009,90 zł niższe od sumy przekazanych mu środków.

- Część niewykorzystanych środków, tj. kwotę 54.012,38 zł ZGK zwrócił do budżetu gminy w ostatnim dniu 2008 roku – dowód księgowy WB/0588, poz. 70. Pozostałe 55.997,52 zł, stanowiące saldo konta rozrachunkowego na dzień 31.12.2008r., wpłynęły na rachunek bieżący budżetu w dniu 3.02.2009 roku – dowód księgowy WB/0054 poz. 34.

- 6) Ze sprawozdania jednostkowego Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych ZGK wynikało, że w 2008 roku zrealizował on dochody w wysokości 1.007.912,08 zł, tj. o 79.112,08 zł wyższe od planowanych. Pochodziły one z:

- wpływów z różnych opłat (§ 069)	- 14.629,60 zł,
- dochodów z najmu i dzierżawy (§ 075)	- 196.505,08 zł
- wpływów z usług (§ 083)	- 750.088,84 zł,
- wpływów z odsetek (§ 092)	- 25.447,21 zł,
- wpływów z różnych dochodów (§ 097)	- 21.241,35 zł,

Razem: - 1.007.912,08 zł.

- Po analizie obrotów na koncie analitycznym prowadzonym do konta 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych” oraz dowodów księgowych ustalono, że w trakcie 2008 roku ZGK w Człuchowie przekazał na rachunek bieżący budżetu gminy dochody na sumę 921.173,84 zł, w tym 5.100,65 zł z dochodów wypracowanych w 2007 roku. Pozostające do rozliczenia dochody z 2008 roku, w wysokości 91.838,89 zł, ww. jednostka przekazała na rachunek bieżący budżetu w dniu 3.02.2009 roku – dowód księgowy nr WB/0054 poz. 36.
- W trakcie roku ZGK przekazywał do budżetu dochody sukcesywnie, najczęściej w pierwszym tygodniu miesiąca za miesiąc poprzedni, a kilkakrotnie – w drugim tygodniu.
Stwierdzono, że w jednym miesiącu (sierpień) nie wpłynęła żadna kwota z dochodów wypracowanych w miesiącu poprzednim. Z dochodów tych, wynoszących 82.067,66 zł, ww. jednostka rozliczyła się w dniu 11.09.2008r., łącznie z wpływami za sierpień 2008r.

6.2. Zakłady budżetowe

W 2008 roku, tj. w roku objętym szczegółową kontrolą rozliczeń finansowych z budżetem gminy, nie działał żaden gminny zakład budżetowy.

6.3. Gospodarstwa pomocnicze

Przy żadnej z gminnych jednostek budżetowych nie utworzono gospodarstwa pomocniczego

6.4. Dochody własne jednostki budżetowej

W 2008 roku żadna z gminnych jednostek budżetowych nie posiadała wydzielonego rachunku dochodów własnych, o jakim mowa w przepisach art. 22 ustawy o finansach publicznych.

6.5. Samorządowe osoby prawne

- 1) W 2008 roku na terenie kontrolowanej gminy działała jedna samorządowa osoba prawna, tj. Gminna Biblioteka Publiczna w Polnicy, zwana dalej skrótowo „Biblioteką”.
- 2) Z uchwalonego w dniu 28.12.2007 roku budżetu gminy na 2008 rok wynikało, że zaplanowano w nim 179.600,00 zł dotacji dla tej instytucji kultury, klasyfikowanych w § 2480 – „Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury” w rozdziale 92116 – „Biblioteki”.
W trakcie 2008 roku, a dokładniej – w dniu 2.12.2008r., plan dotacji zwiększono o 16.416,00 zł, do wysokości 196.016,00 zł. Taki był ostateczny plan dotacji dla Biblioteki.
- 3) Przeznaczenie dotacji (cele) określono w umowie Nr 1/2008, zawartej w dniu 2.01.2008 roku pomiędzy gminą a ww. instytucją kultury. W myśl zapisów w § 1 tej umowy dotacja miała być wykorzystana – cyt.: „na realizację celów publicznych:
 - wypłacanie wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę (4,25 etatu);
 - gromadzenie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych;
 - obsługa użytkowników, przede wszystkim udostępnianie zbiorów oraz prowadzenie działalności informacyjnej;
 - zakup nowych materiałów bibliotecznych, zawierających utrwalony wyraz myśli ludzkich, przeznaczonych do rozpowszechniania, niezależnie od nośnika fizycznego i sposobu zapisu treści;
 - pokrywanie kosztów eksploatacji mienia w zakresie realizacji zadania zleconego”.
- 4) Na podstawie ewidencji księgowej kontrolowanego urzędu ustalono, że Biblioteka otrzymała z budżetu gminy dotacje w zaplanowanej wysokości.
- 5) Z przedłożonego przez Bibliotekę dokumentu pn. „Rozliczenie z otrzymanej dotacji z Urzędu Gminy za 2008r. wg umowy nr 1/2008” (zwanego dalej „Rozliczeniem dotacji”) wynikało, że dotacja nie została wykorzystana w całości – wykorzystano 187.411,56 zł (95,61 %), a niewykorzystane środki, w wysokości 8.604,44 zł, zwrócono do budżetu gminy w dniu 15.01.2009r.

- 6) Stwierdzono, że „Rozliczenie dotacji”, podpisane przez panią Agnieszkę Wehner – dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Polnicy, którego kopię załączono do akt kontroli, nie spełnia wymogów stawianych tego rodzaju dokumentom.
- W ww. dokumencie zestawiono rodzaje poniesionych wydatków oraz podano wielkości tych wydatków, na sumę 190.745,56 zł. Wielkość ta jest o 3.334,00 zł wyższa od podanej na wstępie „Rozliczenia dotacji” wartości 187.411,56 zł, jako dotacji wykorzystanej.
 - Z „Rozliczenia...” wynika, że kwota 190.745,56 zł obejmuje – oprócz wydatków na wynagrodzenia pracowników i pochodne od wynagrodzeń (141.252,94 zł), na zakup czasopism, mebli, akcesoriów komputerowych, papieru ksero, opatu, części do odkurzacza, artykułów biurowych, środków czystości, artykułów AGD, itp. (16.335,95 zł) czy też wydatków na odpis ZFŚS, badania lekarskie pracowników, podróże służbowe, szkolenia BHP, utrzymanie i eksploatację pomieszczeń biblioteki oraz wynikające z przepisów BHP świadczenia w naturze – także wydatki w wysokości 22.554,00 zł, związane z zakupem nowości wydawniczych, sfinansowane w części (6.554,00 zł) z dotacji otrzymanej z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Pomniejszając wielkość poniesionych wydatków ogółem (190.745,56 zł) o 6.554,00 zł (wydatki sfinansowane dotacją z ww. Ministerstwa) otrzymujemy wartość 184.191,56 zł. Ta wielkość jest o 3.220,00 zł niższa od wartości 187.411,56 zł, wykazanej na wstępie „Rozliczenia dotacji”, jako dotacji wykorzystanej.

[Kserokopia rozliczenia dotacji udzielonej Gminnej Bibliotece Publicznej w Polnicy

- poz. 19 akt kontroli]

- 7) Poczynione w trakcie kontroli ustalenia przedstawiono pani Marzenie Nowak - inspektor, prowadzącej księgowość Gminnej Biblioteki Publicznej w Polnicy (księgowość tej instytucji kultury prowadzona jest w urzędzie gminy), wnosząc jednocześnie o weryfikację rozliczenia dotacji i przedstawienie rzeczywistych wydatków Biblioteki sfinansowanych dotacją budżetową.

W następstwie powyższego pani Marzena Nowak sporządziła (brak daty sporządzenia) i przedstawiła kontrolującemu dokument „Wyjaśnienie do rozliczenia dotacji za 2008 rok”.

Z ww. dokumentu tego wynika, że pominięta w rozliczeniu kwota 3.220,00 zł obejmowała podatek dochodowy (3.120,00 zł) oraz składki ZUS – 100,00 zł. Kserokopię „Wyjaśnienia” dołączono do akt kontroli.

Pani Marzena Nowak dodała ustnie, że na koniec 2008 roku ww. kwoty występowały na kontach rozrachunkowych, jako zobowiązania Biblioteki.

**[Kserokopia wyjaśnienia do rozliczenia dotacji dla Gminnej Biblioteki Publicznej w Polnicy
- poz. 20 akt kontroli]**

- 8) Analizując „Rozliczenie dotacji” stwierdzono, że otrzymana z budżetu gminy dotacja podmiotowa została wykorzystana przez Bibliotekę m.in. do zapłaty 66,95 zł odsetek od nieterminowej wpłaty do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Wydatek ten (zapłata kary) nie znajduje umocowania w przywołanej powyżej umowie Nr 1/2008 z dnia 2.01.2008r., określającej przeznaczenie dotacji.

- 9) Stwierdzono, że na gruncie obowiązującego prawa brak jest podstaw do prowadzenia obsługi finansowo-rachunkowej instytucji kultury przez inną jednostkę organizacyjną.

Jedynym wyjątkiem od zasady wynikającej z przepisów art. 45 ust.1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.), w myśl której każda gminna jednostka sektora finansów publicznych musi zatrudnić głównego księgowego, jest rozwiązanie dopuszczalne w zakresie szkół, przedszkoli i placówek oświatowych – według przepisów art. 5 ust. 9 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną ww. jednostek może wykonywać odrębna (powołana w tym celu) jednostka organizacyjna lub istniejąca jednostka organizacyjna.

- 10) W toku kontroli ustalono, że sprawozdania budżetowe ww. instytucji kultury podpisują: pani Agnieszka Wehner – dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Polnicy oraz pani Aneta Gliszczyńska, jako „główny księgowy”.

- Stwierdzono, że pani Aneta Gliszczyńska nie została formalnie zatrudniona na stanowisku głównej księgowej Biblioteki – dyrektor Biblioteki nie zawarła z nią umowy o pracę na tym stanowisku. Pani Aneta Gliszczyńska, zatrudniona w kontrolowanym urzędzie gminy na stanowisku kierownika Referatu Finansowo-Ekonomicznego, nie jest także wynagradzana ze środków finansowych Biblioteki.

Dalsze czynności kontrolne doprowadziły do ustalenia, że za „okresowe zwiększenie obowiązków służbowych tj. powierzenie obowiązków głównego księgowego Gminnej Biblioteki Publicznej w Polnicy” wyżej wymieniona otrzymuje od dnia 1.03.2007 roku dodatek specjalny,

przyznawany przez wójta gminy na okresy jednoroczne, w wysokości 25 % wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego. Dodatek finansowany jest ze środków na wynagrodzenia w rozdziale 75023 – „Urzędy gmin”.

- W tym miejscu należy zwrócić też uwagę na przepisy art. 18 ustawy z dnia 22 marca 1990r. o pracownikach samorządowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1593 ze zm.) mówiące, że „pracownik samorządowy nie może wykonywać zajęć, które pozostawałyby w sprzeczności z jego obowiązkami, albo mogłyby wywoływać podejrzenie o stronniczość lub interesowność”.

Obowiązująca aktualnie, tj. od dnia 1.01.2009 roku, ustawa z dnia 21 listopada 2008r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458) zabrania pracownikom samorządowym zatrudnionym na stanowisku urzędniczym, w tym na kierowniczym stanowisku urzędniczym, także wykonywania zajęć sprzecznych z obowiązkami wynikającymi z tej ustawy – art. 30 ust. 1 ustawy.

Relacje między urzędem gminy i samorządową instytucją kultury obejmują m.in. przekazywanie a następnie rozliczanie dotacji podmiotowej dla instytucji kultury. Ze względu na przywołane powyżej przepisy pracownik referatu finansowego urzędu gminy nie powinien równocześnie piastować funkcji głównego księgowego instytucji kultury (beneficjenta dotacji) i wykonywać lub nadzorować czynności materialno-techniczne urzędu w zakresie rozliczenia dotacji, tzn. działać na potrzeby wójta gminy na podstawie przepisów art. 44 ustawy o finansach publicznych.

VII. KSIĘGOWOŚĆ I SPRAWOZDAWCZOŚĆ FINANSOWA

7.1. Stan i kompletność urzędów księgowych oraz prawidłowość i terminowość zapisów w ewidencji księgowej

- 1) Ustalono, że jednostka prowadziła wymagane przepisami ustawy o rachunkowości księgi rachunkowe.
- 2) Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybienia w zakresie ewidencji księgowej, dotyczące np. wykorzystywania kont 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych” i 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych” w ewidencji księgowej urzędu gminy (jednostki budżetowej) niezgodnie z ustalonymi zasadami ich funkcjonowania, przedstawiono przy omawianiu poszczególnych tematów będących przedmiotem kontroli.

- 3) W trakcie kontroli sprawdzono, czy kontrolowana jednostka posiada uregulowania wewnętrzne z zakresu pozabilansowej ewidencji należności gminy z tytułu opłat za usunięcie drzew i krzewów, naliczonych w trybie przepisów art. 84 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r. Nr 151, poz. 1220) odraczanych na okres 3 lat od wydania zezwolenia, jeżeli zezwolenie przewiduje przesadzenie ich w inne miejsce lub zastąpienie ich innymi drzewami lub krzewami.
- Stwierdzono, że uregulowania, o których mowa powyżej wprowadzono zarządzeniem Nr 197/09 Wójta Gminy z dnia 22 września 2009r. w sprawie zmian w zarządzeniu Nr 179/06 z dnia 27 czerwca 2006r. w sprawie dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości oraz w zarządzeniu Nr 180/06 Wójta Gminy z dnia 27 czerwca 2006r. w sprawie wprowadzenia procedury kontroli wydatków, przestrzegania i przeprowadzenia wstępnej oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych, pobierania i gromadzenia środków publicznych oraz kontroli finansowej w jednostkach organizacyjnych Gminy Człuchów.
 - Przywołanym zarządzeniem wprowadzono obowiązek stosowania w ewidencji urzędu gminy pozabilansowego konta 951 – „Należności warunkowe”. Z opisu zasad funkcjonowania tego konta wynika, że określone w wydanych decyzjach administracyjnych należności kontrolowanej jednostki mają być księgowane jednostronnie na stronie Wn tego konta, a po wypełnieniu warunku posadzenia nowych drzew lub krzewów – wyksięgowane „na czerwono” z tego konta.
 - Z przywołanych powyżej uregulowań wynika, że księgowanie należności następuje ma na podstawie zestawień wydanych decyzji, sporządzonych przez osobę odpowiedzialną z Referatu Rolnictwa. Osoba ta została zobowiązana też do składania pisemnych informacji o wypełnieniu warunków wynikających z wydanych decyzji. Wszelkie informacje w opisanym powyżej zakresie mają być składane przynajmniej raz na kwartał.
 - Zgodnie z opisem zasad funkcjonowania konta 951 – „Należności warunkowe” wartość należności warunkowych według stanu na dzień 31 danego roku wykazuje się w sprawozdaniu finansowym bilans, w części „Informacje uzupełniające istotne dla rzetelności i przejrzystości sytuacji finansowej i majątkowej”.
 - W toku kontroli ustalono, że wydanymi w 2008 roku zezwoleniami na usunięcie drzew i krzewów nie nakładano obowiązku wnoszenia opłat, z czasowym ich zawieszeniem, gdyż w przy wydaniu decyzji miały

zastosowanie przepisów art. 86 przywołanej powyżej ustawy, określające przypadki niepobierania opłat.

7.2. Sprawozdawczość budżetowa

7.2.1. Kontrola sprawozdań budżetowych oraz bilansu

- 1) W trakcie kontroli skontrolowano następujące sprawozdania, sporządzone na dzień 31.12.2008 roku:
- Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki budżetowej;
 - Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki budżetowej;
 - Rb-33 z wykonania planów funduszy celowych nie posiadających osobowości prawnej;
 - Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami;
 - Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego;
 - Rb-N o stanie należności jednostki budżetowej;
 - Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń;
 - Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych gminy.

Analizując dane zawarte w tych sprawozdaniach nie stwierdzono nieprawidłowości. Dane wykazane w tych sprawozdaniach wynikały z ewidencji księgowej kontrolowanego urzędu gminy.

- 2) W trakcie kontroli sprawdzono także prawidłowość danych wykazanych w sprawozdaniach „Bilans jednostki budżetowej” i „Bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego”, sporządzonych na dzień 31.12.2008r. Do zawartych w tych sprawozdaniach danych uwag nie wniesiono.

7.2.2. Kontrola innych sprawozdań

- 1) W trakcie kontroli stwierdzono, że kontrolowana jednostka przesyła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku, w formie elektronicznej, sprawozdania i informacje wymagane przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008r. w sprawie sprawozdań o udzielonej

- pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 153, poz. 952), wydane na podstawie przepisów art. 35 pkt 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 ze zm.).
- 2) Ustalono też, że od wejścia w życie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 kwietnia 2009r. w sprawie przekazywania sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej i informacji o nieudzieleniu takiej pomocy z wykorzystaniem aplikacji SHRIMP (Dz. U. Nr 63, poz. 522), wydanego na podstawie przepisów art. 32 ust. 11 ww. ustawy, jednostka przekazuje wymagane tym rozporządzeniem sprawozdania i informacje z wykorzystaniem aplikacji SHRIMP pobranej ze strony Urzędu Ochrony Konsumentów i Konkurencji.

Inne ustalenia

- 1) W trakcie niniejszej kompleksowej kontroli gminy sprawdzono też prawidłowość przeprowadzenia w 2009 roku oraz udokumentowania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlane polegające na budowie hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Wierzchowie Dworcu. Kontroli dokonano pod kątem zarzutów podniesionych w proteście wniesionym do zamawiającego w dniu 9.09.2009 roku przez wykonawcę - Przedsiębiorstwo Robót Elektrycznych „P&P” Sp. z o.o. w m. Orle oraz w zawiadomieniu z dnia 8 października 2009r., skierowanym do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych Pierwszej Instancji przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Gdańsku.
- W ocenie ww. Przedsiębiorstwa zamawiający przeprowadził postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w sposób niezapewniający zachowania uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców, co może wyczerpywać znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Kserokopię przywołanego powyżej zawiadomienia załączono do akt kontroli.

[Kserokopia zawiadomienia z dnia 8.10.2009r. skierowanego do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych Pierwszej Instancji - Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku, złożonego przez Przedsiębiorstwo Robót Elektrycznych „P&P” Sp. z o.o. w m. Orle - poz. 21 akt kontroli]

2) Z treści ww. dokumentów wynikało, że zgodnie ze Specyfikacją Istotnych Warunków Zamówienia wykonawcy powinni posiadać „uprawnienia do dokonywania określonej działalności lub czynności, jeżeli ustawy nakładają obowiązek posiadania takich uprawnień”, a w celu potwierdzenia spełnienia przedmiotowego warunku wykonawcy byli zobowiązani do złożenia wraz z ofertą „aktualnego odpisu z właściwego rejestru lub aktualnego zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej (...), wystawionego nie wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu składania ofert”.

- Według protestującego wykonawcy wybrany przez zamawiającego wykonawca zamówienia, tj. Teresa Powozińska Zakład Budowlano-Remontowy w Kiełpinku nie złożył wymaganego przez zamawiającego dokumentu – zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej wystawione zostało w dniu 24 kwietnia 2007r., tj. wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu składania ofert. Protestujący wykonawca dodał, że potwierdzenie aktualności zaświadczenia przez pracownika Urzędu Gminy w Człuchowie nie znajduje umocowania w przepisach prawnych.

Mając powyższe na uwadze wykonawca Teresa Powozińska Zakład Budowlano-Remontowy w Kiełpinku podlegał – zdaniem protestującego – wykluczeniu z udziału w postępowaniu w trybie przepisów art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych. Jednocześnie oferta ww. wykonawcy podlegała odrzuceniu na zasadzie przepisów art. 89 ust. 1 pkt 5 tej ustawy, gdyż została złożona przez wykonawcę podlegającego wykluczeniu z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

- W toku kontroli ustalono, że zarzut protestującego o dołączeniu do oferty Teresy Powozińskiej Zakład Budowlano-Remontowy w Kiełpinku zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej z dnia 24.04.2007 roku znalazł oparcie w faktach – na potwierdzonej za zgodność z oryginałem kserokopii zaświadczenia widniała adnotacja o treści – cyt.: „Urząd Gminy w Człuchowie potwierdza aktualność niniejszego zaświadczenia. Działalność jest kontynuowana. Człuchów, dnia 1.06.09r.” Adnotację o tej treści sporządził pan Bogdan Gudzio – podinspektor. Powyższe ustalono na podstawie odcisku pieczętki oraz na podstawie podpisu wyżej wymienionego.

3) W proteście oraz w przywołanym na wstępie zawiadomieniu wykonawca – Przedsiębiorstwo Robót Elektrycznych „P & P” Spółka z o.o. w m. Orle podnosi też, że treść oferty wykonawcy – Teresa Powozińska Zakład

Budowlano-Remontowy w Kielpinku nie odpowiada treści SIWZ, gdyż zawiera omyłki, których nie można poprawić na podstawie przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

- W ocenie protestującego wykonawcy w rozdziale 12 SIWZ zamawiający postanowił o sposobie obliczenia ceny na podstawie załączonych do SIWZ przedmiarów robót, opisów, rysunków oraz dokumentacji projektowej. Dalej protestujący wskazuje, że z treści § 5 ust. 1 wzoru umowy dołączonego do SIWZ wynika jednoznacznie, że cena w przedmiotowym zamówieniu ma charakter kosztorysowy. Protestujący wskazał też na różnicę pomiędzy sumą wartości poszczególnych kosztorysów ofertowych dołączonych do oferty (3.403.675,61 zł netto) a ceną 2.888.680,52 zł netto, wynikającą z formularza ofertowego wykonawcy. W ten sposób oferta wykonawcy – Teresa Powozińska Zakład Budowlano-Remontowy w Kielpinku – zdaniem protestującego – jednoznacznie nie odpowiada treści SIWZ, gdyż cena podana w formularzu oferty nie została ustalona zgodnie z odnośnymi postanowieniami SIWZ, a zamawiający nie ma prawa poprawić tej omyłki w trybie przepisów art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych. Mając powyższe na uwadze oferta ww. wykonawcy podlegała odrzuceniu na zasadzie przepisów art. 89 ust. 1 pkt 2 przywołanej ustawy.
- W końcowej części zawiadomienia Przedsiębiorstwo „P&P” poinformowało rzecznika dyscypliny finansów publicznych, że zamawiający, tj. gmina Człuchów nie rozstrzygnął przedmiotowego protestu, co należy uznać za jego oddalenie, na zasadzie przepisów art. 183 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych. Z uwagi na wartość przedmiotu zamówienia protestującemu nie służyło w tym postępowaniu prawo wniesienia odwołania do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.
- Ustalono, że załączony do SIWZ wzór umowy w zawiera w § 5 ust. 1 zapis o treści – cyt.: „Za wykonanie przedmiotu umowy, określonego w § 1 niniejszej umowy, strony umowy ustalają wstępne wynagrodzenie kosztorysowe w wysokości złotych netto (słownie złotych: ..., powiększone o podatek VAT, co daje kwotę złotych brutto (słownie złotych).”
- Stwierdzono, że wymieniona w ofercie Zakładu Budowlano-Remontowego Teresa Powozińska w Kielpinku cena netto w wysokości 2.888.680,52 zł stanowiła sumę wartości wynikających z:
 - kosztorysu ofertowego – hala, roboty budowlane
(strony 60 – 83 oferty) - 2.455.738,85 zł;

- kosztorysu ofertowego – łącznik, roboty budowlane
(strony 84 – 94 oferty) - 432.941,67 zł;
- Razem: - 2.888.680,52 zł.

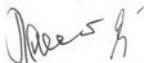
- Protestujące Przedsiębiorstwo Robót Elektrycznych „P&P” Sp. z o.o. w m. Orle wskazuje, że cena wynikająca z kosztorysów wynosi 3.403.675,61 zł netto, tj. o 514.995,09 zł wyższa.
Ustalono, że ww. wartość 514.995,09 zł, wynika z załączonych do oferty przetargowej:
 - kosztorysu nr 1/08/09 (branża instalacyjna) sporządzonego przez spółkę EKODOMAR – Ekologiczne Instalacje Grzewcze w Człuchowie - 389.995,09 zł;
 - kosztorysu na roboty elektryczne, sporządzonego przez Zakład Usługowy Elektroinstalacyjny i Elektrotechniczny ELEKTRYK w Człuchowie - 125.000,00 zł;
 - Razem: - 514.995,09 zł.

Stwierdzono, że wartości wynikające z kosztorysów na roboty instalacyjne i elektryczne zostały uwzględnione w wymienionych powyżej kosztorysach na roboty budowlane na wartość 2.888.680,52 zł – w poz. 253 i 254 kosztorysu dotyczącego hali sportowej (roboty elektryczne – 98.045,38 zł i instalacje sanitarne – 315.703,45 zł) oraz w poz. 70 – 73 kosztorysu dotyczącego łącznika (łącznie 101.246,26 zł).

- W trakcie kontroli poproszono pana Bogusława Lipskiego – kierownika Referatu Inwestycji, Ochrony Środowiska i Pozyskiwania Środków Pozabudżetowych o pisemne ustosunkowanie się do zarzutów podniesionych przez Przedsiębiorstwo Robót Elektrycznych „P&P” Sp. z o.o. w m. Orle.

Pan Bogusław Lipski wskazuje w wyjaśnieniu, że zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej z adnotacją potwierdzającą jego aktualność korzysta z prymatu aktualnego zaświadczenia. Nie dopatrył się też żadnych nieprawidłowości po stronie zamawiającego dotyczących różnic pomiędzy kosztorysami a ofertą Zakładu Budowlano-Remontowego Teresa Powozińska w Kiełpinku.

[Wyjaśnienie pana Bogusława Lipskiego – kierownika Referatu Inwestycji, Ochrony Środowiska i Pozyskiwania Środków Pozabudżetowych, dotyczące postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlane polegające na budowie hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Wierchowcie Dworcu – poz. 22 akt kontroli]

*
* * *

Integralną część protokołu stanowią następujące załączniki:

1. Zestawienie: „Ogólne informacje o władzach gminy”.
2. Zestawienie: „Wewnętrzne regulacje prawne Gminy Człuchów i Urzędu Gminy w Człuchowie”.
3. Wykaz: „Jednostki pomocnicze Gminy Człuchów”.
4. Wykaz: „Jednostki organizacyjne Gminy Człuchów”.
5. Protokół kontroli kasy Urzędu Gminy w Człuchowie.
6. Zestawienie akt kontroli.

Ustalenia końcowe

1. Protokół niniejszy sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.
2. Ustalenia zawarte w protokole zostały przez stronę kontrolującą przedstawione kierownictwu jednostki i omówione na posiedzeniu zorganizowanym w dniu 29 grudnia 2009r.
3. Wójt Gminy Człuchów został poinformowany o przysługującym stronie kontrolowanej prawie odmowy podpisania protokołu i złożenia w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania pisemnych wyjaśnień, co do przyczyny tej odmowy.
4. Kontrolę odnotowano w książce kontroli pod poz. 3/2009.

Człuchów, dnia 29 grudnia 2009r.

Inspektor kontroli
RIO w Gdańsku:

M. Beńko
.....
(Mieczysław Beńko)

URZĄD GMINY
ul. Szczecińska 33
77-300 CZŁUCHÓW
tel. (0-59) 834 10 01
tel./fax (0-59) 834 24 24

Wójt Gminy:

WÓJT
Adam Marciniak
.....
(Adam Marciniak)

Skarbnik:
SKARBNIK GMINY

Barbara Kwiecieńska
.....
(Barbara Kwiecieńska)

OGÓLNE INFORMACJE O WŁADZACH GMINY

Oznaczenie RIO									
Nazwa gminy	CZLUCHOW								
Typ	wiejska								
WŁADZE GMINY									
Wyszczególnienie	Nazwisko	Imię	Akt powołania	Data powołania	Data odwołania	Uwagi			
Wójt	MARCINIAK	Adam	Wybrany w wyborach powszechnych w dniu 12 listopada 2006r.						
Zastępca wójta			Nie powołano zastępcy wójta gminy						
Sekretarz	KUBALEWSKI	Arkadiusz	Uchwała Nr XXX/189/98 RG	30.04.1998r.					
Skarbnik	CHMIELARSKA	Barbara	Uchwała Nr V/28/07 Rady Gminy	06.12.2007r.					
Przewodniczący Rady	CHMIELARSKA	Barbara	Uchwała Nr V/42/90 Rady Gminy	21.12.1990r.	29.12.2006r.				
Wiceprzewodniczący Rady	BACHAN	Andrzej	Uchwała Nr I/1/06 Rady Gminy	27.11.2006r.					
	MAJER	Tadeusz	Uchwała Nr I/2/06 Rady Gminy	27.11.2006r.					
	MIELNIK	Jan	Uchwała Nr I/2/06 Rady Gminy	27.11.2006r.					
Komisja Rewizyjna	BULWAN	Irena	Uchwała Nr I/3/06 Rady Gminy	27.11.2006r.					
	CEITEL	Andrzej							
	CZARNOWSKA	Teresa							
	HAPKA	Tadeusz							
	PINTOS	Eizbiela							
	PRADZIŃSKA	Małgorzata							
Przewodniczący Komisji Rewizyjnej	BULWAN	Irena	Wybrana na I posiedzeniu komisji	29.11.2006r.					

WEWNĘTRZNE UNORMOWANIA PRAWNE GMINY CZŁUCHÓW I URZĘDU GMINY W CZŁUCHOWIE

Nazwa/rodzaj unormowania	1	Nr i data aktu wydania i ogłoszenia	2	Uwagi	3
<p>a) GMINA</p> <p>Statut Gminy Człuchów</p> <p>Szczegółowe zasady i tryb umarzania, odraczania i rozkładania na raty należności pieniężnych Gminy Człuchów oraz jej jednostek organizacyjnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy Ordynacja podatkowa oraz wskazanie organów do tego uprawnionych</p>		<p>Uchwała Nr VI/94/03 Rady Gminy z dnia 27.06.2003r. - publikacja: Dz.Urz. Woj. Pomorskiego Nr 161 z dnia 15.12.2003r., poz. 3338</p> <p>Uchwała Nr XXXVI/343/06 Rady Gminy z dnia 12.06.2006r.</p>			
<p>b) URZĄD GMINY</p> <p>Regulamin organizacyjny Urzędu Gminy Człuchów</p> <p>Schemat organizacyjny oraz struktura zatrudnienia Urzędu Gminy Człuchów</p> <p>Regulamin wynagradzania pracowników Urzędu Gminy Człuchów</p> <p>Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Urzędu Gminy w Człuchowie, Zakładu Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy w Człuchowie, Straży Gminnej, Instytucji Kultury</p>		<p>Zarządzenie Nr 132/09 Wójta Gminy z dnia 19.01.2009r.</p> <p>Zarządzenie Nr 133/09 Wójta Gminy z dnia 19.01.2009r.</p> <p>Zarządzenie Nr 147/09 Wójta Gminy z dnia 2.04.2009r.</p> <p>Zarządzenie Nr 16/07 Wójta Gminy z dnia 29.01.2007r. ze zm. - zarząd. Nr 113/08 z 23.09.2008r.</p>			

<p>Przyjęte zasady rachunkowości, obejmujące też załączniki: Zakładowy plan kont dla jednostek organizacyjnych gminy; Zakładowy plan kont dla budżetu gminy Człuchów; Instrukcja kasowa w Urzędzie Gminy Człuchów; Instrukcja w sprawie ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania; Sprawozdawczość; Prowadzenie ksiąg rachunkowych; Metody wyceny aktywów i pasywów; Stosowanie dokumentacji systemu przetwarzania danych przy użyciu komputera; Polityka rachunkowości szkół podstawowych, przedszkoli i gimnazjum; Polityka rachunkowości Zakładu Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy w Człuchowie;</p>	<p>Zarządzenie Nr 179/06 z dnia 27.06.2006r. - zm. zarządzeniami: Nr 200/06 z 26.10.2006r., Nr 201/06 z 28.10.2006r., Nr 13/07 z 18.01.2007r., Nr 100/08 z 25.06.2008r., Nr 102/08 z 1.07.2008r., Nr 106/08 z 14.08.2008r., Nr 113/08 z 23.09.2008r.</p>
<p>Procedury kontroli wydatków, przestrzegania i przeprowadzania wstępnej oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych, pobierania i gromadzenia środków publicznych oraz kontroli finansowej w jednostkach organizacyjnych gminy</p>	<p>Zarządzenie Nr 180/06 z dnia 27.06.2006r. - zm. Zarządzeniem Nr 102/08 z 1.07.2008r.</p>
<p>Przechowywanie i archiwizacja dokumentów</p>	<p>Zarządzenie Nr 4/01 z dnia 28.09.2001r., zm. zarządzeniem Nr 200/06 z 26.10.2006r.</p>
<p>Powołanie stałej komisji inwentaryzacyjnej</p>	<p>Zarządzenie Nr 187/06 z dnia 31.07.2006r.</p>
<p>Zasady ewidencjonowania składników majątkowych</p>	<p>Zarządzenie Nr 186/06 z dnia 31.07.2006r.</p>
<p>Wewnętrzna instrukcja inwentaryzacyjna</p>	<p>Zarządzenie Nr 185/06 z dnia 31.07.2006r.</p>
<p>Ewidencja i sporządzanie sprawozdań budżetowych Rb-WS w zakresie wydatków strukturalnych ponoszonych przez Urząd Gminy oraz jednostki organizacyjne gminy</p>	<p>Zarządzenie Nr 136/08 Wójta Gminy z dnia 23.01.2008r.</p>

Sporządził: Mieczysław Beniko - St. Inspektor WKGF RIO w Gdanisku

JEDNOSTKI POMOCNICZE GMINY CZŁUCHÓW

Lp.	Nazwa jednostki pomocniczej	Podstawa utworzenia	Nr i data uchwały Rady Gminy w sprawie statutu	Uwagi
7	2	3	4	5
	a) Sołectwa			
1.	Barkowo			
2.	Biskupnica			
3.	Brzeźno			
4.	Bukowo			
5.	Chrzastowo			
6.	Czarnoszyce			
7.	Dębica			
8.	Dobojewo			
9.	Głędowo			
10.	Jaromierz			
11.	Jęczniki Wielkie			
12.	Koldowo			
13.	Krepsk			
14.	Mosiny			
15.	Nieżywieć			
16.	Pólnica			
17.	Rychnowy			
18.	Sieroczym			
19.	Skarszewo			
20.	Stokczno			
21.	Wierzchowo			
22.	Wierzchowo Dworzec			
23.	Kiepin	Uchwała Nr XXXIV/317/06 Rady Gminy z dnia 31.03.2006r.	Uchwała Nr XVI/100/96 Rady Gminy z dnia 29.01.1996r.	
24.	Pólnica	Uchwała Nr VII/38/07 Rady Gminy z dnia 30.03.2007r.		
		Brak danych		

Sporządził: Mieczysław Beniko - St. Inspektor WKGF RIO w Gdańsku.

JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE GMINY CZLUCHÓW

Nazwa jednostki organizacyjnej	Nr i data aktu powołania	Uwagi
	2	3
a) Jednostki budżetowe		
Urząd Gminy w Człuchowie, ul. Szczecińska 33	X	
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie, ul. Plantowa 28	Uchwała Nr XII/4/190 GRN w Człuchowie z dnia 22.02.1990r.	
Przedszkole Samorządowe w Głędowie	Przejęte na mocy prawa - ustawa o systemie oświaty	
Przedszkole Samorządowe w Polnicy	Uchwała Nr XV/114/83 Rady Gminy z dnia 25.03.1993r.	
Przedszkole Samorządowe w Wierzchowie Dworcu		
Zakład Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy w Człuchowie, ul. Plantowa 28		
Szkoła Podstawowa w Polnicy		
Szkoła Podstawowa w Rychnowach		
Szkoła Podstawowa w Stokcznie		
Szkoła Podstawowa w Wierzchowie Dworcu		
Gimnazjum Gminne w Rychnowach		
Straz Gminna w Człuchowie, ul. Szczecińska 17	Przejęte na mocy prawa - ustawa o systemie oświaty	
	Uchwała Nr XV/101/00 Rady Gminy z dnia 27.04.2000r.	
	Uchwała Nr XV/150/04 Rady Gminy z dnia 27.05.2004r.	
b) Zakłady budżetowe		
nie utworzono	X	
c) Instytucje kultury		
Gminna Biblioteka Publiczna w Polnicy	brak danych	
d) Inne gminne osoby prawne		
nie utworzono	X	
e) Gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych		
nie utworzono	X	

Sporządził: Mieczysław Benko - St. Inspektor WKGF RIO w Głusku

PROTOKÓŁ
kontroli kasy Urzędu Gminy w Człuchowie

przeprowadzonej w dniu 3 grudnia 2009r., w godz. 8.10 - 8.50 przez Mieczysława Beńko – starszego inspektora Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku.

Kontrolę przeprowadzono przy udziale pani Elżbiety Chruściel – kasjerki, w obecności pani Małgorzaty Wołoszyn – inspektor w Referacie Finansowo-Ekonomicznym.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

I. Gotówka

- 1) Rzeczywisty stan gotówki w kasie - **24.072,87 zł.**
- 2) Stan ewidencyjny gotówki według raportów kasowych (RK):
- RK nr 233 z dnia 3.12.2009r. (otwarty – do poz. 2 włącznie) prowadzony do rachunku bieżącego budżetu - 22.114,70 zł;
 - RK nr 72 z dnia 27.11.2009r. (zamknięty) prowadzony do rachunku bieżącego Gimnazjum w Rychnowach - 500,00 zł;
 - RK nr 46 z dnia 30.11.2009r. (zamknięty) prowadzony do rachunku bieżącego Szkoły Podstawowej w Stolcznie - 390,50 zł;
 - RK nr 50 z dnia 3.12.2009r. (otwarty – do poz. 1 włącznie) prowadzony do rachunku bieżącego Szkoły Podstawowej w Rychnowach - 374,63 zł;
 - RK nr 51 z dnia 1.12.2009r. (zamknięty) prowadzony do rachunku bieżącego Szkoły Podstawowej w Polnicy - 332,66 zł;
 - RK nr 53 z dnia 2.12.2009r. (zamknięty) prowadzony do rachunku bieżącego Szkoły Podstawowej w Wierchowiu Dworcu..... - 139,82 zł;
 - RK nr 29 z dnia 1.12.2009r. (zamknięty) prowadzony do rachunku bieżącego Przedszkola Samorządowego w Wierchowiu Dworcu..... - 100,00 zł;
 - RK nr 37 z dnia 30.11.2009r. (zamknięty) prowadzony do rachunku bieżącego Przedszkola Samorządowego w Głędowie - 64,00 zł;
 - RK nr 41 z dnia 1.12.2009r. (zamknięty) prowadzony do rachunku bieżącego Przedszkola Samorządowego w Polnicy - 56,56 zł;
 - RK nr 32 z dnia 30.11.2009r. (zamknięty) prowadzony do rachunku ZFŚS oświaty - 0,00 zł;
 - RK nr 23 z dnia 2.12.2009r. (zamknięty) prowadzony do rachunku ZFŚS urzędu gminy - 0,00 zł;
 - RK nr 20 z dnia 30.11.2009r. (zamknięty) prowadzony do rachunku bieżącego Gminnej Biblioteki Publicznej w Polnicy - 0,00 zł;
 - RK nr 1 z dnia 19.11.2009r. (zamknięty) prowadzony do rachunku finansowania projektu „Otwarcia na zamianę na rynku pracy – rozwój dialogu między pracodawcami i osobami poszukującymi pracy w człuchowskim rynku pracy..... - 0,00 zł;

- RK nr 6 z dnia 30.06.2009r. (zamknięty) prowadzony do rachunku finansowania projektu „Uwierz w Siebie”	-	0,00 zł;
- RK nr 3 z dnia 31.08.2009r. (zamknięty) prowadzony do rachunku finansowania projektu „Mobilna kobieta za kółkiem”	-	0,00 zł;
- RK nr 5 z dnia 27.07.2009r. (zamknięty) prowadzony do rachunku finansowania projektu „Uczeń na wsi”	-	0,00 zł;
	Razem:	- 24.072,87 zł.

- 3) W wyniku porównania rzeczywistego stanu gotówki w kasie ze stanem ewidencyjnym **nie stwierdzono różnicy.**

II. Druki ścisłego zarachowania - stan ilościowy:

- a) blankiety pokwitowań „KP – dowód wpłaty” - 30 szt.;
- b) blankiety pokwitowań „KW – dowód wypłaty” - 4 szt.

W wyniku porównania zastanego stanu ilościowego druków ze stanem ewidencyjnym **różnic nie stwierdzono.**

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Po odczytaniu podpisano go bez zastrzeżeń.

Kontrolujący:

.....

(Mieczysław Beńko)

Kasjerka:

.....

(Elżbieta Chruściel)

Obechną przy kontroli:

.....

(Małgorzata Wołoszyn)

ZESTAWIENIE AKT KONTROLI

.....
GMINA CZLUCHÓW (wiejska)

.....
KONTROLA KOMPLEKSOWA

.....
6.07.2009. – 29.12.2009r.

.....
Nazwa jednostki kontrolowanej

.....
Rodzaj kontroli

.....
Kontrola w okresie od dnia – do dnia

Poz.	Nazwa tematyczna sprawy - - nazwa dokumentu	Łość kart akt kontroli
1	2	3
	<i>1. Terminowość regulowania zobowiązań</i>	
1.	Wyjaśnienie pani Danuty Bąk – podinspektor ds. plac, dotyczące nieterminowego odprowadzania zaliczek na podatek dochodowy	1
	<i>2. Dochody z opłaty planistycznej</i>	
2.	„Lista miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego” – wykaz planów obowiązujących w 2008 roku	2
	<i>3. Dochody z mienia gminy</i>	
3.	Wykaz „Nieruchomości sprzedane - 2008r.”	5
4.	Wykaz „Sprzedane lokale 2008r.”	1
5.	Wykaz sprzedanych lokali mieszkalnych z bonifikatą za lata 2005 – 2008.	1
6.	Wykaz umów dzierżawy obowiązujących w 2008r.	3
7.	Wykaz czynszów dzierżawnych za ogrody działkowe w miejscowości Dębica za rok 2008	3
8.	Zarządzenie Nr 103/05 Wójta Gminy Człuchów z dnia 20 stycznia 2005r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za dzierżawę terenów gminnych	2
	<i>4. Przestrzeganie upoważnień do dokonywania wydatków budżetowych</i>	
9.	Wydruki dokumentujące plan i wykonanie wydatków w rozdziałach 01010 i 80113 na dzień 29.12.2007 roku oraz wydatki za grudzień 2007 roku w § 6050 rozdziału 01010 i w § 4300 rozdziału 80113	4
10.	Wyjaśnienie pani Barbary Chmielarskiej – skarbnik gminy, dotyczące przyczyn przekroczenia planu wydatków	1
	<i>5. Wydatki na podróże służbowe pracowników</i>	
11.	Informacja pani Marzeny Nowak – inspektor, dotycząca nieprawidłowych potrąceń z pieniężnego ryczałtu samochodowego w okresach styczeń – marzec i sierpień – grudzień 2008r.	1
	<i>6. Wydatki związane z udzielaniem dotacji celowych</i>	
12.	Kserokopia porozumienia z Powiatem Człuchowskim z dnia 29.04.2008r. dotyczącego współfinansowania imprezy podsumowującej plebiscyt na najlepszego sportowca i trenera powiatu za 2007r.	2
13.	Kserokopia pisma Zarządu Powiatu Człuchowskiego z dnia 9.01.2009r. dotyczącego rozliczenia dotacji w wysokości 5.000,00 zł (wraz z kserokopiami 9 faktur i rachunków).	10
14.	Kserokopia umowy Nr 3/2008 z dnia 2.04.2008r., zawartej z Oświatowo Sportowym Regionalnym Stowarzyszeniem Miłośników Sportów Wodnych VI-KING w Człuchowie, dotyczącej realizacji zadania publicznego	4
15.	Skierowany do pani Anny Wiśniewskiej – kierownik Referatu Organizacyjnego wniosek kontrolującego o złożenie pisemnego wyjaśnienia w sprawie pominięcia w umowach o realizację zadań publicznych szeregu uregulowań z ramowego wzoru umowy	2
16.	Wyjaśnienie pani Anny Wiśniewskiej – kierownik Referatu Organizacyjnego w sprawie pominięcia w umowach o realizację zadań publicznych szeregu uregulowań z ramowego wzoru umowy	1
17.	Kserokopia aneksu Nr 1 z dnia 27.06.2008 roku do umowy Nr 3/2008 zawartej z Oświatowo Sportowym Regionalnym Stowarzyszeniem Miłośników Sportów Wodnych VI-KING w Człuchowie	1
18.	Kserokopia sprawozdania końcowego Oświatowo Sportowego Regionalnego Stowarzyszenia Miłośników Sportów Wodnych VI-KING w Człuchowie	5

7.	<i>Rozliczenia jednostek organizacyjnych z budżetem gminy</i>	
19.	Kserokopia rozliczenia dotacji sporządzonego przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Polnicy	1
20.	Kserokopia wyjaśnienia do rozliczenia dotacji, sporządzonego przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Polnicy	1
8.	<i>Zamówienia publiczne</i>	
21.	Kserokopia zawiadomienia z dnia 8.10.2009r. skierowanego do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych Pierwszej Instancji – Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku, złożonego przez Przedsiębiorstwo Robót Elektrycznych „P&P” Sp. z o.o. w m.Orle	5
22.	Wyjaśnienie pana Bogusława Lipskiego – kierownika Referatu Inwestycji, Ochrony Środowiska i Pozyskiwania Środków Pozabudżetowych dotyczące postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlane polegające na budowie hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Wierzchowie Dworcu	3

Sporządził:

M. Szwed

Mieczysław Benko – Starszy inspektor
WKGF RIO w Gdańsku